

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

~~B1365~~

5

171
KER, SHAN, SKI KATOL, SHKI

NAUK

Knjižnica

OD NAR.

štev.

1015

POTREBNI, SHIH RE, SNIZ

, SVETE VERE

S' VPRA, SHANJI IN ODGOVORI.

Poveril mi g. nadsv. telj.

Jos. Maier

Ljubljani

7/98

F. Lovc.

V' natis tēh bukev so gnadlivi Firšht

GOSPOD GOSPOD

ANTON ALOJS,

Ljublanški Shkof 1ga velziga serpana 1826 dovolili.

V' LJUBLANI 1827.

NATISNJENE PER JOSHEFU SASENBERGU.

*Na prodaj per Adam Henriku Hónu,
bukvovésu ino kupzhevóvu s' popirjam.*

*En Gospod je, ena vera, en kerst, En
Bog in Ozhe je vsih, kteri je zhes
vse, in po vsim, in v nas vsih. Efes.
4, 5 — 6,*

KRA B 154

~~B 1365~~

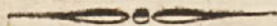
E 9012111

K a s a l o.

Stran

O	d vere	1
	Pervi zhlen vere od Boga	18
	Od boshjih lastnost	21
	Od svete Trojize	30
	Od stvarjenja	33
	Drugi zhlen vere	44
	Tretji zhlen vere	48
	Zheterti zhlen vere	65
	Peti zhlen vere	74
	Shesti zhlen vere	80
	Sedmi zhlen vere	83
	Osmi zhlen vere	85
	Deveti zhlen vere	89
	Od gmajne svetnikov	98
	Deseti zhlen vere	101
	Enajsti zhlen vere	103
	Dvanajsti zhlen vere	110
	Od upanja	112
	Od molitve	117
	Od Ozhe nasha	129
	Od Angeloviga zhefhenja	136
	Od ljubesni	139
	Od desét boshjih sapoved	145
	Od perve sapovedi	148
	Od druge sapovedi	160
	Od tretje sapovedi	169

	Stran
Od zheterte sapovedi	174
Od pete sapovedi	196
Od sheste sapovedi	205
Od sedme sapovedi	209
Od osme sapovedi	217
Od dveh sadnjih sapoved	226
Od zerkovnih sapoved	228
Od svetih Sakramentov	260
Od s. Kersta	265
Od s. Birme	272
Od s. Reshniga Telefa	277
Od s. Pokore	293
Od s. posledniga Olja	328
Od s. maslnikoviga Shegnovanja	333
Od s. Sakona	335
Od kerfhanske pravize	340
Od dobrih del in njih saflushenja	401
Od shterih poslednih rezhi	419

Pervi del.

Od keršhanske katolshke vere.

Kaj je vera katolshkiga kristjana?

Vera katolshkiga kristjana je dar boshji, zhesnatura luzh, od Boga mu vlita zhednost, skosi ktero vse sa ref verje ino vse terdno dershi, kar je Bog rasodel, in kar katolshka zerkev verovati sapove, naj bo sapifano al ne.

Sakaj pravimo, de vera je dar boshji?

Sato ker nobeden zhlovek ni bil vreden daru vere, in bi je s' svojimi deli nikolj ne bil saflushil, ako bi mu je Bog is svoje milosti ne bil dal. To naf Jesus uzhi rekozh: „Nihzher ne more k' meni prití, „ako ga Ozhe ne vlezhe, kteri je mene poplal.“ Jan. 6, 44. Sakaj is milosti ste svelizhani postali skosi vero, in to ne is vas, sakaj boshji dar je to.“ Efes. 2, 8.

Sakaj pravimo, de je vera zhesnatura luh?

Sato ker skosi njo sposnamo k' svelizhanju potrebne retnize, katerih bi s' svojo pametjo nikolj ne bili sposnali.

Nasha pamet po svoji naturi ni vfigavendozha, to je le sam Bog, in skosi poverbani greh je tako otamnela, de le nektere retnize, in sbe teh prav ne sposna. Skosi s. vere sbe le prav sposnamo Boga ino njegove popolnamasti, dolshnosti do njega, dolshnosti do sebe, do blishniga in do drugih stvari; skosi njo sposnamo boshjo previdnost, ktera zel svet, in pergodbe ljudi vlada (visha), retnizo od vezhniga svelizhanja pravizhnih v' nebesih ino vezhniga pogublenja greshnikov v' pekli, neymerjozhnost zhloveshke dushe, ino skosi njo svemo potrebne perpomozhke k' svelizhanju i. t. d. Teh retniz bi ne bili nikolj sposnali, ako bi jih Bog nam ne bil rasodel, nashiga uma ne bil rasvetlil, ino nashih ferz s' svojo gnado k' verovanju perpravnih sturil. Torej pravi prerok Isaia. „Ljudstvo ktero je v' tami hodilo, je veliko svetlobo vidilo, prebivajozhim v' desheli smertne fenze je luh safjala.“ Isa. 9, 2. To je, ljudem, ki so bili v' nevednosti, v' neveri, se je Jesus, nebeshka luh, perkasal, in jim skosi osnanovanje svete vere pamet rasvetlil, de sposnajo, kaj jim je verovati in sturiti, de vezhno shivljenje dofeshejo.

Sakaj pravimo de vera je od Boga kristjanu vlita zhednost?

Sato ker posvezhjozha gnada boshja, ki jo je kristjan she per S. Kerstu sadobil, zhlovelhko voljo perpravno sturi, de vse to sa ref verjame, kar je Bog rasodel in obljubil; de veselje do teh refniz sadobi, in s' njeno pomozhjo po refnizah svete vére shivi, in se vezhniga shivlenja vredniga sturi.

Sakaj moremo vse terdno verjeti, kar je Bog rasodel?

Sato ker je Bog vezhna refniza in modrost, ki nemore golfati, ne golfan biti. Torej ne dajmo se v' veri nizm premotiti, in raji martre ino smert terpimo, kakor de bi kako refnizo svete vere savergli.

Nad Apostelni in marterniki vidmo nar lepshi sgléde terdnosti v' veri. Sovrashniki vere so jih nar gershi in hujshi, ko so mogli, martrali, jih na kole raspenjali, po shivinsko gajshlali, s' skirami sekali, s' rasbeljenim shelesam shgali, na sherjavzi pekli, s' gorezhimi rezhmi namasali in take sashgali, s' shagami shagali, v' vrelim olji kuhali, s' kamni pobijali, s' kolmi do smerti topli, stréljali, divjim sverinam sa jed metali i. t. d. pa vender se niso dali v' veri premotiti, veliko bolj so se veselili, in sa slo frezhne shteli, de so imeli perloshnost sa Jesufa terpeti. Heb. 11.

Sakaj smo dolžni vse verovati kar nam katolška zerkov verovati ukazuje?

Ker se ona nikoli v' reknizah svete vere ne smoti, ko je steber in terdnost reknize, in ko ji je Jezus obljubil, de jo bo vselej pred vso smoto varoval. „Pole jest sim s' vami vse dni do konzhanja sveta.“ Mat. 28, 20.

Kaj je kershansko katolško verovati?

Je vse saref verjeti, kar je Bog rasodel, in kar zerkov verovati ukazuje, naj bo sapifano al ne.

Je k' svelizhanju sadosti, de kalolški kristjan le v' serzu verje, kar je Bog rasodel?

To ni sadosti, on more tudi:

1.) Svojo vero v' delih kasati.

„Kaj pomaga moji bratje, ako kdo pravi, de vero ima, zhe pa del nima, ga bo mar samogla vera svelizhati.“ Jak. 2, 14. Kakor je telo bres dushe mertvo, tako je tudi vera bres dobrih del mertva. Jak. 2, 26.

2.) Kar v' serzi verje, kader je savoljo zhasi boshje in svelizhanja nashiga blishniga treba, tudi s' ušmi ozhitno sposnati,

„Kterikoli me bo sposnal pred ljudmi, ga bom tudi jest sposnal pred svojim Ozhetam, kateri je v' nebesih.“ Mat. 10, 32.

„Ako bošh s' svojimi ustmi skasal vero na Gospoda Jesusa in v' svojim serzi veroval, de je Bog njega od mertvih obudil, bošh svelizhan. Sakaj s' serzam se veruje k' pravizhnosti, s' ustmi pa se vera kashe le svelizhanju." Rim. 10, 9. 10.

Ko je S. Pavl v' jezhi sapert bil, se mu je po nozhi Gospod perkasal in mu je rekel: „Stanoviten bodi, kakor si od mene v' Jerusalemu prizheval, tako morešh tudi v' Rimi prizhevati." Apost. djan. 23, 11.

Kdaj more Kristjan od vere s' ustmi sprizhevati?

1.) Kadar je od oblastnikov savoljo vere uprašan. 2.) Kadar flisih soper vero govoriti, in she sosebno takrat, zhe previdi, de bo kdo s' njegovim molzhanjem v' smoti poterjen.

Smemo kterkrat vero satajiti?

Nobenkrat je ne smemo satajiti, ampak raji umreti, kakor pa vero satajiti.

Jesuf pravi: „Kdor me bo pred ljudmi satajil, tega bom tudi jest satajil pred svojim Ozhetam, kteri je v' nebesih." Mat. 10. 33. „Kdor se bo mene in mojih besedi framoval, tega se bo Sin zhlovekov framoval, kadar bo prishel v' svoji, Ozhetovi ino svetih Angelov zhašti." Luk. 9, 26.

Je dolshnost v' veri rasti in jo v' sebi poterdvati?

Dolshnost je, sakaj vera je velik

dar boshji, in njo sgubiti, al v' nji oflabeti je velik greh. Zhe si pa zhlovek ne persadeva svoje vere smirej bolj sposnovati, se vedno v' nji bolj vterdovati, bo v' njem oflabela, in szhafama jo bo zlo sgubil, in vezhno svelizhanje sapravit.

Kaj more Kristjan sturiti, de bo v' véri mozhnejshi perhajal?

1.) More svoje serze od grehov ozhstiti, in se Bogu in resnizi is serzavdati: „Moj uk ni moj, ampak tega, kateri me je poslal. Kdor bo hotel njegovo voljo sturiti, bo uk sposnal, zhe je is Boga.“ Jan. 7, 17.

2.) Skerbno in verno boshjo besedo poslushati in brati.

3.) Nagnenja, ki so verovanju nasprotne, lastno ljubesen in samoglavnost ukrotiti, in ponishen biti.

4.) Jesufovim naukam pokorn biti, in svoje misli, shelje, besede in dela po njih ravnati in obrazhati.

Kako greshti kristjan soper vero?

Greshti 1.) Zhe se resniz svete vere ne uzhi, in boshje besede ne premishljuje. 2.) Zhe kake resnize ne verje, ko je sanikern v' poslushanji boshje besede. 3.) Kadar ne mara al je v' pravi veri, al pa ne. 4.) Kadar vsega ne verje, kar katolska zerkuv verovati ukasuje. 5.) Ako se vere frajuje. 6.) S' nevero. 7.) Zhe v' tako dru-

shino hodi, kjer njegova vera flabi. 8) S' molzhanjem, kadar flifhi druge veri al postavam f. evangelja nasproti govoriti, in previdi, de bi njegovo svarjenje pomagalo; al pa de bi jim dopadel, zlo s'njimi potegne in refnizo sanizhuje.

Kaj je kristjanu sturiti, kadar ga skushnjave soper vero nadleshvajo?

1.) Si more persadevati takih skushnjav, prejko more, se snebiti. 2.) Vero v' to relnizo obuditi, savolo ktere je skushan. 3.) Se pred Bogam ponishati, in ga gnado profiti, de bi ga v' ti refnizi poterdil; in ne prevezh nepokojin savoljo tega biti, ampak v' Boga saupati.

Od kod vemo she dan danashni, kar je Bog rasodel?

Kar je Bog rasodel vemo is sapifane in nesapifane boshje besede.

Kaj je sapifana boshja beseda?

Sapifana boshja beseda, ktero tudi sveto pismo imenujemo, so vse tiste bukve stariga in noviga testameta, ktere so sveti moshje od fvetiga Duha navdihnjeni spifali, in jih je katolshkazerkuv sa take sposnala in poterdila.

Kaj sapopadejo sploh v' sebi bukve stariga testameta?

Vse kar je Bog od stvarjenja sveta do Jesusoviga prihoda na svet ljudem rasodel

in sturil, de bi svelizhani bili. Is teh bukev se uzhimo, de so vse rezhi od Boga vstvarjene, de zhlovek je pervo pravizhnost in svetost s' nepokorfhino do svojiga stvarnika sgubil, de sam od sebe je popazhen in hudoben, de nemore v' nebesa priti, de vsmiljeni Bog je popazhenimu zhloveku odreshenika obljubil, v' kteriga so she pravizhni stariga testamenta upali i. t. d.

Kaj sploh v' sebi sapopadejo bukke noviga testamenta?

Kar je Jesus sa nashe svelizhanje sturil in uzhil. Popifujejo njegovo rojstvo, njegovo shivljenje, zhudeshe, prerokovanja, sglede, ki jih je nam dajal, terplenje in smert, od smerti vstajenje, v' nobohod, rasshirenje katolske zerkve skosi Apostelne.

Is kterih bukev je s. pismo stariga testamenta?

Je is bukev, ki so sгодbe, nauki in prerokovanja v' njih. Ki so sгодbe v' njih, so: petere bukke Mojsesove, perve povedo od stvarjenja sveta, od rastenja in rasshiranj zhloveshkiga rodu po svetu; v' drugih je odhod Israelskiga ljudstva is Egipta popisano; v' tretjih kako morejo Israelzi ozhitno in unajno flushbo boshjo opravljati; v' zhetertih je popisano Israelsko ljudstvo in njegovo rasdelenje; v' petih so vse sapovdi, ktere jim je Bog dal. Potim so Josuetove bukke, bukke sodnikov, zhetvere

bukve Kraljev, dvoje bukve Kronike, Esdrove bukve, Nehemijove bukve, dvoje bukve Makabejov, Jobove bukve, Rutine bukve, Juditne bukve, Esterne bukve, Tobijeve bukve.

Ki so nauki v njih so: psalmi, pripovisti, pridgar, visoka pesem, modrostne bukve, Jesuf Sirahov.

Ki je prerokovanje v njih so: Isaija, Jeremija, Ezehiel in Daniel. Potlej Jona, Hagej, Osija, Joel, Amos, Abdija, Mihej, Nahum, Habakuk, Sofonija, Zaharia in Malahija. Pervim shtirim se pravi velki, dvanajstim poslednim mali preroki, ker so nam prvi vezh, ti pa manj sapifaniga prerokovanja sapustili.

Is katerih bukev je s. pismo noviga testamenta?

Je is shtirih evangeljev, is evangelja f. Matevsha, f. Marka f. Lukesha in f. Janesa; is f. Lukesha apostoljskiga djanja, is shtirnajst listov f. Pavla; eden do Rimljanov, dva do Korinzhanov, eden do Galazhanov, eden do Efesanov, dva do Tefalonizhanov, dva do Timoteja, eden do Tita, eden do Filemona eden, do Hebrejov; list f. Jakopa, dva lista f. Petra, trije listi f. Janesa apostelna, en list f. Juda, in skrivno rasodenje f. Janesa.

S'zhim so bogabojezhi moshje, ki so pisali sveto pismo, sploh sprizhali, de jih je Bog postal?

1.) S'zhudeshi, ki so jih delali, ki jih le sam Bog, al komur Bog mozh da, in drugi nobeden delati ne more.

2.) S' prerokvanjem, ker so take prihodne rezhi prej povedali, kakor so se potlej godile, ki jih le Bog sam al komur jih Bog rasodene, nobeden drugi vediti ne more.

3.) S resnizami ktere so uzhili, kterih pa is svoje lastne pameti niso mogli vediti, ampak le is rasodenja boshjiga.

Kako se sprizha de je sgot resniza, kar je v' s. pismu noviga testamenta?

Se sprizha, ko so Apostelni vse pisali, ki so bili sveti bogabojezhi moshje, svesti tovarshi Jesufovi, od njega v' vsm poduzheni, prizhe vsih njegovih del, so vse dobro vedili kar je uzhil, torej so lahko resnizo povedali. Sato se Imemo terdno sanesti, de je vse res, kar je v' svetim pismu.

Jesuf sam, ki jih je nar bolj posnal, jim pravi, de bojo od njega prizhevali, ker so od sazhetka per njem bili. Jan. 15, 27.

S. Janes sam od sebe in od tega, kar pishe, pravi: „In ta ki je vidil, prizhuje, in njegovo prizhevanje je resnizhno, in on ve de resnizo govori, de tudi vi verujete.“ Jan. 10, 35. In S. Lukesh pove od sebe in svetiga Evangelja tako: „Kakor so nam

isrozhili ti, kateri so od sazhetka sami vidili, in so bili flushabniki Gospodove besede, se je tudi meni prav sdelo, kateri sim vse skerbno od sazhetka isprashal, po versti tebi popisati preljubi Teofil.' Luk. 1, 2 — 3.

De je vse ref, kar so Apostelni pisali in uzhili, in tako uzhili, kakor so is Jesufovih ust flifhali, se sbe bolj terdno preprihamo, ker vemo, de so s' pomozhjo in navdihvanjem S. Duha pisali, in torej se smotiti niso mogli. Jesus pravi: „Jest bom Ozheta profil, in vam bo dal drusiga Trofhtarja, de per vas ostane na vekomej, Duha refnize, kteriga svet ne more prejeti, ker ga ne vidi, in tudi ne posna, vi pa ga bote posnali, ker bo per vas ostal, ino bo v' vas.' Janes 14, 16 — 17.

„Kadar vas bodo pa isdali, ne skerbite, kako al kaj imate govociti, sakaj vam bo dano tisto uro, kaj imate govoriti. Sakaj vi niste tisti, kteri bote govorili, ampak Duh vashiga Ozheta je, kateri bo skosi vas govoril." Mat. 10, 19 — 20.

Trofhtar pa sveti Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imeni poslal, tisti vas bo vse uzhil, in vam bo vse povedal, karkoli vam poprej rezhem. Jan. 14, 26.

S. Pavl ni s' Jesusam shivel, in sam od sebe tako govori: „Evangelii, kteriga sim jest osnanil, ni od zhloveka; jest nam-rezh ga nisim od zhloveka prejel, al se nau-

zhil, ampak kosi rasodenje Jesusa Kristusa." Gala. 1, 11 — 1.

Ker Jesus do konzhanja sveta per svojih ostane, in je Apostelnam svetiga Duhak' pomozhi poslal, in ozhitno njih nauk sa svojiga sposna rekozh: „Kdor vas poslusha mene poslusha. Luk. 10, 16. tako bi bila pregresshna ofhabnost nad resnizami svetiga pisma zvizlati, Jesusu ino S. Duhu, kateri v' svetim pismu govori, ne verovati.

Sakaj se smemo tudi na sveto pismo stariga testamenta ravno tako terdno sanestli, kakor na to od noviga testamenta?

Sato ko ga Jesus sam in njegovi apostelni poterdijo.

Jesus in njegovi apostelni per vsaki perloshnosti kashejo na sgodbe, prerokvanja, sapovdi in nauke svetiga pisma stariga testamenta, in poterjujejo svoje nauke s' tistmi resnizami, kar bi oni ne bili sturili, zhe bi ne bilo od Boga rasodeto. Tako pravi Jesus: „Vsi preroki in postava noter do Janesa so prerokvali." Mat. 11, 13. „Kakor je bil Jonas v' trebuhi morskiga soma tri dni in tri nozhi, ravno tako bo sin zhloveka v' ferzi semlje tri dni in tri nozhi. „Mat. 12, 40. Preishite pisma, ker vi menite, de imate v' njih vezhno shivljenje, in tiste so, ktere od mene prizhujejo." Jan. 5, 39.

„Vse more dopolnjeno biti, kar je pisano v' postavi Mojsefa, in v' Prerokih, in

v' psalmih od mene. Tako je pisano, in moglo je biti, de je Kristus tako terpel, in na tretji dan od mertvih vstal. Luk. 24, 44. 46.

Al je v' svetim pismu noviga testameta vse sapifano, kar je Jesus uzhil?

Ni. Veliko rezniz so Apostelni Jesufovi le uzhili pa ne sapifali; kar sami povedo. S. Pavl Tefalonizhane opominja rekozh: Bratje, bodite stanovitni, in dershite isrozhenje, kteriga ste se nauzhili al ikosi govorjenje, al ikosi nash list. 2. Tefal. 2, 14.

S. Janes pove, de je Jesus szer she veliko drugih zhudeshev sturil v' prizho svojih uzhenzov, kteri niso v' teh bukvah sapifani, ti pa so sapifani, sato de verjete, de Jesus je Kristus Sin boshji, in de vi, ker verjete, shivljenje v' njegovim imeni imate. Jan. 20, 30. — 31. In she vezh pove: De je Jesus she veliko drusih rezhi sturil, od kterih, ako bi sheherne posebej popisane bile, menim, de bi zel svet sadoosti prostoren ne bil sa te bukve, ktere bi se popisale. Jan. 21, 25. Kar si od mene slishal (*govori sveti Pavl*) pred ozhmi velikoprizh, to perporozhi svetim ljudem, kteri bojo samogli tudi druge uzhiti. 2. Tim. 2, 2.

Od kod vemo, kar so Apostelni le uzhili, pa ne sapifali?

To vemo isustniga (al be sedniga) isrozhila. — Nastopniki Apostelnov so od Apostelnov.

slifhane refnize druge uzhili, tako, de so eden od drusiga svedili do danashniga dneva. Postavim verne refnize, de je f. Kerst tudi otrokam k' svelizhanju potreben, de nedeljo na mesti sabote posvezhujemo, kako naj se ofer svete mashe opravlja, kako naj se sve-ti Sakramenti delé, de Svetnike zhasiti je dobro in korisno i. t. d. so nam le is ustniga isrozhila snane.

Kako se preprizhamo de to ustno isrozhilo, ki ga imamo, je refnizno Jesusovo in njegovih Apostelnov?

Se preprizhamo is tega, ker so ga vsi pravoverni kristjani ob vsih zhasih, in v' vsih krajih sa Jesusov in njegovih Apostelnov nauk vervali in osnanovali.

Kaj je tedaj nesapisana boshja be-jeda, al ustno isrozhilo?

So tisti nauki vere, ki jih nam gre verovati, in po njih shiveti, ktere so Apostelni al is ust samiga Jesusa Kristusa slifhali, al pa so jih skosi rasvetlenje S. Duha osnanovali, pa ne sapisali.

Kje je ustno isrozhilo hranjeno?

Samo v' kerstianski, katolski rimski zerlvi je stanovitno, svesto in nepopazhe-no hranjeno. Ona sama je od Jesusovih in Apostoljskih zhasov, in bo do konzhanja sveta, ona je vselej po redu papeshe in shkofe iméla, kteri so pravi nastopniki A-

postelnov, torej ji more kristjan vse verovati, kar mu sa boshjo besedo osnani, zhe tudi ni v' svetim pismu, ker jo S. Duh vi-sha: „Troshtar pa S. Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imeni pollal, tisti val bo vse uzhil, in vam bo vse povedal karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 14, 20.

Al je vera vsakimu zhloveku potrebna, kteri hozhe svelizhan biti?

Vera je vsakimu zhloveku potrebna, ktiri hozhe svelizhan biti, sakaj bres vere je nemogozhe Bogu dopasti. „Kdor ne verje, je she sojen.“ Jan. 3, 18.

Kaj more vsaki zhlovek, kadar k' pameti pride, potrebno vediti in verovati, de bo svelizhan?

Vsaki zhlovek, kadar k' pameti pride, more, de bo svelizhan, potrebno vediti in verovati:

- 1.) De je en Bog.
- 2.) De je Bog pravizhni sodnik, kteri vse dobro polona, in vse hudo shtrafuje. „Kdor hozhe k' Bogu priti, more verovati, de je tem, kteri ga ishejo, plazhevavez.“ Hebr. 11, 6.
- 3.) De so tri boshje pershone eniga bitja, in ene nature: Ozhe, Sin in sveti Duh. „Trije so, kteri v' nebi prizhujajo, Ozhe, Beseda in sveti Duh, in ti trije so eno.“ 1. Jan. 5, 7.

4.) De je druga boshja perfhona zhlovek postala, na fskosi smert na krishu odreshiti in vezhno svelizhati.

„In sato je on frednik noviga testamta: de fskosi njegovo smert k' odreshenju od tistih pregreh, ktire so bile pod prejsfnim testamentam, obljobo prejmejo, kteri so poklizani k' vezhnimu delésu.“ Heb. 9, 15.

5.) De je shlovefhka dusha neumerjoha. Mat. 10, 26. „Ne bojte se tistih, kteri telo umore, dushe pa ne morejo umoriti: temuzh bojte se veliko bolj tistiga, kteri, samore dusho in telo pogubiti v' pekel.“ Pridg. 12, 7. „Prah pride spet v' semljo, is ktere je bil vset, duh pa se k' Bogu poverne, kteri ga je dal.“

6.) De je gnada boshja k' svelizhanju potrebna, in de bres gnade boshje zhlovek nizh sa vezhno shivljenje saflushenja vredniga sturiti ne more. Jan. 15, 5. „Bres „mene ne morete nizh sturiti.“ II. Korin. 3, 5. „Ne kakor de bi mi pregmogli is se, „be kaj misliti, kakor is sebe, ampak na „sha premoshnost je is Boga.“

Kaj je gnada, ktera je k' svelizhanju potrebna, in bres ktire zhlovek sa vezhno shivljenje nizh saflushenja vredniga sturiti ne more?

Gnada, ktera je k' svelizhanju potrebna, in bres ktire zhlovek nizh saflushenja

vredniga sa vezhno shivlenje sturiti ne more, je snotrajni zhesnaturi dar, kteriga Bog ljudem bres njih saflushenja le savolj Jesufoviga saflushenja deli.

Kaj je vsakimu katolshkimu kristjanu snati sapovedano?

Vsakimu katolshkimu kristianu je snati sapovedano:

- 1.) Apostolsko vero.
- 2.) Gospodovo molituv al Ozhenafh.
- 3.) Deset sapoved boshjih, in pet zerkvenih sapoved.
- 4.) Sedem svetih Sakramentov.
- 5.) Kerlhanfko pravizo.

Kje je, kar katolshki kristjan verovati more, fosebno sapopadeno?

Kar katolshki kristjan verovati more, je fosebno v' apostolski veri sapopadeno.

Kakshina je molituv apostolske vere?

Molituv apostolske vere je takshna:

Verujem v' Boga Ozheta, vsigamogozhniga stvarnika nebes in semlje. In v' Jesusa Kristusa, fina njegoviga ediniga, Gospoda nashiga. Kteri je spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije Divize. Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan bil, vmerl in v' grob poloshen. Shel je pred pekel, tretji dan od smerti vstal. Shel je v' nebesa, sedi na desnizi Boga Ozheta vsigamogozhniga. Od ondod bo prishel sodit shive

in mertve. Verujem v' svetiga Duha. Eno sveto katolfsko, kerfsansko zerkuv, gmajno svetnikov. Odpuhanje gréhov. Vstajenje mesa. In vezhno shivljenje. Amen.

Koljko dél, ali zhlenov, ima apostolska vera.

Apostolska vera ima dvanajst dél, ali zhlenov.

Od 12 dél apostolske vere.

Kteri je prvi dél ali zhlen vere?

Je ta: Verujem v' Boga Ozheta, vsigamogozhniga stvarnika nebes ino semlje.

Od Boga.

Al je vezh Bogov?

Le en sam Bog je.

„Poslufhaj Israel, Gospod nash Bog je le en sam Gospod.“ 5. Mos. 6, 4. „Jest sim Gospod ino ni drusiga Boga sunaj mene. Isa. 45, 5. „Mi vender eniga samiga Boga imamo Ozheta, od kteriga je vse.“ 1. Kor. 8, 6.

Is koga sposna zhlovek Boga, ino njegovo sveto voljo?

- 1.) Is stvarjenih rezhi
- 2.) Is samiga sebe.
- 3.) Is vere.

Kako sposna zhlovek Boga is stvarjenih rezhi?

Zhe premishljeje kako lepe, dobre ino

v kakim lepim redi so vse stvarjene rezhi, ktere stvarnika ino ohranika svojiga osnanujejo, more rezhi: to ni samo od sebe, Bog je vse stvaril; in on je vsigamogozhen, netkonzhno moder ino dobrotljiv, ki je vse tako stvaril in ohrani.

„Sakaj kar je nevidno na njem, se od stvarjenja sveta is stvari sastopi ino vidi.“ Rim. 1, 20. „Vprashaj shivino ino te bo uzhila, ptize pod nebam, ino ti bojo povedale, ogovori semljo, ino ti bo odgovorila, ino ribe v' morji bojo perpovedale. Kdo ne vé, de je vse to Gospodova roka naredila?“ Job. 12, 7 — 9.

„Nebesa pravijo boshjo zhaft, ino firmament osnanuje dela boshjih rok, en dan dopoveduje drugimu, ino ena nozh drugo uzhi, ni jesika, ne besedi, kjer bi se njih glas ne slishal.“ Psalm. 18, 1 — 4.

„Vsi ljudje pa so nezhimerni, kateri nimajo snanja boshjiga, ino is vidnih dobrot niso mogli sposnati, kdo je njih stvarnik.“ Buk. Mod. 13, 1.

Kako sposnamo Boga ino njegovo volja skosi vest?

Vest zhloveka k' dobrimu opominja in ga hudiga varje; glasi se, kadar zhlovek hozhe hudo sturiti, ino, kadar je hudo sturil, ga svari, mu ne da miru, vedno mu govori, de je gnado ino dopadajenje boshje sgubil, ino shtrafingo saflushil. Kadar je pa do-

bro sturil mu vest govori, de je Bogu prijeten, ino mu serzé pokojno in veselo stori.

Ta notrajni glas, to je vest, sprizhuje de Bog je, ki je vest stvaril, ino de je svet, ker ljubi dobro ino sovrashi hudo, ino pravizhen, ko dobro s' dobrim ino hudo s' hudim plazhuje.

Sveti Pavl pravi: Neverniki, kateri postave nimajo sami od sebe to delajo, kar je v' postavi sapopadeno, oni so, ker postave nimajo, sami sebi postava, ino kashejo, de so dela postave v' njih serzih sapisane, ker jim njih vest prizhuje, ino njih misli se med seboj ali toshijo, ali sgovarjejo. Rim. 2, 14 — 15.

Kaj hudiga pride zhes tiste, ki Boga prav ne sposnajo?

Zhasna nesrezha, ino vezhno pogubljenje.

Oni Boga ino njegove svete volje prav ne posnajo, ga prav ne zhasé, v' grehish shivé, kateri jih zhasno nesrezhne ino vezhno pogubljene sturé. S. Pavl od takih nevernikov tako govori: „De oni, kadar so Boga sposnali, ga niso kakor Boga zhasili, ali sahvalili, ampak so se sgubili v' svojih mislih, ino njih nespametno serze je otamnelo. Sakaj ker so se modre delali, so norzi postali. — Ino kakor njim ni mar bilo Boga sposnati, jih je Bog njih spazhe-

nimu umu prepustil, de delajo, kar se ne spodobi. De so polni vse krivize, hudobije, kurbanja, lakomnosti, malopridnosti, polni nevoshljivosti, ubijanja, kréga, golufije, hudobnosti; podpihovavzi, opravlživzi, Bogu sovrašni, ozhitovavzi, prevsetni, napuhnjeni, ismishlovavzi hudiga, starishem nepokorni, neumni, rasujsdani, bres ljubesni, nesvesti, nevsmiljeni." Rim. 1, 21 — 31.

Samoremo Boga po stvarjenih rezhih, po vesti ino pameti prav sposnati?

Ne samoremo. Nasha pamet je preflaba, je popazhena ino sato ne more Boga ino njegove svete volje prav sposnati. Ona nas szer uzhi, de stvarjene rezhi stvarnika imajo, ino de je vsigamogozhen, moder, svet, dober ino pravizhen; ali bres vere od Boga rasodete ni praviga in zhistiga sapopadka od Boga, le ona nas uzhi Boga prav sposnati.

Kaj je Bog?

Bog je sam is sebe nar bolj popolna ma bitje, stvarnik vsih rezhi. „Sakaj is njega, ino skosi njega ino v'njem je vse." Rim. 11, 36.

Ktere lastnosti boshje moremo sosebno vediti?

Te le lastnosti boshje moremo sosebno vediti:

1.) Bog je vezhen; je vselej bil, je, ino bo vselej.

„Preden so gore postale, ino preden je semlja ino svet vstvarjen bil, si ti Bog od vekomaj do vekomaj.“ Pil. 89, 2.

Kaj naf uzhi ta resniza de je Bog vezhen?

Ta resniza naf uzhi, de se nam ni treha bati, de bi svojiga tolkanj dobriga Ozheta sgrabili; de moremo Bogu svesto flushiti ino nikdar od njegove flushbe odstopiti, ker Bog vekomaj ostane, ino bo naf vekomaj frezhne sturil, ako bomo njemu svesto flushili.

2.) Bog je sgol duh; sam od sebe nar bolj popolnoma bitje, ktero ima neskonzhno popolnoma um ino voljo, telefa pa ne.

„Bog je duh.“ Jan. 4, 24. „Kralju pa vezhnimu, nevmeriozhimu, nevidnimu, samimu Bogu bodi zhast ino hvala od vekomaj do vekomaj. Amen.“ 1 Tim. 1, 17.

Zhe je Bog sgol duh, sakaj sveto pismo od njega pravi, de govori, vidi slishi, de ima roke, noge?

Sveto pismo tako od Boga govori sa voljo nafhe ilaboosti, de loshej sastopimo, ker drugazhi od Boga ne moremo govoriti, ino vsaki vé, de se po duhovnim sastopiti more, ko Bog telefa nima. Se rezhe, de Bog govori, ker on s svojo vsigamogozhnostjo sturi, de zhlovek besede slishi. Se rezhe,

de Bog vidi ino sliši, ker vse vé, je vsigavedozh, ino vsigaprizhjozh; de ima roke, ker je vsigamogozhen, vse lohka sturi; de sedi na sedeshu, ker ima vso oblast do vsiga v'nebelih ino na semlji.

Kaj naf to uzhi de Bog je sgol duh?

To naf uzhi, de moremo Boga v'duhu ino v'refnizi moliti. Kdor po mesenih sheljah shivi, bo vekomaj vmerl, ker to Bogu ne more dopasti; kdor sheljé mefa s' mozhjo duha premaguje, bo vekomaj shivel, ker to Bogu dopade.

3.) Bog je vsigavedozh; on vé vse, kar je bilo, kar je, ino kar bo, vé nafhe narfkrivnishhi misli, ne more tedaj golfan biti.

„Nobena stvar pred njegovimi ozhmi ni nevidna, ampak vse je golo ino odger-njeno ozhém tiga, od kteriga govorimo.“ Hebr. 4, 13. „Gospod ti vesh moje djanje ino moje nehanje, ti sastopish od delezh moje misli. Ti vse vesh prihodno in pretezheno.“ Psalm. 138, 1 — 5. „Ali ta, kteri je uho stvaril, ne sliši? Al ta, kteri je oko naredil, ne vidi?“ Psal. 93, 9.

Kaj naf uzhi boshja vsigavedozhnoft?

Uzhi naf, de se nam ni treba bati, zhe ljudje hudo od naf mislijo, ino govoré; nafha nedolshnoft je Bogu snana.

Hvala ljudi ne pomaga hudodelniku, tudi obdolženje ne škodje pravizhniku, ker Bog bo vsakiga po pravizi sodil; pred njim je vsaka stvar ino vsako serze raskrito.

Sato tudi radi naskrivnim dobro sturimo, defravno ljudje ne vidijo ino ne svedo. Vse hudo naj se nam gnusi, zhe tudi nobeden ne vidi, ino zhe se nikogar ne bojmo.

4.) Bog je nar modrejshi; on ima nar boljshi voljo, ino de se vse po njegovi volji sgoti, isvoli tudi nar boljshi pomozhi. „Gospod kako velike ino zhasitljive so tvoje dela! Vse si modro ituril.“ Psalm. 103, 24.

„Gospod je skosi modrost semljo uterdil, ino skosi rasumnošt nebefa naredil. Skosi njegovo modrost vode is bresnov hahlajo, ino napojeni oblaki doli rosé.“ Pripov. 3, 14.

„O visokost bogastva boshje modrošti ino snanja, kako nesapopadljive so njegove sodbe, in neisvedljive njegove pota!“ Rim. 11, 33.

Sakaj Bog toliko hudiga na svetu perпусти?

Bog perпусти toliko hudiga, de gresnika od greha odvrazha, in ga k'pokori napeljuje, brumnim pa perlošnošt daje dosti dobriga si sa nebefa perdobiti ino se v'dobrim smirej bolj vterditi; in de bi zhlovek dobro, kar mu Bog da, bolj sposnal. „Kteri Boga ljubijo, jim vse k'dobrimu tekne.“ Rim. 8, 28.

Kako se moremo sadershati, ko je Bog moder?

V terplenji moremo na Boga upati, de ga bo k' nashimu svelizhanju obernal, smirej bolj brumno shiveti, in modri biti si persadevati.

5.) Bog je vsigamogozhen; on je vstvaril nebo ino semljo ino vse, kar je, njemu ni nizh nemogozhe sturiti. „Gospod je vse, kar je hotel, v' nebesih ino na semlji, v' morji ino v' vsih globozhinah sturil.“ Psalm. 134, 6.

„On je rekel, ino vse je bilo stvarjeno.“ Psalm. 32, 9. „Per Bogu ne bo nobena rezh nemogozha.“ Luk. 1, 37.

Kako se moremo sadershati, ker je Bog vsigamogozhen?

Ker je Bog vsigamogozhen, terdno v' njega upajmo, de bo nam vso potrebno pomozh dodelil, ino greha se varimo. „Strahno je pasti v' roke shiviga Boga.“ Hebr. 10, 31.

„Ako je Bog sa nas, kdo bo soper nas.“ Rim. 8, 31.

6.) Bog je povsod prizhjozh; on je povsod, v' nebesih ino na semlji. „Menish le, rezhe Gospod, de sim jest Bog od bliso, ino de nisim Bog od delezh? Se bo le kdo v' skrivalishe skrtil, de bi ga jest ne videl, ne napolnujem le jest neba ino semlje? rezhe Gospod.“ Jerem. 23, 23 — 24. „Kam hozhem jest iti pred tvojim duham? ino kam hozhem pred tvojim oblizhjem bejshati? Ako

gori v' nebesa grem, si ti tamkaj, ako doli v' pekel grem, si tudi ti tukej. Ako bom s' danizhnimi perotmi sletel, ino na kraji morja prebival, me bo tudi tjekej tvoja roka peljala, ino me bo tvoja desniza der-shala.“ Pfalm. 138, 7 — 10.

Kaj se uzhimo is té resnize, Bog je povsod prizhijozh?

Ker je Bog povsod prizhijozh, moremo v' njega upati, njega na pomozh klizati, ino povsod se greha varovati, zhe tudi nobeden ne vidi, ino povsod dobro sturiti, zhe tudi nikomur snano ne bo; Bog je per nas, on vidi nashe dobre in hude déla. „Sakaj v' njem shivimo, ino se gibljemo ino smo.“ Apost. Djan. 17, 28.

7.) Bog je nar svetejshi; hozhe in ljubi vse dobro, ino sovrashi vse hudo. „Jest sim Gospod vash Bog, sveti bodite, kakor sim jest svet.“ 3. Mos. 11, 44. „Ti si Bog, kateri nozhe krivize, hudobni ne bo sraven tebe prebival, in krivizhni ne bodo pred tvojimi ozhmi obstali. Ti sovrashish vse, kateri hudo delajo, ti bosh pogubil vse, kateri lashnjivo govore.“ Pfalm. 5, 5. — 7.

Kakshni moremo biti, ker je Bog nash Ozhe svét?

Vse dobro moremo ljubiti ino sturiti, vse hudo pa sovrashiti, kakor Bog, kateri nas je k' svetosti poklizal. „Bodite popolna.

ma, kakor je vašh Ozha v'nebesih popol-
nama.“ Math. 5, 48.

8.) Bog je nar resnizhnishi ino nar
svestejshi, on ne more ne legati, ne golfati.
„Bog je resnizhen, vsak zhlovek pa je
lashnjiv. Rim. 3, 4. „Bog ni kakor
zhlovek, de bi legal, tudi ne kakor sin
zhloveka, de bi se premenil. Ker je tedaj
on rekal, al ne bo sturil, ker je govoril,
al ne bo spolnil? 3. Mos. 23, 19. „Vse
tvoje sapovdi so resniza.“ Psalm. 118, 151.

*H kakshnimu pridu nam flushi vediti,
de je Bog resnizhen ino svest?*

De stanovitno verovati moremo vse to,
kar je Bog rasodel, ino s' svestjo perzhak-
vati dosezhi, kar je Bog obljudil. Gotovo
bo brumne svelizhal, ino hudobne savergel.

9.) Bog je nespremenljiv; on je od vekomaj do vekomaj smirejtisti. „Jest sim Gos-
pod ino se ne spremenim.“ Malah. 3, 6.
„Ti o Gospod si semljo v' sazhetku vterdil,
ino nebo je delo trojih rok. Ono bo mi-
nulo, ti pak ostanesh, ono se bo kakor
oblazhilo postaralo, ti pak ostanesh ravno
tisti, ino tvoje leta ne bodo nikolj preshle.
Psalm. 101, 26.—28.

*Kaj se nam je uzhiti is te resnize:
Bog je nespremenljiv?*

Na boshje obljudbe se moremo vselej
sanesti, in njegoviga shuganja vselej se bati;

on ne bo nehal vsiga spolniti, kar je obljubil; ino tudi grešnikam, zhe se is zeliga serza k'njemu ne bodo spreobernili, bo vse hudo po saflushenji povernil.

10.) Bog je nar dobrotljivshi; on ni le sam na sebi nar bolj popolnoma, ino nar boljshi bitje, ampak je tudi nar boljshi al dobrotljivshi do svojih stvari, vse dobro imamo od njega. „Hvalite Gospoda, sakaj Gospod je dobrotljiv.“ Psalm. 103, 3. „Bog je dober govori Kristuf.“ Mat. 19, 17. „Kaj se hvalish, kakor de bi ne bil prejel?“ 1. Korin. 4, 7.

Kako more zhlovek to boshjo lastnost posnemati?

On si more persadevati na sebi smirej boljshi, ino tudi do svojiga blishniga dobrotljiv biti; koljkor samore.

11.) Bog je nar milostljivshi; nam od pusti nathe grehe. „Ti nar vikshi oblastnik, Gospod in Bog, vsmiljen in milostljiv, poterpeshljiv, veliziga usmilenja ino refnizhen, kateri svojo milost noter do tau-shent perhranish, kateri krivizo, hudohije ino grehe odjemljesh.“ 2. Mos. 34, 6 — 7. „Bodite usmiljeni, kakor je tudi vash ozhe usmiljen.“ Luk. 6, 56. V' vezh perglihah svetiga pisma nam Jesus milost boshjo ozhitno pokashe. V' perglihi od dobriga pastirja, ki svoje sgubljene ovze ishe, ino kader jo je najdel, jo na svojih ramah na-

saj pernese. V' perglihi od kralja, kateri je svojimu hlapzu dolg deset tavshent talentov odpuštil. Od sgubljeniga sina, ki ga je o-zha tako milostljivo sprejel. Nar lepši pa se boshja milost kashe, ker je Jesuf Sin boshji sa grešnike umerl. Torej veselimo se, ker vemo, de je Bog usmiljen, in de sgrevanim grešnikam grehe odpušti.

Kako se moremo do tistih sadershati, ki so najrasshalili, ker je Bog usmiljen?

Moremo tudi do njih milostljivi biti, ino jim is ferza odpuštiti. „Tisti bo todbo bres usmilenja imel, kateri ni usmilenja skasal.“ Jakop. 2, 13.

12.) Bog je nar pravizhnišhi, on polona dobro, ino shtrafa hudo. „Po tvoji terdovratnosti pa, ino po tvojim nespokorjenim ferzu sebi jeso nakopavash na dan jese in resodenja pravizhne todbe boshje, kateri bo vsakimu po njegovih delih povernil.“ Rim. 2, 5 — 11.

Kako se moremo sadershati, ker je Bog pravizhen?

Ker je Bog pravizhen, moremo le dobro s' veseljem delati, ino hudiga se bati, nikolj nizh zhes voljo boshjo ituriti, ino tudi svojimu blishnimu nikolj nobene krivize narediti. Tudi se moremo veseliti, ker vemo, de bo Bog vse polonal, karkolj bomo dobriga savoljo njega iturili, al hu-

diga voljno preterpeli. „On bo vlakimu po njegovih delih povernil; tem ki s' itanovitnostjo dobriga djanja zhaft ino hvalo, ino nestrohlivosti iuhejo, vezhno shivljenje: tem pa, kteri so prepirljivi, ino se rehnizi ne vdajo, krivizi pa verjamejo, jeso ino serd. Nadloga ino brikost zhaka dushe vsakiga zhloveka, kteri hudo déla, zhaft pa, in hvála, ino mir vsakiga, kteri dobro déla." Rim. 2, 6 — 10.

Od Boga ediniga v' naturi trojniga v' pershona.

Je vezh boshjih pershon?

Tri boshje pershone so. Mat. 28, 19. „Kerstitute jih v' imeni Ozheta, Sinu ino svetiga Duha." 1. Janes. 5, 7. „Trije so, kteri v' nebu prizhujejo: Ozhe, Beseda, in sveti Duh: in ti trije so eno." Kader je f. Janes Jesusa v' vodi Jordan kersthval, so se tudi vse tri boshje pershone rasodele. Bog Ozhe je govoril: ta je moj ljubi Sin, nad kterim vse dopadajenje imam; Bog Sin je na semli stal, in f. Duh je bil v' podobi goloba nad glavo Jesusovo.

Od kod vemo, de so tri boshje pershone?

Is svetiga pisma vemo, de so tri boshje pershone, kterih sledni se perlastuje, 1)

boshja natura ino bitje, 2.) boshje lastnosti, 3.) boshje ime, 4.) boshje déla ino, 5.) boshja zhaft.

Kako se imenujejo tri boshje pershone?

Perva boshja pershona se imenuje Ozha, druga Sin, tretja sveti Duh.

Kako so tri boshje pershone ena od druge raslozhene?

Tri boshje pershone so ena od druge tako raslozhene: Bog Ozhe je sam od sebe od vekomej, Sin je rojen od Ozheta od vekomej, ino S. Duh se is-haja od Ozheta in Sina od vekomej. „Gospod mi je djaj: Ti si moj Sin, dans sim te rodil.“ Pšalm. 2, 7. „Kader bo pa Trofhtar prišel, kteriga vam bom od Ozheta poslal, Duh resnize, kteri se od Ozheta is-haja, ta bo od mene prizheval.“ Jan. 15, 26.

Ktire déla se sosebno sleherni boshji pershoni posebej perlastujejo?

Te le déla se sleherni boshji pershoni posebej perlastujejo: „Ozhetu stvarjenje, Sinu odreshenje, svetimu Duhu posvezhanje.

Koliko natur ima Bog Ozha?

Bog Ozha ima eno samo boshjo naturo.

Koliko natur ima Bog Sin?

Dve naturi, boshjo ino zhloveshko.

Koliko natur ima sveti Duh?

Samo boshjo naturo.

So tedaj trije Bogovi, ker je vsaka pershona Bog?

Niso, je le en sam Bog, ker te tri pershone imajo le eno samo boshjo naturo.

Nobeden ne more tega umeti, ker je skrivnost, verovati pa je vsek dolshen.

Kako se tri boshje pershone skupej imenujejo?

Skupej se tri boshje pershone 'sveta Trojiza imenujejo.

S' zhem sposna katolshki kristjan sveto Trojizo?

Katolshki kristjan sposna s' snamnjem svetiga krisha presveto Trojizo; ker takrat kader krish déla, vřako boshjo pershono posebej imenuje.

Kaj drujiga she sposna katolshki kristjan s' snamnjem s. krisha?

Katolshki kristjan s' snamnjem svetiga krisha tudi sposna, de nař je Jesus Kristus na krishu s' svojo smertjo odreshil.

Kako se krish déla?

Krish se déla s' desno roko, s' ktero se na zhelu, na ustih, in na persih sasnamo-

va ter rezhe: „V' imenu Boga Ozheta †, ino Sina †, ino svetiga Duha † Amen.

Od stvarjenja.

Kdo je vse stvaril?

Bog je nebo ino semljo ino vse, kar je, stvaril: „V' sazhetku je Bog stvaril nebo ino semljo.” 1. Mos 1, 1.

Kaj pomeni beseda stvariti?

Beseda stvariti pomeni, is nizh kaj narediti.

Kako je Bog nebo in semljo, in vse stvaril?

Bog je vse s' svojo vsigamogozhno voljo stvaril; hotel je, in bersh je bilo po njegovi vsigamogozhni volji.

Sakaj je Bog nebo in semljo stvaril?

Bog je nebo in semljo k' svoji zhashti stvaril, de je svojo vsigamogozhnost in dobroto rasodel, in de bi ga ljudje sa svojiga vsigamogozhniga, modriga in ljubesniviga Boga sposnali in melili. „Vse je Gospod savolj samiga sebe sturil.” Prip. 16, 4.

Kako samorejo stvarjene rezhi nam k' vezhni srezhi slushiti?

1.) Zhe po dolshnosti vse stvarjene rezhi k' boshjimu sposnanju in zhashti obrazhamo.

2.) Zhe vse 'rezhi, ktere je Bog stvaril, smerno vshivamo.

3.) Zhe smo dobrotljivimu stvarniku ref-nizhno hvaleshni, in ga ljubimo, ker je on nam toliko dober.

Kaj nam sveto pismo pove od stvarjenja sveta?

De je od sazhetka Bog stvaril nebo in semljo; semlja je bila pa pusta in prasná, in tama je bila zhes shirjavo bresnov, ino Duh boshji je bil sprostert zhes vodé, in potlej je v' shestih dnévih vse stvaril. *Per-vi dan* svetlobo. *Drugi dan* je Bog rekel: Bodi firmament med vodami, ino ras-lozhi vodé od voda. *Tretji dan* je Bog rekel: Naj se sbero vodé, ktere so pod ne-bam, na en kraj vkupej, in suho se po-kashi. In je rekel: Posheni semljá seleno selishe in rodovitne dervefa. *Zheterti dan* je Bog rekel: Naj postanejo luzhi na firma-mentu nebes, in naj lozhijo dan in nozh, in naj bojo sa snamnja in zhase in dneve in leta; in je sturil sonze, luno, in svesde. *Peti dan* je Bog rekel: Rodite vodé lasijo-zho shval, in kar léta nad semljo pod fir-mentam nebes. In stvaril je ribe, vse shive in gibljive stvari v' vodi ptize in vse, kar léta po svoji forti (svojim pleme-nu.) *Shesti dan* je Bog rekel: Rodi sem-lja shivali po svojim rodu, shivino in la-sijozhe shivali in sverine semlje po svojih

fortah (plemenih:) In na sadnje je zhloveka stvaril. I. Mos. 1.

Kaj je Bog sedmi dan stvaril?

Bog sedmi dan ni nizeh stvaril, ampak je pozhival, (to je, on je nehal od stvarjenja) in ga je posvetil, de bi tudi mi shest dni v' tedni delali, sedmi dan pa pozhivali, ga s' dobrimi delmi posvezhevali, in se vezhniga pozhitka v' nebesih vredno delali.

Ktere stvari boshje so nar imenitnihi?

Nar imenitnihi stvari boshje so angeli in ljudje.

Kaj so angeli?

Angeli so sgol duhovi, kateri imajo um in voljo, teles pa ne. „Ti sturish svoje Angele hitre kakor vetrove, in svoje flushabnike mozhne kakor ognjen plemen.“ Psalm. 103, 4.

Zhimu je Bog angele stvaril?

Bog je Angele stvaril, de bi ga zhaslili, ljubili, in molili, mu flushili, in de bi ljudi varvali. „Hvalite Gospoda vi vsi njegovi angeli, vi, kateri ste tako mozhni, kateri njegovo povelje ispolnite, kakor hitro glas njegove besede slishite.“ Psalm. 102, 20. „On je savolj tebe svojim angelam sapovedal, de tebe na vsih tvojih potih varujejo.“ Psalm. 90, 11.

Kakšne je Bog angele stvaril?

Bog je angele v' svoji gnadi ino s' velikimi popolnomaštni stvaril?

Ali so tudi vsi angeli v' gnadi boshji ostali?

Veliko angelov je gnado boshjo s' greham prevsetnosti sgubilo.

Kako je Bog prevsetne angele shtrafal?

Bog je prevsetne angele, ktere hudižhe imenujemo, vezhno savergel, in v' pekël pahnil. „Bog tudi angelam, kteri so grešhili, ni sanesil, ampak jih je s' peklenškimi ketnami v' pekël potegnîl, in v' terplenje isdal, de bojo k' sodbi perhranjeni.“
2. Pet. 2, 4.

Ktere so sa angeli nar imenitšhi stvâri boshje?

Sa angeli so ljudje nar imenitšhi stvâri boshje.

Is koga je zhlovek?

Zhlovek je is telesa in nevmerjozhe dušhe, ktera je po boshji podobi stvarjena.

Zhimu je Bog ljudi stvaril?

Bog je ljudi stvaril, de bi ga sposnali, zhaštîli, ljubîli, molîli, mu flushîli, mu pokorni in svelizhani bili.

Ktera sta bila prva zhloveka na svetu?

Perva zhloveka na svetu sta bila Adam in Eva.

Kdaj je Bog prvega ozheta Adama stvaril?

Bog je prvega Ozheta Adama stvaril shesti dan. Bog je nebo, semljo, shivali in vse stvaril; kader je bilo to lepno stanovanje dodelano, je zhloveka stvaril, de bi zhes vse rezhi gospodoval, ino de bi svojiga vsmiljeniga stvarnika hvalil.

Kako je Bog Adama stvaril?

Bog je Adama is persti sturil, in je va-nj dihnil, je sklenil s' njim pametno in neumerjozho duho, in Adam je oshivel.

Kako je Bog Evo stvaril?

Bog je Evo is Adamoviga rebra stvaril.

Po zhigavi podobi je dusha zhlovekova vstvarjena?

Dusha zhlovekova je po boshji podobi vstvarjena.

V' zhim je dusha zhloveshka Bogu podobna?

Dusha zhloveshka je Bogu podobna v' tim: ona je duh, je neumerjozha, ima

um, prosto voljo, spomin ino samore svetost shiveti ino svelizhana biti.

Kader je Bog Adama stvaril, kam ga je bil postavil?

Bog je Adama v' lep vert postavil.

Kakšen je bil vert, v' katerim so prvi starishi bili?

Vert je bil silno lep. S. pismo pravi tako: „Gospod Bog je od sazhetka vert veselja safadil, in tje je zhloveka postavil. V' njem so bile mnoge dervefa, lepe viditi, in prijetne jesti, tudi drevo shivlenja, v' frede paradisha, ino drevo snanja dobriga in hudiga.” I. Mos. 2, 8 — 9. Vse je bilo lepo ino prijetno v' raji, de bi bil zhlovek dobriga stvarnika hvalil.

Sakaj je Bog Adama v' vert veselja postavil?

Sato, de bi ga obdeloval in varoval. I. Mos. 2, 15. Adam in njegovi otrozi bi bili semljo obdelovali, pa ne s' terplenjem, kakor sdaj.

V' kakšnim stanu so bili naši prvi starishi stvarjeni?

Oni so bili v' stanu gnade boshje, in nedolshnosti, in tudi po telesu neumerjoshi stvarjeni; oni so popolnoma is rok boshjih prishli, njih um je bil rasvetljen, volja

je bile možna, od hudiga prosta. Telo je bilo dušni pokorno, duša pa Bogu.

Sta Adam in Eva v' nedolshnosti in v' gnadi boshji ostala?

Nista, ker Eva od hudizha sapeljana je sad drevesa sposnanja dobriga in hudiga, kteriga jesti jima je bil Bog prepovedal, sama jedla, in tudi Adamu jesti dala, tako sta greh sturila.

Kako nam s. pismo od tega pove?

Sveto pismo nam tako pove: „Gospod Bog je zhloveka v' paradish veselja postavil, de bi ga obdeloval in varoval, in mu je sapovedal rekozh: Od vsakiga drevesa verta jej, od drevesa snanja hudiga in dobriga ne smesh jesti, sakaj kteri dan bosh od njega jedel, bosh smerti vmerel. Kazha pa je bila bolj prekanjena, kakor vse shivali semlje, ktere je Gospod stvaril. Ona je sheni rekla: Sakaj vama je Bog sapovedal, de bi ne jedla od vsaziga drevesa tega verta? Shena ji je odgovorila: Od sadu dreves, ktere so v' vertu, jeva, od sadu tega drevesa pa, ktero je na fredi verta, nama je Bog sapovedal, de bi ne jedla, in sega ne dotaknila, de bi ne umerla. Kazha pa je sheni rekla: Ne bota kratko nikar umerla, sakaj Bog ve, de kteri dan kolj bota od njega jedla, se bojo vajne ozhi odperle, ino bota kakor bogovi, in bota vedila dobro in

hudo. Shenaj je tedaj vidila, de je to drevo dobro sa jesti in lepo vidit, in je vsela od njegoviga sadu in je jedla, in je dala svojimu moshu, kateri je tudi jedel.' 1 Mos. 2. in 3. p.

Kaj je greh nepokorshine pervima zhlovekama shkodoval?

Greh nepokorshine je na dushi ino na telesu pervima zhlovekama shkodoval:

1.) Gnado boshjo ino nedolshnost sta sgubila.

2.) Bila sta ob pravizo do nebeshkiga kraljestva, ino saflushila si vezhno pogubjenje ino vezhne shtrafenge.

3.) Prishla sta pod oblast hudizha.

4.) Njih um je otamnil, ino njih volja je bila popazhena ino k' hudimu nagnjena.

5.) Is raja sta bila isgnana.

6.) Teshko sta mogla delati, mnogim nadlogam, telesnim slabostim ino bolesnim sta bila podvershena, in umreti sta mogla.

Adamu je Bog rekel: „Ker si poslusihal glaf svoje shene, si od drevesa jedel, od kteriga sim ti sapovedal, de ne smesh jesti, bodi semlja prekleta v' tvojim delu, v'trudu se bosh od nje shivel vse dni svojiga shivljenja. Ona bo tebi ternje ino osat rodila, ino ti bosh séle semlje jedel. V'poti svojiga obrasa bosh kruh jedel, dokler se nepovernezh v' semljo, is ktere si vset,

„Kaj ti si prah, in v' prah nasaj pojdesh.“

1. Mos. 3, 17 — 19.

Sheni pa je rekel: „Jest bom pomnoshil nadloge tvojiga nosheziga stanu, v' teshavi bosh ti svoje otroke rodila, in bosh pod oblastjo moshha, in on bo zhes te gospodoval.“ 1. Mos. 3, 16.

„Bog je zhloveka neumerjoshiga stvaril, in ga je k' svoji podobi sturil. Skosi hudizha nevoihljivoft pa je smert na svet prishla.“ Buk. Mod. 2, 23. 24.

Kako sta Adam in Eva po sturjenim grehu shivela?

V' pokori sta shivela. Njima je bilo silno britko, ker sta bila pred greham zhes vse frezhna, potlej pa nefrezhna ino sta grosovitno veliko terpela.

Ali je ta greh le Adamu ino Evi shkodoval?

Ni le njima shkodoval, ampak tudi nam vsm, ki smo od njih rodu. Vsi smo v' poverbanim grehu rojeni, torej tudi shtrafeng tega greha vredni. On nam je zhafno ino vezhno smert, in she vezh drusih slegov na dushi ino telesu pernesil.

Kaj prizhuje, de smo greh, ino shtrafenge greha prvih starishov poverbali?

Boshja beseda, mati katolskha zerkev, in nasha popazhena natura.

Kako prizhuje boshja beseaa, de smo po pervih starishih greh ino shtrafenge greha poverbali?

Tako, ker v' vezh krajih svetiga pisma od tega govori. „V' hudobii sim spozhet', ino v' grehu me je moja mati spozhela.“ Pfalm 50, 7. „Bili smo od nature otrozi jese, kakor tudi drugi.“ Efes. 2, 3.

„Kakor je skosi eniga zhloveka greh na svet prishel, in skosi greh smert, tako je tudi smert na vse ljudi prishla skosi tega, v' kterim so vsi greshili.“ Rim. 5, 12. „Sakaj vemo, de je postava duhovna, jest pa sim mesen, pod greh prodan.“ Rim. 7, 14. „Kteri je naf otel od oblasti tame, in postavil v' kraljestvo svojiga preljubiga Sina.“ Kolof. 1, 13.

„Zhlovek od shene rojen malo zhafashivi, in je s' mnogimi nadlogami obdan, on se kakor zvet perkashe in usahne, bejshi kakor senza, in nikolj stanoviten ne ostane. In se vredniga sturish zhes taziga svoje ozhi odpreti, in s' teboj v' sodbo vseti? Kdo samore ozhifiti, spozhetiga is nezhistiga rodu? Kaj ne, ti sam si tisti?“ Job. 4, 1 — 4.

Kako mati katolshka zerkev prizha, de smo greh ino greha shtrafenge poverbali?

Ker je vselej verovala ino uzhila, de vsi smo v' grehu spozheti in rojeni. „Kdor

pravi, de Adam je le sebi, ne pa vſim sgu-
bil pravizhnosti, ali pravi, de njegova ne-
pokorſhina je le ſmert ino zhaſne ſbtra-
fenge, ne pa ſmertidufhe nam ſalluſhila,
ta naj bo is gmajne kristjanov isbrisan (naj
bo preklet,) govori mati katolſhka zerkev
v ſvetim tridentinſkim ſboru. Sej. 5.

*Kako popazhena natura od pover-
baniga greha prizhuje?*

Prizhuje, ker take, kakorſhna je sdaj,
ni mogel Bog ſtvariti, kateri je ſvét, in le
dobro ljubi. Zhlovek pa je polen ſlaboſti
ino meſeniga poſhelenja, vezhkrat ſposna
dobro, pa hudo ſturi, ſheli ſrezhen biti, pa
ſi radovoljno ſam nefrezho nakopava.

*Je preſveta Diviza Marija tudi Ada-
movi greh poverbala?*

Nauk, de je bila Marija mati boſhja
bres madesha ſpozhetata, zerkev ſa dobriga ſpo-
sna, in zhe ga ravno ſhe ni ſa verno reſnizo
ſposnala, je vender prepovedala drugazhi
uzhiti. Trient. ſbor ſej. 5.

*Ali ſo tudi ljudje, kakor prevsetni
angeli od Boga na vekomej ſaversheni
bili?*

Ljudje niſo na vekomej ſaversheni bili.

Koga je Bog k' odreščenju savoljo greha pogubljenja vredniga zhloveka obljudil?

Bog je obljudil Odreščenika pošlati, kterimu se tudi Mesija pravi.

Kaj tedaj samore popazhenimu zhloveku pomagati, de po volji boshji shivi?

Le gnada, milost boshja, ki jo je nam Jesus Kristus saflushil.

Od drugiga zhlena vere.

Kteri je drugi zhlen vere?

Ta le: Ino v' Jesusa Kristusa, Sinu njegoviga ediniga Gospoda nathiga.

Je bil Odreščenik potreben?

Odreščenik je bil potreben, saktaj vsi smo v' Adamu grešhili, boshjo gnado sguabili, in pogubljenja vredni poštali.

Bi bili tedaj vsi pogubljeni bres Odreščenika?

Vsi bi bili pogubljeni, ko smo vsi grešhnik, ako bi ne bil usmiljeni Bog is ljubeshni Odreščenika dal.

Je obljudljeni Odreščenik prezej po grehu pervih starishev na svet prishel?

Obljudljeni Odreščenik je she le shtir taushent let po grehu perviga zhloveka na svet prishel.

Kako se imenuje Odrešnik, kteriga je Bog zhloveku obljudil in tudi dal?

Imenuje se Jesus Kristus.

Kako sposnamo, de je Jesus Kristus pravi oblubljeni Mesija ali Odrešenik?

Nad snamnji, ktere je Bog po prerokih osnаноval, ki so se nad Jesusam Kristusam dopolnile.

Kakšne snamnja so preroki napovedvali, de se bodo nad Jesusam Kristusam spolnile?

Preroki so lete snamnja napovedvali: de bo is Judoviga rodu, is hishe Davidove, od divize ino v' Betlehemu rojen, v' Nazaretu srejen, de bo zhudeshe delal, de ga bodo ljudje sovrashili, preganjali, martrali, umorili, de bo od smerti vstal, de se bo njegov nauk po vsim svetu raslhiril, ino de bo do konzhanja sveta.

Kdo je tedaj Jesus Kristus?

1.) Edinorojen Sin Boga Ozheta. S. Jan. 3, 16. „Tako je Bog svet ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sinu.“

2.) Bog in zhlovek ikupej. „Dete bo nam rojeno, Sin nam bo dan, in njemu bo ime: Prezhuden, Svetovavez, Bog.“ Isa. 9, 6.

„En sam Bog je, tudi en sam sodnik med Bogam ino med zhloveki, zhlovek Kristus Jesus.“ 1. Tim. 2, 5.

3.) Nash Gospod, sapovednik, uzhenik ino sodnik. „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji. Mat. 28, 18.

Mojstra in Gospoda me imenujete: in prav imate, sakaj jest sim.” Jan. 13, 13,

„Duh Gospoda je nad mano, sato me je pomasal, ino me je poslal Evangeli osnanovat ubogim.” Luk. 4, 18.

Kaj se pravi Jesus?

Jesus se toliko pravi, kot Svelizhar.

Sakaj se Jesusu Svelizhar pravi?

Jesusu se Svelizhar pravi, ker smo po njem svelizhanje dosegli, ker nas je on od dolga ino shtrafenge greha, od vezhne smerti odreshil, in gnado boshjo saflushil.

Ona (Maria) pak bo rodila sina, ino tega ime Jesus imenuj: sakaj on bo svoje ljudstvo od njih grehov odreshil.“Mat. 1, 21.

Kako she je Jesus imenovan?

Jesus je tudi Kristus, to je pomasani imenovan. „Kako je Bog pomasal s' S. Duham ino s' mozhjo Jesusa is Nazareta.“ Djan. Apost. 10, 38.

Sakaj je Jesus Kristus edinorojen Sin boshji imenovan?

Jesus Kristus je edinorojen Sin boshji imenovan, ker je on sam od svojiga nebeshka Ozheta od vekomej rojen.

Kako je Jesus Kristus Bog ino zhlovek skupej?

Jesus Kristus je Bog ino zhlovek skupej, ker je Bog od vekomej, ino ker je zhlovek v' zhafu postal.

Ali je Jesus Kristus nebeskimu Ozhetu enak?

Jesus Kristus je svojimu nebeskimu Ozhetu kot Bog v' vsm enak, kakor zhlovek pa ni enak, ampak majnsi. „Jest ino Ozhe sva eno.“ Jan. 10, 30. „De vfi Sinu zhasé, kakor Ozheta zhasé.“ Jan. 5, 23. „Ozha je viksi kakor jest.“ Jan. 14, 28.

Sakaj se Jesusu Kristusu nash Gospod spod pravi?

Jesusu Kristusu se pravi nash Gospod, sato ko je Bog ino nash Odreshnik.

Sakaj je Sin boshji zhlovek postal?

Sin boshji je zhlovek postal, de je nash s' svojo smertjo na krishu odreshil ino svelizhal. „Ker so tedaj otrozi meso ino kri s' njim imeli, je tudi on ravno tako s' njimi deleshen postal, de bi skosi smert poterl tega, kateri je oblast zhes smert imel, to je hudizha. De bi té odreshil, kateri so smertnimu strahu vse svoje dni kakor fushni podversheni bili.“ Hebr. 2, 14 — 15.

Od tretjiga zhlena vére

Kteri je tretji zhlen vére?

Tretji zhlen vére je ta le: Spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije divize.

Ima Jesus Ozheta?

Jesus kar Bog ima nebeshkiga Ozheta, kar zhlovek nima ozheta. „Gospod je meni rekel: ti si moj Sin, daní sim te rodil.“ Psalm 2,7. „Diviza bo spozhela ino sinu rodila, kteri bo Emanuel imenovan.“ Isa. 7, 14.

Ali ni bil Joshef, shenin Marije, ozhe Jesusa Kristusa?

Joshef je bil le rednik Jesusa Kristusa.

Ali je imel Jesus mater?

Jesus, kakor Bog, ni imel matere; kakor zhlovek je imel Marijo, presveto divizo, mater.

Sakaj je Marija mati boshja imenovana?

Marija je mati boshja imenovana sato, ko je Jesusa Kristusa, kteri je Bog ino zhlovek skupej, rodila.

Od koga je Marija Jesusa spozhela?

Marija je Jesusa od svetiga Duha spozhela.

Kdo je Mariji to veliko skrivnost osnanil?

Angel Gabrijel je bil od Boga k' Mariji v' Nazaret poslan, in ji je veliko skrivnost vzhlovezhenja Jesusa Kristusa osnanil.

Kako je Angel Gabrijel Mariji govoril?

Angel Gabrijel je Mariji tako govoril: „Zbeshena si Marija, gnade polna, Gospod je s' tabo, shegnana si med shenami. Ti bosh spozhela v' svojim telesu; ino sinu rodila, ino ga bosh Jesus imenovala. Ta bo velik ino sin Narvishiga imenovan.“ Luk. 1, 28 — 32.

Kaj je Marija Angelu odgovorila?

Marija se je prestrashila nad govorjenjam Angela Gabrijela, ino je mislila, kakshno posdravljenje bi to bilo, ino je Angelu odgovorila: Kako se bo to sgodilo, ker mosha ne sposnam.

Kaj je Angel Gabrijel na ta odgovor Mariji rasodel?

Angel Gabrijel ji pove: Sveti Duh bo v' tebe priihel, ino mozh Narvishiga te bo obfenzhila, ino sa tega voljo bo to Sveto, ktero bo is tebe rojeno, Sin boshji imenovano.

Kaj je na to Marija Angelu rekla?

Marija je Angelu odgovorila: Glej, ješt sim dekla Gospodova, sгоди se meni po tvoji besedi. Takrat je Sin boshji zhlovek postal.

Kje je Marija Jesusa rodila?

Marija je Jesusa v' Betlehemu v' hlevu rodila.

Kako je, de je Marija Jesusa v' Betlehemu rodila, ker je v' Nazaretu stanovala?

Marija je Jesusa v' Betlehemu rodila, ker je savoljo napovedaniga popifa v' Betlehem fhla. Zefar August je sapovedal vse ljudi popifati. Marija pokorna zefarjovi sapovdi je fhla s' Joshefam v' mestu Betlehem, ker sta bila Davidoviga rodu, kateri je bil v' tistim mestu rojen. Ravno takrat so bili dnovi dopolnjeni, ino tamkej je Jesusa rodila. To se je sgodilo, de se je dopolnilo, kar je prerokval Mihea 5, 2. „Ti Betlehem nisi nar manjšhi med vajvodi Juda, sakaj is tebe bo prishel kateri bo v' Israelu gospodoval.”

Kako se je pergodilo, de je Marija Jesusa v' hlevu rodila?

Mesto Betlehem je bilo polno ljudi savoljo popisvanja. Marija ino Joshef sta bila vboga, ino nista od ljudi pod streho bila

vseta. Sta bila permorana is mesta iti, sta nashla ravno hlev, v' kteriga sta shla, ino tam je bil Jesus rojen, ino Marija ga je v' pelnize povila, ino v' jafli poloshila.

Sakaj je hotel Jesus v' revnim hlevu rojen biti?

Sato, de je on nam dal sgled poterpeshljivoſti, ponishnosti, ino ljubeshni do vboſhtva.

Kdaj zerkuv vesel ino hvaleshen spomin rojstva Jesufa Kristufa obhaja?

Zerkuv obhaja vesel ino hvaleshen spomin rojstva Jesufa Kristufa na svet boshizhni prasniki.

Sakaj je zerkuv ta prasniki postavila?

Sato, de bi se Kristjani spomnili neisrezhene gnade nashiga odreſhenja, ktero je Jesus ta dan ozhitno delati sazhel, de bi ga sato hvalili, ino posnemali njegov sgled, ki ga je nam v' rojstvu dal: torej naſ zerkuv v' adventu, k' posvezhvanju tega prasnika perpravlja.

Kaj pa je Advent?

Advent je zhaſ, v' kterim zerkuv kristjane perpravlja de bi vredno obhajali velki god rojstva Jesufa Kristufa Gospoda nashiga.

Kaj premišljuje zerkuv v tem svetim zhasu?

Zerkuv premišljuje 1. Gorézhe shelje ino sdiho vanje svetih ozhakov po prihodu obljubljeniga Mesija.

2.) Pridgvanje I. Janesa Kerstnika od pokore, s' ktero je Jesusu Kristusu pot perpravljajal.

3.) Drugi prihod Jesusa Kristusa, ker bo prishel sodit shive ino mertve.

Kako moremo zhas Adventa posvezhovati?

1.) Moremo si persadevati Iposnati, ino shivo obzhutiti, de je nam Iesus in njegova gnada potreben.

2.) Se moremo s' pokoro vsiga ozhiliti, kar bi vtegnilo na poti biti, de bi Kristus k' nam ne prishel in v' nas ne prebival.

3.) Profiti Jesusa Kristusa, de bi se hotel s' nami skleniti skosi gnado, ktero je per pervimu prihodu pernesil, de bi se nam ne bilo treba bati njegoviga drusiga prihoda, kader nas bo po svoji sveti pravizi sodil, zhe si ne bomo perviga njegoviga prihoda k' svojimu pridu obernili.

Kaj se je po rojstvu Jesusa Kristusa Iosebniga sgodilo?

Rojstvo Jesusa Kristusa je bilo osnanjeno. Namrezh:

1.) Ga je osnanil Angel pastirjam, ki so bili na ponozhnih strashah per svoji zhedi.

Kader je Marija Jesusa rodila, se je Angel pastirjam perkasal, ino svitloba boshja jih je obsvetila, ino oni so se sbali, ino Angel jim je djal: Ne bojte se, saktaj jest vam osnanujem veliko veselje, ktero bo vsm ljudstvu, danas vam je Svelizhar, kateri je Kristus Gospod, rojen v'mestu Davidovim. In to vam bo snaminje: Vi bote neshli dete v'pelnize povito, ino v'jastli polosheno. Ino s'Angelam je bila mnoshza nebeshke vojske, kateri so Boga hvalili rekozh: Zhast Bogu na visokosti, ino mir na semlji ljudem, ki so dobre volje. In kader so Angeli od njih v'nebesa odshli, so pastirji med sabo rekli: Pojdimo do Betlehema, ino poglejmo to rezh, ktera se je sgodila, ktero je nam Gospod osnanil. In hitro so prishli, in so najdli Marijo ino Joshefa, in v'jastle polosheno dete. Kader so pa vidili, so sposnali, 'de je beseda tako, kakor se jim je bila povedala od tega deteta. Ino vsi, ki so flishali, so se zhudili nad tem, kar so jim pastirji pravili. Marija pa je vse te rezhi ohranila, ino jih v'svojim ferzi premishlovala. In pastirji so nasaj shli, in Boga zhastili ino hvalili sa vse to, kar so flishali in vidili, kakor je njim bilo povedano. Luk. 2.

2.) Svesda modrim v'jutrovi desheli, in modri Herodeshu kralju in pismauzhenim.

Kader je bil Jesus rojen v Betlehemu, so modri (*ktere sploh tri kralje imenujemo*) prishli od jutrove deshele v Jerusalem rekozh: Kje je rojen Kralj judov? Sakaj vidili smo svesdo v jutrovi desheli in smo prishli njega moliti. Kader je pa Herodesh kralj to llishal, se je prestrahil ino vef Jerusalem s'njim. In je pustil poklizati vse vikshi duhovne in pismarje ljudstva, in jih je isprashoval, kje bi imel Kristus rojen biti.

Oni so mu rekli: V Betlehem rodu Juda, sakaj tako je pisano skosi preroka: In ti Betlehem, semlja Juda, nisi kratko nikar nar majnsihi med vajvodi Juda, sakaj iste bo prishel vajvoda, kateri bo vishal moje ljudstvo Israel. Tedaj je Herodesh modre skrivaj poklizal, in je skerbno is njih isprashoval zhas, v' katerim se je svesda perkasala. In ker jih je v Betlehem poslal, je rekel: Pojdite, in skerbno oprashujte po D'etetu, in kader ga bote neshli, pridite nasaj meni povedati, de tudi jest pridem, in njega molim. Kader so she kralja salfishali, so prozh shli, ino pole svesda, ktero so vidili v' jutrovi desheli, je pred njim shla, dokler je prishla, in sgoraj obstala, kjer je D'ete bilo. Kader so pa svesdo ugledali, so se silno obvetelili, in ker so v' hisho prishli, so nashli D'ete s' Marijo njegovo materjo, in so pred njega doli padli in ga molili, in mu darovali slato, kadilo in miro. Mat. 2.

3.) Simeon in Anna ljudem v' tempelnu.

Kader so bili dnevi nje ozhišhovanja po sapovdi Mosefovi dopolnjeni, so Jesusa perneli v' Jerusalem, de bi ga Gospodu naprej postavili, kakor je bilo v' postavi Gospodovi sapovedano. Vsaki pervirojen otrok moškiga spola naj bo Gospodu posvezhen. Ino de bi dali ofer, kakor je rezheno v' postavi Gospodovi, dve garliz ali dva mlada golobza. In Simeon pravizhen in bogabojezh zhlovek v' Jerusalemu je zhakal na oveselenje Israela, in svet Duh je bil v' njemu, in mu je bilo od svetiga Duha rasodeto, de ne bo umerel, dokler ne bo vidil Gospodoviga Kristufa. On je prishel v' tempel, in kader so otroka Jesusa starishi noter perneli, de bi po shegi postave sa njega sturili, ga je tudi on na svoje narozhje vsel, Boga hvalil rekozh: Gospod sdaj spustish svojiga hlapza po svoji besedi v' miru, ker so moje ozhi vidile tvoje svelizhanje, ktero si perpratil pred oblizhjam vsih narodov, sa luzh k' rasvetlenju nevernikov, in k' zhasti svojiga ljudstva Israel. Lnk. 2.

Kaj se je ósmi dan po rojstvu Kristusovim sgodilo?

Kristuf je bil obresan, in ime Jesus mu je bilo dano, ktero mu je bilo ad Angela prej dano, ko je bil spozhet.

Ali so modri šli k' Herodeshu nasaj?

Niso, v' španji so odgovor prejeli, de se ne smejo k' Herodeshu verniti, in so šli po drugi poti nasaj v' svojo deshelo.

Kaj je Herodesh pozhel, kader je svedil, de so modri po drugi poti v' svojo deshelo šli?

Herodesh se je rasferdil, ino je saposvedal vse otroke pomoriti, kar jih je bilo v' Betlehemu ino po vsih tistih straneh, ki so bili spod dvejih let stari, ker je mislil, de bo tudi Jesus s' drugim vred umorjen.

Kako je Jesus smerti odshel?

Jesus je smerti tako odshel: Angel Gospodovi se je Joshefu v' španji perkasal rekozh: Vstani, vsami Déte in njegovo mater, ino bejshi v' Egyptovsko deshelo, ino ostani tamkej, dokler ti porezhem. Joshef je tedaj vstal, je vsel Déte, in njegovo mater po nozhi, ino se je vganil v' Egyptovsko deshelo.

Koliko zhasa je bil Jesus v' Egyptu?

Toliko zhasa, de je Herodesh umerel, po tim je bil na Israelsko semljo nasaj perneshen, ino v' Nazaret isrejen.

„Kader je bil pa Herodesh umerel, polej Angel Gospodovi se je Joshefu v' španju perkasal v' Egyptovski desheli rekozh: Vstani, in vsami Déte ino njegovo mater

ino pojdli v' Israelsko semljo, sakaj tisti so pomerli, kateri so iskali Détetu shivljenje vseti. On je tedaj vstal, je vsel Déte ino njegovo mater, ino je prishel v' Israelsko semljo. Kader je pa on tlilhal, de Arhelaj na mestu svojiga ozheta kraljuje, se je bal kjekej iti; ker je pa v' spanji odgovor prejel, se je vganil v' kraje Galilejske deshele. In je prishel, in prebival v' mestu, kterimu je ime Nazaret, de bi se dopolnilo, kar je govorjeno skosi preroka, de bo Nazarejan imenovan.' Mat. 2, 19 — 23.

Kaj vemo sosebniga od Jesusove mladosti?

1.) De je Jesus, ko je bil dvanajst let star, na prasniki v' Jerusalemu s' svojimi starishi prishel.

2.) De je v' Jerusalemu ostal, zhes tri dni pa so ga starishi v' tempelnu najdli sedet med pismauzhenimi, ki jih je poslušhal in poprašhoval, de so se vsi njegovimu umu in njegovim odgovoram zhudili.

3.) De se je spet v' Nazaret vernil, in de je ondi ostal.

4.) De je svojim starisham pokorn bil.

5.) De je rasil v' itarosti, modrosti in gnadi pred Bogam in pred ljudmi.

Kaj nar imenitnishiga od Jesusa vemo, preden je uzhiti sazhel?

1.) Janes je prizhal, de je Jesus jagnje boshje, katero grehe sveta odjemlje.

2.) Jesuf se je Janesu v' reki Jordan kerstili dal.

3.) Nebesa so se odperle, in sveti Duh je v' golobji podobi vidno dolj na nj prifhel.

4.) Bog Ozhe se je oglasil: Ta je moj ljubesnivi Sin, nad kterim dopadejenje imam.

5.) Duh je peljal Jesufa v' pušhavo, in ko se je shtirdefet dni in nozhi postil, ga je hudizh skušhal, in po tem so mu Angeli stregli.

Kdo je bil svet Janes kerstnik?

S. Janes kerstnik je bil sin Zaharija in Elisabete. Luk. 1.

Kaj se je sgodilo, kader je bil Jesus tridefset lét star?

Janes je she v' mladosti ozhetovo hišo sapustil, je shel v' pušhavo, tam je molil, in spokorjeno shivel, in kader je tridefset let star bil, je na povelje boshje v' pušhavi per reki Jordanu ozhitno uzhiti sazhel, ljudi k' pokori opominjal, ino jih kerstil.

So ljudje skosi kerst Janesov sadobili odpusshenje grehov?

Niso sadobili odpusshenja grehov, Janesov kerst je bil le kerst pokore, kakor je sam rekel: Jest kerstuhjem v' vodi, Jesus vaf bo kerstil v' svetim Duhu. Luk. 3, 16.

Sakaj se je Jesus Janesu kerstiti dal?

Jesus se ni dal kerstiti, kakor de bi bil kersta pokore potreben, on je bil nedolshen, bres vsiga greha, ino tudi bres nagnenja k' grehu, ampak sato, de je

1.) Svetiga Janesa pridgvanje ino kerst kakor snaminje pokore poterdil.

2.) De je dal sgled ponishnosti, ker se je greshnikam enakiga sturil.

3.) De ga je Ozhe nebeshki ozhitno pred veliko ludstvam sa svojiga boshjiga, Sina osnanil. Mat. 3, 15.

4.) De je spolnil vse, kar je od Boga sapovedaniga.

Kam je Jesus po prejetim kerstu shel?

Jesus je bil po prejetim kerstu od svetiga Duha v' pushavo peljan, de je tam odlozhen od ljudi molil, se postil, ino skufhan bil.

Kaj naf uzhi Jesus s'tem, de je shel v' pushavo?

Uzhi naf, de zhe hozhimo gnado svetiga kersta ino nedolshnosti ohraniti, se moremo tudi

1.) V' famoto podati, to je, se lozhiti od slabih, sapeljivih ljudi, ino skodljivih skerbi.

2.) De zhlovek v' odlozhenji od slabih ljudi Boga najde, ker ima zhas syete rezhi premishlovati.

3.) Naš uzhi s' molitujo i vse svoje dela sazheti.

Kako je bil Jesus v' pufhavi skušan?

Jesus, kader se je 40 dni ino nozhi postil, je bil v' pufhavi trikrat od hudizha skušan:

1.) Skufhnjavez je k'njemu stopil rekozh: Ako si ti, Sin boshji, rezi de to kamenje kruh postane. Jesus mu odgovori: Je pisano: zhlovek od samiga kruha ne shivi, temuzh od vsake besede, ktera is boshjih ust pride.

2.) Skufhnjavez je vidil, do Jesus ne spreoberne kamenja v' kruh, ga je vsel v' sveto mesto, ino ga postavi verh tempelna, ino mu rezhe: Ako si ti, Sin boshji, spusti se doli, sakaj stoji pisano: On je svojim Angelam savoljo tebe sapovedal, ino na rokah te bodo nosili, de kje svoje noge ob kak kamen ne sadenesh. Jesus mu odgovori: Sapisano je: Ne skušhaj Gospoda svojiga Boga.

3.) Skufhnjavez Jesusa vsame na visoko goro: ino pokazhe mu vse kraljestva sveta ino njih zhast, ino mu rezhe: Vse to ti bom dal, ako dol padesh ino mene molish. Jesus mu je odgovoril: Poberi se prozh satan, sakaj pisano je: Gospoda svojiga Boga moli, ino njemu samimu flushi. Tedaj ga je hudizh pustil, ino Angeli so perstopili, ino mu stregli. Mat. 4, 1 — 11.

Sakaj se je pustil Jesus skuhati?

Pustil se je Jesus skuhati:

- 1.) De bi nam pokasal, de je pravi, resnizen zhlovek, samo s' tem raslozhkam, de greha nima nad seboj.
- 2.) De je nam gnado saflushil, de mi sovrashnika premagamo.
- 3.) De nam je sgled dal, de moremo s' molitujo, postam ino s' besedo boshjo sovrashnike svoje dushe premagvati, kakor je tudi on sturil.
- 4.) De nas je poduzhil, de tudi sveti niso bres skuhnjav.

Koljko je bil Jesus star, ko je ozhitno uzhiti sazhel?

Jesus je v' tridesetim letu svoje starosti uzhiti sazhel.

Kaj nar imenitshiga od Jesusa vemo, kader je uzhiti sazhel?

Nar imenitnishhi, kar od Jesusa vemo, kader je uzhiti sazhel, je:

- 1.) Jesus je po svoji domazhi desheli hodil od kraja do kraja.
- 2.) Si je uzhenzov vsel, ino smed njih isvolil dvanajst apostelnov.
- 3.) Je pridigoval ino osnanoval sapovedi gnade, je rasodeval resnize, ki nam jih je verovati, ino uzhil zhednosti, ki nam jih je v' djanju spolnovati,

4.) Je svaril nevéro ino pregréhe, je ovrazil smote judov, písmauzhenih ino farisejov.

5.) Je poterdoval svoje nauke s' sprizhleji svetiga písmá, s' zhudeshmi ino svojim sgledi.

6.) Je prerokval pridhodne rezhi.

7.) Je povsot dobrote íkasoval.

„Kako je Bog pomasal s' svetim Duham, ino s' mozhje Jesusa is Nazareta, kteri je okolj hodil, dobrotliv bil, ino osdravlal vse od hudizha obfédene, ker je Bog s' njim bil.“ Dianje Apost. 10, 38.

Kaj je Jesus osnаноval?

Jesus je svet evangeli osnаноval.

Kaj pomeni beseda evangeli?

Evangeli pomeni veselo osnanilo.

Sakaj se nauki Jesusovi imenujejo evangeli ali veselo osnanilo?

Sato ker nam spravo s' Bogam osnanujejo, in ker le s' njih (polnenjam bomo rešeni od vezhne smerti, sadobimo odpustenje grehov, mir ino veselje serza ino vezhno shivljenje v' nebesih.

Kakshine zhudeshe je Jesus delal?

Jesus je v' Kani v' Galileji na shenitnini vodo v' vino spreménil, slepe je osdravil, de so vidili, gluhe, de so shlišhali hromove, de so hodili, mutaste, de so

govorili, hudobne duhove je isganjal is obsedenih, ino mnoge bolesni je osdravil. Enkrat je pet taushent ljudi s' petimi kruhi ino dvema ribama, drugikrat s' sedmimi kruhi ino malo rib per shtir taushent nahranil, ino vsakikrat je vezh jerbasov ostankov ostalo. Mertve je v' shivljenje obudil, ediniga fina vdove is mesta Najm, ki so ga k' pogrebu nefli. Luk. 7. Lazara, ki je she shtir dni v' grobu leshal: Jesus pride k' grobu, sapove kamen od groba odvaliti, poklizhe Lazara, ino Lazar pride shiv is groba. Jan. 11, 1 — 45. Ko so se imeli na morji potopiti, je vetram ino morju sapovedal, ino velika tihota je postala, ino ohranjeni so bili. Mat. 8, 24 — 26. Po morji je kakor po suhim hodil. Mat. 14, 25. Na gori se je spremeni v' prizho Petra. Janesa ino Jakopa. Mat. 17, i. t. d.

Kakshine prihodne rezhi je Jesus prerokval?

Jesus je take prihodne rezhi prerokval, ki jih nihzher drugi, kakor Bog sam, vediti ne more, ktere vle so se tako na tanko sgodile, kakor je poprej povedal. Jesus je prerokval svoje terplenje, smert, ino od smerti vstajenje na tretji dan. Svojim Apostelnam ino uzhenzam je prerokval, liako se jim bo po njegovi smerti hudo godilo, Judeshu pové, de ga bo isdal,

Petru, de ga bo satajil, pove jim, de jim bo svetiga Duha posljal, kaj de se bo godilo s' Jerusalemam in tempelnam, ino od tvojiga uka, de bo smiraj, ino de se bo po vlim svetu rasihiril.

So verovali vsi v' Jesusa ino v' njegovi nauk?

Veliko jih je verovalo, ker so se preprizhali, de Jesus ne mogel takih rezhi sturiti ino vediti, zhe Bog ne bil s' njim, pa vifhi dvhovni, pismauzheni ino fariseji so ga sovrashili savolj njegoviga uka, ko jih je svariil, ino so sheléli ga umoriti. „Rabi mi vemo (*pravi Nikodemus k' Jesusu.*) de si kakor uzhenik od Boga priihel, sakaj te zhudeshe ne more obeden délati, ktere ti délasth, ako bi Bog ne bil s' njim. Jan. 3, 2.

„Vender pa je tudi veliko is vifhjih v' njega verovalo, ampak savoljo farisejov se niso rasodeli, de bi ne bili is shol versheni. Sakaj oni so zhaft ljudi vezh ljubili, kakor zhaft boshjo.“ Jan. 12, 42, 43.

Alismo dolshni po Jesusovim nauki shiveti?

Dolshni smo po njim shiveti, sakaj beseda Jesusova oftane vekomej, in po ti besedi bo vsak sojen, najbo bogat ali vbog, mlad ali star, flabe ali dobre nature. Ni ga isgovora, ni je navade zhes evangeli, Jesus je djal. „Beseda, ktero sim govoril bo zhloveka sodila posledni dan.“ Jan. 12, 48.

Koliko zhasa je Jesus uzhil?

Tri leta je Jesus uzhil, ino vselej vsim
k' sgledu sveto shivel.

Od zhetertiga zhlena vere.

Kteri je zheterti zhlen vere?

Ta le: Terpel pod Ponzijam Pilatusham, krishan bil, vmerl ino v' grob poloshen.

Je samogel Jesus terpeti?

Kakor zhlovek, ne pa kakor Bog je Jesus samogel terpeti.

Ali je Jesus tudi ref terpel?

Jesus je ref na dushi ino na telesu terpel.

Kaj je Jesus na svoji dushi terpel?

Jesus je na svoji dushi veliko britkost ino shalost terpel. Bil je per svojim Ozhetu nash porok, in je vse nash grehe nase vsel; previdil je, kaj bo vse na svojim telesu terpel; sraven tega je pa tudi vidil nasho pregreshno nehvaleshnost, ino je prevedel, de njegova presveta kri bo sanjih veliko sastonj prelita. Vse to ga je tako silno shalostniga sturilo, de je kervav pot potil, in de je sam rekel svojim apostelnam: Moja dusha je shalostna, de mi je umreti.

Kaj je Jesus na svojim telesu terpel?

Jesus je na svojim telesu veliko revino nadlog terpel. Judesh njegov apostel ga je prodal ino ujel. Judje ino neverniki so ga svesali, topli, suvali, vanj pljuvali, ga gajshljali, s' ternjami kronali ino krishali. Njegovo sveto telo je bilo vse ranjeno, kakor je shé Isaia prej pravil rekozh: „Vidili smo ga, ali ni ga bilo posnati, ker je bil ves smesarjen ino polen kervi ino sateklin.” Isai. 53.

Kaj je Jesus she terpel?

Jesus je terpel veliko ozhitniga sanizhvanja, hudiga obdolshenja, preklinvanja, opravljanja, lakote ino sheje; krishan je bil med dvema hudodelnikama, kakor de bi bil on nar vezhi hudodelnik. Isa. 53, 12.

Pod kom je Jesus terpel?

Jesus je terpel pod Ponzijam Pilatusham, deshelnim oblastnikom rimskiga zesarja Tiberja na Judovskim.

Kdo je toshil Jesusa per Pilatushu?

Veliki duhovni, pisma uzheni ino ljudski starashini so toshili Jesusa per Pilatushu.

Sakaj je bil Jesus per Pilatushu toshen?

Jesus je bil per Pilatushu is sgol sovrashtva ino is nevoshljivosti toshen, kakor

ko bi bil sapeljivz in podpihovavz ljudstva.

Kaj se je po toshbi velikih duhovnov, pisma uzhenih ino ljudskih starashin sgodilo?

Po toshbi velikih duhovnov, pisma uzhenih ino ljudskih starashin je bil Jesus Kristus krishan, v' kar so Judje silili, ino v' kar je Pilatush dovolil.

Kje je bil Jesus Kristus krishan, ino kje je umerl?

Jesus Kristus je bil na gori Kalvarji, bliso Jerusalema krishan, ino je na krishu umerl.

Kakshina shtrafenga je bilo krishan biti?

Krishan biti je bila nar bolj shpotljiva smertna shtrafenga.

Kaj so pozheli Jesusovi sovrashniki, kader je bil on krishan?

Sovrashniki Jesusovi so bili veseli, ker so dosegli, kar so nar bolj sheleli, pod krisham so se sprehajali, njega sanizhevali ino kleli rekozh: Drugim je pomagat, ino sebi ne more pomagati, sdaj naj si pomaga, ako je Kristus, Sin beshji.

Kako se je Jezus do svojih sovrashnikov sadershal?

Jesus je sa-nje ljubesnivo molil rekozh: Ozhe odpušti jim, sakaj ne vedo, kaj delajo. Defravno niso bili isgovora vredni, vender jih je sgovarjal, ino je le po vsmilenji delal, de je nam sgled sapustil, kako se moremo do svojih sovrashnikov sadershati.

Kako sta se sraven Jesusa krishana rasbojnika sadershala?

Eden smed njih je Jesusa klel rekozh: Zhe si Kristuf, pomagaj sebi in nama. Drugi je Jesusa sposnal, ga je profil, de bi ga v' svoje kraljestvo vsel. In Jezus mu je milost dodelil rekozh: ,She danaf bofh s' menoj v' raj. Luk. 23, 43.

Kdo je bil she pod Jesusovim krisham?

Bila je tudi Marija, f. Janes, vezh drusih brumnih shén ino drugi prijatli, kateri so Jesusa obshalovali.

Komu je Jezus svojo mater srozhil?

Srozhil jo je f. Janesu, de bi sa njo fkerbel.

Srozhil je divizo divizi, in zhaft, imenitnost in saflushenje nedolshniga divishtva na krishu vmirajozh zelimu svetu perporozhil. Dal je lep sgled vsm otrokam, ker

v' svojih velikih bolezhinah ne posabi svoje matere, de bi tudi otrozi nikolj ne posabili svojih starishov, ino jim vselej pomagali.

Kdaj je Jesus umerl?

Jesus je umerl v' petik ob t'reh popoldan.

Spomni se torej vsakdan svojiga shivljenja s' hvaleshnim serzam na terplenje in smert Jesusa Kristusa, fosebno v' petek ob t'reh popoldan, ker takrat je Jesus sate umerl, de bi ti shivel, ino obshaluj svoje grehe savoljo kterih je terpel ino umerl.

Kaj se je godilo ob Jesusovi smerti?

Zhudeshi so se godili, sonze je otemnelo, in tama je bila tri ure (*to je od popoldan do t'reh po nashim shlevilu*) sagrinjalo pred nar svetejshim v' tempelnu se je rastargalo na dvoje, semlja se je trefla, skale so pokale, grobi so se odpirali, ino veliko teles svetnikov, kteri so spali, so se obudili. Math. 27, 51 — 52.

Sakaj so se zhudeshi per smerti Jesusovi godili?

Sato, de je Jesus svojo vsigamogozhnost skasal, de bi vsi v' njega verovali, ino svelizhani bili.

Sakaj je Jesus terpel ino umerl?

1.) De je naf od grehov in pogublenja

odrešhil, kakor s. Janes govori: „On nas je ljubil ino opral od naših grehov,“ Skriv. rasod. 1, 5. „Bog je svet tako ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sina, de vsakteri, ki v' njega veruje, ne bo pogubljen, ampak vezhno shivljenje ima.“ Jan. 3, 16.

2.) De je nas od oblasti hudizha odrešhil. Jesuf sam rezhe: „Sdej je sodba zhes svet, sdaj bo vajvoda tega sveta vun veršen, ino jest, kader bom od se mlje povikshan, bom vse k' sebi vlekcl.“ Jan. 12, 31 — 32.

3.) De je nas, kakor srednik med Bogam ino zhlovekam vskosi svoje terplenje ino smert s' Bogam spravil, ino nam vrata nebeshke odperl. Heb. 10, 19. ino v' 2. Kor. 5, 18, 19.

H zhimu nam she flushi Jesusovo terplenje?

Nam flushi v' sgled nar lepshih zhednost. Jesusovo shivljenje je sfer od njegove mladosti popolnoma sgled vsih zhednost, pa sadnje dni je Jesuf posebno s' svojim sadershanjem v' terpljenji ino v' smerti vse spolnil, karkolj je nas uzhil. Mi vidmo:

1.) Sgled ponishnosti, ker svojim Apostelnam noge umiva, ino se da svojimu islavjavzu kushniti.

2.) Sgled nar vezhi ljubeshni, ker svoje

telo ino svoje kri v' podobah kruha ino vina nam vshivati sapusti.

3.) Sgled prave molitve; s' otrozhjim savupanjem je molil, ino mozhnejshi ko so skufhnjave ino britkosti perhajale, s' vezhi gorezhnostjo je molil, ino se je v' svoji molitvi volji boshji podvergel.

4.) Sgled krotkosti, ker molzhi k' v' sim krivim toshbam ino perklinvanju.

5.) Sgled poterpeshljivoſti. On silne bolezhine terpi, je med dvema rasbojnika kama kakor nar vezhi med njima obejshen, svet ga ima sa hudodelnika, ino Jesuf molzhi, kakor jagnje, ne sagovarja svoje nedolshnosti, ampak vse srozhi svojimu nebeshkimu Ozhetu.

6.) Sgled popolnoma pokorshnosti; pokorniga se je sturil noter do smerti, ino smerti na krishu.

7.) Sgled nar vezhiga uboshtva, ker ni imel per svoji smerti kam glave poloshiti.

8.) Sgled ljubesni do svojih sovrashnikov, na krishu visejozh sa - nje profi.

9.) Sgled ljubesni do svoje matere.

10.) Sgled, kako moremo svoje spazhenno meſo krishati; kako more svet nam, ino mi svetu krishani biti.

11.) Tudi vidimo, kako velika je hudobija greha, ino kako ojstra praviza boshja, ker nji ni moglo drugazhi sadoſti sturjeno biti, kakor s' terplenjem in smertjo Sina boshjiga.

12.) V terplenji ino smerti Jesufovi najde grešnik nar mozhnejši terdnobo upanja, ko vidi Jesufa is ljubesni do njega tolikanj terpeti, ino sa njega umreti, de bi grešnik ne bil pogubljen, ampak de bi shivel.

Jesuf Kristus je sa vse ljudi terpel ino umerl, ali bodo tudi vsi svelizhani?

Ne vsi, ampak le tisti, kateri se bodo Jesufoviga odreshenja deleshne sturili. Efes. 5, 2. 1 Pet. 1, 18. 19.

Kaj pa morejo ljudje sturiti, de bodo Jesufoviga odreshenja deleshni?

1.) Morejo verovati v Jesufa Kristusa Sina boshjiga.

2.) Svete Sakramente po vrednim prejemati.

3.) Po svetim evangelji brumno in sveto shiveti, in s' Iesufam terpeti.

4.) Sa gnado brumnosti ino stanovitnosti v dobrim Boga ponishno profiti.

Kdaj je bilo Jesufovo telo is krisha sneto?

She svezher tistiga dneva je bilo sneto in pokopano. Ker je bila drugi dan velikanozh, so Judje profili Pilatusha, de bi se krishanim kosti polomile, in njih trupla pokopale, de bi ob velikanozhnim prasniku na krishu ne visile.

Ali so bile tudi Jesusa kosti sterte?

Jesuf je bil she mertev, sato mu niso kosti sterli, ampak en soldat je prebodil njegovo svete desno stran s' sulzo, in kri in voda je is nje tekla. — Jesuf je pravo velika-nozhno jagnje 1. Kor. 5, 7. Judovsko jagnje je bilo le tega podoba, tistimu niso smeli nobene kosti slomiti, tako se je pre-rokvanje spolnilo: „Nobene kosti mu ne slomite.“ 2. Mos. 12, 46. Sraven se je pa tudi spolnilo, kar prerok Zaharija 12, 10 govori rekozh: „Vidli bodo, koga so prebodli.“

Kdo je telo Jesusa Kristusa pokopal?

Joshef Arimatejz ino Nikodem sta telo Jesusa Kristusa pokopala.

Kam je bilo telo Jesusa Kristusa pokopano?

Telo Jesusa Kristusa je bilo v'nov v' skalo isekau grob djano, kjer ni she nobeden pokopan bil.

Ali je boshja natura po smerti Jesusa Kristusa s' telesam ino s' njegovo dusho sklenjena ostala?

Boshja natura je s' telesam ino dusho sklenjena ostala, desi ravno se je per smerti Jesusa Kristusa dusha od telefa lozhila.

Od petiga zhlena vere.

Kteri je peti zhlen vere?

Doli je shel pred pekel, tretji dan od smerti vstal.

Je shel Jesus Kristus s' telesam ino dusho pred pekel?

Le dusha Jesusa Kristusa je shla pred pekel.

Kaj se sastopi skosi besedo pekel?

Skosi besede pekel se (*tukej*) sastopijo tisti skrivni kraji, kjer so bile dushe mertvih hranjene, ktere nebeshkiga svelizhanja she niso dosegle.

Ali je vezh takshnih skrivnih krajev, ki se pekel imenujejo?

Vezh jih je, ino 1.) kraj, kjer bojo pogubljeni vezhno martrani: „Bogatin je umerl, ino je bil v' pekel pokopan. Luk. 16, 22.

2.) Kraj, kjer dushe zhasne shtrafenge terpé sa grehe v' shivlenji nespokorjene. *Zerku per mashi sa mertve tako moli: Gospod Jesus Kristus, kralj zhasi, odreshi dushe vsih svojih mertvih vernih od peklenških shtrafeng. — Timu kraju se pravi vize.*

3.) Podslednizh kraj, v' kterim so bile dushe brumnih mertvih ohranjene, kjer

lo v' veselim upanji odreshene biti mirno ino bres bolezhin perzhakovale, dokler ni bil Iesuf k' njim prishel, timu kraju se pravi predpekel: „Tako je sprevidel, ino od Kristusoviga vstajenja govoril, de ni v peklu bil pufhen, tudi ni njegovo meso strohnelo.” Djanje Apost. 2, 31.

Zhimu je shel Jesus Kristus pred pekel?

Jesuf Kristus je shel pred pekel reshiti is njega dushe starih ozhakov.

Kdo so bili stari ozhaki?

Bili so: patriarhi, preroki in drugi brumni, kateri so bili umerli, preden je Jesuf Kristus v' predpekel shel.

Sakaj pravizhni niso mogli v' nebesa priti?

Sato, ker Jesuf she ni bil sveta odreshil ino nebes odperl, ktere so savolj greha saperte bile.

Kdaj je Jesus Kristus po svoji smerti spet od mertvih vstal?

Jesuf Kristus je tretji dan in szer is lastne mozhi neumerjosh ino zhashtiljiv, kakor premagovavz smerti ino hudizha od mertvih vstal: „Sato me Ozhe ljubi, ker svojo dusho darujem, vender de jo spetk' febi vsamem; sakaj nihzhe mi je ne odysame temuzh jest sam jo od sebe dam, ino imam

mozh jo prozh dati, in imam tudi mozh jo spet k' febi vseti." Jan. 10, 17, 18. De bi skosi smert poterl tega, ki je imel oblast zhes smert, to je hudizha." Heb. 2, 14.

Kaj se je godilo takrat, ko je Jesus od mertvih vstal?

Per vstajenji Jesusovim, ktero se je v nedeljo s jutraj ob soru godilo, je bil velik potref, Angel je odvalil veliki kamen od pokopalisha, ino varhi so ostermeli ino sbejshali.

Kdo je varhe postavil k' Jesusovimu grobu?

Judje so varhe postavli k' Jesusovimu grobu savoljo strahu, ker so se bali, de bi apostelni ino uzhenzi Jesusoviga telefa ne ukradli, ino potlej ne govorili, de je Jesus od smerti vstal.

So varhi prizhvali, de je Jesus od smerti vstal?

Varhi so prizhvali, de je Jesus od smerti vstal, kakor se bere per f. Math. 28. 11 — 15. Eni smed varhov so v Jerusalem perfhli, ino povedali vishim ljudstva vse kar se je sgodilo. Vishi ljudstva so varham dosti dnarjov dali rekozh: Rezite, njegovi Apostelni so po nozhi perfhli, ino ga ukradli, kader smo mi spali. Varhi so dnar vseli, ino so govorili, kakor so bili poduzheni.

Kako je Jesus preprizhal ljudi od svojiga od smerti vstajenja?

Jesus se je vezhkrat ino vezhim perkasal po svojim od smerti vstajenji, namrezh:

1.) Se je perkasal Marii Magdaleni na vertu.

2.) Drugim shenam, ki so k'pokopalishu shle.

3.) Simonu Petru.

4.) Dvema uzhenzama, ki sta v'Emaus shla.

5.) Apostelnam, ki so per misi bili, ker je k' njim pershel skosi saperte duri.

6.) Apostelnam, ki je tudi Tomash per njih bil, kteri ni pred verovati hotel, de je sam videl Jesusa, ino poloshil svoje roke v njegove rane.

7.) Per morji Tiberja Petru, Jakopu, Janesu, Tomashu, Jerneju ino dvema drugima uzhenzama.

8.) Enkrat se je perkasal vezh ko pet sto bratam. 1. Kor. 15, 6.

9.) Sadnizh vsm svojim Apostelnam ino jogram na dan svojiga v'nebo odhoda.

Zhimu je Jesus Kristus od smerti vstal?

Jesus Kristus je od smerti vstal:

1.) De bi se pisma dopolnile, ktere so od njegove smerti ino od njegoviga vstajenja govorile. Tudi de bi se dopolnilo, kar je sam govoril.

„Moje meso bo v'upanji pozhivalo, saka-
 kaj ti ne bošh moje dušhe v'pekli pustil,
 tudi ne bošh perpuštil, de bi tvoj svetnik
 strohljivošt vidil.“ Psalm. 15, 9, 10. „Ti
 si me is jame islekel, ti si me ismed teh,
 kteri v' grob gredo, per shivlenji ohranil.“
 Psalm. 20, 4.

Jesuf je velikokrat od tega pravil, de
 bo tretji dan od smerti vstal. To je bilo
 zlo njegovim sovrashnikam snano; sato so
 pred Pilatusham rekli: Sapeljivez, dokler
 je she shiv bil, je rekel: zhes tri dni bom
 od smerti vstal. Math. 27, 63. Jesuf je
 djal: Poderite ta tempel, ino jest ga bom
 v'treh dnech spet vsdignil, ino je od svojiga
 telefa govoril. Jan. 2, 19 — 21.

2.) De je svet preprizhal od refnize svo-
 jih naukov, ino de ga je ref Bog po-
 llal; sakaž zhe bi ne bil od smerti vstal,
 kakor je velikokrat govoril, bi mu ne bili
 verovali, kar je uzhil.

„Zhe Kristuf ni od smerti vstal, je pra-
 sen nash nauk, prasna vafha vera.“ 1. Kor.
 15, 14. „Nekateri fariseji ino pisma uzhe-
 ni so hotli zhudesh viditi, Jesuf pa jim je
 odgovoril: hudobni ino presheshtni rod
 ishe zhudeshha, ino mune bo zhudesh dan,
 kakor zhudesh Jona preroka. Kakor je
 bil Jona v' trebuhu morskiga soma tri dni
 ino tri nozhi, ravno tako bo Sin zhloveka
 v' serzu semlje tri dni ino tri nozhi.“ Mat.
 12, 39, 40. 1. Petra 1, 18. Jesufovu

vstajenje je bilo tako potrebno, kakor njegova smert.

3.) De je nashe upanje poterdil, de homo tudi mi od smerti vstali. „Kristus je od mertvih vstal, pervina spijoznih, sakaj skosi zhloveka (Adama) je smert, ino skosi zhloveka (Kristusa) vstajenje mertvih. Ino kakor v' Adamu vsi umerjejo, tako bodo tudi v' Kristusu vsi oshiveli." 1. Kor. 15, 20 — 22. 1. Pet. 1, 3, 4. Vsi homo tedaj vstali, pa eni k' shivlenju eni k' smerti. *Sato pravi s. Paul.*: „Glejte vsi szer homo vstali, ali ne homo se vsi spremenili." 1. Kor. 15, 51.

Kako moremo po sgledu Jesusa po duhovno vstati?

Pregresbno shivljenje moremo opustiti ino sveto shiveti.

Kako se sposna nashe duhovno vstajenje.

Sposna se:

1.) De se niz vezh v' perloshnosti greha ne snajdemo. Kakor je Jesus grob sapustil, ravno tako more tudi gresbnik grehe ino perloshnost greha sapustiti.

2.) De je zhlovek stanoviten v' dobrim. Jesus je vstal, ino ni vezh umerl, tako more gresbnik s' pomozhjo gnade boshje od smerti greha vstati, ino ne vezh gresbhati.

3.) De ta, ki je od smerti greha vstal, le nebesbko sheli ino ishe, *kakor s. Paul*

govori: „Ako ste s' Kristusom vstali, ishite kar je tam gori, kjer je Kristus, ino sedi na desnizi boshji, sastopite, kar je sgorej, ne pak, kar je na semlji." Kolof. 3, 1, 2.

Od shestiga zhlena vere.

Kakshin je shesti zhlen vere?

Shel je v' nebefa, sedi na desnizi Boga Ozheta, vsigamogozhniga.

Kdaj je Jesus v' nebefa shel?

Jesus je shtirdefeti dan po svojim vstajenji v' nebefa shel:

Kako se je godil Jesusov v' nebo odhod?

Jesusov v' nebo odhod se je tako godil: Kader je zhal pershel, de je imel Jesus v' nebefa iti, je svojim Apostelnam rekel, de naj v' Galilejo na oljsko goro gre do, ino kader k' njim pride, rezhe: „Meni je dana vsa oblast v' nebesih ino na semlji. Pojdite tedaj ino uzHITE vse narode ino kerstite jih v' imenu Ozheta, ino Sina, ino svetiga Duha. UzHITE jih spolnovati vse, karkolj sim vam sapovedal. Ino lej, jest sim s' vami vse dni do konzhanja svejta." Mat. 28, 18 — 20. Dal je Apostelnam oblast zhudeshe delati, hudizhe isganjati, nove jesike govoriti, ino bolnike osdravljati, sato de bi vsi verovali besede, k' jih

bojo osnovovali v' Jesufovim imenu." Mark. 16, 17, 18. Jesuf jim je tudi obljubil f. Duha, katiriga naj zhakajo v' Jerusalemu. „Ne hodite is Jerusalema, ampak zhakajte obljube Ozhetove, ktero ste slishali is mojih ust, ker bote kerstheni s' f. Duham." Djanj. Apost. 1, 4, 5. Potem je Jesuf 'svoje roke vsdvignil ino jih je shegnal, se je od njih lozhil, ino je shel is lastne mozhi v' nebefa. Luk. 24, 50, 51. Ino kadar so v' nebo gledali sa njim, sta dva Angela perihla, ino jim rekla: „Moshjé galilejski, kaj stojite ino gledate v' nebo." Ta Jesuf, kateri je spred vas v' nebo vset bil, bo tako prihel, kakor ste ga vidli v' nebo iti. Djanj Apost. 1, 9 — 11. Potim so se v' Jerusalem vernili, ino so bili stanovitni v' molitvi, de bi svetiga Duha prejeli.

Ali Jesuf, ko je v' nebefa shel, ni vezh na semlji?

Vidno ne, ampak nevidno je she na semlji:

1.) V' Sakramentu f. Réshniga Telefa, kakor Bog ino zhlovek.

2.) S svojim Duham ino svojo gnado ino posebno pomozhjo per svoji zerkvi, ino per pravovernih kristianih.

Kje sedi Jesuf v' nebefih?

Jesuf sedi v' nebefih na desnizi Boga Ozheta vsigamogozhniga. „Zhe ste s'

Kristufam vstali, ishite, kar je sgorej, kjer Kristuf na desni boshji sedi.' Kolof. 3, 1.

Kaj je to: Jesus sedi na desnizi Boga Ozheta vsigamogozhniga?

Jesus sedi na desnizi boshji je toliko, kót: Jesus ima nar vezhi oblast ino zhasť zhes vse v' nebesih ino na semlji, kakor Bog Ozhe. „Meni je dana vsa oblast v' nebesih ino na semlji." Mat. 28, 18.

Sakaj je Jesus v' nebesa shel?

Jesus je v' nebesa shel:

1.) De je pokasal, de njegovo kraljestvo ni od tega sveta, kakor je Pilatushu povedal. Jan. 18, 30.

2.) De je zhloveshko naturo povikshal, ino jo na desnizo Ozheta postavil.

3.) De je vsim nebesa odperl, ktere so bile savoljo greha vsim saperte.

4.) De je našo vero ino upanje poterdil, de kamor je po premaganih sovrashnikih glava shla, tje tudi udje pojdejo, zhe bojo glavi pokorni, ker nam je sam povedal, de gre nam mesto perpraviti, de tudi mi sa njim pridemo. Jan. 14, 2, 3.

5.) De je naš besednik ino srednik per Ozhetu. „Moji otrozhizhi, to vam pisnem, de ne bote greshili. Ampak zhe je tudi kdo greshil, imamo besednika per Ozhetu Jesua Kristusa pravizhniga. Ino on je sprava sa naše grehe, ne pak samo sa naše,

ampak tudi sa zeliga sveta grehe.' 1. Jan. 2, 1 — 2.

6.) De je s. Duha poslal.

7.) De nas je poduzhil, de nashe misli ino shelje, zhe smo ravno na semlji, morejo le v' nebesih biti, kjer je nashe stanovanje; de se moremo tukej le popotne, le ptujze misliti, kteri v' vezhnost gremo. Heb. 11, 13.

Od sedmiga zhlena vere.

Kakshin je sedmi zhlen vere?

„Sedmi zhlen vere je tak: Od ondod bo prishel sodit shive ino mertve.

Bo Jesus spet prishel?

Jesus bo posledni dan v' oblakih neba ozhitno, s' veliko mogozhnostjo ino zhasstjo spet prishel. „Vidili bodo priti zhlovekoviga Sinu v' oblakih na nebu s' veliko mozhjo ino velizhasstvam. Mat. 24, 30.

Zhimu bo Jesus posledni dan spet prishel?

Jesus bo posledni dan spet prishel sodit vse ljudi, shive ino mertve. Sapovedal nam je ljudstvu pridgovati ino sprizhevati, de je on tisti, ki ga je Bog sodnika shivih ino mertvih postavil.' Djan. Apost. 10, 4, 2.

Kteri so shivi, ino kteri mertvi?

Shivi so pravizhni, ino mertvi gresniki.

Kako bo Jesus posledni dan ljudi sodil?

Jesus bo ljudi po dobrim ino hudim, koljkor so kteriga sturili, sodil. Pravizhne bo Jesus polonal s' vezhnim shivljenjem v' nebesih, ino gresnike bo vezhno shtrafal v' pekli. „Vsi moremo rasodeti biti pred sodnim stolam Kristusovim, de sleherni prejme po tem, kar je v' svojim shivljenji dobriga ali hudiga sturil.“ 2. Kor. 5, 10. „Potem bodo hudobni v' vezhno terplenje, pravizhni v' vezhno shivljenje shli.“ Mat. 25, 46.

Kolikokrat bo zhlovek sojen?

Zhlovek bo dvakrat sojen, prezej po smerti, ino ta se imenuje posebna sodba, ino posledni sodni dan, ino ta se imenuje posledna sodba.

Sakaj prvo sodbo posebno sodbo imenujemo?

Sato, ker je vsak posebej sojen. S. Pavl pravi: „Zhlovekam je postavljeno enkrat umreti, potem pak sodba.“ Hebr. 9, 27.

Kam pojde dusha po posebni sodbi?

Po posebni sodbi pojde dusha, ka-

mor si bo saflushila, al v' nebefa, al v' vize, al pa v' pekel.

Ktere dushe pridejo v' nebefa?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji bres vsiga greha is trupla lozhile.

Ktere pridejo v' vize?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji od teles lozhile, pa she kake majhne grehe nad seboj imajo, al sa grehe she niso sadofti sturile.

Ktere pridejo v' pekel?

Tiste, ki so se v' enim al vezh smertnih grehah od teles lozhile.

Ktera se posledna sodba imenuje?

Posledna sodba se imenuje tista, ki jo bo Jesus po konzhanji sveta imel, ino bo sodil vse ljudi vsih zhasov ino krajev. Posledna se pa imenuje sato, ker sa njo vezh druge ne bo.

Od osmiga zhlena vere.

Kteri je osmi zhlen vere?

Ta le: Verujem v' svetiga Duha.

Kdaj so Apostelni svetiga Duha prejeli, ki ga jim je Jesus ob svojim v' nebo odhodu obljudil?

Apostelni so deset dni po Jesusovim

v' nebo od hodu na binkufhtni prasniki svetiga Duha prejeli.

Kaj so sebniga se je tistokrat godilo?

Apostelni so bili v' Jerusalemu sbrani ino so molili, ino na naglim s jutraj ob devetih je is neba vstal shum, kakor prihajozhiga silniga pisha, ino je vso hifho napolnil, v' kteri so bili. Ino perkasali so se jim rasdeljeni ognjeni jesiki verh njih. Ino vsi so bili s' svetim Duham napolnjeni. Djanje Apost. 2, 1 — 41.

Kaj je sveti Duh sturil v' Apostelnih?

1.) Um Apostelnov je rasvetlil, de so Jesufovi nauk, ino njegove narvikshi skrivnosti prav sastopili, kakor jim je she pred Jesuf obljubil rekozh: „Kadar bo pa prifhel Duh refnize, vas bo on uzhil vso refnizo, sakaj on ne bo sam is sebe govoril, ampak bo govoril, karkolj bo flifhal, ino vam bo prihodne rezhi osnаноval.“ Jan. 16, 13.

2.) Voljo Apostelnov je popolnoma spreobernil, niso bili vezh bojezhi, ampak serzhni ino v' veri poterjeni.

3.) De so mnoge jesike govorili, ino zhudeshe delali.

4.) De so serzhno Jesufov nauk pridgovali.

Kdo je sveti Duh?

Sveti Duh je tretja boshja perfhona v' sveti Trojizi, kteri is-haja od Boga Ozheta ino Boga Sina od velkomej, ino je s' njima pravi, vezhen edin Bog, v' kteri-ga moremo tako, kakor v' Boga Ozheta ino Sina verovati, ino ga ravno tako zha-stiti in moliti.

Kaj nam dobriga sveti Duh sturi?

S. Duh naf posvezhuje.

Kje naf s. Duh posvezhuje?

S. Duh naf posvezhuje:

- 1.) Per svetim kerstu. „Ni naf savoljo del pravize, temuzh po svojim vsmilenji svelizhal skosi kópvo prerojenja.“ Tit. 3, 5.
- 2.) V' Sakramentu svete pokore.
- 3.) Kaderkolj kter drug Sakrament vredno prejmemo.

Kako naf posvezhuje sveti Duh?

„Sveti Duh naf posvezhuje, ker v' naf gnado boshjo vlije ino naf otroke boshje sturi, ali pa gnado boshjo v' naf pogméra.

Kaj she dela sveti Duh s' svojo gnado v' naf?

„Sveti Duh rassvetljuje nash um, naf uzhi ino obuduje po volji boshji delati, nam daje svoje darove.

„Troshtar pa sveti Duh, kteriga bo Ozhe v' mojim imenu poslal, on vas bo vse uzhil." Jan. 14, 26. „Bog je, kteri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite njegovo dobro voljo. Filip. 2, 13.

Kteri so darovi svetiga Duha?

„So leti: 1.) Dar modrosti. 2.) Dar umnosti. 3.) Dar sveta. 4.) Dar mozhi. 5.) Dar uzhenosti. 6.) Dar brumnosti. 7.) Dar strahu boshjiga.

„So ti darovi kristjanam potrebni?

„Silno potrebni so, ker dusho Bogu prijetno sturé. „Vse to pa dela eden ino ravno tisti Duh, kteri slednimu daje, kakor hozhe." 1. Kor. 12, 4 — 11.

1.) Dar modrosti sturi, de kristjan to ljubi, kar je boshjiga, ino ne, kar je posvetniga ali ptujiga. „Vsa modrost je od Gospod Boga." Sir. 1, 1.

2.) Dar sastopnosti ali umnosti rasvetli dusho, de sastopi resnize in skrivnosti vere.

3.) Dar sveta sturi, de kristjan raslozhi in svoli, kar je Bogu bolj dopadljiviga, in k' svelizhanju pomagljivshiga.

4.) Dar mozhi daje kristjanu serzhnost, de dobro dela, zhe ima savoljo dobriga she f' tem vezh terpeti, ino de vse sovrashnike svojiga svelizhanja premaga.

5.) Dar snanja, ali uzhenosti rasvetli kristjana, de sposna Boga ino njegove po-

polnamosti, pa tudi pot, po katerim je hoditi, de vezhno svelizhanje dofeshe, ino de vé nevarnosti svojiga svelizhanja 'odver-niti.

6.) Dar brumnosti sturi, de kristjan Boga vredno moli, mu je pokoren, ino njegovo voljo dopolni, ne kakor hinavzi, kateri se mu le s' besedo perlisujejo, tudi ne kakor fushni, kateri jo le is strahu dopolnujejo, ampak kakor dobri otrozi, kateri is ljubesni radi boshjo voljo sturé.

7.) Dar strahu boshjiga déla v' kristjanu, de se Boga is ljubesni boji, ino vse odvrazhuje, kar bi utegnilo Boga shaliti. Modri pravi: „Sreznha dusha tistiga, kateri se Gospada is ljubesni boji, sakaj Bog mu bo mozhen varh.“ Sir. 34; 17 — 19.

Kakshni sad pernese sveti Duh v' kristjanu?

Takiga le, pravi s. Pavl: „Ljubesen, veselje, mir, poterpeshljivoost, prijasnost, dobroto, dolgosanashanje, krotkost, vero, pohlevshino, sdershnost in zhlost.“ Gal. 5, 22. 23. Is leteh zhednost se kristjan sposna, de s. Duh v' njem prebiva.

Od devetiga zhlena vere.

Kteri je devet zhlen vere?

Ta le: Eno, sveto, katolskko kersthanfko zerkuv, gmajno Svetnikov.

Od Zerkve Jesufove.

Kaj je Jesus sturil, de je vef njegov nauk zhist ino nepopazhen she po njegovim v' nebo odhoduna svetu ohranjen?

Zerkuv je postavil, in jo je s' vsm previdil, kar ji je k' temu naménu treba.

Kaj je sveta, katolshka kershanska zerkuv?

Je vidni sbor vsih pravovernih kristjanov pod vidnim poglavarjem rimskim pesham, kateri vsi en nauk verjejo, ino vsi ene sakramente imajo.

Kako se je Jesusova zerkuv sazela in rasshirila?

Jesuf je sam uzhil, in si tudi svolil dvanajst Apostelnov, jih je poduzhil, in jim je sapovedal po vsm svetu vsm ljudem njegov nauk osnanovati. Mat. 28.

Jesuf je sam tri leta uzhil, s' svetimi sgledi svoje nauke poterdoval, ino zhude she delal, de so ljudje v' njega verovali. Svolil si je tudi dvanajst Apostelnov, kateri so bili njegovi stanovitni tovarshi ino prizhe vsih njegovih dél ino besedi. On jih je v' vsm poduzhil, de so samogli tudi oni ljudi uzhiti, potem ko je Jesuf k' svojimu Ozhetu v' nebesa odshe. Rekel jim je: „Kakor je Ozhe mene poslal, tako tudi jest val poshljem.“ Jan. 20, 21. Poj-

dite tedaj, in uzhite vse narode, in kerstite jih v' imenu Ozheta, Sina ino f. Duha.' Mat. 28, 19. Poslal jim je svetiga Duha, kateri jih je rasvetlil, mozhne sturil, de so bili serzhni v' osnanovanji Jesufove vere, dal jim je dar mnoge jesike govoriti, de so s' vsakim ljudstvom saftopno in lohka govorili; ino k' poterjenju njih naukov tudi mozh zhudeshe delati.

Perva od Jesufa svoljena Apostelna fta bila f. Peter in f. Andrej. Kader je Jesus ob Galilejskim morji hodil, je vidil dva brata, Simona, ko je imenovan Peter in Andreja njegoviga brata, ker fta mreshe v' morje metala (ker fta bila ribzha). In jima je rekel: „Hodita sa menoj, in jest bom sturil, de bota ribzha ljudi. Oba fta prezej svoje mreshe popuстила, in fta fhla s' njim. Ino kader je on od tam naprej fhel, je vidil dva druga brata Jakopa Zebedejeviga in Janesa njegoviga brata v' zholnu s' njih ozhetam Zebedejam, kjer so svoje mreshe popravljali, in on jih je poklizal, in fta prezej mreshe in ozheta sapuстила, in fta fhla sa njim. Mat. 4, 18 — 22. S. Matevsha je vidil Jesus na zolu sedeti in mu je djal: Pojdi sa menoj, in on je vftal, in fhel sa njim. Tako si je bil Jesus eniga sa drugim vsih dvanajst svolil. Imena Apostelnov pa so lete: Per- vi Simon imenovan Peter in Andrej njegov brat. Jakop Zebedejev in Janes njegov

brat, Filip in Jernje, Tomash in Matevsh zolnar, Jakop Alfejev in Tadej, Simon Kananejz, ino Judesh Ishkarjot, kateri je tudi Jesufa isdal.' Mat. 10, 2 — 4. in Luk. 6, 13.

Po Jesufovim v' nebo odhodu so Apostelni namešt Judesha Ishkarjota s. Matia Apostelna svolili. Djan. Apost. 1, 12 — 26. Skosi sosebno velik zhudesh je bil s. Pavl Apostel od Boga svoljen. Djanj. Apost. 9, 1 — 19.

Jesuf je sraven dvanajst Apostelnov tudi she dva in sedemdeset uzhenzov svolil, ktere je, dokler je na svetu shivel, po desheli poshiljal njegov nauk osnanovat. Luk. 10, 1. Po Jesufovim v' nebo odhodu so tudi Apostelni uzhenike postavljali, kjer so vidili, de jih je bilo treba, tako de pravoverni kristjani niso nikolj bres duhovnih pastirjev ino uzhenikov bili. Tak je bil sazhetik Jesufove zerkve.

Kaj se je sgodilo, ko so Apostelni po svetu shli, in nauk Jesufovi osnaneli?

Veliko Judov in nejevernikov je verovalo v' Jesufov nauk, se je spokorilo, in se jih je dalo kerstiti. She na pervo pridgo s. Petra na binkushtni prasniki se jih je per treh taushent kerstiti dalo. Djanj. Ap. 2, 41. Per perloshnosti, ko je Peter od rojstva hromiga mosha per durih tempeljna v' imenu Jesufa Kristufa osdravil, ino potlej

boshjo besedo v' tempeljni osnаноval, je bilo pet taushent mosh pravovernih postalо. Djanj. Ap. 4, 4. Tako se je vera Jesufova hitro rashirila, od dne do dne je bilo vezh kristjanov, ker so Apostelni povsod evangeli osnаноvali, in Gospod Jesus je bil s'njimi, ker je vero poterdoval s'zhudeshi, kateri so se godili. Mark. 16, 20.

Kako so bili imenovani tisti, ki so v' Jesufa ino njegov nauk verovali?

Kristjani so bili imenovani, in to lepo ime so nar pervizh verni v' Antiohii dobili. Djan. Apost. 11, 26. Tudi so se svetniki imenovali, ker so bili skosi posvezhjozho gnado boshjo posvezhvani, k' svetosti poklizani in ker je tudi njih shivljenje sveto bilo. Djanj. Ap. 26, 18.

Kdo je nevidni poglavar zerkve?

Nevidni poglavar zerkve je Jesus Kristus.

Koga je Jesus Kristus vidniga poglavarja zerkve postavil?

Jesus Kristus je s. Petra vidniga poglavarja svoje zerkve postavil she prej, ko je v' nebefa shel, rekozh: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovze.“ Jan. 21, 16. 17. Ti si Peter, in na to skalo bom jest sidal svojo zerkuv, in peklenike vrata je ne bojo premagale. In tebi bom dal kljuzhe nebeshkiga kraljestva, in karkolj bosh savesal na semlji,

bo savesano tudi v' nebesih, in karkolj boš rasvesal na semlji, to bo rasvesano tudi v' nebesih." Mat. 16, 18. 19.

Kdo je sa Petram vidni poglavar zerkve?

Vsi pravi rimski papeshi saporedama so vidni poglavarji zerkve in namestniki Jesufa Kristula. Papesh, ki je vidna glava zerkve, ima prvo zhašt ino oblast v' Jesufovi zerkvi, kakor jo je Peter prvi med Apostelni imel.

Kdo so shkofje?

Shkofje so pravi namestniki Apostelnov.

Kakshino oblast imajo shkofje v' Jesufovi zerkvi?

Ravno tako, kakor so jo Apostelni imeli, ker so njih nastopniki. „Reknizhno vam povem, karkolj bote savesali na semlji, bo tudi v' nebesih savesano, in karkolj bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano." Mat. 18, 18. „De nastopi to flushbo in apostolstvo, od kteriga je Judesh odpadil, de bi na svoje mestu shel. In so losali na - nje, in los je padel na Matija, in je bil pershtet enajstim Apostelnam. Djanj. Apost. 1, 25. 26. „Glejte na sebe in na vso zhedo, v' kateri vas je sveti Duh sa shkofe postavil k' vishanju boshje zerkve, ktero je s' svojo kervijo perdobil." Djan. Apost. 20, 28.

Ali je vezh pravih zerkva?

Le ena je prava zerkuv, sunaj ktere ni upati svelizhanja.

Kako se da sposnati prava zerkuv?

Is shtirih lastnost, namrezh 1.) De je edina, 2.) sveta, 3.) katolska (*ali povsotna*) 4.) apostolska.

Kako je prava zerkuv edina?

Edina je 1.) Ker ima eno glavo. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ Efes. 4, 5. „Tako naf je tudi veliko eno telo v' Kristufu, vsak posebej pa smo eden drusiga udje.“ Rim. 12, 5. „Jest imam she druge ovze, ktere niso is tega hleva, in jest morem tudi tiste perpeljati, ino bodo moj glas slishale, in bo en hlev ino en pastir.“ Jan. 10, 16.

2.) Ker ima en nauk ino ene Sakramente. Ona le to uzhi, kar so vsi pravoverni vselej in povsod verovali. „Skerbite ohraniti edinost duha v' savezi miru. Eno telo ino en duh bodite, kakor ste poklizani k' enimu upanju svojiga pokliza.“ Efes. 4, 3. 4. „Prosim val pa, bratje, skosi ime Gospoda nashiga Jesufa, de vsi eno govorite, ino de med vami ne bodo raspertja, ampak de bote popolnoma eniga duha in ene misli.“ 1. Kor. 1, 10.

Kako je prava zerkuv sveta?

Sveta je 1.) Ker je njesazhetnik Jesus Kristuf svet, 2.) Ker je nje nauk svet,

3.) Ker svete Sakramente ima, 4.) Ker svoje ude k' svetoſti napeljuje, 5.) Ker to vedno svetniki v' nji. „De bi jo posvetil, ker jo je s' besedo shivlenja v' kopvi vode ozhiſtil. De bi sam ſebi napravil zhaſtitljivo zerkuv, ktera nima madesha, ali gerbe, ali kaj drusiga taziga, ampak de je ſveta in neomadeshana." Efes. 5, 26. 27.

Vſi nauki Jeſusovi napeljujejo kristjana k' svetoſti ino jo ſapovedujejo; ino kar je Jeſuf Kristuf ſturil, je le ſturil, de bi naſ posvetil: tako tudi prava zerkuv ſvoje ude ob vſih zhaſih k' svetoſti napeljuje, kar prizhajo toliko tavſhent marternikov in marterniz, svetnikov in svetniz, ki ſo od nje poduzheni ino napeljani bili, de ſo sveto shiveli, lepe sglede dajali ino vezhno svelizhanje ſadobili.

Kako je prava zerkuv katolſhka (ali poſſotna)?

Katolſhka je: 1.) Ker jo je Jeſuf Kristuf ſa vſe ljudi, 2.) ſa vſe zhafe, 3.) ſa vſe kraje poſtavil.

Jeſuf ſam ſvojim uzhenzam pravi, de mu bojo prizhe v' Jerusalemu, in po vſi Judeji in Samarii, in do kraja ſveta. Djanj. Apoft. 1, 8. Ker je Jeſuf hotel, de bi bili vſi ljudje ſrezhni in deleſhni njegoviga odreſhenja in neſkonzhniga ſafluſhenja, je ſvoje Apoftelne in uzhenze po vſim ſveti poſlal njegov Evangelij osnanovat,

de sledni, kateri v' njega verje, ne bo pogubljen, ampak vezhno shivljenje ima. „Sakaj od sonzhniga is-hoda do sahoda bo moje ime veliko med narodi, in povsod se bo ofrovalo, in zhist ofer daroval mojemu imenu, sakaj moje ime bo veliko med narodi, pravi Gospod vojsknh trum.“ Malah. 1, 11.

Kako je prava zerkuv apostolska?

Apostolska je: 1.) Ker verje ino uzhi, kar so Apostelni verovali ino uzhili, 2.) ker so Apostelni na Jesufovo povelje njene nauke po vsm svetu rashirili, 3.) ker so njeni shkofje nastopniki Apostelnov.

„Ste sidani na fundament apostelnov ino prerokov, ino sam Jesus Kristus je poglaviten vogalni kamen.“ Efes. 2, 20.

Sama ta zerkuv je prava, ktera fka she, de je od Apostelnov, leta uzhi zhisto refnizo, ker le svoji zerkvi je Jesus obljubil, de ji bo poslal svetiga Duha, kateri jo bo pred smoto varoval, in de on sam bo per nji do konzhanja sveta.

Ker je katolska kershanska zerkuv edina, sveta, apostolska in katolska kaj is tega sposnamo?

Is teh lastosti sposnamo, de le ona je prava Jesufova zerkuv, v' kateri samoremo svelizhani biti.

Kako se prava zerkuv od pervih zhasov kershanstva she imenuje?

Prava zerkuv se tudi rimska imenuje, ker je zerkuv v Rimu glava vsih drugih zerkva in sreda edinosti. Torej se tisti, ki se od rimske zerkve odlozhi, od prave zerkve odlozhi.

Kaj nam je sturiti, ker smo v pravi Jesusovi zerkvi?

1.) Moremo Boga sa ta dar milosti hvalliti, ki je nas po svoji veliki ljubeshni v svojo sveto zerkuv vsel. 2.) Moremo zerkuv svojo mater serzhno ljubiti. 3.) Sanjeno rashiranje ino povikshanje moliti. 4.) S' njo sklenjeni ino nji pokorni biti. 5.) Vse njenje udje kakor bratje ino sestre ljubiti, ino kar je mogozhe sturiti, de bi jim v' svelizhanje pomagali.

Od gmajne ali obzhine svetnikov.

Ali so vsi pravoverni kristjani, ki so v pravi Jesusovi zerkvi, med seboj svesani?

Vsi pravo verni kristjani so med seboj kakor udje telefa svesani.

„Sakaj, kakor je telo eno, (govori s. Pavl,) ino ima veliko udov, vsi udje telefa pa, ker jih je veliko, so vender eno telo, tako tudi Kristus. „Sakaj v' enim

duhu smo vsi v' eno telo keršheni. — Vi pa ste Kristusovo telo ino udje med seboj."

1. Kor. 12, 12 — 27.

Sakaj se gmajna med pravovernimi kristjani gmajna svetnikov imenuje?

Sato, ker so vsi kristjani k' svetosti poklizani, in vsi so v' Sakramentu s. Kersta posvezheni.

V' zhim obstoji gmajna svetnikov?

Gmajna svetnikov obstoji v' tém, de so vsi pravo verni kristjani kakor udje telefa med seboj svesani; ino de so vsi udje zerkve duhovnih darov ino dobrot deleshni.

Kteri so tišti duhovni darovi, kterih so vsi udje zerkve deleshni?

So: 1.) Jesufov nauk, 2.) gnada boshja, 3.) sveti Sakramenti, v' kterih posebno gnado boshjo sadobimo, 4.) nar svetejši ofer svete malhe, 5.) molituv, 6.) saflushenje vernih in dobre dela.

Kteri udje zerkve imajo med seboj gmajno?

Vsi pravoverni na semlji, svetniki v' nebesih ino dushe v' vizah.

Kako se tedaj rasdeli Jesufova zerkuv, ker smo kristjani na semlji tudi s' svetniki v' nebesih ino s' dushami v' vizah v' saveši?

,Se rasdeli 1.) V' zerkuv v' veselji,

to so svetniki v' nebesih, ki so frezno fvet premagali, in se sdaj v' nebesih veselé.

2.) V' zerkuv v' terplenji; to so dushe v' vizah, ki se she pokoré, de bodo od vsih madeshov ozhishene.

3.) V' zerkuv v' vojskvanji; to so vsi pravoverni na semlji, ki se she soper posheljenje ino greh vojskujejo.

Kakshno gmajno imajo verni na semlji med seboj?

Verni na semlji imajo gmajno med seboj, de njih molituv, ino saflushenje dobrih del eden drusimu pomaga.

Kakshno gmajno imajo verni na semlji s' svetniki v' nebesih?

Verni na semlji imajo gmajno s' svetniki v' nebesih, ker verni na semlji svetnike zhašté, in se v' njih profhnje perporozhajo, svetniki v' nebesih pa sa verne na semlji profhijo. „Onija pa je odgovoril in djal: to je Jeremija prerok boshji, ljubik bratov, in israelskiga ljudstva; ta je tisti mosh, kateri veliko sa ljudstvo moli in sa zelo sveto mesto.” 2. Mak. 15, 14.

Kakshno gmajno imajo verni na semlji v' dushami s' vizah?

Verni na semlji imajo gmajno s' dushami v' vizah, ker verni na semlji sa dushe v' vizah Boga profhijo, ino jim s' molitujo, s' dobrimi déli, in s'osebno s' tem

pomagajo, de sveto maſho ſa nje ofrujejo, duſhe mertvih pa iſ hvalaſhnoſti ſa verne na ſemlji Boga proſijo.

„Sveta ino dobra je tedaj miſel ſa mertve moliti, de bi bili od grehov reſhe- ni.“ 2. Mark. 12, 46.

Od deſetiga zhlena vere.

Kteri je deſeti zhlen vere?

Deſeti zhlen vere je ta: Odpuſhanje grehov.

Kaj naſ ta zhlen vere uzhi?

Naſ uzhi, de je Kriſtuſ ſvoji zerkvi oblaſt dal grehe odpuſhati. Jan. 20, 22. 23. „Prejmite ſvetiga Duha, kterim bote grehe odpuſtili, tem ſo odpuſheni, ino kterim jih bote ſadershali, tem ſo ſadershani.“

So vſi ljudje tega ſhaza (ſaklada) deleſhni, kteriga je Jeſuſ Kriſtuſ v ſvoji zerkvi s ſvojim terplenjem in ſvojo ſmertjo perpravil, de bodo od puſhe- nje grehov in ſhtraſeng ſadobili?

Deleſhni ſo ſkosi gnado, kteri v' Je- ſuſa Kriſtuſa verjejo in ſo kerſheni, s' Kri- ſtuſovo zerkujo ſklenjeni, ino v' pokorſh- ni do nje oſtanejo; kteri, zhe ſo po kerſtu greſhili, pravo pokoro ſturé, in ſ. Sakra- mente s' potreбно perpravo prejemajo. Djanj.

Ap. 2, 37. 38. „Spokorite se, in daj se sledni smed vas kerstiti v' imenu Jesusa Kristusa v' odpushtenje vsih grehov.”

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast grehe odpushati?

V' pravi zerkvi imajo shkofje in mashniki oblast grehe odpushati.

Kje se grehi odpushajo?

Grehi se v' Sakramentu s. kersta ino v' Sakramentu s. pokore odpushajo.

Kteri grehi se per s. kerstu ino kteri v' s. pokori odpusté?

Poverbani (*ali isvirni*) greh, ino vsi pred s. kerstam sturjeni grehi se per s. kerstu odpusté, v' s. pokori pa tisti grehi, kteri so po s. kerstu sturjeni.

Imajo shkofje ino mashniki od Jesusa oblast odpushati grehe, kader ino komur hozhejo?

Shkofje ino mashniki imajo od Jesusa oblast le sgrevanim in spokorjenim gresnikam grehe odpushati. Jesus je sato svojim namestnikam oblast dal grehe odpushati, ali pa perdershevati, de bi sturili, kakor sposnajo, de so gresniki sgrevani ino spreobernjeni, ali ne. Bog grehov nikolj ne odpusti, zhe gresnik ni sgrevan, in nima terdne volje se poboljšhati.

„Kdor svoje grehe sposna, ino opusti, usmilenje dofeshe.“ Prip. 28, 13.

Samore grešnik odpušhenje grehov saflushiti?

Grešnik nikdar ne more odpušhenja grehov po vrednosti saflushiti. Zhe je sgrevan in poboljšhan, sadobi odpušhenje grehov po boshji milosti ino skosi Jesusovo saflushenje, ne pa skosi dela, ktere bi on sturil, ker zhe se poboljšha ino dobro sturi, sturi le to, kar bi bil tudi pred mogel sturiti. Sato pravi Isaija prerok 55, 7. „Zhe grešnik sapusti svojo hudobno pot, Gospod se bo zhes njega usmilil.“ Tedaj tudi reshnizhno poboljšhanimu grešniku daje Bog odpušhenje grehov le is sgoliga usmiljenja. Torej vsak nej hvali ino ljubi usmiljeniga Jesusa, kateri je svoji zerkvi to oblast dal, ino vsak naj si veliko persadeva se te posebne milosti s' pravo pokoro deleshniga sturiti.

Od enajstiga zhlena vere.

Kteri je enajsti zhlen vere?

Enajsti zhlen vere je ta: Ustajenje mesa.

Kaj verjemo od teles mertvih ljudi?

Verjemo, de bo Bog sodni dan vse mertve obudil, ino de bojo telesa mertvih

s' svojimi duhami sklenjene shive is grobov vstale. „Ne zhudite se nad tém, sakaj ura pride, v' kteri bojo vsi, kteri so v' pokopalishih, glas Sinu boshjiga slishali, ino kteri so dobro sturili, bojo is njih prishli s' vstajenjam k' shivlenju, ti pa kteri so hudo sturili, s' vstajenjam k' obsojenju.“ Jan. 5, 28. 29.

Od kod vemo, de bojo trupla mertvih ljudi spet shive vstale?

De bojo mertvi ljudje s' ravno timi shivotmi, ki so jih v' shivlenji imeli, vstali vemo: 1.) is boshjiga rasodenja, kar so pravoverni ob vsih zhasih verovali. 2.) Nar bolj pa nas preprizha od te resnize Jesufovo od smerti vstajenje.

„Vem, de moj Odreshenik shivi, ino de bom poslednji dan is semlje vstal, ino bom spet s' svojo kosho obdan, ino v' svojim mesu bom svojiga Boga vidil. Ravno jest ga bom vidil, in moje ozhi ga bojo gledale, kteri ne bom drugi.“ Job. 19, 25 — 27.

„In pride zhas, kakorshniga she' ni bilo od takrat, kar so se ljudstva sazhele. — In veliko tih, (*to je vsi*) kteri v' prahu semlje spe, se bo shudilo, eni k' vezhnimu shivlenju, in drugi k' ošramotenju, ktero bo vselej pred njimi vezhno.“ Daniel 12, 1 — 2.

Drugi sin makabejske matere je v' martrah umirajozh tako govoril: „Ti nar hudobnihi nam sfer prizhjozhe shivljenje vsa“ mesh, ali kralj sveta naf bo, ker savoljo njegove postave umerjemo, per ustajenju k' vezhnimu shivljenju obudil.” 2. Mak. 7.

„Sakaj oni ne bojo mogli vezh umreti, sakaj oni so Angeljam enaki, ino so otrozi boshji, ker so otrozi vstajenja. De bojo pa mertvi vstali, je tudi Mosef skasal per germu, ker Gospoda imenuje Boga Abrahamoviga, in Boga Isakoviga, in Boga Jakopoviga, Bog pani mertvih, ampak je Bog shivih, sakaj vfi v' njem shivé.” S. Luk. 20, 36 — 38. Jesuf je rekel Marti: „Tvoj brat bo spet vstal.” Marta mu rezhe: „Vem, de na poslednji dan ob vstajenju bo spet vstal. Ino Jesuf ji je djal: „Jest sim vstajenje ino shivljenje, kdor v' mene verje, bo shivil, ako ravno bi she bil umerl.“ Jan. 11, 23 — 25.

Jesuf je tudi vezh mertvih k' shivljenju obudil, ino kadar je na krishu umiral, so se grobi odpirali, ino veliko teles svetnikov, kateri so spali, se je sbudilo, ino kadar so po njegovim vstajenju is grobov shli, so prishli v' sveto mesto, ino so se mnogim perkasali. Mat. 27, 52 — 53.

„S. Pavl pravi: Kakor v' Adamu vfi umerjejo, tako bojo v' Kristusu vfi oshiveli.“ 1. Kor. 15. „Sakaj sam Gospod bo s' po veljam, ino s' glafam vishiga Angela ino

s' trobento boshjo od nebes prishel, in mertvi, kateri so v' Kristufu saspali, bojo nar prvi vstali. Po tim bomo tudi mi, kateri shivimo, in ostanemo, s' njimi vred kvishko vseti v' oblakih Kristufu naproti, in tako bomo na vselej s' Gospodam, sato poveselujte se med seboj s' temi bedesami." 1. Tes. 4, 15 — 17.

Sakaj bo Bog nashe telefa obudil?

Sato, ko je pravizhen, de jim bo po saflushenji povernil, kar so s' dusho vred dobriga ali hudiga sturili. „Kteri so dobro sturili, bojo vstali k' shivlenju, kateri so pa hudo sturili, bojo vstali k' obsojenju.“ Jan. 5, 29.

Kakshne bojo telefa pravizhnih po vstajenju?

Telefa pravizhnih bodo po vstajenji nestrohljive, neumerjozhe, zhastitljive, duhovne, ino po podobi Jesufa, kateri je zhastitljiv od smerti vstal. „Jesuf bo nashe revno telo premenil, ker ga bo po podobi svojiga telefa enakiga sturil.“ Filip. 3, 21.

Kakshne bojo telefa hudobnih po vstajenji?

Bojo nezhasitljive, sfer tudi neumerjozhe, pa le sato, de bodo vezhne martre terpele, ker so bile s' dusho vred Bogu nepokorne. „Bratje, skrivnost vam po-

vem, vsi bomo vstali, ali ne bomo vsi premenjeni. 1. Kor. 15, 51.

Prav lepo naš f. Pavl od mertvih vstajenja poduzhi v' 1. Listu do Korinzhanov 15, 39 — 58. „Ni vse meso eno meso, ampak drugo je zhloveshko, drugo shivinsko, drugo ptizhje, drugo pa ribje. So tudi nebeshke telefa ino semljske telefa, ali vender druga zhast je nebeshkih, druga pa semljskih. Druga svetloba je od sonza, druga svetloba od lune, ino druga svetloba od svesd. Sakaj svesda se od svesde na svetlobi raslozhi, tako tudi vstajenje mertvih. Seje se v' strohljivosti, vstalo bo v' nestrohljivosti. Seje se v' nezhasti, vstalo bo v' zhasti. Seje se v' slabosti, vstalo bo v' terdnosti; seje se shivalsko telo, vstalo bo duhovno telo. Ako je shivalsko telo, je tudi duhovno, kakor je pifano. Pervi zhlovek Adam je postal shiva dusha, drugi Adam (pa) Duh, kateri oshivlja. To de ni pervo, kar je duhovno, temuzh, kar je zhloveshko, potlej, kar je duhovno. Pervi zhlovek je is semlje semljski, drugi zhlovek is nebes nebeshki. Kakorshen je semljski, takshni so tudi semljski, ino kakorshen je nebeshki, takshni so tudi nebeshki. Kakor smo tedaj podobo semljskiga nosili, tako nosimo podobo nebeshliga. To pa rezhém bratje, de meso in kri kraljestva bozhjiga ne morejo posesti, tudi trohnenje ne bo nestrohlivosti posedlo.

Glejte, skrivnost vam povem: vsi szer bomo ustali, ali ne bomo se vsi premenili. Na enkrat, kolikor bi s' ozhmi trenil, na nar posledno trobento; sakaj sabuzhala bo trobenta, ino mertvi bojo nestrohlivi vstali, ino mi bomo premenjeni. Sakaj strohljivo more nestrohljivost oblezhi, ino umerjozhe more neumerjozhost oblezhi. Kadar bo pa umerjozhe obleklo neumerjozhost, takrat se bojo spolnile besede, ktere so pisane: Posherta je smert v' premaganju; smert, kje je tvoje premaganje? Smert, kje je tvoje selo? ,Smertno selo pa je greh, mozh greha pa postava. Bogu pa bodi hvalla, kteri je nam dal premaganje skosi Gospoda nashiga Jesusa Kristusa. Sato moji ljubi bratje, bodite stanovitni, ino nepremakljivi, obilni vselej v' opraviu Gospodoyim; ker veste, de valhe delo ni sahtonj v' Gospodu.“

Kako se bo to sgodilo?

Skosi vligamogozhnost boshjo. Bogu ni nobena rezh nemogozha. Hakor lohka je bilo Bogu zhloveka is nizh stvariti, ravno tako lahko mu bo trupla mertvih obuditi. „Nashe prebivanje pa je v' nebesih, od koder tudi Svelizharja zhakamo Gospoda nashiga Jesusa Kristusa, kteri bo nashe revno telo premenil, ker ga bo podobi svojiga svetliga telefa enakiga sturil, po mozhi, s'

ktero samore vse rezhi sebi podvrezhi.“
 Filip. 3, 20 21.

Ta vera na vsigamogozhnost boshjo je tudi poterdila vero na vstajenje od mertvih v' ferzih mahabejskih marternikov; od te vere shivo preprizhana mati je rekla svojimu sinu. „Prosim te (moje) dete, poglej na nebo ino semljo, ino na vse, kar je v' njih, ino sposnaj, de je Bog te rezhi in nize stvaril, kakor tudi zhloveshki rod; tako bo, de se ne bojh tega rabelna bal, ampak ureden delesha svojih bratov sturjen, iti k' smerti, de te v' tistim vsmi- lenji (ktero upamo) s' tvojimi bratmi vred spet dobim.“ 2. Mark. 7, 28. 29.

Kdaj bojo mertvi vstali?

Na dan poslednje sodbe. „Ino on bo poslal svoje angele s' trobento ino s' velikim glasom, ino oni bojo vkup spravljali njegove isvoljene od shtirih vetrov, od eniga kraja neba do drusiga.“ Mat. 24, 31.

Kaj nam je sturiti, ko vemo, de bomo od mertvih vstali?

1.) Moremo Jesusa Kristusa hvaliti, ki je smert premagal, sato de bomo, kakor je on od smerti vstal, tudi mi enkrat vstali ino vezhno shiveli. „Gospod umori, in oshivi, pelje v' grob ino unkaj.“ 1. Kralj. 2, 6.

2.) Per svoji ino svojih prijatlov smerti se moremo tolashiti, ino ne smémo nesméno shalovati, ker vemo, de ne bomo vedno v' grobu, ampak de bomo vstali, se spet vidili, ino vezhno fkupej shiveli.

3.) Se moremo greha varovati, ino svoje udje k' flushbi pravize podati, ino svoje telo v' svetofti ino zhiftofti ohraniti, de bomo veseliga od smerti vstajenja ino vezh-niga svelizhanja uredni.

Od dvanajftiga zhlena vere.

Kteri je dvanajfti zhlen vere?

Dvanajfti zhlen vere je ta le : In vezhno shivlenje.

Kaj verjemo in sposnamo s' besedami dvanajftiga zhlena vere?

S' besedami dvanajftiga zhlena vere verjemo ino sposnamo vezhno svelizhanje, ktero bo shelje svetnikov in isvoljenih popolnoma spolnilo.

Kako se bodo shelje svetnikov ino svoljenih popolnoma spolnile?

Shelje svetnikov ino svoljenih se bodo popolnoma spolnile, ker bodo Boga vekomej gledali, ljubili ino vshivali.

Ali bodo tudi hudizhi ino pogubljeni vezhno shivljenje imeli?

Tudi hudizhi in pogubljeni bodo vezhno, spravno pa tudi neisrezheno nefrezhno shivljenje imeli, ker bodo terpeli v' peklu vezhne shivljenje sa svoje grehe.

Sakaj se apostolska vera s' besedo amen sklene?

Sato, de poterdimo s' besedo amen, de vse refnizhno in gotovo verjemo, kar je v' nji sapopadeniga.

D r u g i d é l.

Od upanja.

Ali smé tisti, ki v' Boga veruje, tudi to upati, kar je Bog obljubil?

Vse to smé upati, kar je Bog obljubil. „Vera pa je terdno zhakanje na rezhi, ktere se imajo upati.“ Hebr. 11, 1.

Kaj je keršansko upati?

Je, se terdno sanesti, vse to od Boga sadobiti, kar nam je obljubil. „Dershimo se sposnanja svojiga upanja terdno, sakaj svet je, kteri je obljubil.“ Hebr. 10, 23.

Kdor v' Boga verje, to je, vse saréf verjame, kar je Bog rasodel, in skosi svojo sveto zerkuv verovati ukasuje; ta more tudi spolnenje njegovih obljub upati, ker tudi te je Bog sam r sodel. Kdor upanja nima, tudi shive vere nima, ker vera uzhi, de Bog je neskonzhno dobrotljiv, usmiljen,

resnizhen, svešt ino vsigamogozhen, de hozhe ino lohka dopolni, karkolj je obljubil. Torej je upanje k'svelizhanju ravno tako potrebno, kakor je vera potrebna. Kaj ino Judesh ništa upala, sato ništa vsmilenja dosegla.

„Kteri se Gospoda bojte, vervajte nje-mu, ino ne bote svojiga plazhila sgubili, kteri se Gospoda bojte, upajte na njega, in vsmilenje vam bo s' veseljam prishlo.“
Sir. 2, 8. 9.

Kaj upamo od Boga?

Od Boga upamo vezhno shivljenje, to je, vezhno svelizhanje ino vse potrebne pomozhi ga dosezhi.

„Vfako nar boljšhi darovanje, ino popolnoma dober dar je od sgorej, in pride od Ozheta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

Smemo tudi zhasne ino telesne dobrote od Boga upati?

Tudi smemo take dobrote upati od Boga, kolikor so nam k'svelizhanju potrebne. „Ihite tedaj nar poprej boshjiga kraljestva ino njegove pravize, ino vse to vam bo perversheno.“ Mat. 6, 33.

Sakaj upamo vse od Boga sadobiti?

Sato 1.) ker je Bog vse obljubil, ki je resnizhen ino svešt v' svojih obljubah. „Ne dajmo se premakniti v' uku svojiga

upanja, sakaj on, ki je obljubil, je svest.“
Hebr. 10, 23.

2.) Ker je vsigamogozhen, nam torej vse lohka da, kar nam je sa duho ino sa te- lo treba.

3.) Ker je Bog nefkonzhno dobrotljiv ino usmiljen, torej tudi hozhe dopolniti, kar je obljubil.

4.) Ker je Bog vsigavedozh, torej tudi vé, koga nam je treba.

5.) Ker sam Bog sapove, de imamo v' njega upati. „Saupajte v' njega (Boga), islite pred njim svoje serzé: Bog je nash pomozhnik na vekomej.“ Psalm. 61, 9.

Skosi koga moremo upati od Boga vse potrebne gnade ino dobrote sadobiti?

„Skosi Jesufa Kristufa, ki je nash fred- nik per Bogu. „Takshno saupanje pa ima- mo skosi Kristufa na Boga.“ 2. Kor. 3, 4.

Je samo upanje sadošti?

Ni sadošti, zhlovek more tudi sturiti, kar mu je Bog sapovedal, in gnadi boshji s' grehi se ne soper staviti. „Preljubi, ako nam nashe serze nizh ne ozhita, imamo sau- panje k' Bogu, ino karkolj bomo profili, bomo od njega prejeli, ker njegove sa- povdi dershimo, ino sturimo to, kar je pred njim dopadljivo.“ 1. Jan. 3, 21 — 22.

Jesuf je v' zholn stopil, in je rekel Pe- tru: Pelji na globoko, in versite svoje

mreshe, de vlak sturite. In „Simon je odgovoril: Gospod zelo nozh smo delali, in nismo nizeh vjeli, na tvojo besedo pa hozhem mresho vrezhi. In sajeli so tako veliko trumo rib, de se je njih mresha tergala, in dva zholna so s' njimi napolnili. Luk. 5, 3 — 7. Zhe bi Apostelni ne bili sturili, kar jim je Jesus sapovedal, bi tudi rib ne bili vjeli: tako more tudi zhlovek vselej to sturiti, kar mu je Bog sapovedal, in potem naj od Boga vse upa.

Jesus je bil nekakshniga zhloveka, ki je ofem ino trideset let bolan bil, s' besedo osdravil, de je prez ustal, ino svojo postjlo sadel, ino prezh nesel. Posneji ga je Jesus v' templji najdel, ino mu je rekel: Lej, ti si sdrav postal, nikar vezh ne greshi, de se ti kaj hujshiga ne sгоди. Jan. 5, 5 — 14.

Kaj pa naj sturi k' takimu saupanjju perpravne?

Gnada boshja.

Kaj je kershansko upanje?

Kershansko upanje je zhesnatorna od Boga vlita zhednost, s' ktero se svesto sanesimo od Boga vse sadobiti, kar nam je obljubil.

Ali smo dolshni upanje v' sebi povikshovati?

Dolshni smo. Kdor upanja nima tudi

Boga ne more prav ljubiti, ker si ga ne-
smiljeniga misli; on ne more nadlog ino
britkost sdajnega shivljenja po keršhanfko
preterpeti, ne is serza moliti, ne pokore
delati; tak zhlovek tudi sapovedane dobre
dela opusha, ker misli, de mu vse nizh ne
pomaga.

*Kaj more kristijan vezhkrat premish-
ljevati, de bo v' upanji mozhnejshi per-
hajal?*

1.) More premishljevati vezhkrat boshje
nefkonzhne popolnamasti, polebno boshjo
vfigamogozhnost, modrost, dobrotu, milost,
vfigavednost, svestost ino refnizhnost.

2.) ,Se more spomniti velikih boshjih
obljub, ktire so se ravno tako spolnile, ka-
kor jih je Bog sturil.

3.) ,Spomniti se lepih sgledov, ktire
so nam sveti ljudje dajali, ki so v' Boga
terdno in svesto upali, in kterim je Bog sa-
voljo njih upanja pomagal.

4.) Premishljevati, kaj je Bog she sa svoje
ljudstvo sturil, de bi ga svelizhal, ino po-
sebno nefkonzhno Jesufovo saflushenje, in
nauke, s' kterimi naf Bog k' upanju opo-
minja.

5.) Moliti ino Boga profiti, de bi ga ras-
svetlil, ino mu mozh dal v' vsih sopernostih,
nadlogah in v' terplenji stanoviteno ostati.

Ta sgled nam da David, ki je poln
saupanja v' Boga molil rekozh: „Gospod

je moja luzh in moja pomozh, koga se bom bal? Gospod je varh mojiga shivljenja, pred kom se bom trefil? Sakaj on me bo v'hudih dnevih s' svojim shtorjam sakril, on me bo v' skrivnim kraji svojiga shtorja skrila. On me bo na visoko postavil. Gospod poslušaj moj glas, ker k' tebi vpijem, usmili se zhes mene, in ušlihi me. Ne obrni svojiga oblizhja od mene. Bodi moj pomoznik, ne sapusti me, ino ne saversi me o Bog, moj Svelizhar. Sakaj moj ozhè in moja mati sta me sapustila, Gospod pa me je sprejel. Gospod! uzihi me tvoje poti, ino vishaj me po pravi stesi. Jest verujem, de bom v' desheli shivih dobrote Gospodove vidil. Zhakaj Gospoda, bodi ferzhan, in zhakaj Gospoda." Psalm. 26.

Od molitve.

Kaj je molituv?

Molituv je povsdigovanje serza k' Bogu.

Sakaj molimo?

- 1.) De Boga po dolshnosti zhashtimo.
- 2.) De ga sa prejete gnade in dobrote sahvalimo.
- 3.) De ga sa vse nam potrebne telesne in dushne dari profimo.
- 4.) De ga tudi sa odpushtenje svojih grehov, in

5.) De ga tudi sa vse nashimu blishnimu potrebne pomozhi profimo.

Kolikna je molituv?

Molituv je dvojna, notrajna ali ferzhna, ino unajna ali uftna.

Kako se snotraj ali v'ferzi moli?

Snotraj ali v'ferzi se moli, zhe se misli, shelje in obzhutki ferza k' Bogu poshiljajo.

Bogabojezha Ana Samuelova mati je prav ferzhno dolgo pred Gospodam molila, ino glas se ni flifhal. Heli jo vidi, in misli, de je vinjena, rezhe ji: Kako dolgo bosh pijana. Ana mu rezhe, nisim pijana, temuzh sim svoje ferze prizho Gospoda raslivala. 1. Kralj 1, 12 — 15.

Kako se od sunaj al s'uftmi moli?

Zhe s'besedo isrekamo, kar v'ferzi mislimo, obzhutimo ino shelimo od Boga dosezhi. „On (moder) bo svoje usta k' molitvi odperl, in odpushtenje svojih grehov profil. On bo besede svoje modrosti kakor desh islival ino v' molitvi Gospoda hvalil.“ Sir. 39, 7 — 9.

Kaj je more per unajni molitvi skerbeti?

„Skerbeti se more, de nasha dusha ravno to misli, hozhe in sheli, kar s'uftmi isrezhemo, sfer bi bila molituv prasen

glaf, nizm vredna ino Bogu fhe soperna, kar nam fam Jefuf pové rekozh: „T'o ljudftvo me s' uftmizhasti, njih ferze pa je delezh od mene.“ Mat. 6, 7 — 8.

Sakaj je tudi unajna molituv potrebna?

Sato, de fe eden drusiga k' poboshnosti obudujemo, tistim, ki naf vidijo ali flifhijo, lep sgled dajemo, ker nafhiga ferza ne morejo viditi.

Kako fe moremo per molitvi sadershati?

Spodobno, tako de samoremo fami prayo poboshno moliti, ino de tudi druge s' svojim unajnim sadershanjem k' poboshnosti obudujemo. Ta vfa spodobnost more is ferza isvirati, fzer je nafha molitev hinavfhina.

Torej kader svoje roke proti nebesam povsdigujemo, fe na perfi terkamo, svojo glavo perpogujemo, poklekujemo, naj tudi v' ferzi takrat svoj nizm shivo obzhutimo, ino dolshnost Bogu v' vfm pokorni biti v' ponishnosti svojiga Duha fposnajmo.

Jesufu je bilo unajno ponishvanje ozhitniga greshnika dopadljivo, ker je is ferzhne shalofsti in ponishnosti isviralo, savergel je pa unajne ponishvanje fariseja, ko je le is napuhnjeniga duha prifhlo.

Smo dolshni moliti?

Dolshni smo moliti, ker naš Jesufov sgled uzhi moliti, in ker je molituv ena prvih dolshnost naše vere, de svoji-ga stvarnika, Gospoda nebes ino semlje, kakor njegove stvari, is ljubeshni ponishno molimo, hvalimo, zhaštimo, sa potrebne gnade profimo, ino sa prejete sahvalimo, hi nam jih je bres našhiga saflushenja dal.

Ali uflishi Bog naše molitve, kadar sa druge profimo?

Uflishi jih, ker smo vfi njegovi otrozi, ino bratje med seboj. To nam je sam Bog rasodel, ker je prijatlam Jobovim rekel: „Pojte k' Jobu, mojimu flushabniku, ino ofrujte shgan ofer sa-se; Job pa, moj flushabnik bo sa vaf profil, ino nje-ga bom dobrotljivo pogledal, de vam vafha neumnost ne bo sa hudo vseta.“ Job. 42, 8.

Sa koga je kristjan dolshan moliti?

1.) Sa - se in sa vse ljudi, de bi Boga sposnali, mu flushili, in svelizhani bili, kakor s. Jakop sapove rekozh: „Molite eden sa drusiga, de bote svelizhani.“ Jak. 5, 16.

2.) Sa papesha, fhkofa ino vse druge duhovne pastirje, de bi bili s' svetim Duham napolnjeni, de bi vestno pasli zhedo boshjo is dobriga ferza, sato de, kadar se

bo perkasal paglavar pastirjov, bodo krono prejeli. 1. Pet. 5, 2 — 4.

3.) Sa zesarja ino druge deshelske gosposke, de bi mirno ino pokojno shiveli v' brumnosti ino zhistosti. 1. Tim. 2, 2.

4.) Sa svoje starishe, otroke, shlaho, prijatle, dobrotnike, shive in mertve kristjane: „Profim, de se sturé molitve sa vse ljudi.“ 1. Tim. 2, 1.

5.) Sa svoje neprijatle in sovrashnike.

6.) Sa greshnike, de bi se poboljšhali, pokoro sturili, in Boga vezh ne shalili: tudi sa krivoverze in nevernike, de bi se k' pravi veri spreobernili.

7.) Sa pravizhne, de bi v' gnadi boshji ostali in rasli.

Kaj moremo posebno Boga profiti?

Posebno ino pred vsim drusim, kar je k' svelizhanju nashe dushe treba, to je gnado ino pomozh boshjo, k' poboljšhanju nashiga shivljenja in k' odpušhanju grehov. „Ishite tedaj nar poprej boshjiga kraljestva in njegove pravize.“ Mat. 6, 33. „Zhujte in molite, de v' skufhnjave ne padete.“ Mat. 26, 41.

Kaderkolj bomo molili, ino sa kakolj bomo Boga profili, naj bo vselej nasha poglavitna misel in shelje, de bi boga bojezhe shiveli in kdaj svelizhani bili; te shelje ne smejo nikolj biti is nashiga serza, spremlujejo naj vse nashe dela, in naj

vishajo, vladajo naše molitve, ker vse drugo njih ne velja, zhe bogabozhe ne shivimo.

Ali nam bo pa Bog dal, kar je naši duši treba?

Gotovo nam bo dal, zhe ga bomo prav, in s' gorezhimi sheljami sa dušne dari profili. „Ako tedaj vi, ki sto hudobni, snate dobre dari dajati svojim otrokam, sa koliko vezh bo vašh Ozhe is nebes dobriga duha dal tem, kteriga profijo.“ Luk. 11, 13. „Ako pa kdo is vaš modrosti potrebuje, naj prosi Boga, kteri všim obilno da, ino ne oponaša, ino mu bo dana.“ Jakop. 1, 5.

Kako moremo sa telesne dari profiti?

S' tim perstavkam, zhe je Bogu k'zhašti, ino nam k' svelizhanju, de jih dobimo; zhe bi nam utegnile shkodovati, de bi jih pa ne dobili.

Kako se more kristijan k' molitvi pripravljati?

1.) More Boga in vezhne resnize, sravno pa tudi svoje slabosti premishljevati, de se serze vname, ponishuje, ino k' Bogu sdihuje.

Kader je David premishljeval slabosti ino potrebe, je bil shalošten, ino Boga pomozh profil rekozh: „Jest sim v' svojim

premišhlovanju shalosten, ino prestrašhen. Ješh hozhem k' Bogu klizati, in on bo meni pomagat.' Pšal. 54, 3 — 17.

2.) More ljubesen do greha v'ferzi sadufhiti.

3.) Sovrashnikam odpustiti.

4.) Polvetne smote ino škerbi odloshiti.

So rastrefene misli per molitvi vselej greh?

Rastrefene misli per molitvi so greh, kader je zhlovek rastrefenja sam kriv; zhe pa gorezhe shelje ima, de hi rad andohtljivo molil, in se rastrefenim mislim na vso mozh soper stavi, mu niso greh.

Kako je zhlovek rastrefnosti per molitvi sam kriv?

Je kriv, zhe se k' molitvi ne perpravlja, zhe je prevezh v' zhasne rezhi samishljen; ali zhe per molitvi v'take kraje gre, kjer ga kake rezhi motijo, ino zhe se osera.

S'zhim naj zhlovek svojo vest tolaši, zhe per vsim svojim persadevanji bres rastrefnosti moliti ne more?

S'tim, de Bog na ferze ino na voljo zhlovekovo gleda, ino de mu bo tudi persadevanje povernil.

Kako moremo moliti, de bo naša molituv Bogu prijetna, in vslishana?

1.) Moremo v' Jesusovim imeni moliti, sakaj on je našh frednik in besednik per Bogu. „Resnizhno, resnizhno vam povem, ako bote Ozheta v' mojim imeni profili, vam bo dal.“ Profite ino bote prejeli. Jan. 10, 23 — 24.

Kaj je pravi v' Jesusovim imeni moliti?

„Se pravi moliti s' saupanjem v' Jesu-fovo nekonzhno saflushenje, in sa take re-zhi profiti, ktire so po Jesusovi volji.

2.) Andohtlivo, to je, le na Boga mi-fliti, in v' serzi obzhutiti, kar Bogu go-vorimo.

3.) S' terdno vero, in serzhnim saupa-njem, kar naš Jesus sam uzhi rekozh: „Vse karkolj bote v' molitvi profili, bote preje-li, ako bote verovali.“ Mat. 21, 22. „Naj pa profi s' saupanjem bres vsiga pomishlje-vanja.“ Jak. 1, 6. Jajr je profil Jesusa sa svojo hzhir, ino savoljo njegove vere jo je Jesus k' shivlenju obudil. Mark. 5, 36. Hlapza stojniga poglavarja je savoljo vere osdravil. Mat. 8, 5. Ravno sato tudi hzhir kananejske shene. Mat. 15, 22.

4.) V' ponishnosti ino s' sgrevanim ser-zam. „Molituv tiga, ki se ponisha, bo oblake prederla.“ Sir. 35, 21.

Ponishen zhlovek sposna svoje potrebe, slabosti ino grehe, ino torej tudi svojo nevrednost ullihan biti, sato obshaluje svoje grehe ino moli, kakor ozhitni greshnik, ne kakor prevsetni farisej. Luk. 18, 10 — 14.

5.) V' duhu ino v' resnizi. „Bog je duh, torej, kateri ga molijo, naj ga v' duhu ino v' resnizi molijo.“ Jan. 4, 24.

Kdaj moli zhlovek Boga v' duhu ino v' resnizi?

Kader je, ko premishluje boshje popolnamosti in dela, ves v' Boga samishljen, njega zhes vse ljubi: Kader je ves v' boshjo voljo udan, in sadovoljen s' vsim, kar mu Bog poshlje; ino kader si persadeva vse dopolniti, kar Bog hozhe, takrat ga v' duhu ino v' resnizi moli.

6.) Stanovitno, ino ne smemo jenjati, zhe tudi nismo bersh uflishani.

Tako je neprenchama profil prijatel svojiga prijatla tri hlebe kruha. Luk. 11, 5 — 13. Vdova krivizhniga sodnika. Luk. 18, 2 — 7. „Slepi per Jeriho. Luk. 18, 35 — 43. Kananejska shena sa hzhir. Mat. 15, 22 — 28.

7.) Moremo uflishanje svojih proshnja boshji volji perpuftiti; to je, de bi se to sgodilo, kar Bog hozhe, ino sato, ker on hozhe. Tako je Jesus molil: Ozhe vse

grenki kelh od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se sгоди.

Sakaj ni vselej vslišhana naša molituv?

Sato ker prav is serza ne molimo, ali pa sa take rezhi profimo, ktere bi nam shkodvale, kar pa le sam Bog previdi, mi pa ne vemo. „Profite, ino ne prejmete, sato ker sa húdo profite, de bi po svojim poshelenji napravili.“ Jak. 4, 3. „Naj pa profi s' saupanjem bres vsiga pomishlovanja, sakaj kdor se pomishlja, je enak morskimu valu, kteriga veter góni in semter-tje mézhe. Najtedaj ne misli tak zhlovek, de bo od Gospoda kaj prejel“ Jak. 1, 6 — 7.

Kdaj smo dolshni moliti?

Bres prenehanja. „Molite bres preneha.“ 1. Tef. 5, 17.

Nashe misli ino shelje nasliga serza morejo vedno per Bogu biti, de nikolj nizh taziga ne sturimo, kar bi Boga shalilo. Sosebno pa moremo moliti sjutra, ko vstanemo, svezher prej ko spat gremo, pred jedjo in po jedi, pred sazhetim ino po sturjenim deli, ob zhasu sadobljene srezhe, ali per odvernjeni kaki nesrezhi, ino kolikorkrat nam je boshje pomozhi treba, slasti v skushnjav. „Vsaki zhas hvali Boga, ino profi

ga, de tvojo pot visha, ino de bo vse tvoje naprejšvetje v' njem sturjeno." Tob. 4, 20.

Kakšna more biti naša molituv sjutraj?

1.) Moremo Boga is serza sahvaliti, ki je naš zhes nozh ohranil, in nam dal špet frezhno dan došhiveti.

2.) Dobre šklepe v' serzi ponoviti, de hozhemo zhes dan po volji boshji shiveti, se vřiga greha varovati, ino vse švoje dela Bogu ofrati.

3.) Boga sa gnado, pomozh ino shegen profiti, de bi samogli švoje dobre šklepe ino dolshnosti švojiga štanu švesto ino savoljo Boga špolniti.

„Ako se ti šgodaj k' Bogu vsdignesh, in Vřigamogozhniga sa odpufhanje profiřh; ako zhiřto ino pravizhno shiviřh, se bo hitro k' tvoji pomozhi obudil, ino tvoje prebivalřhe savoljo tvoje pravize mirno šturil.“ Job. 8, 5 6.

„De bi bilo vřim snano, de je treba tebi hvalo dati, preden šolnze iside, ino ob sarji tebe moliti.“ Buk. modr. 16, 28.

„Moder bo zlo šgodej zhul per Gofpodu, kteri je njega štvaril, in bo pred oblizhjem nar Vikřhiga profiřil. On bo švoje uřta k' molitvi odprel, in odpufhenje švojih grehov profiřil.“ Sir. 39, 6. 7.

Jesul nam da švet šgled, kakor ř. Evanđeli pove: In sjutraj šgodaj je vřtal ino

un shal, ter se je podal v' pušt kraj, in jo tam molil. Mark. 1, 35.

Na kaj se moremo s jutraj še posebno spomniti?

Se moremo spomniti, katerih nevarnost se moremo ogibati, da ne bomo ne na dušni ino ne na telesu poškodvani.

Kakšna more vezherna molituv biti?

1.) Moremo Boga za vse do'rote sa-hvaliti, ki smo jih zhes dan od njega prejeli.

2.) Svoje shivljenje premisliti; kaj smo do'briga samudili, ali pa hudiga sturili.

3.) Boga s' sgrevanim serzam za odpu-shenje svojih grehov profiti, in terdno fkleniti v' gréh nizh vezh pervoliti.

4.) Bogu se perporozhiti, da bi nas no-zojshno nozh pred vsim slegam obvaroval, ino v' svoji gnadi ohranil.

„Po dnevi bo Gospod svojimu usmi-lenju sapovedal, da k' meni pride, ino po nozhi mu bom hvalo pel. Jest bom molil Boga mojiga shivljenja.“ Psal. 41, 9.

„Gospod, po nozhi se na tvoje ime spomnim, ino dershim tvojo postavo. Ob pol nozhi sim vstajal tebe savoljo tvojih pravizhnih sapoved hvaliti.“ Psalm 118, 54 — 62.

Jesuf nam tudi da sgled, ki je svezher po vezh ur od svojih uzhenzov odlozhen k' svojimu nebeshkimu Ozhetu molil.

Kje nam gre moliti?

Povsot ker je Bog povsot; ino naf povsot uflifhi. Nar raji molimo pa tam, kjer s' nar bolj sbranimi mislimi moliti samoremo, postavim: v' zerkvi, ki je hisha molitve, ali s' svojo drushino ali pa na skrivnim. Jesuf pravi: „Ti pa kader molish, pojdi v' svoj hram, sapri duri, ino moli svojiga Ozheta na skrivnim, ino tvoj Ozha, kateri na skrivnim vidi, bo tebi povernil.“ Mat. 6., 6.

Zhimu so nam molitvske bukve?

Zhe prav verno is njih molimo, se sbude v' naf bogabojezhe misli ino svete shelje, katerih nam je per molitvi treba.

V' kateri molitvi najdemo vse, kar je treba profiti?

V' Ozhe nafhu, to je v' Gospodovi molitvi?

Od Ozhe nafha.

Kdo je naf uzhil moliti?

Jesuf Kristuf nafh Gospod naf je uzhil moliti.

Ktero molituv naf je Jesus uzhil?

Jesuf je naf uzhil Ozhe nash, sato se mu pravi Gospodova molituv.

Kdaj je Jesus to molituv uzhil?

Jesuf jo je uzhil, ko so ga njegovi uzhenzi profili. — Vidili so namrezh uzhenzi Jesufa vezhkrat moliti, perporozheval jim je Jesuf molituv, sato so tudi sami sheleli moliti. In sgodilo se je, de je na nekimu kraju molil, ino kader je nehal, mu je eden njegovih uzhenzov rekel: „Gospod uzhi naf moliti, kakor je tudi Janes svoje uzhil.“ Luk. 11, 1. Jesuf pa mu je rekel: Tako le molite.

„Ozhe nash, kateri si v' nebesih. Posvezheno bodi tvoje ime. Pridi k' nam tvoje kraljestvo. Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji. Daj nam danš nash vsakdanji kruh. Ino odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpustamo svojim dolshnikom. Ino ne upelji naf v' skushnjavo. Temuzh refhi naf od hudiga. Amen.“ Mat. 6, 9 — 13.

Ali je Ozhe nash Bogu prijetna molituv?

Ozhe nash je Bogu nar prijetnishi, in je tudi nar boljshi molituv, ker jo je sam Jesuf uzhil. Ta molituv tudi vse v' sebi ima, karkolj kristjan sheleti ino sa svoje zhasno ino vezhno shivljenje profiti samo-

re, in tudi uzhi prav po volji boshji profiti.

Je sadoſti snati Ozhe naſh?

Ni sadoſti, kristjan more tudi vediti, kaj leta molituv v' ſebi ima, in kar ga uzhi, tudi ſturiti.

Koliko proſhnja ima Ozhe naſh?

Sedem proſhnja ino en ogovor.

Kakſhen je ogovor?

Ogovor je ta: Ozhe naſh, kteri ſi v' nebeſih.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe?

Sato, ker je ljudi po ſvoji podobi ſtvaril, ino ker po ozhetovo ſa - nje ſkerbi.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe naſh?

Bogu pravimo Ozhe naſh, ker je naſ ſkosi ſvetiga Duha per ſ. kerſtu ſa ſvoje otroke, verbe ino ravnoverbe Jeſula Kristuſa, med ſabo pa ſa brate ſturil. Rim. 8, 15 — 17.

Kaj naſ uzhé lete prijetne beſede Ozhe naſh?

Naſ uzhé 1.) de naj s' otrozhjim ſaupanjem k' Bogu molimo, ker vémo de bomo uſliſhani. On je naſ ſhe bres naſhe proſhnje ino bres vſiga ſaſluſhenja ſa ſvoje otroke vſel, koliko bolj bo naſ uſliſhal

in nam dal, kar ga bomo profili, zhe bo le nafhi dushi potrebno.

2.) De naj eden drusiga kakor svoje brate in sestreljubimo, eden sa drusiga skerbimo ino molimo, ker smo vsi otrozi ravno tistiga Ozheta.

Sakaj pravimo, kteri si v' nebesih?

Pravimo sato, ker Bog, de si je ravno povsod prizhjozh, je sosebno v' nebesih, kjer se svojim isvoljenim od oblizhja do oblizhja gledati ino vshivati daja. Tudi sato, de se spomnimo, de nafha verbshina je v' nebesih, ino de sato morejo tudi nafhe misli ino shelje tam biti.

Ktera je perva proshnja v' Ozhe nafhu?

Je ta le: Posvezheni bodi tvoje ime.

Sakaj prosimo nar pred, de bi bilo boshje ime posvezheni?

De bilo boshje ime posvezheni prosimo nar pred, ker moremo vselej ino pred vsimi drusimi rezhmi profiti, kar je Bogu k' zhasti, ino potem she le takih rezhi, ktere so nam ali pa nafhimu blishnimu potrebne.

Kaj prosimo s' pervo proshnjo?

Prosimo: 1.) De bi vsi ljudje na semlji boshje lastnosti ino popolnamasti bolj ino

bolj sposnali, v' zhaſti imeli, ino poſnemali.

2.) De bi ſe greſhniki ſpokorili, ino k' Bogu ſpreobernili.

3.) De bi ſe boſhjimu preſvetimu iménu nikolj nezhaſt ne godila, ne s' krivovero, ne s' nejevero, ne s' preklinovanjem, ino ne s' nekerſhanſkim ſhivlenjem.

Ktera je druga proſhnja?

Druga proſhnja je: Pridi k' nam tvoje kraljeſtvo.

Kaj proſimo s' drugo proſhnjo?

S' drugo proſhnjo proſimo:

1.) De bi vſi ljudjè Jeſuſov nauk bolj ino bolj ſposnali ino ſturili, de bi ſe kraljeſtvo njegove zerkve bolj ino bolj raſſhirjalo in uterdilo, kraljeſtvo nejevere, smcte in greha pa ſaterlo.

2.) De bi Bog vero upanje ino ljubeſen v' naſ obudil, ino te zhednoſti v' naſ povikſhal.

3.) De bi nam poſlednih po tém ſhivlenji nebefa dodelil.

Ktera je tretja proſhnja?

Tretja proſhnja je: Sgodi ſe tvoja, volja, kakor v' nebeſih, tako na ſemlji.

Kaj proſimo s' tretjo proſhnjo?

S' tretjo proſhnjo proſimo:

1.) De bi nam Bog gnado dodelil njegovo sveto voljo vselej tako svesto ino voljno na semlji spolniti, kakor jo Angeli ino svetniki v' nebesih spolnujejo.

2.) De bi Bog vse odvernili, kar naš njegovo sveto voljo spolniti sadershuje.

Ktera je zheterta proshnja?

Zheterta proshnja je: Daj nam današ naš vsakdanji kruh.

Kaj profimo s' zheterto proshnjo?

S' zheterto proshnjo profimo:

1.) De bi nam Bog vse dal, kar nam je treba sa dušno ino telesno shivljenje ohraniti.

2.) De bi Bog dragino ino lakoto, pa tudi greh, kteriga Bog vezhkrat s' takimi shibami tepe, dobrotljivo od naš odvernili.

Ktera je peta proshnja?

Peta proshnja je: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpušhamo svojim dolshnikam.

Kaj profimo s' peto proshnjo?

Profimo, de bi nam Bog naše grehe odpustil, kakor tudi mi is ferza odpustimo vsim, ki so naš rashalili.

Ktera je shesta proshnja?

Shesta proshnja je: Ino naš ne upelji v' skufhnjavo.

Kaj prosimo s' shesto proshnjo?

S' shesto proshnjo prosimo:

1.) De bi naš Bog v' take perloshnosti varoval, v' kterih bi hudo vidili, flifhali, ino tudi mi lohka greshili.

2.) De bi nam Bog ob skushnjavi svoje pomozhi ne umaknil, temuzh de bi nam gnado dal skushnjave serzhno premagati.

Kdo naš fosebno skusha?

Skusha naš fosebno svet s' hudimi pogovormi in sgledi, lastno mefo, to je naše hudo nagnenje ino poshelenje, ino hudizh.

Ali tudi pravizhne Bog skusha?

Tudi, kader namrezh skusha njih zhednost 1.) s' bolesnijo, 2.) s' ubofhtvam ino s' drugimi nadlogami. „Srezhen je zhlovek, kteri skushnjavo preterpi, sakaj, kader bo skushan, bo prejel krono shivlenja, ktero je Bog oblubil tistim, ki ga ljubijo.“
Jak. 1, 12.

Ktera je sedma proshnja?

Sedma proshnja je: Temuzh refhi naš od hudiga.

Kaj prosimo s' sedmo proshnjo?

Prosimo: 1.) De bi naš Bog slasti od dushniga hudiga, kar je greh, odrefhel, ino pred zhasnimi ino vezhnimi grehovimi fhtraféngami obvaroval.

2.) De bi nafreshil Bog tudi od telefniga hudiga, zhe nam ni k' svelizhanju.

3.) De bi nam Bog mozh ino gnado dodelil, vse nadloge, ki nam jih poshilja, voljno ino stanovitno preterpeti.

Kaj pomeni beseda amen.

Beseda amen pomeni toliko, kolikor: Sgodi se, ali sgodilo se bo, kar prosimo.

Od Angeloviga zheshenja.

Ktero molituv katolski kristjanje vezh del s' Ozhenasham sklenejo?

Angelovo zheshenje.

Kaj je Angelovo zheshenje?

Je molituv, s' ktero kristjanje sveto divizo Marijo, mater boshjo med vsimi Angeli ino svetniki posebno zhasé ino prosijo.

Kakshno je Angelovo zheshenje?

Angelovo zheshenje je tako: Zheshena si Marija, gnade polna, Gospod je s' teboj. Shegnana si med shenami, ino shegnan je sad tvojiga telefa Jesus. Sveta Marija, mati boshja, prosi sa naf greshnike, sdaj, ino na nafho smertno uro. Amen.

Is koliko delov obstoji Angelovo zheshenje?

Angelovo zheshenje obstoji is tréh delov, is posdravljenja Arhangela Gabriela,

kader je Mariji povedat prishel, de bo mati Odreshenika in boshjiga, Sinà; is Elisabetniga posdravljenja, kadar jo je Marija objiskala, ino is besedi, ki jih je zerkuv perstavila.

Kako je Angel Gabriel Marijo posdravil?

Angel Gabrijel je Marijo posdravil s' témi besedami: „Zhefhena si Marija! gnade polna, Gospod je s' tabo, shegnana si med shenami.“

Kako je Elisabeta Marijo posdravila?

Elisabeta je Angelove besede povsela: Ti si shegnana med shenami, ino je she te beseda perdjala, ino shegnan je sad tvojiga telefa.

Ktere besede je zerkuv perdjala?

Zerkuv je te besede perdjala: „Jesuf. Sveta Marija, mati boshja, profi sa naf greshnike sdaj ino na nafho smertno uro. Amen.“

Sakaj pravimo: Sveta Marija, mati boshja?

Pravimo sato: 1.) Ker je sveta diviza Marija Jesufa rodila, kateri je pravi Bog.

2.) Ker nam to imé da saupanje, de bo Bog uflifhal nje profhnjo sa naf.

Sakaj pravimo: Prosi sa naj gresnik?

Prosi sa naj gresnik pravimo, de bi sposnanje nashiga uboshtva Marijo omezhi-lo sprostiti nam od Boga duha pokore, ino odpuštenje nashih grehov.

Sakaj pravimo: Prosi sa naj sdaj ino na nasho smertno uro?

Prosi sa naj sdaj ino na nasho smertno uro pravimo sato, ker potrebujemo boshje pomozhi vselej, ino tudi ob smertni uri, v' kateri so skušnjave hudizhove vezokrat nar hujshi.

Kdaj slasti zhaсти zerkuv Marijo s' Angelovim zheshenjem?

Zerkuv slasti Marijo mater boshjo zha-sti s' Angelovim zheshenjem, kader svoni sjutraj, opoldan ino svezher k' molitvi.

Kaj moremo fosebno misliti ob tem svonilu?

Ob tem svonilu moremo fosebno misliti hvaleshno ino andohtljivo na uzhlo-vezhenje ,Sina boshjiga.

T r e t j i d é l.

Od ljubesni.

Kaj je keršhanska ljubesen?

Keršhanska ljubesen je zhesnaturna od Boga v' nashe serze vlita zhednost, skosi ktero Boga savoljo njega samiga, ker je nar vezhi dobrota, blishniga pa savoljo Boga, kakor sami sebe ljubimo.

Sakaj se pravi, de je ljubesen zhesnaturna od Boga v' nashe serze vlita zhednojt?

To se pravi sato, ker je od Boga s. Duha v' serze kristjanovo vlita, de njegovo voljo perpravno sturi, de Boga v' vsm ino zhes vse savoljo njega samiga, ino blishniga savoljo Boga, kakor samiga sebe ljubi, ino sturi, de zhlovek per vsih svojih delih nizh drusiga ne sheli, kakor Bogu dopasti.

„Ljubesen boshja je islita v' nashe ferze f'kosi f. Duha, kteri nam je dan. Rim. 5, 5.

Kaj se pravi Boga savoljo njega samiga, ker je nar vezhi dobrota, ljubiti?

Se pravi Boga sato ljubiti, ker ima vse dobre lastnosti v' vse popolnomasti v' sebi. On je nar svetejsi nar modrejsi, nar pravizhnishi, nar bolj resnizhen, svest v' svojih oblubah, milostljiv i. t. d.

Zhe she veselje do dobrih ljudi imamo, in njih dobre lastnosti ljubimo, zhe tudi popolnoma niso, kolikanj bolj moremo Boga ljubiti, ker je le on sam popolnoma dober, ino ker le od njega ljudje dobro sadobé, kar nad seboj imajo.

Sakaj she moremo Boga ljubiti?

Tudi sato ker je pruti nam nefkonzhno dobrotljiv.

Nobeden nas tako ne ljubi kakor Bog, on nas bolj kakor nashi starishi ljubi, ker sam pravi, zhe bi tudi mati svojiga ediniga sina posabila, nas vender on ne bo posabil. Isa. 49. 15. Bog je, od kteriga vse dobro sadobimo, on nas je stvaril, on nas ohrani, svojiga edinorojeniga, Sina je poslal, de nas je od vezhniga pogublenja odreshil, on nas je k' pravi veri poklizal, on gresnikam, zhe se sgrevajo in spokoré, dolg ino shtrafengo greha odpusti, jih spet kakor svoje ljube otroke v' svojo gna-

do nasaj vsame; on fhe zlo hudodelnikam dobrote deli, ino na vse vishe k' sebi klizhe, i. t. d. In Bog nam na sturi le samo na tém svetu tolkanj dobriga, ampak tistim, kateri ga bojo do konza ljubili, je tudi po tém zhasnim shivlenji vezhno zhasht in veselje v' nebesih perpravil. „Ljubimo Boga, sej naf je on pred ljubil.“ 1. Jan. 4, 19.

Kako pa moremo Boga ljubiti?

Ker je Bog sam na sebi nar vezhi do brota in lepota, ino nafh nar vezhi do brotnik, ga moremo tudi is prave hvaleshnosti zhes vse drugo is zele svoje dushe, is zele svoje pameti in is zele mozhi ljubiti. Mat. 22, 37 — 38.

Kaj se pravi Boga zhes vse ljubiti?

„Se pravi Boga rajshi kakor vse druge stvari imeti, kakor Jesus sam uzhi, ker pravi: „Kdor ozheta ino mater bolj ljubi kakor mene, ni mene vreden; ino kdor ljubi sina ali hzhér bolj kakor mene, ni mene vreden.“ Mat. 10, 37. In f. Janes naf opominja rekozh: „Nikar ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo svet ljubi, ni ljubeshni proti Ozhetu v' njem.“ 1. List. 2, 15.

Kdaj zhlovek Boga is zele dushe, ze le pameti in is zele mozhi ljubi?

Takrat, kader vse svoje misli ino she-

lje, vse svoje besede ino déla po boshji volji obrazha, ino si vse persadene, de bi se boshje ljubesni vredniga sturil; ino kadar rajshi vse preterpi, ino se rajshi vsm saméri, ino tudi raji vso zhaft, frezho premoshenje, sdravje in shivljenje sgubi, kakor de bi kako boshjo sapoved prelomil in Boga rasshalil.

Od take ljubesni do Boga je bil s. Pavl unét, ker pravi: Kdo naf bo od ljubesni Kristusove lozhil? ali nadloga ali britkost? al lakota? ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje ali mezh? Sakaj terdno vé m, de ne smert, ne shivljenje, ne Angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanja, ne prihodna sila, ne visokost, ne globozhina, ne druga stvar naf ne bo mogla lozhiti od ljubesni boshje. Rim. 8, 35 — 39. Marterniki so raji shivljenje sgubili, kakor de bili Kristusa satajili. Egiptovski Joshef je raji flushbo, zhaft ino prostost sgubil, ino je raji v' jezho prishel, kakor de bi se bil od pregresne shene sapeljati dal, ino Boga rasshalil.

Kako sposna kristjan de Boga ljubi?

To sposna. 1.) Zhe boshje sapovdi dershi. „Kdor moje sapovdi imá (*pravi Kristus*) in jih dershi, tisti je, kateri me ljubi.“ Jan. 14. 21. „Vi ste moji prijatli, ako bote sturili, kar vam sapovém.“ Jan. 15, 14.

2.) Zhe boshjih sapovd ne dershi, vé, de ga ne ljubi. „Kdor mene ne ljubi, mojih besedih ne dershi. Jan. 14, 24. „Kteri rezhe, de ga posnaino njegovih sapovd ne dershi, je lashnik, ino v' njem ni reznize. Kteri pa njegovo besedo spolni, ta sa réf Boga popolnoma ljubi.“ 1. Jan. 2, 4 — 5.

3.) Boga ljubi tisti, kteri rad na Boga milli, in moli, dostokrat boshje déla, njegovo vsigamogozhnošt, modrošt in dobroto premihljuje, s' veseljem od Boga ino od njegove previdnosti govori; kteri boshjo besedo s' svetimi sheljami poslušha, ino jo v' serzi ohrani; kteri svojo voljo boshji volji tudi v' sopernih pergodbah-podvershe, kteri se rad sa boshjo zhašt ino sa njegovo f. zerku potegne, kteri drugim lepe sglede daje ino si vse persadene, de bi Bogu dopadel.

Ali tisti Boga ljubi, kteri blishniga ne ljubi?

Tak ga ne ljubi, ampak le tisti, kteri tudi blishniga kakor samiga sebe savoljo Boga ljubi.

Komu se pravi blishni?

Blishni se vsakimu zhloveku pravi, prijatlu ino sovrashniku, kakor naš Krístus v' perglihi od usmiljeniga Samaritana uzhi.

Kaj se pravi blishniga ljubiti?

Se pravi: blishniga sato ljubiti, ker je po boshji podobi ustvarjen ino s' Jesufovo kervijo odrefhen, ino ker ga je Bog ljubiti sapovedal. „Zhe kdo pravi: Jest ljubim Boga, ino zhe svojiga brata sovrashi, je lashnik, sakaj kdor svojiga brata, ki ga vidi, ne ljubi, kako bo Boga ljubil, kteriga ne vidi. Ino to sapoved imamo od Boga, de kdor Boga ljubi, naj tudi svojga brata ljubi 1. Jan. 4, 20 — 21.

Kako je Jesus ljubesen blishniga ljubiti rasloshil?

S' temi besedami: „Sturite vse ljudem, karkoli hozhete, de bi vam tudi oni sturili, sakaj to je postava ino preroki.“ Mat. 7, 12.

Koliko sapoved od ljubesni nam je Jesus dal?

Jesus nam je dal dve veliki sapovdi od ljubesni: Ljubi Boga, svojga Gospoda zhes vse, ino blishniga, kakor sam sebe. Kdor te dve sapovdi dopolni, dopolni vse, kar nam je Bog skosi Mosefa ino skosi preroke sapovedal. Mat. 22, 37 — 40.

Ali je kershanska ljubesen potrebna?

Tako je potrebna, de zhlovek, kteri je per pameti, bres ljubesni vezhniga svelizhanja dosezhi ne more. „Kdor ne ljubi oftane v' smerti.“ 1. Jan. 3, 14 — 19.

Kako se ljubesen do Boga in do blishniga skasuje?

Zhe zhlovek deset boshjih sapoved dershi. „Kdor moje sapovdi ima ino jih dershi tisti je, kateri me ljubi. Jan. 14, 21.

Od deset boshjih sapoved.

Ktere so boshje sapovedi?

- So le te: 1.) V' eniga Boga verovaj.
 2.) Ne imenuj po nemarnim imena svojiga Boga.
 3.) Spomni se, de bosh prasnik posvezhoval.
 4.) Spofhtuj svojiga ozbeta in svojo mater, de bosh dolgo shivel, in de ti dobro pojde na semlji.
 5.) Ne vbijaj.
 6.) Ne preshestvuj ali nezhistosti ne vganjaj.
 7.) Ne kradi.
 8.) Ne prizhaj po krivim soper svojiga blishniga.
 9.) Ne shelji svojiga blishniga shéne.
 10.) Ne shelji svojiga blishniga blaga.

Komu je Bog deset sapoved dal?

Mosefu je Bog deset sapoved dal na gori Sinaji sa Israelko ludstvo, ko je po ishodu is Egipta v' pufhavi bilo. 2. Mos. 19.

Kako je dal Bog deset sapoved?

Bog je dal deset sapoved na dve kamnitni tabli sapisane s' gromam ino trefkam.

Bog, kadar je zhas' prishel, de bi bil svojo sapoved dal, je skosi Mosefa ludstvu sapovedal, de naj se tri dni prej ozhisti, in svoje oblazhila opere, in naj pride k' gori Sinaj. Kadar je tretji dan prishel se je germente saflifhalo, sazhelo se je blifkati, zhern oblak je goro pokril, glas trobente je zhe dalej bolj buzhal, in ludstvo se je balo. Vsa gora Sinaj pa se je kadila in dim se je s' nje valil ket ispezhi; ino vsa gora je bila strafhna, in glas trobente se je zhe dalej bolj raslegal, in Gospod je deset sapoved govoril.

Sakaj je Bog s' gromam in trefkam deset sapoved dal?

Sato 1.) De bi se ludstvo bolj nagnilo po boshjih sapovedih delati, in vezhi zhas' in pokorshino do boshje volje imelo.

2.) De bi prelomvavze s' straham pred njegovo mozhjo in sashuganimi shtrafengi navdal.

Smo tudi mi dolshni deset boshjih sapoved dopolniti?

Tudi mi smo dolshni deset boshjih sapoved dopolniti:

1.) Ker so raslága naturne sapovdi, ki jo je Bog v' nashe serza sapisal.

2.) Ker jih je sam Jesus Kristus poterdil, in dershati sapovedal. „Vi ne smete meniti, de sim prishal rásvesati postavo ali preroke: jest nisim prishal rasvesati, ampak dopolnit.“ Mat. 5, 17.

Ali samore zhlovek sam od sebe boshje sapovedi dopolniti?

Sam od sebe jih nemore dopolniti, pa s' boshjo pomozhjo jih samore spolniti. „Bog je, kateri v' vas déla, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filip. 2, 13. „Njegove sapovedi niso teshke.“ 1. Jan. 5, 3.

Bog nizh nemogozhiga ne sapoveduje, ampak s' sapovedovanjam te opominja, de sturish, kar moresh, in de profish, kar ne moresh, in de ti pomaga, de moresh. Trient. sbor. sej. 6, p. 11.

Ktere dolshnosti imajo desét boshjih sapoved v' sebi?

Perve tri boshje sapovedi imajo v' sebi dolshnosti do Boga, unih sedem dolshnosti do naf in do blishniga.

Kje je ob kratkim vsih desét sapoved?

V' dvéh sapovedih od ljubeshni je ob kratkim vsih desét sapoved.

Kaj gré per vsaki desétih sapoved vediti?

De vsaka sapoved kaj sapoveduje, in tudi kaj prepoveduje.

Od tréh prvih sapoved, ki imajo v' sebi dolshnosti do Boga.

I. S a p o v e d.

Kaj nam je v' prvi sapovdi sapovedaniga?

Nam je sapovedano le v' eniga Boga verovati, va-njupati, ga zhes vse ljubiti, mu pokorn in hvaleshen biti, in ga moliti.

Smo Bogu pokorshino dolshni?

Bogu smo vselej in povsot popolnoma pokorshino dolshni, drugazhi nemoremo frezhni in svelizhani biti. To nam Jesus sam sapové rekozh: „Ako hozhesh v' shivljenje iti, dershi sapovdi.” Mat. 19, 16 — 19.

Smo vselej dolshni boshje sapovedi dopolnovati?

Mi smo vselej boshje sapovedi dopolnovati dolshni, sakaj ker je Bog svet, le samo to prepoveduje, kar je hudo in shkodljivo, in le samo to sapoveduje, kar je dobro. On je dobrotliv, in ravno sato, ker hozhe

de bi vsi njegovi otrozi svelizhani bili, hozhe, de bi vselej dobro delali, in se huda varovali, in lih to nam v' vsih svojih sapovedih sapové, in sa to jih moremo tudi vse bres raslozhka dershati. „Kdor kolj pa zelo postavo dershi, greshi pa v' enim samim, je vsiga kriv. Jak. 2, 10.

Smemo kako boshjo sapoved prelomiti sato, de bi svoje shivljenje ohranili?

Ne smemo, ker nam je Bog zhasno shivljenje le sato dal, de bi si s' njim vezhno perdobili, in lih sato nam ne more nikolj perpusheno biti, de bi sato, de bi zhasno shivljenje ohranili, vezhniga sgubili, kar bi se pa gotovo sgodilo, zhe bi boshje sapovdi prelomili. „Kdor svoje shivljenje najde, ga bo sgubil, in' kdor svoje shivljenje savoljo mene sgubi, ga bo nashel.“ Mat. 10, 39.

Smemo savoljo zhasniga dobizhka boshje sapovdi prelomiti?

Ne smemo, sakaj Kristus pravi: „Kaj pomaga zhloveku, ako on vel svét dobi, svojo dusho pa pogubi.“ Mat. 16, 26.

Smemo is strahu pred ljudmi boshje sapovdi prelomiti?

Tudi ne, Jesus naf uzhi, de se ne smemo tistih bati, kateri truplo umoré, du-

ſhe pa umoriti ne morejo, temuzh de naj
te le tiſtiga bojmo, kateri duſho in truplo
v' pekel pogubiti ſamore. Mat. 10, 28.

Sgled ſo nam tudi ſedem Makabejſkih
bratov, Apoſtelni, marterniki, ki ſo ſe raji
umoriti dali, kakor de bili greſhili.

„Smo Bogu tudi hvaleſhnoſt dolſhni?“

Tudi, ſakaj od Boga ſmo vſe prejeli,
kar imamo, in nizh nimamo, kar bi od
njega ne bili prejeli. „Kaj imaſh, kar bi
ne bil prejel? ako ſi pa prejel, kaj ſe hvaliſh,
kakor de bi ne bil prejel 1. Kor. 4, 7.

*Kako kristjan Bogu hvaleſhnoſt
ſkaſuje?“*

Zhe boſhje dobrote premiſhluje, zhe
rad od njih perpoveduje in jih v' to obra-
zha, ſa kar mu jih je Bog dal, to je ſa
boſhjo zhaſt, ſa ſvoje laſtno in ſvojga
bliſhniga ſvelizhanje.

„Smo dolſhni Boga moliti?“

Tudi moliti ſmo ga dolſhni, ker naſ
je ſato ſtvaril, de bi ga molili in mu
fluſhili. „Moli Boga ſvojga Goſpoda in
njemu ſamimu fluſhi, pravi Jeſul.“ Mat. 4, 10.

Kdaj zhlovek Boga reſnizhno moli?“

Kadar Boga ſa ſvojga nar vikſhiga
Goſpoda in ſazhetnika vſiga dobriga ſpoſ-
na, ko njegovo neſkonzhno popolnamat
veſel hvali, in tako ſhivi, kakor on ſapové.

Kaj je v prvi sapovdi prepovedano?

V' prvi sapovdi je prepovedana nejevera, molikovanje, krivoverstvo, vedeshvanje, prasna véra, zopernija, nesauplivoft, ali pa tudi predersno saupanje v' boshjo miloft.

Kdo je nejevere kriv?

Nejevere je kriv, kateri v'praviga Boga, ali v' to, kar je Bog rasodel, ne verje.

Kdo je malikovanja kriv?

Kteri stvari kakor Boga moli, ali jim tako zhaft skashe, ktera le samimu Bogu gre. Tako so ajdje, fonze, svesde, luno, imenitne ljudi, shivali ino tudi druge rezhi kakor Boga molili.

Samore kristjan, ki le v' eniga Boga verje, greha molikovanja kriv biti?

Tudi, zhe namrezh kake stvari toliko ali pa she bolj kakor Boga ljubi, ali zhe je perpravljen is ljubeshni do njih Boga rashaliti. Satorej f. Apostel Pavl lakomnost malikovanje imenuje.

Kdo je krivoverstva kriv?

Krivoverstva je kriv, kateri kake od Boga rasodete resnize, ktere mati katolshka zerku sa take sposna in verje, terdo-vratno samétje.

*Kaj je kristjanu sturiti, de krivo-
verstva ne bo kriv?*

,Se more: 1.) Preusetnosti varovati, sato ker is napuha krivoverstvo isvira.

2.) More Boga ponishno sa stanovitnost v' katolski veri profiti.

3.) ,Se more takih ljudi skerbno ogibati, kateri radi soper vero in keršhanske zhednosti govore, ali se is kakih boshjih rezhi radi norzhujejo.

Ta nauk nam s. Pavl da, ker pravi: „Eni so, kateri vas motijo in hozhijo preverniti Evangelij Kristusov. Ali de si ravno bi mi, ali kaki Angel is nebes vam kaj osnanel, sunaj tega, kar smo vam osnaneli, naj bo perklet.” Galaz. I. 7, 8. In Titu perporozha: „Krivoverniga zhloveka se na eno ali drugo svarjenje ogibaj, ker vesh, de taki je ves spazhen, in greshi, kakor kdo, kateri je skosi lastno sodbo obsojen.” Tit. 3, 10 — 11.

4.) More skerbeti, de bo v' katolski veri dobro poduzhen.

5.) Ne sme slabih bukuv brati, ker govorjenje v' takih bukvih kakor rak okolj sebe je. 2. Tim. 2, 17.

Kdo je vedeshvanja kriv?

Tisti kateri terdi ali veruje, de se is kakih smishlenih snamenj prihodne rezhi vediti dado. „Se nima snajditi med tabo, kateri bi uganovauze oprashoval, ali

na sanje in na ptizhje pètje dershal, — tudi ne de bi vedeshe sa svét prafshal, ali prerokovavze, ali de bi od mertvih refnize ifkal. Sakaj vse to je gnusoba Gospodu, in savoljo takih hudobii jih bo on per tvojim prihodi pokonzhal.” 5. Mos. 18, 10 — 12.

Samore zhlovek fkrivne ali prihodne sgodbe naprej povedati?

Zhloveku je to nemogozhe, zhe mu ni od Boga rasodeto. — Preroki so sfer vedili prihodne sgodbe, pa le samo is boshjiga rasodenja.

Kdo je prasne vere, ali vrash kriv?

Tiiti, kateri rezhém posebno mozh perpifuje, ki je ni ne po naturi, ne po rasodenju Bog va-nje djal.

Kdo bi bil vere na zopernije kriv?

Kteri bi se tako premotil, de bi veroval, de se s'pomozhjo vragov posebne rezhi sturiti dado, in kateri vse take rezhi, katerih ne sastopijo zopernikam in zopernizam perpifhejo. „Ne obernite sefzopernikam, in od vganvavzov nizh ne prafhajte, de ne bote fkosi nje ognuseni.” 3 Mos. 19, 31.

Kako zhlovek zhes upanje gréshi?

Zhe premalo ali pa predersno na boshjo milost saúpa.

Kdaj zhlovek premalo v' Boga saupa, ali kdaj se s' nesaupljivostjo pregréshi?

1.) Zhe misli, de mu Bog njegovih grehov odpustiti ne more, ali zhe misli, de je to nemogozhe, de bi svoje pregresshne navade sapustil in se spreobernal.

2.) Kteri v' boshjo previdnost ne saupajo, in kteri prevezh sa zhasne in telesne potrebe skerbé. „Blagor zhloveku, kteri v' Boga saupa.” Pfl. 33, 9.

„Saupaj v' Gospoda in sturi dobro, prebivaj na semlji in se bosh s' njenim bogastvam shivil. Isrozhi Gospodu svojo pot, in sanesi se na njega, in on bo sturil.” Pfl. 36, 3 — 5.

„Jest sim bil mlad in sim star postal, in she nisim vidil, de bi bil pravizhen sapushen, ali de bi bil njegov sarod kruha profil. Pfl. 36, 25.

„Ne skerbite sa svoje shivljenje, kaj bote jedli, tudi ne sa svoje telo, kaj bote oblekli. Ali ni shivljenje vezh kakor jed, in telo vezh kakor oblazhilo? Poglejte ptize neba, sakaj one ne sejejo, in ne spravljajo v' shitnize, in vash Ozhe nebeshki jih shivi, ali niste vi veliko vezh kakor one? — Vash nebeshki Ozhe vé de vliga tega potrebujete.” Mat. 6, 25 — 34.

3.) Kteri v' zhloveka, ali v' kako drugo stvar ali sam v' se bolj kakor v' Boga saupa. „Boljshi je na Gospoda saupati, ka-

kor se na zhloveka sanesti. Boljšhi je na Gospoda saupati, kakor se na poglavarije sanesti." Psalm. 117, 8, 9.

Ne sanafhajte se na poglavarje, na zhlovefbke otroke, per kterih ni pomozhi. Njih duh pojde is njih, in oni se bodo povernili v' svojo semljo, takrat bo vsiga njih smishlovanja konez. Blagor temu, kteriga upanje je v' Gospodu njegovim Bogu. Psalm. 145, 2 — 10.

Kdaj pa zhlovek v' Boga predersno upa?

1.) Kadar se sam na svojo mozh sanafha, de se bo bres boshje gnade svelizhal, in dobro delal. „Zhujte in molite, de v' skufhnjave nepadete, naš Kristuf uzhi." Mat. 26, 41.

2.) Zhe take rezhi od Boga perzhakuje, ali Boga sa-nje profi, kterih mu ni Bog nikolj obljudil. — To bi bilo, ako bi ne hotel delati, in zhe bi si vender od Boga obilnost shelil. Zhe bi se nevarnosti ne vgibal, in zhe bi le vender hotel, de bi ga Bog obvaroval i. t. d.

Ali ni soper pervo sapoved, de Angele ino svetnike zhastimo, ino jih na pomozh klizhemo?

To ni soper pervo sapoved, temuzh dobro in koristno je, de Angele in svetnike zhastimo in na pomozh klizhemo.

Kar to refnizo sadene, je mati katolſhka zerkev v' Tridentinſkim ſboru tako rasfodila: Leta ſveti ſbor vſim ſhkofam ino druſim paſtirjam ſapové kerſhanſko ljudſtvo uzhiti, de je dobro ino nuzno ſvetnike zhaſtiti, in ſe jim perporazhovati, ker oni per Bogu ſkoſi Jeſufa Kriſtusa Goſpoda naſhiga ſa naſ proſijo. Kteri pa predersno terdi, de zhaſt ſvetnikam dana je malikovanje, ali de njim ſturjeno perporozhovanje Kriſtusu Odreſhniku nezhaſt dela, ali de je neſpametno miſliti, de ſvetniki ſa naſ proſijo, naj bo is ſhtvila vernih isbrisan (preklet) Sej. 25.

Kdaj kriſtjani Svetnike prav zhaſté?

Takrat 1.) Ko jih kakor ſvéſte prijatle boſhje in ſvoje prihodne tovarſhe v' nebeſhkim kraljeſtvu lubijo.

2.) Zhe Boga ſa gnade ſahvalijo, ktere je ſvetnikam dodelil.

3.) Zhe njih ſhivljenje, to je, njih zhednoſti poſnemajo.

,So ſvetniki vredni, de jih zhaſtimo?

Svetniki ſo vredni naſhiga zhaſtenja in ſzer ſato, ker jih Bog ſam ljubi in zhaſti, ker je ſkoſi njih veliko zhudeshov ſturil, ker jih je v' ſvoje kraljeſtvu vſel, ſato ko ſo ma ſveſto ſluſhili, in ker je njih veliko tudi ſvojo kri ſa véro prelilo.

Kaj je pravi svetnike na pomozh klizati?

Se pravi jih profiti, de bi sa naf Boga profili.

Ali profijo svetniki sa naf?

Oni profijo v' nebesih sa naf, sato ker naf ljubijo, in ker naf ljubijo tudi gotovo shelé, de bi tudi mi svelizhani bili.

Zhe so svetniki ravno od naf po telesu odlozheni, so le vender she smérej s' nami s' lubesnijo sklenjeni, in leta njih ljubesen do naf je sdaj she veliko bolj zhišta in popolnoma kakor popred, dokler so she na svetu shiveli, torej nam she tolikanj vezh dobriga od Boga profijo.

Ali je soper boshjo zhaft, zhe kristjani svetnike profijo, de bi sa - nje Boga profili?

To ni soper boshjo zhaft, ker kristjani verjejo, de svetniki s' svojo lastno mozhjo nizh sturiti ne morejo, ampak de le Boga, od kteriga vsak dober dar pride, profijo, in ker vedo, de molituv pravizhniga per Bogu veliko samore. Jak. 5, 16. — Torej per litanijah kadar v' Boga klizhejo, rezhejo: Ozhe is nebes vsigamogozhni Bog, vsmili se zhes naf, in kadar v' svetnike klizhejo le rezhejo: Sa naf Boga profite.

*Kteriga med svetniki so kristjani
še posebno zhaštiti in profiti dolshni?*

Prezhisto Divizo Marijo mater boshjo,
ker ona je polna gnade per Bogu.

*Sa ktere gnade je posebno treba,
de se svetnikam perporozhujemo, de bi
jih nam od Gospod Boga sprofili?*

Posebno sa tiste gnade, ki so nam k'
svelizhanju potrebne: de bi Boga prav
sposnali, ga zhes vse ljubili in brumno
shiveli, in de bi se vsi gréshniki spreober-
nili in pravo pokoro sturili.

*Sakaj katolshki kristjani Angele
na pomozh klizhejo.*

Sato Angele na pomozh klizhejo, ker
so jim sa varhe dani, ker ljudi ljubijo, sa
njih svelizhanje skerbé, sa nje profijo, in
ker Boga vedno gledajo, in molituv ljudi
njemu ofrujejo. „Kadar si s'folsami molil
sim jest tvojo molituv pred Gospoda nosil,
je djal Angel Rafael Tobiju. Tob. 12, 12.

„Glejte de ne sanizhujete eniga letih
majhnih, sakaj vam povem, de njih Angeli
v'nebesih vselej gledajo oblizhje mojga
Ozheta, kteri je v'nebesih.“ Mat. 18, 10.

*Ali ni to soper pervo sapoved, de
imamo v' katolshki zerkvi podobe?*

Tudi to ni soper pervo sapoved, sakaj
v' f. pismu je le podobe delati prepove-

dano, de bi jih molili. „Ne isresujte si podob, de bi jih molili.“ 3. Mos. 26, 1.

Sakaj katolshki kristjani podobe zhašté?

Sato ker podobe kaj zhaštitliviga, kako boshjo peršhono, mater boshjo, ali kaka drusiga svetnika pomenijo. Zhašt se ne daja podobi, temuzh tistimu, kogar podoba pomeni.

Zhimu pa katolshki kristjani svetinje zhašté?

Zhašté jih 1.) ker so ostanki tistih trupel, na kterih so svetniki savoljo Boga martre terpeli, ali ker so s' njimi pokoro delali in s' drusimi dobrimi delami posebno lepo Boga flushili.

2.) Ker je Bog skosi svetinje vezhkrat zhudeshe delal, ino veliko dobrot ljudém skasal.

Elisej vdari na vodo s' Elijavim plajšham in voda se rasdeli na dve strani, in Elisej je šhal skosi. 4. Kral. 2, 3. Ko so mertviga v' grob Elisejovi vergli, je oshivel, kakor hitro se je kosti Elisejovih dotaknil. 4. Kral. 13, 21. Senza s. Petra je bolnike osdravila. Apost. djan. 5, 15. Potne rute in opasila s. Pavla so na bolehe ne dévali, in so osdravleni bili. Apost. djan. 19, 12.

3.) Ker bo Bog po od smerti vstajenju lih te ostanke, to je trupla svetnikov vekomaj v' nebesih svelizhal.

II. Sapoved.

Kaj je v' drugi sapovedi prepovedano?

Boshjimu imenu nezhaft delati.

Kako se boshjimu imenu nezhaft déla?

1.) S' vlakim greham. Vlaki gréh je sanizhovanje in sametovanje oblasti, ker bi ljudje s' svestim spolnenjam boshje sapovdi Boga hvaliti, in mu pokorni biti mogli. S. Apostel Pavl to Rimlanam ozhita rekozh: „Ti se s' postavo hvalish, in s' prelomljenjam postavu Bogu nezhaft delash.“ Rim. 2, 23.

2.) S' preklinjovanjam, kadar se od Boga od f' vére in od svetnikov s' sanizhvanjam govori. „Kteri bo imé Gospoda preklinjal, naj smerti umerje.“ 3. Mos. 24, 16.

3.) Kadar kdo bres potrebe, ali zlo po krivim perfeshe. „Ti ne smesh v' mojim imeni krivo perfegati, tudi ne imena tvojiga Boga k' nezhati sturiti: Jest sim Gospod.“ 3. Mos. 19, 12.

4.) Zhe Bogu sturjene obljuje prelomi.

5.) Kadar kdo boshje imé bres potrebe in nezhaftljivo isrezhe. „Ne smesh iména Gospoda svojiga Boga po ne potrebnim

imenovati, sakaj Gospod ne bo téga sa nedolshniga imel, kateri bo imé Gospoda svojiga Boga nepridno imenoval“ 2. Mos. 20, 7.

6.) Kadar kdo boshjo besedo popazhi in krivo obrazha.

Od perfége.

Kako zhlovek perféshe?

Zhlovek perféshe, kadar Boga na prizho vsame, de refnizo govori, ali de bo to, kar govori, spolnil.

Ali sme zhlovek Boga na prizho poklizati, ali perfégati?

Zhlovek imé perfégati, kadar je treba.

Ker Bog ni vikshiga soper sebe imel, je sam v' svojim imenu perfégel; in tudi veliko brumnih mosh je perfégalo.

„Jest sim skosi sebe perfégel, pravi Gospod Abrahamu, ker si leto rézh sturil, in nisi savoljo mene svojimu sinu persanefil.“ 1. Mos. 22, 16. Abimeleh je sa gotovo vediti hotel, de mu Abraham ne bo shkodoval, sato rezhe Abrahamu: Perfési tedaj skosi Boga, in Abraham je djal: Jest sim perfégel. 1. Mos. 21, 22 — 24.

S. Pavl je vezhkrat perfégel. „Kar vam pa pishem, glejte, Bog je prizha, de ne lashem.“ Galazh. 1, 20. „Jest pak Boga na svojo dusho sa prizho poklizhem.“ 2. Kor. 1, 23. Jesus sam je pred vishim

duhovnam persegel, ker ga je uprafhal, ali je, Sin boshji rekozh: „Jest te sarotim per shivim Bogu, de nam povesth, ako si ti Kristuf, Sin boshji. Jesuf mu rezhe: Ti si rekel.” Mat. 26, 63 — 64.

Ali ni Jesuf prepovedal persegati?

Jesuf ni prepovedal prav persegati, prepovedal je pa nepotrebne in krive perlege.

Jesuf je izer rekel: Ste slifhali, de je starim rezheno: Ti ne smesh krivo persegati, ampak imash Gospodu svoje persege dershati. Jest pa vam povém, zlo ne persegati, ne per nébi, sakaj ono je sedesh boshji; ne per semlji, sakaj ona je podnoshje njegovih nog; ne per Jerusalemu, sakaj on je méstu velikiga kralja; tudi per svoji glavi ne smesh persegati, sakaj ti ne moresh eniga lasu beliga ali zherniga sturiti. Vashe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, kar je pa vezh, kakor leto, je od hudiga.” Mat. 5, 33 — 37. To govorjenje Jesufovo je soper krive sapopadke, ktere so Judje od persege imeli, ker so fariseji uzhilli, de nektere persege zhloveka ne veshejo, in soper njih nepotrebne persege, ki so jih navadno sturili, kar se is Jesufoviga govorjenja per f. Mat. 23, 16 — 22, preprihamo, ker pravi: „Gorje vam, vi slépi peljavzi, kateri pravite: Kterikolj bo persegel per tempelni, ni nizh, kdor bo pa per-

segel per slatu tempelna, ta je dolshan. Neumni in flépi! Sakaj, kaj je vezh slato ali tempel, kateri slato posvezhuje? Ino kdor bo persegel skosi altar, ni nizh; kdorkolj bo pa persegel skosi ofer, kateri je na njem, ta je dolshan. „Slépmi! Sakaj, kaj je vezh ofer ali altar, kateri ofer posvezhuje? Kdor tedaj skosi altar preseshe, tisti preseshe skosi tistiga in skosi vse, kar je na njem. In kdor skosi tempel preseshe, preseshe skosi njega, in skosi tistiga, ki v' njem prebiva; in kdor preseshe per nebi, preseshe per sedeshi boshjim in per tistim, kateri na njem sedi.”

Satorej varite se kristjani vsake smoto, de ne bote mislili, de nektera persega toliko ne velja, kakor nektera, vsaka popolnoma zhloveka veshe, imenujte jo she veliko ali malo persega, dershati jo morete pod velikim smertnim gréham.

Varite se slabe in pregresshne navade, katero nekteri imajo, de vezhkrat reko: To je tako res, kakor je Bog v' nebesih, per moji veri, per moji dushi i. t. d.

„Pred vsmi pa bratje moji, nikar ne perségajte, ne per nebu, ne per semlji, in tudi ne s' kako drugo persego. Vashe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, de ne bote obsojeni.” Jak. 5, 12.

Sakaj so persegè perpushene?

„So perpushene, de se resniza skashe, in de se pravde konzhajo. To s. Pavl pri- zha rekozh: „Ljudje persegajo skosi koga, kteri je vikshi kakor oni, in vsake njih prav- de konz je persega k' poterjenju.” Heb. 6, 16. „Vsi kteri v' Boga persegajo, se bojo hvalili, ker so tem usta samahene, kteri lash govore.” Pfl. 62, 12.

Ali je perséga Bogu prijetno in do- bro délo?

Kadar je potrebna, resnizhna in pra- vizhna, ker v' perségi kristjan Boga res- nizhniga in pravizhniga sposna, in ga s' tém hvali. — Torej naj vsaki glèda kako bo s' perségo pred Bogam obstal.

Kdaj je perséga potrebna?

Kadar se drugazhi sebi, ali drusim ve- lika shkoda odverniti ne da, ali pa zhe gosposka perségo sapové.

Kdaj se zhlovek s' perségo soper Bo- ga pregréshi?

Kadar sa prasne rezhi perséshe, ali kadar tega, kar je s' perségo obljudil, ne dershi, kadar perségo prelomi, in kadar po krivim perséshe.

S'zhem Bog takim shuga, kateri po krivim perfeshejo?

Bog pravi, de tak bo preklét, kateri po krivim perfeshe. „Prekletstvo bo prishlo v' hisho tistiga, kateri lashnivo v' mojim iménu perféga, in bo ostalo v' sredi njegove hishe, in bo konzhalo njo, in nje léf, in nje kamnje. Zah. 5, 3 — 4.

Tak ima teshko vést vse dni svojiga shivlenja, nima notrajniga miru, nobeniga troshta ne v' shivlenju, ne ob zhafi smerti, ker je s' krivo persego gnado boshjo in vezhno shivlenje sapravitl.

Kaj je takimu sturiti, kateri je lashnjivo persegel?

Tak je dolshen ojstro pokoro delati, sato ker je to strashna pregreha; in zhe je skosi to blishniga poshkodoval, mu more tudi shkodo poverniti.

Kaj je takimu sturiti, kateri je kako pregreshno rézh s' persego obljudil?

Tak ne sme svoje sturjene obljuje spolniti, ampak naj nad svojo pregreshno obljudo pokoro dela.

Sgled take pregreshne persege najdemo v' s. pismu. „Vezh ko shtirdeset Judov se je sarotilo in so rekli, de nozhjo ne jésti, ne piti, dokler s. Pavla ne umoré.“ Djanje Apost. 23, 12.

Kaj je ti stinu sturiti, ki more persezhi?

On more 1) dobro v' serzi premisliti, de Boga vsigavedozhiga in zhes vse pravizhniga, ki ga sa prizho vsame, na mafhevanje klizhe, zhe bo krivo persegel; ali zhe tega ne bo ravno tako spolnil, kakor bo s' persego obljudil.

2.) Zhe bo kakor prizha persegati mogel, naj se na tanko smisli, kaj je vidil, ali flifhal, in kar resnizhniga od te rezhi vé, sa kar bo persegal; in naj nizh vezh, in nizh manj ne pové, kakor kar prav refve, in naj se ne da od obeniga smotiti, de bi od resnize prav ne prizhal. „In bosh persegel, kakor resnizhno Gospod shivi v' resnizi, v' pravizhnosti, in v' pravizi.“ Jerem. 4, 2.

3.) Zhe mu je persegati, de bo spolnil, kar bo s' persego obljudil. Naj prej ko perfeshe, premisli, ali bo tudi to hotel in samogel spolniti, kar obljudi; ker po sturjeni persegi more svesto dopolniti, zhe ga s'he tako teshko stane.

Od obljud.*Kaj je obljudba?*

Obljudba je radovoljno sturjeno naprejusetje ali sklepe Bogu k' zhasi kako dobro rezh sturiti, ktera nam po boshjih in zerkovnih sapovedih ni sapovedana, pa ven-

der nam pomaga, de smo boljshi in brum-
nishi.

So obljuje zhloveku k' pridu?

So sato, ker se skosi nje she kaj bolj
dobriga spolne, kar bi se sizer ne bilo sgo-
dilo.

*Kakshne lastnosti more vsaka oblju-
ba imeti, de je Bogu prijetna in dobra?*

More biti: 1.) radovoljna ne perfilje-
na.

2.) S' premiselkam sturjena, ker je ve-
liko boljshi de zhlovek nizh ne obljudi,
kakor zhe sturjene obljuje ne dershi. Sir.
5, 4.

3.) More biti pametna, to je, de zhlo-
vek kako dobro rezhi obljudi.

*Kaj more zhlovek sturiti, preden
se s' kako obljudo saveshe?*

More: 1.) dobro preudariti sebe, svoj
stan, svoje slabosti, svoje potrebe in dru-
ge okolshine, zhe bo to, kar Bogu k' zha-
sti obljuditi misli, spolniti samogel.

2.) More Boga sa rasvetlenje profiti; in
tudi dobro je spovednika sa svet uprafhati.

*Ali je to she obljudba, zhe kdo mi-
sli, ali sheli Bogu k' zhahti kaj dobriga
sturiti?*

To she ni nobena obljudba, ampak le
dober sklep.

Je dolshnost sturjene obljuje spolniti?

Dolshnost je. Pred obljubo je zhlovek prost, po obljubi je savesan. „Zhe nozhesh obljubiti, bosh bres greha, kar si pa obljubil, moresh sturiti.“ 5. Mos. 23, 22 — 23.

Ali je greh odlashati obljuje spolniti?

Gréh je, sakaj Bog sam pravi: „Nikar obljuje spolniti ne odlashaj, sakaj ako bosh odlashal, ti bo gréh.“ 5. Mos. 23, 21.

Kdo ima oblast rasfoditi, zhe sturjena obljuba zhloveka saveshe ali ne?

Oblast to rasfoditi ima zerkuv. Sato naj tisti, kateri ne vé, zhe je njegova sturjena obljuba dobra ali ne; ali zhe mu je preteshka, ali zhe se mu nemogozha sdi, svojga duhovniga pastirja uprafha. Zhlovek v' leti rezhi nikolj sam sebi sodbe delati ne sme.

Kako se boshje imè posvezhuje?

„Se posvezhuje: 1.) Zhe Boga pred vsim svetam s' besedo in djanjem na ravnost sposnamo. „Kdor me bo pred ljudmi sposnal, tistiga bom tudi jest pred svojim ozhetam v' nebesih sposnal. Mat. 10, 32.

2.) Zhe Boga v' vsih dušnih in telesnih potrebah sa pomozh profimo. „V'

mé klizhi ob nadlogi, in otel te bom, in hvalil me bosh.“ Psalm. 49, 15.

3.) Zhe s' pravizhno perfégo Boga na prizho vsamemo, de se nam véruje. „Gospoda svojiga Boga se boj, in per njegovim imenu perfegaj.“ 5. Mos. 6, 13.

4.) Zhe obljuje, ki so Bogu sturjene, svesto opravimo. „V' kar si se saobljubil, spolni, in sturi kakor si Gospodu svojimu Bogu obljudil, in samovoljno is svojih ust isrekel.“ 5. Mos. 28, 23.

5.) Zhe boshjo besedo pridno in svesto poslushamo. „Srezhni so ti, kateri boshjo besedo poslushajo, in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

6.) Zhe vse, kar pozhnemo, Bogu k' hvali in k' zhašti boshjiga iména oberne in Bogu oframo. „Ali jéste, ali pijete, ali kaj drusiga délate, vse k' zhašti boshji delajte.“ 1. Kor. 10, 31.

III. S a p o v e d.

Kaj je v' tretji sãpovedi sapovedano?

V' tretji sapovedi je sapovedano v' nedéljo, kateri dan je she od apostolskih zhasov v' spomin Kristusoviga vstajenja sa nastavljén, od déla pozhivati, in le déla bogabojezhnosti dopernasthati.

„So prasniki kristjanam potrebni?“

Potrebni so. Zhlovek je dolshan svojiga stvarnika snotraj v' serzu, in sunaj s' djanjem in tudi ozhitno per boshji flushbi zhasiti, moliti in hvaliti, in lih sato, de bi se loshej sgodilo, je Bog sedmi dan posvezhevati sapovedal.

Sakaj je Bog sedmi dan posvetil?

Sato, ker je v' shestih dnevih nebo in semljo in vse, kar je, stvaril, in ker je sedmi dan stvariti jenjal. Mojses nam to tako pové: „In Bog je dokonzhal sedmi dan svoje delo, kteriga je sturil, in sedmi dan je pozhival od vsiga svojiga déla, kteriga je sturil. In on je poshegnal sedmi dan in ga je posvetil, ker je tisti dan pozhival od vsiga svojiga déla, kteriga je stvaril in sturil. 1. Mos. 2, 2 — 3.

Kaj je Bog v' tretji sapovedi she v' starim testamentu sapovedal?

Bog je v' leti sapovedi Israelzam sapovedal, de naj shest dni delajo, in vse svoje opravila opravijo, in de naj sedmi dan pozhivajo in boshjo flushbo opravljajo. „Spomni se, de bosh dan sabote (nedélje) posvezhoval. Shest dni delaj, in vse svoje déla opravi. Ali sedmi dan je sabota Gospoda tvojiga Boga; tisti dan ne smesh nobeniga déla delati, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja lzhi, ne tvoj hlapez, ne tvoja dekla,

ne tvoja shivina, ne ptuji, kateri se snotraj tvojih vrat snajde. Sakaj v' shestih dnevih je Gospod nebesa in semljo, in vse, kar je v' njih sturil, in sedmi dan je pozhival, sato je Gospod dan sabote poshegnal in ga je posvetil." 2 Mos. 20, 8 — 11.

Sakaj kristjani nedeljo namest sabote prasnujejo?

Sato, ker je Jesus v' nedeljo od smerti vstal, in v' nedeljo Apostelnam s. Duha poslal. V' spomin teh, velikih skrivnost so Apostelni namest sabote nedeljo prasnovati sapovedali, de bi se kristjani hvaleshno na te dobrote vezhkrat spomnili.

Je she sadoosti, zhe kristjani ob nedeljih od dela jenjajo?

To she ni sadoosti, ampak morejo tudi dobre dela delati. Pozhitik od zhasnih opravil je ob nedeljih le sato sapovedan, de bi serze kristjanovo s'delam smoteno ne bilo, in de bi loshej leté svéte dnéve v' boshji flushbi, in v' dobrih delih dopernefel.

Kakshne dobre dela so kristjani dolshni ob nedeljih posebno dopernashati?

Kristjani se morejo, zhe svelizhani biti hozbejo, szer smerej hudiga varovati in dobro sturiti, ob nedeljih morejo pa tudi she k' boshji flushbi v' zirkuv priti, s' andohtjo per s. mashí biti, pridigo in popol-

danšni keršhanski nauk slišhati, per litani-
jah biti, in vezh kakor druge dneve moliti,
sato ker more zel dan Bogu posvezhen biti.

*Kaj je ob nedeljih starisham in Go-
spodarjam sturiti treba?*

Starishi in gospodarji morejo svoje
otroke in podloshne slišhano pridigo in
slišhan keršhanski nauk isprašhati, in jih
tudi sami opominjevati, kako morejo po
letéh slišhanih naukih shiveti.

Kaj je v' tretji sapovedi prepovedano?

So prepovedane 1) Vse hlapzhevške
déla bres potrebe in bres praviga per-
pushenja.

2.) Vse druge opravila, ktere temu
dnevu nezhašt delajo, ali njegovo posvezhe-
vanje mudé.

*Ktere dela so kristjanam ob pras-
nikih perpushene?*

Take, ktere se bres shkode odlashati
ne dado, to dele s' perpushenjem duhovske
gosposke, in ktere is ljubeshni do Boga, in is
ljubeshni do blishniga svirajo. „Sabota,
pravi Jesus je savoljo zhloveka ne zhlovek
savoljo sabote (*nedelje*) Mark. 2, 27.

*Je perpusheno ob nedeljih in sapove-
danih prasniki na pot iti?*

To sploh ni perpusheno, ampak le ta-
krat, kadar se to bres shkode odloshiti ne da.

Pregrešno je kako opravilo, kako kupzhijo ali kaj drusiga takiga na prihodni blisni prasniki odlashati sato, de bi se med tednam nizh ne samudilo.

Ali je kupzhija ob sapovedanih prasniki perpushena?

Ni perpushena, ker leti sveti dnevi niso sa kupzhijo, ampak sa boshjo flushbo. Bog je zhloveku shest dni sa zhasne opravila odlozhil, sedmiga je pa v' svojo flushbo perhranal.

Je kristjanam ob nedeljih in prasniki kako veselje perpusheno?

Nedolshno veselje, ktero jih v' boshji flushbi ne moti, in od nje ne odvrazha, jim je perpusheno. — S' prasnimi pogovori s' igro, s' plesam in s' drugimi takimi nerodnimi rezhmi dan sgublovatje, kteri je ljudem v' posvezhevanje sapovedan, je pregrešno.

Kaj shuga Bog tistim, kteri prasniki ne posvezhujejo?

Bog pravi: Kteri bo leta dan delal, tega dusha bo is frede njegoviga ljudstva poginila, tak bo umerl (*pogubljen*). 2. Mos. 31, 14 — 15.

IV. S a p o v e d.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedano?

Je sapovedano starishe sposhtovati.

„Kdor se Gospoda boji, sposhtuje starishe, in svojim vikshim kakor gospodam flushi. Sposhtuj svojiga ozheta s' djanjem, s' besedo in s' vso poterpeshljivostjo, de njegov shegen zhes te pride, in do sadniga per tebi ostane, Ozhetov shegen otrokam hishe uterdi, materna kletuv pa jih do tla podéra. Sir. 3, 8 — 11. „Sposhtuj svojiga ozheta in svojo mater, ta je perva sapoved, ktera ima obljubo, de ti dobro pojde in de dolgo shivish. Efes. 6, 2 — 3.

Kako skashejo otrozi sposhtovanje svojim starishem?

Zhe od svojih starishev dobro mislijo zhe s' zhashtjo s' njimi, in tudi s' drusimi od njih govore, zhe se sa njih zhasht in dobro ime potegnejo, njih slabosti pokrivajo, jih sagovarjajo, in jih tudi sami s' voljo prenasahajo, zhe bi jim tudi she tako soperni bili.

Ali morejo otrozi starishe vselej sposhtovati?

Vselej, ker starishe smerej njih starishe ostanejo, tedaj tudi dolshnost jih sposhtovati smerej ostane.

Tobija je svojiga sina tako uzhil: „Moj sin! poslušaj besede mojih ust in ohrani jih terdno v' svojim serzu. Kadar bo Bog mojo duško vsel, pokoplji moje telo, in spolhtuj svojo mater vse dni nje shivlenja.“ Tob. 4, 2 — 3. To je mladi Tobija svesto spolnil, kar dobri otrozi tudi sbe dandanashni sturé.

Kaj so otrozi savoljo sposhtovanja sbe svojim starisham dolshni?

1.) Dolshni so jih tudi sbe ljubiti.

Starishi so sa Bogam njih nar vezhi dobrotniki; oni otroke, posebno dokler so majhni, s' vsim preskerbé, in posebno matere tudi veliko s' njimi terpé, tako de se njih dobrota in ljubesen nikolj ne more sadofti poverniti. Egipfovski Joshef, in tudi Jesus sam je otrokam sgled, kako naj svoje starishe ljubijo.

2.) „So dolshni starisham hvaleshni biti, sato ker so od Boga in od njih nar vezh prejeli.

3.) Starisham v' vsih rezhéh pokorni biti, zhe niso boshjim sapovedam in njih svelizhanju nasproti. „Otrozi, bodite pokorni starisham v' vsih rezhéh.“ Kolof. 3, 20.

„Moj sin! ohrani sapovedi svojiga ozhe-ta, in ne sapusti postave svoje matere. Navesuj jih vedno na svoje serzé, in obeshaj jih na svoj vrat. Kodar bosh hodil, naj

te sprémljajo, kadar bošh spal, naj te varujejo, in kadar se sbudišh, imej s' njimi pogovor.“ Prip. 6, 20 — 22.

Sgled pokorshine daje Isak, ki je bil svojimu ozhetu Abrahamu v' vsim pokoren zlo umoriti se bil dal ozhetu, de bi ga bil Bogu ofral. 1. Mos. 22. Egiptovski Joshef. Jesuf, ki je savoljo svoje matere v' Kani vodo v' vino spremenil. Joh. 2.

Kdaj ne smejo otrozi starishem pokorni biti?

Kadar bi jim starishi kaj hudiga sapovedali, postavim, de naj blishnimu kako krivizo sturé, de naj se slashejo i. t. d. sakaj zhlovek more vselej bolj Bogu, kakor ljudém pokoren biti. „Kdor ozheta in mater vezh ljubi kakor mene, mene ni vreden.“ Mat. 10, 37.

4.) Se svojih starishev ne framovati, zhe so tudi bolj niskiga in revniga stanu.

„Spomni se na ozheta in mater svojo, kadar v' frédi mogozhnih stojish.“ Sir. 23, 18. Lep sgled da otrokam Joshef, ki je v' Egiptu prvi sa kraljem bil, se ni svojiga ozheta framoval.

5.) Starisham v' dušhnih in telesnih potrebah pomagati. Bog pravi: „Moj sin! podperaj svojiga ozheta v' njegovi starosti, in ne shali ga, dokler shivi, persanesi mu, ako mu na pameti smankuje, in ne sani-zhuj ga per svoji mozhi, sakaj usmilenje

ktero se ozhetu skashe, ne bo posabljeno in sa persancsene prestopke tvoje matere ti bo dobro vernjeno. Ino ti bofh v' pravizi poterjen, tudi na dan nadloge se bo na te spomin imel, in tvoji grehi se bojo stopili, kakor léd na sonzu." Sirah. 3, 14 — 17.

6.) Sa Starishe moliti, de bi jim Bog vse, kar na dushi in telesu potrebujejo, dedélil, in zhe so she mertvi, de bi jih Bog, zhe morebiti v' vizah terpé, k' sebi vsel v' svoje nebeshko kraljestvo.

7.) Sadno voljo starishev tako spolniti, kakor so narozhili, in na njih nauke nikolj posabiti.

Kako otrozi v' dušnih potrebah svojim starisem pomagajo?

Kadar jih v' sopernostih in v' britkostih tolashijo, zhe jih, kadar kaj nevredniga nad njimi vidijo, s' spoštovanjem lepo posvaré, in si vse persadenejo, de bi jih poboljšhali, in kadar jih v' bolesni s' svetimi Sakramenti, in s' všo duhovno pomozhijo preskerbé.

Kako otrozi starisem v' telesnih potrebah na strani stojé?

Kadar jim v' pomanjkanji, v' starosti, ali v' bolesni, kolikor samorejo, pomagajo.

Kaj je v' zheterti sapovedi otrokam prepovedaniga?

V' zheterti sapovedi je otrokam prepovedano, svojim starishem nepokorni biti, s' njimi gerdo delati, jih sovrashiti, smerjati, sanizhevati, kleti, jih v' potrebah sapustiti, ali jim shkodovati. Shalofen sgled nepokorniga otroka imamo nad Absolonam. 2. Kral. 15, 18. Nad Kamam Noetovim sinam. 1. Mos. 9.

Ali s. pismo ojstro od tazih otrok govori, kteri s' svojmi starishi gerdo delajo?

Ojstro govori. „V' 5. Mos. 27, 16. Bog pravi: „Preklet bodi, kteri ne spofhtuje svojiga ozheta in svoje matere.“ 3 Mos. 20, 9. „Kdor svojiga ozheta ali mater kolne, more smerti umreti.“ Pripov. 20, 13 — 16. „Kdor bo svojiga ozheta ali mater vdaril, ta ima smerti jo umreti.“ 2. Mos. 21, 15. „Neumen sin je ozhetova shalofst. Kdor ozheta shali in mater podi, je bres poshtenja in frezhe. Kteri kaj svojimu ozhetu in materi odvsame, in pravi de to ni greh, je ubijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 24. „Oko tega, kteri ozheta saframuje, in porod svoje matere sanizhuje, naj od potokov krokarji iskljuvajo, in mlade postojne snedo.“ Prip. 30, 17. „In Jesus sam pravi.“ Kteri ozheta ali mater kolne, more smerti jo umreti.“ Mat. 15, 4.

Kako je Bog take hudobne otroke v starim testametu shtrafati sapovedal?

Bog je fkosi Mojsesa sapovedal, de fo mogli starishi take otroke pred sodnike peljati, jih savoljo terdovratnosti toshiti, in de jih je moglo ljudstvo s' kamnjam pobiti.

Kako moréjo bratje in sestre med sabo shiveti?

,Se moréjo med sabo ljubiti, v' miru shiveti, eden drusimu rad sturiti, kar je treba, se ne shaliti, ne samirljivi biti, eden drusiga pred gréham varuvati, in k' lepim, bogabojezhim shivlenju nagibati in opominjati. ,S. pismo pravi: „Pole, kako dobro, in kako veseló je, kadar bratje sastopno vkupej prebivajo.“ Psalm. 133, 1.

Lep sgled da Joshef, ki je s' svojimi bratji tako ljubesnivo ravnal, kako najkerfhanfki bratje in sestre med sabo biti morejo. Veliko lét je preteklo, ko ni svojih bratov vidil. In kadar jih je vidil, se je od veselja na glas jokal, in ker ga niso posnali, jim je rekal: Jest sim Joshef vash brat, kteriga ste v' Egipt prodali. Nikar se ne bojte, in naj vam ne bo teshko, de ste me v' te kraje prodali, sakaj Bog me je pred vami sa voljo vashiga shivlenja v' Egipt poslal. Vse svoje bratje je kufhnil, in per vfazim je jokal. In rekel jim je, hitite v'

Egipt priti, in perpeljite mi ozheta. Kardar jih je od sebe spustil, jim je djal: nikar se po poti ne kregajte. 1. Mos. 45.

Od dolshnost, ktere starishi do svojih otrok imajo.

Kaj so starishi svojim otrokam dolshni?

Sa dufho in telo svojih otrok svesto fkerbeti.

Sato morejo 1) svoje otroke sa boshje in sa vezhno svelizhanje stvarjene sposnati, kteri so jim od Boga isrozheni, de bi jih lépo v' boshjim strahu redili, varovali, in jim v' nebefa pomagali.

2.) Vse svoje otroke bres raslozhka ljubiti.

3.) Jih v' pravi veri poduzhiti, in zhe sami niso sato, jih drusim poduzhiti dati; jih k' pridigam in h' kershanskim naukam svesto voditi, ali poshiljati. „Vera je is poslushanja, poslushanje pa skosi Kristusovo besedo.“ Rim. 10, 17. „Imash sinove, poduzhi jih, in perpogni njih vrat od njih mladosti.“ Sir. 7, 25.

Tako je stari Tobija svojiga sina uzhil rekozh: „Sposhtuj svojo mater vse dni njeniga shivlenja; Boga imej smirej pred ozhmi, in v' gréh nikar ne pervoli. Od svojiga premoshenja daj vbogim, in tako bo Bog tudi

tebi usmiljen. Ako obilno imash; obilno daj, ako malo imash, tudi malo rad podeli. Vari se moj sin vse nezhistosti. Napuha ne pusti v' mislih ali v' besedah gospodariti, sakaj napuh je sazhétek vsiga hudiga. Delavzu bersh plazhilo daj. Kar nozhesh, de kdo tebi sturi, nikar tudi ti njemu ne sturi. Jshi vselej svétu per modrim. Vsaki zhaf hvali Boga in ga prosi, de tvoje déla obrazha. Mi szer revno shivimo, pa veliko dobriga homo imeli, ako se homo Boga bali. Tob. 4.

4.) Svoje otroke v' strahu boshjim isrediti, jih od perve mladosti tako voditi, de bojo greh sovrashili, in se ga varovali; dobro pa ljubili, in s' veseljam delali, radi molili, in radi v' zerkuv hodili.

Mati sedmih makabejskih bratov je starishem v' sgled, ker jih je vsih sedem v' takshnim boshjim strahu sredila, de so boshjo postavo tako mozhno ljubili, in greh sovrashili, de so raji martre terpeli, in shivljenje sgubili, kakor boshjo sapoved prelomili, in greh sturili. 2 Mak. 7.

5.) Morejo otroke pred vsim pohujshanjem varovati, jim ne dati v' flabe perloshnosti in tovarshije hoditi, in jim s' lepim bogabojezhim shivljenjem kasati, kako morejo shiveti, de bojo vezhno svelizhani.

„Kteri bo pa pohujshal eniga od letéh majhnih, kteri v' mene verjejo, temu bi bilo boljshi, de se obesi na njegov vrat ma-

linški kamen, in se vtopi v' globozhino morja. „Mat. 18, 6.

6.) Morejo otroke s' ljubesnijo svariti in shtrafovati, in kadar se poboljšhajo, jim spet dobri biti.

Sveto písmo pravi: „Komur se shibe shkoda sdi, sovrashi svojiga sina, kateri ga pa ljubi, ga vedno strahuje.“ Prip. 13, 24. „Gladi sina, in te bo strahoval, igrej se s' njim, in te bo shalil. Nikar ga v' mladosti njegovi volji ne prepusti, in nikar v' nemar ne pusti, kar si umishlja. Per-poguj njegov vrat v' mladosti, in tepi ga s' shibo, dokler je otrok, de ne postane terdovraten, in tebi nepokoren, in de te ne bo serzé bolelo.“ Sir. 30, 4 — 11.

„Nikar otroku tepenja ne odtegni, sakajako bofh s' shibo udaril, ne bo umerel. Ti bofh njega s' shibo udaril, in njegovo dusho od pekla réshil.“ Prip. 23, 13 — 14.

Kakor je ozhe svojiga sgubljeniga pa poboljšhaniga sina s' ljubesnijo sprejel, tako morejo tudi starishi svojiga poboljšhaniga otroka s' ljubesnijo sprejeti.

7.) Ne smejo otrók drashiti in v' gréh napeljevati. „Ozhetje, nikar ne drashite svojih otrók k' serdu, de jim serze ne upade.“ Kolof. 3, 21.

8.) Sa otroke moliti, de bi jih Bog v' svoji milosti ohranil, in jih na duhi in telefu poshegnal. Job, pové s' písmo, je molil sa svoje otroke rekozh: Moji sinovi so more-

biti gréshili in Boga v' svojih serzih rasshalili: in sato je Bogu vsaki dan ofre daroval. Job. 1, 5.

Kdaj so starishi posebno sa svoje otroke moliti dolshni?

Posebno takrat, kadar vidiyo, de flabi postajajo, in kolikor bolj so v' nevarnosti, tolikanj bolj morejo sa nje k' Bogu sdihovati, de bi se spreobernili; ker svarjenje samo bres molitve she ni sadosti, ker le od Boga vsaki dober dar pride.

S. Monika je sa svojiga sina Avgushtina smirej fkerbela in molila, in she posebno takrat, ko je bil sazhel pregreshno shiveti. Ona je veliko lét sa-nj molila, in Bog je bil njeno proshnjo uslishal, in Avgushtina spreobernil.

Kako so dolshni starishi sa telo svojih otrok fkerbeti?

Dolshni so sa shivesh in druge potrebe, in sa sdravje telesa svojih otrok fkerbeti; jih delati in druge dobre rezhi uzhiti, ali drusim uzhiti dati; jih pred lenobo varovati, in jim v' kaki stan pomagati, de bojo samogli sami sebe poshteno preshiveti.

Kakshno plazhilo bojo starishi prejeli, zhe svoje dolshnosti do otrok svesto in savoljo Boga spolnijo?

Taki starishi imajo: 1.) per svojih otro-

kih she tukaj na tem svetu veliko veselje, ker vidijo ali slišijo, de njih otrozi poroznizi shivé. 2.) Dobé pomozh. 3.) Bojo vezhno plazhilo v' nebesih prejeli, ker bojo Bogu svoje otroke oddali. „Shena bo pa svelizhana skosi porode otrok, ako bo ostala v' veri, ljubeshni, svetosti in zhednosti. 1. Tim. 2, 15.

Kaj pa takih starishev zhaka, kateri dolshnost proti svojim otrokam ne spolnijo?

Takih starishev zhaka zhafna in vezhna nefrezha in shalost. „Ako pa kdo sa svoje, in slasti sa domazhe skerbi nima, je véro satajil, in je hujshi kakor nejeverník. 1. Tim. 5, 8.

Kakshne dolshnost imajo irofi ali oskerbniki, in botri do sapushenih otrok?

Ravno te kakor starishi, to je sa njih dusho in telo, kolikor jim je mogozhe, skerbeti.

Sadene zheterta sapoved sunaj otrok in starishov tudi druge ljudi?

Zheterta sapoved sadene tudi vse podloshne, in vse njih duhovske in deshelske gosposke, lih tako tudi vse uzhenike, in tudi vse tiste ljudi, ktere gré savoljo starosti in njih vikshiga stanu spofhtovati.

Od dolshnost kristjanov do duhovnov.

Kaj so kristjani duhovnam dolshni?

Kristjani so dolshni jih sposhtovati, ljubiti, jim v' vsih duhovnih rezhéh pokorni biti, sa nje moliti in sa njih potrebni shivesh fkerbeti.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne sposhtovati?

Sato ker so duhovni Jesufovi namestniki, delivzi boshjih fkrivnost in svetih Sakramentov, in fredniki med Jesufam in ljudstvam.

„Is zele dushe ljubi svojiga Boga, in njegove duhovne sposhtuj.“ Sir. 7, 33. Jesuf pravi: „Kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. Mashniki, kteri dobro vodijo, naj bojo v' dvojni zhasti dershani, slasti kteri delajo v' besedi in v' poduzhenji. 1. Tim. 5, 17.

Koga kristjani zhasté, kader mashnike sposhtujejo?

Jesufa samiga, kteriga poslani in namestniki so. Satorej pravi Jesuf: „Kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Namest Kristusa smo k' vam poslani.“ 2. Kor. 5, 20.

Kako kashejo kristjani sposhtovanje proti duhovnim?

Zhe s' njimi vselej kakor s' boshjimi namestniki ponishno govoré, zhe jih v' prizho drusih s' zhaftjo v' mislih imajo, zhe se sa duhovski itan soper sanizhvavze poshenejo, zhe njih opominovanje s' veseljem na se vsamejo, in zhe s' njimi e' miru shivé.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne ljubiti?

Sato, ker duhovni sa njih svelizhanje fkerbé, in ker so Kristusovi namestniki.

Kako kristjani ljubssen proti duhovnim skashejo?

Nar bolj s' pokorshino, zhe tako vse sturé, kakor jih duhovni uzhé.

Sakaj so kristjani svojim duhovnim pastirjam pokorshino dolshni?

Sato, ker so duhovni pastirji Kristusovi namestniki, ker ne govoré v' svojim ampak v' Kristusovim imenu, in ker jim je to, kar jih uzhé, k' svelizhanju potrebno. „Kdor vas poslusha, mene poslusha, in kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Kdor vas sprejme, mene sprejme, in kdor mene sprejme, tega sprejme, kateri je mene poslal.“ Mat. 10, 40.

Kako kashejo kristjani pokorshino proti svojim duhovnim pastirjam?

Zhe so jim radi pokorni, in si vse persadenejo, de bi jim s'pokorshino njih flushbo veselo sturili. S. Apottel Pavl pravi: „Pokorni bodite svojim vishim, in bodite jim podloshni, sakaj oni zhujejo, kakor taki, kateri bojo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljam sturé ne sdihovaje, sakaj to sa vas ni dobro.“ Hebr. 13, 17.

Sakaj so kristjani sa duhovne pastirje moliti dolshni?

Sato, de bi jih Bog rasvetlil, de bi jih vselej prav in tako uzhili, de bi svelizhani bili. S. Pavl sam se je vernim v' molituv perporozhal rekozh: „Prosim vas fkosi Gospoda nashiga Jesufa Kristusa, de meni pomagata v' svojih molitvah sa me k'Bogu.“ Rim. 15, 30.

Sakaj so kristjani dolshni svoje duhovne pastirje preshiveti?

Sato, de duhovni s'zhasnimi skerbmi niso smotljeni, in de so loshej perpravljani ljudém v' dušnih rezhéh pomagati. Jesuf to sam vernim perporozha, ker pravi, de je vsaki delavz svoje jedi vreden. Mat. 10, 10. Ravno tako tudi s. Pavl govori. „Ako smo vam duhovne rezhi sejali, je kaj velikiga, de vashe telesno shanjemo? — Ne veste, de kateri v' svetishu flushbo opravljajo, tudi

od téga, kar je od svetišha, jedo, in kateri altarju flushijo, se s' altarjam delé? Tako je tudi Gospod tém, kateri Evangeli osnanujejo ukasal, od Evangelja shiveti.“ 1 Kor. 9, 11 — 15.

Od dolshnost do Zefarja in drugih desheljskih gosposk.

Je desheljska gosposka potrebna?

Gosposka je savoljo hudobnih in nepokojnih ljudi, savoljo pravize, savoljo sunajniga miru in srezhe vsiga zhloveshkiga rodu filno potrebna. „Oblastnik je na mesti Boga tebi k' dobrim. Ako bosh pa hudo delal, boj se; sakaj ne nosi sastonj mezha, sakaj boshji hlapez je on, mashevavz k' strahovanju tega, kateri hudo sturi.“ Rim. 13, 4.

Od koga ima desheljska gosposka oblast?

Od samiga Boga. „Ni oblasti od drugod kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga postavljena.“ Rim. 13, 1. To je tudi Jesus povedal pred Pilatusham rekozh: „Ti bi nobene oblasti zhes me ne imel, ako bi ti ne bilo od sgorej dano.“ Jan. 19, 12.

Kaj smo dolshni Zesarju in drusim od njega postavljenim gosposkam?

1.) Smo jih dolshni spofhtovati, tode ne s' perlisnjenim jesikam, ampak is ferza kakor boshje namestnike in flushabnike. Rim. 13, 4.

Greh je od gosposke flabo misliti, jo flabo soditi, nje flabosti rasglasovati, jo kleti in ji hudo vofhiti. S. pismo naf opominja, de se she k' takim, kateri gosposke ne spofhtujejo, perdrushiti ne smemo, ker pravi. „Moj sin! boj se Boga in kralja, in ne perdrushi se k' njih sanizbevavzam.“ Prip. 24, 21. In Bog je she fkosi Mosefa prepovedal, de se sodniki opravljati ne smejo, kateri so namest Boga. 2 Mos. 22, 28.

Kako kashemo gosposkam spofhtovanje?

Kadar s' njimi ponishno govorimo, kadar jih v' prizho drusih, s' zhasljo v' mislih imamo in tudi ne perpuftimo, de bi drugi od njih sanizhljivo govorili.

2.) Kadar smo jim v' vsm pokorni, kar ni zhes boshjo sapoved. „Bodite v'faki zhloveshki stvari podloshni, (pravi s. Peter) savoljo Boga, ali kralju, kakor nar vishimu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim, sakaj tako je volja boshja.“ 1. List. 2, 13 — 15. „V'faki zhlovek bodi v'fshi oblasti podloshen, sakaj ni oblasti

od drugod, kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga poslana.“ Rim. 13, 1.

Je greh se zhes gosposko puntati?

Greh je se zhes gosposko puntati, sa- kaj kateri se oblasti soper stavi, se volji bo- shji soper stavi, in kateri se soper stavijo, sa- mi sebi pogublenje nakoplujejo. Rim. 23, 2.

Je kristjan dolshan gosposki raso- deti, zhe bi vedil, de se kdo zhes gospo- sko spuntati hozhe?

Dolshan je to sturiti, sato de se pre- grehe in nefrezhe odvernejo.

Kaj je kristjanu sturiti, zhe bi mu gosposka kaj taziga sapovedala, kar je zhes boshjo sapoved?

Kaj taziga nikolj ne smé sturiti, zhe bi savoljo tega tudi shivljenje sgubiti mo- gel; puntati se pa vender nikolj ni perpu- fheno. Pervi kristjani so tudi ajdovske ze- sarje in kralje sposhtovali, in so jim bili v' vsih rezhéh pokorni, ktere niso bile zhes boshje sapovedi; kadar so jim pa ma- like moliti, in jim ofrovati sapovedavali, so raji kri prelili, kakor pa de bi jim bili pokorni.

Ali more zhlovek tudi hudobni go- sposki pokoren biti?

Tudi, sato ker ima vsaka gosposka po besedah s. pisma svojo oblast od Boga.

Jesuf je bil krivizhnimu sodniku pokoren, in szer pokoren do smerti.

3.) Morejo kristjani svojim gosposkam davke dajati. To nam Kristus sam saposve rekozh: „Dajte zesarju kar je zesarjoviga.“ Luk. 20, 25. S. Pavl pravi: „Dajte tedej vsim, kar jim gré, komur davk, davk, komur zol, zol.“ Rim. 13, 7. Jesuf je tudi sam davk dal sa se in sa f. Petra, desi je bil Sin boshji, in kralj vsih kraljov. Mat. 17, 23 — 26.

4.) Morejo sa vse moliti, de bi jim Bog sdravje in shivljenje ohranil, de bi jim mozh in modrost dodelil, de bi svoje podloshne po boshji volji vodili. „Prosim te nar préd de se sturé proshnje, molitve, perporozhenje, sahvalenje sa vse ljudi, sa kralje in vso gosposhino, de bi mirno in pokorno shiveli v' vsi brumnofti in zhiftofti.“ 1 Tim. 2, 1 — 2.

Pervi kristjani so per vsaki boshji flushbi sa kralje in sa gosposke molili, desi so ravno sovrashniki Jesufovi in njegove f. vere bili. Mati katolshka zerkuv she prezej od perviga sazhetka per vsaki f. mashhi pred povsdigovanjem sa papesha, sa shkofa in sa zesarja ali kralja spomin sturi, in to se she v' posebnih molitvah veliki petek per odgernjenji krisha sgoti.

Od dolshnost poslov.

Kakshne dolshnosti imajo posli do svojih gospodarjev in gospodinj?

1.) Jih morejo sposhtovati savoljo oblasti, ki jo od Boga zhes nje imajo.

2.) Jim v' vsih rezhéh, ktere niso boshjim sapovedam nasproti, pokorni biti. „Vi hlapzi, (*pravi s. Pavl*) bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem s' straham in trepetanjem v' prepróshini svojiga serza, kakor Kristufu. In nikar ne flushite na oko, (*k' videsu*) kakor de bi hotli ljudém dopasti, ampak kakor hlapzi Kristusovi, sturite boshjo voljo is serza radi, in flushite s' dobro voljo, kakor gospodu in ne kakor zhlovekam.“ Efes. 6, 5 — 7.

3.) Jim svesti biti, to je pridno delati, zhe jih Gospodar vidi ali ne; gospodarjev ne poshkodovati, ali jim kaj vseti, bodi sa se ali sa druge, in tudi ne perpuštiti, de bi jim kdo drugi shkodo delal, in de morejo s' gospodarjevim blagam ravno tako fkerbno ravnati, kakor s' svojim.

Lép sgled dobrih poslov je nam Eliezer Abrahamov hlapez; Jakop, ko je per Labanu flushil; Egiptovski Joshef. 1. Mos. 24, 31 — 39. Evangelfki hlapzi, kteri bi bili radi luliko is med pshenize ispleli. Mat. 13, 27.

4.) Morejo molzhezhi biti, in tega, kar se v' hihi s godi, ne okolj rasnafhati. Sgled molzhezhiga posla je nam Juditna dékla. Judith. 10.

5.) Morejo sheleti s' svojim délam bolj Bogu kakor gospodarju dopasti, in si smerej vezh sa vezhno, kakor sa zhašno shivlenje persadevati.

Kakshni morejo posli med sabo biti?

- 1.) Morejo eden drusiga ljubiti.
- 2.) Eden drusimu per délu pomagati.
- 3.) Eden drusiga k' dobrimu opominovati.
- 4.) Eden drusiga flabosti in pregresfhke s' voljo prenafhati.
- 5.) Med sabo v' miru shiveti.
- 6.) ,Se ne smejo med sabo sovrashiti, eden drusim nevosfhliivi biti, se ne eden na drusiga jesiti, eden drusim nagajati, ne eden drusiga zherniti, in opravljati.

Kaj je poslu sturiti, kadar vidi, de otrozi ali pa drugi posli gospodarju shkodo delajo?

Dober posel more take s' ljubesnijo posvariti, zhe pa svarjenje nizh ne pomaga, gospodarju povedati. Ravno to se more tudi takrat s goditi, zhe od kteriga kaj pregresfhniga vé, sfer se ptujga gréha deleshniga sturi.

Od dolshnost gosposke in gospodarjev do njih podloshnih.

Kaj so gosposke in vikshi svojim podloshim dolshni?

Gosposke in vikshi so svojim podloshnim vezh dél vse to dolshni, kar starishi svojim otrokam; posebno pa de sa njih dushne in telesne potrebe skerbé, de jih per pravi véri ohranijo, de pravizo med njimi delajo, in de krivize od njih odvrazhajo.

,S. pismo pravi: „Zhes te, kateri podloshne imajo, bo nar ojstrejshi sodba, ker Bog ne bo na nikogar obras gledal, tudi fene bo nikogar visokosti bal, ker je majhniga in velikiga stvaril, in sa vse enako skerbi. Ali bolj mozhnih mozhnejshi terplenje zhaka.“ Buk. mod. 6, 6 — 9.

Kaj so gospodarji svojim poslam dolshni?

1.) ,So dolshni skerbeti, de so posli v' veri dobro poduzheni. „Kdor sa domazhe ne skerbi, je véro satajil, in je hujshi, kakor nejevernik.“ 1. Tim. 5, 8.

2.) Jim morejo s' lastnim sadershanjem lépe sglede dajati, in jih, kadar so nerodni, svariti, in jih od hudiga odvrazhati.

3.) Jih ne sméjo zhes mozh s' délam obkladati, pa tudi ne bres déla pulhati.

4.) Jim morejo tudi pozhitek dati, posebno ob prasnkih.

5.) Jim morejo potreben shivesh dajati, in jih tudi v' bolesni s' vsm, kar potrebujejo preskerbėti, in jim k'sdravju pomagati.

6.) Jih morejo ob sgovorjenim zhasu poshteno plazhati.

7.) Ne smejo tazih poslov, kateri so jim v' mladosti svesto slushili, v' starosti sapustiti.

Kako se morejo uzhenzi do svojih uzhenikov sadershati?

Uzhenzi morejo svoje uzhenike ljubiti, jih sposhtovati, se jim poduzhljive skasati, jim pokorni in hvaleshni biti.

Kako se otrozi in mladi ljudje vezkrat nad starimi ljudmi pregreshe?

Se pregreshe, zhe jih sanizhujejo, safmehujejo, jih savoljo kakih slabost saframujejo, in jim primke dajejo.

Na kaj bi se mogli otrozi spomniti, de bi starih ljudi ne saframovali?

Spomniti bi se mogli na strashno pergodbo tistih otrok v' starim testamentu, kateri so stariga preroka Eliseja, kadar je v' mestu Betel shel, savoljo njegove pleshaste glave saframovali, ker so vpili: Pleshiz pridi doli, pleshiz pridi doli! Elisej se osre, in v' imenu Gospoda te otro-

ke sakolne. Bog spolni per ti prizhi njegovo pravizhno kletuv, in kar prideta dva medveda is gojsda in rastergata dva in fhtridesét letéh rasujsdanih otrok. 4. Kralj. 2. Tukaj poktashe Bog, kako je to njemu soperno, zhe kdo stare ljudi saframuje. Otrozi! varite se tega gréha, de vas Bog ne bo vezhno fhtrafal.

V. Sapoved.

Kaj je v peti sapovdi prepovedano?

Je prepovedano ne sebi ne drugim shivlenja vseti, ali na shivlenji poshkodvati.

Kdo je zhloveku telo dal?

Bog mu ga je dal, in sato je tudi njegovo. 1 Kor. 6, 13.

Sakaj je Bog zhloveku telo dal?

Sato de bi s'njim vezhno shivlenje saflushil.

Kakshne dolshnosti imamo do svojiga telefa in do svojiga shivlenja?

1.) Moremo svoje telo varovati, de se ne poshkoduje, ker je velik dar boshji.

2.) Skerbeti, de se per shivlenji ohranimo. Ravno sato je pridno delati potreba, de si potreben shivesh in obleko saflushimo.

3.) Moremo sa sdravje fkerbeti, in sato moremo v' jédi in v' pijazhi smerni biti.

Smé zhlovek sebe umoriti?

Tega ne smé, ker ni gospodar svojiga shivlenja, ampak le Bog, in on mu ga vsame kadar hozhe.

Ali ták, kateri sebe umori velik gréh sturi?

Tak neisrezheno velik gréh sturi, de mu ne more odpušten biti, sato ker sé, zhe se umori, nizh vezh spreoberniti in spokoriti, in torej tudi svelizhan biti ne more. Katolska zerkuv tazih na shegnano pokapalishe pokopati ne pusti.

Smé zhlovek svoje shivljenje v' nevarnost postaviti?

Bres file in potrebe nikolj ne.

Kadaj ga vender smé v' nevarnost postaviti?

1.) Kadar bi greshtiti ali véro satajiti mogél. Kristuf pravi: „Kdor bo shivljenje ohranil savoljo mene, bo vezhniga sgubil. Kdor ga bo pa savoljo mene sgubil, bo vezhniga dobil. Mat. 10, 39.

Egiptovski Joshef, Eleazar, devedeset lét stari starzhek 2 Mak. 6, 18 — 31, in tolkanj marternikov in diviz ob pervih zhasih kerfhanstva so nam sgled, de so raji

svoje shivljenje v' nevarnost in v' smert dali, kakor de bili Boga rashalili.

2.) Is ljubesni do blishniga; postavim v' kushnih in nevarnih bolesnih bolnikom postrezhi, ali blishnimu is kake nevarnosti pomagati. To de v' tazih okolshinah se je potreba vender pametno, ne pa preder-sno sadershati.

3.) Kadar zhloveka dolshnosti stanu veshajo, de se k' pridu blishniga v' nevarnost postaviti more; kakor duhovni, sdravniki in foldatje.

„Sme kdo sebi smert sheleti?“

Zhe si zhlovek smert is nepoterpeshljivosti sheli, ker ni nizm vezh per volji teshav in britkost na svetu terpeti, je gréh; zhe si pa smert le sato volhi, de bi grehu konzsturil, de bi is vsih pregresnih nevarnost in perloshnost réshen bil, de bi vezh Boga ne shalil, in she kmalo per Bogu bil, je hvale vredno. S. Pavl si je tako smert shelil, ker je rekel: „Kristus je moje shivljenje, in smert dobizhek; shelim rasvesan in s' Kristusam biti.“ Filip. 1, 21.

„Sme zhlovek sebi na sdravju shkodovati?“

Tudi ne, ker je svoje sdravje ravno tako, kakor shivljenje varovati dolshan.

Kteri si na sdravji shkodvajo?

1.) Taki, kteri si na svojim truplu kake rane napravijo, ali she zlo kak ud odseka-jo; postavim de bi foldatje ne bili.

2.) Kteri se per délu presilijo.

3.) Kteri bres mére jedo in pijo, in posebno, zhe kake take jedijédo, od kterih vedo, de jim shkodvajo.

4.) Kteri se prevezh jesé, shalujejo, in kteri rasujsdano shivé, ali kaj drusiga taziga sdravju shkodljiviga pozhnó.

5.) Kteri se v' bolesni nobenih sdravil poslushiti nozhijo, ako ravno bi to lohka sturili.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedano kar blishniga sadene?

Prepovedano je blishniga umoriti, ali ga na sdravji poshkodovati.

Je velik gréh blishniga umoriti?

To je strashno velik gréh, kakor is ust samiga Boga vemo. „Kaj si sturil, (*rezhe Bog Kajnu*) glas kervi tvojiga brata Abelna vpije k' meni od semlje. Sdaj bofh preklét. 1. Mos. 4, 10 — 11. In Noetu Bog rezhe: „Kdorkolj bo zhloveshko kri pretil, téga kri bo prelita, sakaj zhlovek je po boshji podobi stvarjen.“ 1. Mos. 9, 6. „Ali ne veste, de nima nobeden vbi-javez obstojezhiga shivljenja v' sebi.“ 1. Jan. 3, 15.

*Ali se le ubijavzi zhes peto sapoved
pregreshé?*

Ne le samo taki, kateri blishnimu shi-
vlenje vsamejo, ampak tudi tisti se pre-
greshé zhes to sapoved, kateri kaj taziga
svetujejo, kateri blishniga umoriti ukashejo
ali pomagajo, in tudi taki, kateri blishni-
ga tako pretepejo, sunejo ali udarijo, de
sato sboli, in potlej umerje.

*Kaj je vbijavez in vsak tisti, kateri
blishniga na truplu poshkodje, sturiti
dolshan?*

Tak more ojtstro pokoro delati, in tudi
blishnimu po svoji mozhi vso shkodo po-
verniti, mu sdravila plazhati, in tudi vse po-
verniti, kar je v' bolesni samudil.

*Kteri se she zhes peto sapoved pre-
greshé, kar blishniga sadene?*

Tudi tisti, kateri blishniga umoriti shelé,
in kateri mu v' serzu smert shelé.

*Smé vikshi oblast hudodelnike mo-
ziti?*

Vikshi oblast smé hudodelnike moriti.
S. Pavl pravi: „Oblastnik je na méstu Boga
tebi k' dobrimu. Ako bosh pa hudo delal,
boj se, sakaj ne nosi sastonj mezha, sakaj
boshji hlapéz je on; mashevavz k' straho-
vanju tega, kateri hudo sturi.“ Rim. 13, 4.

Kaj je she vezh v' peti sapovedi prepovedaniga?

V' peti sapovedi je tudi jesa, nevosfli-
voft, sovrashtvo, pohujshanje, in vsako
rashalenje blishniga prepovedano.

Kaj je pohujshanje?

Pohujshanje je vsako tako govorjenje,
djanje ali sadershanje, ktero blishniga v'
gréh napeljuje.

*Je zhloveku mogoche se vsiga pohuj-
shanja proti blishnimu obvarovati?*

Takiga pohujshanja se obvarovati ne
more, kteriga si blishni sam is kake dobre
rezhi vsame. Tako postavim so se hudobni
Judje nad nar lepshimi Kristusovimi déli
pohujshali. Tako pohujshanje ni dano,
ampak le vseto.

*Ali se je tazih rezhi varovati potre-
ba, od kterih vémo, de se bojo ludje nad
njimi pohujshali?*

Zhe so leté rezhi potrebne in dobre,
jih opushati ne smemo. Kristus je ob sabo-
tih bolnike osdravljaj, ako lih so se Judje
nad tém pohujshali.

*Kaj nam je takrat sturiti, ko vidi-
mo, de se blishni is slabosti ali neved-
nosti nad kakim nashim dobrim délam
pohujsha?*

Taziga je potreba od [tega] dobriga

déla poduzhiti in preprizhati, ali pa se ga, zhe posebno potrebno ni, popolnoma sdershati. Tako je s. Pavl sturil, ker pravi: „Ako jéd mojiga brata pohujsha, ne bom mesa jédel na vekomej, de svojiga brata ne pohujsham.“ 1 Kor. 8, 13. Tako kristjan! bi tudi ti marskaj sturiti smel, pa zhe bi se nad tém tvoj blishni spodtikoval, raji nikar ne sturi.

Kteriga pohujshanja se moremo vselej sdershati?

Daniga pohujshanja, to je taziga, ki se s'nerodnimi besedami, ali s'kakim pregresnim sadershanjem da, od zhesar se dobro vé, de je blishnimu h' spodtikleju in napelovanju v' gréh.

Je velik gréh drugim pohujshanje dati?

To je velik gréh, kakor naf Kristuf uzhi rekozh: „Kteri bo pa pohujshal koga letih majhnih, kteri v' mene verjejo, temu bi bilo boljshi, de bi se mu malenski kamen na vrat obesil, in se potopil v' globozhino morja. Gorje svetu savoljo pohujshanja. Pohujshanje szer more priti, ali vender gorje takimu zhloveku, po kterim pohujshanje pride.“ Mat. 18, 6 — 10.

Sakaj je pohujshanje tako velik gréh?

Sato, ker Bog hozhe, de bi se vsi

ljudje svelizhali, tisti pa kateri blishniga pohujsha, blishnimu v' pogublenje pomaga.

Pohujshliviz, kateri blishniga v' kak gréh sapelje, mu skosi to nedolshnost, boshjo gnado, mir vesti in nebeshko kraljestvo odvsame. In kako ne bo pohujshanje velika pregréha, ker se je Kristuf tolkanj trudil, tolkanj terpel, in tudi kri prelil, de je naf is fushnosti hudizheve refhil, pohujshliviz pa zhloveka spet tako rekozh is Kristufovih rok isterga, in ga hudizhu isda! Kaj more biti hujshiga, kakor je to.

Kaj je takimu sturiti, kateri je koga pohujshal?

Tak more sturjeno pohujshanje, koljkor mu je mogozhe, popraviti.

Kako zhlovek sturjeno pohujshanje popravi?

De zhlovek sturjeno pohujshanje, zhe tudi ne popolnoma, vsaj nekoljko popravi.

1.) More vse to opustiti, se od vsiga tistiga lozhiti, nad zhémur so se ljudje pohujshali, zhe bi bilo zhloveku tudi she tako teshko, in more s' vsm svojim djannjem in nehanjem pokasati, de ni nizvezh tak, kakor je bil, in de mu je savoljo sturjeniga pohujshanja mozhno shal.

2.) More pohujshane poduzhiti, de naj nikar tako ne shivé, kakor so pred nad njim vidili.

3.) More tudi Boga profiti, de bi vsim tistim, kateri so se nad njim pohujshali, gnado spreobernenja dodelil.

S. Peter je bil Jesusa v' prizho drusih satajil, sato ga je pa tudi potlej pred drusimi s' toljko gorezhnostjo sposnal. S. Pavl je pred zerkuv boshjo preganjal, in sato si je potlej tolkanj persadjal, de bi bil vse k' Jesusovi véri spreobernil. Ozhitna gresfniza v' f. Evangelii je ozhitno s' jokam ljudém na snanje dajala, de svoje hudobije obshaluje.

Kaj je v' peti sapovedi sapovedano ?

Je sapovedano: 1.) Mir in spravo s' vsimi tudi s' takimi, kateri so naf rashalili, imeti. „Ako je mogoche, imajte mir s' vsimi ljudmi, kar je per vas. Ne delajte si sami pravize preljubi, ampak dajte prostor jesi, sakaj pisano je: Meni gré mashovanje, jest bom vernil, rezhe Gospod. Ampak ako bo tvoj sovrashnik lazhen, daje mu jesti, ako je shejin, daj mu piti, sakaj ako to sturish, bosh sherjavzo na njegovo glavo nosil.“ Rim, 12, 18 — 20.

2.) Vsim dobre sglede dajati. „Naj svéti vasha luzh pred ljudmi, de vashe dobre déla vidiyo, in zhasté Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 5, 16. S. Peter pravi: „Imajte dobro sadershanje, de vashe dobre déla vidiyozh Boga zhasté.“ 1. List. 2, 12.

3.) Blishnimu duhovne in telesne dobrote deliti. „Vi pa bratje! ne utrudite se dobro délati. 2. Tefal. 3, 13.

VI. S a p o v e d.

Kaj je v'šesti sapovedi prepovedano?

V'šesti sapovedi so prepovedane vse nezhiste dela, vse nezhisto obnašanje, nezhiste besede, radovoljno dopadajenje in pervolenje v' nezhiste misli in shelje, in vse, karkolj v' nezhistost napeljuje. „Déla mesa pa so snane, in to so: preshehtvo, negnufnost, nesframnost, nezhistost. Od tazihih dél vam naprej povém, kakor sim vam préd povedal, de kateri take rezhi delajo, ne bojo boshjiga kraljestva dosegli.“ Galazh. 5, 19 — 21. Kurbanje pa, in vsa nezhistost naj se med vami she zlo ne imenuje, ali nesframne, ali norške ali gerde besede naj is vafihih ust nikolj ne pridejo.“ Efes. 5, 4 — 5.

Se je gréha nezhistosti slo bati?

Prav slo se ga je treba bati sato, ker zhlovek grosno lohka va-nj pride, in ker ga silno teshko opuſti. „Pregrehe njegove mladosti bodo njegove kosti napolnile in v' prahi s' njim pozhivale.“ Job. 20, 11.

Ali je nezhistost velika in slo ostudna pregreha?

Velika in slo ostudna pregreha je nezhistost, ker kristjan per f. kerstu Kristufov ud in tempel f. Duha postane, in ni le samo po dufhi, ampak tudi po truplu Bogu posvezhen.

Sato pravi S. Apostel Pavl, de nezhistost se she med kristjani imenovati ne sme, kakor se svetim spodobi, in de nezhistniki ne bojo nikolj v'nebesa prishli. Ravno tako se tudi is shtrafeng, s'kterimi je Bog nezhistnike shtrafoval, lohka sklene, kako Bog leto hudobijo sovrashi. Potop je bil po sprizhovanj, f. pisma shtrafenga nezhistosti. Sodoma, Gomora in dve druge mesta so bile savoljo nezhistosti s' vsimi svojimi prebivavzi s' nebeshkim ognjem pokonzhane. In f. Apostel Juda pravi, de so lete mesta sgled terplenja v' vezhnim ognji postale: „Kakor Sodoma in Gomora in blishne mesta, ktere so ravno tako neframno delale, in se pezhale s' drugim mesam, so sgled postale terplenja v' vezhnim ognji.“ Juda 7.

Ko se je bilo Israelfko ljudstvo s' Moabishimi hzherami pregresshilo, je Bog Mojsefu sapovedal, vse tiste, kateri so se bili pregresshili, na galge proti sonzu obehti, in tako je bilo na enkrat shtir in dvajset taushent pomorjenih. 4. Mos. 25, 4 — 9.

David je jokaje svojo pregreho sposnal, in se savoljo nje ojstro pokoril, gréh mu je bil odpushten, vender je savoljo njega velike zhasne shtrafenge prestal. Kako se bo pa she le takim godilo, kateri nobene pokore ne delajo.

„So nespodobne misli in shelje vselej gréh?“

Takrat niso gréh, kadar si jih zhlovek ni sam kriv, in jih, zhe se mu v' glavo filijo, odganja. Gréh so pa vselej takrat, kadar jih je zhlovek sam kriv, kadar si nizh ne persadeva, de bi si jih is glave isbil, ali zhe she zlo dopadajenje nad njimi ima. „Povém vam, de vsaki, kateri sheno pogleda, de je posheli, je she s' njo v' serzu presheshtoval pravi Kristuf.“ Mat. 5, 28.

Kaj v' nezhistost napeljuje?

V' nezhistost napeljuje nezhemerna in nesframna nosha, prevsetnost, lenoba, poshreshnost v' jedi in v' pijazhi, pléf, preprijasno pezhanje s' drusim spolam, rasujsdani pogledi, poslufhanje gerdih pogovorov in pésem, in branje nesframnih bukuv. „Glej to je bila pregreha Sodome tvoje sestre: napuh, kruha sitost in obilnost, in nje in njenih hzhera shivljenje bres déla.“ Ezech. 16, 49.

Kaj svira vezhi dél is nezhistiga gréha?

1.) Posablenje Boga. 2.) Slepota uma. 3.) Oterpnjenost serza. 4.) Zhafi odstotop od vére, kakor imamo shalofsten sgled nad kraljem Salomonam. 5.) Nevarne in ostudne bolesni, in tudi vezhkrat presgodna smert. „Kdor se s' kurbami pezhha, bo nesramen, on bo delesh strohliivosti in zhervov, bo k' velikim sgledu postavljen, in njegova dusha bo is shtevila shivih vershena.“ Sirah. 19, 3.

6.) Savoljo lete pregrehe so bile she vezhkrat zele deshele, mesta in narodi od Boga shtrafani.

Sakaj je v' leté sapovedi, kakor s' pismo govori, posebno presheshtvo prepovedano?

Sato, ker tiste perst one, ktere sakon prelomijo, sraven ostudne pregrehe nezhistosti, tudi pregreho krivize doperne-sejo.

Kaj je v' shesti sapovedi sapovedaniga?

V' shesti sapovedi je sapovedano se na dushi in na telesu zhisto sadershati, se tudi she zlo slabih misel varovati, se takih perloshnost skerbno ogibati, ktere v' leto

pregreho napelujejo, in sploh nizeh tazi-
ga ne sturiti, kar bi si v' prizho starishev
uzhenikov in drusih pametnih ljudi sturiti
ne upali. „To je boshja volja vashe po-
svezhenje, de se nezhistosti sdershite, in
de vsaki smed vas svoje telo v' svetosti in
v' zhashti ohrani, ne pa v' gerdih sheljah,
kakor malikvavzi, kteri Boga ne posna-
jo.“ 1. Tesal. 4, 3.

VII. S a p o v e d.

*Kaj je v' sedmi sapovedi prepove-
dano?*

V' sedmi sapovedi je prepovedana
tatvina, rop, golfija per méri in per vagi,
sadershanje ptujga blaga ali saflushka, kri-
vizhni zhimshi ali obresti, in dobizhki, in
poshkodovanje blishniga na njegovim pre-
moshenju in na njegovih pravizah.

Kaj se imenuje tatvina, in kaj rop?

Tatvina je, zhe se blishnimu skrivaj
kaj ukrade, rop pa, zhe se kaj blishnimu
s' silo vsame. „Tatje in odertniki ne bo-
jo boshjiga kraljestva posedli.“ 1. Kor. 6, 10.

*Ali je zhlovek le samo takrat zhes
sedmo sapoved pregreshi, zhe jam kaj
ukrade, ali kaki rop sturi?*

Pregreshi se tudi, zhe drugim kraffi
ali ropati pomaga, zhe jim kaj taziga svet-

je, ali perlošnost in potuho daje, zhe ukradeno blago hrani, kupi ali prodaja. S. pismo pravi: „Kdor se s' tatam deli, svoje shivljenje sovrashi.“ Prip. 29, 24.

Vfaki kristjan bi v' leti rézhi tako vesten biti mogel, kakor nam s. pismo od Tobija perpoveduje. Ko je koslizhek, kteriga je bila Tobijeva shena saflushila in domu pernefla, vezhkrat meketal, je Tobija zhes to tak nepokoj v' sebi obzhutil, de je rekel: „Glejte, de bi kje ukraden ne bil, dajte ga njegovimu gospodarju nasaj, ker nam ni dopusheno kaj ukradeniga jesti, ali se ga dotakniti.“ Tob. 2, 21.

„Smejo otrozi starishem sa se ali sa druge kaj vseti?“

Tudi otrozi ne smejo svojim starishem nizh vseti, sato ker je starishem she v' lasti. „Kdor kaj svojmu ozhetu ali materi vsame in rezhe, de to ni gréh, je vbijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 24. Tega gréha so tudi tisti deleshni, kteri otroke napravijo, de jim kaj od hishe dajejo ali prodajejo, in ravno sato so dolshni sturjeno krivizo popraviti. Tega gréha so tudi tisti deleshni, kteri to, kar otrozi starishem ukradejo, hranijo.

Kaj se imenuje golfija?

Golfija je takrat, kader se slabo blago sa dobro prodaja, kadar se premajhna

méra in vaga ima, kadar se kdo podkupi-
ti da, in kadar se kdo potrebe, nevedno-
sti ali neumnosti blishniga poslushi, de ga
svije, in kaj na premoshenji poshkodje. Bog
pravi: „Nizh krivizhniga ne pozhnite, ne
per sodbi, ne per vagi, ne per méri.“ 3.
Mos. 19, 35.

*Kako se starishi, gospodarji in go-
spodine tudi vezhkrat zhes sedmo sapo-
ved pregreshé?*

Pregreshé se: 1.) Zhe svojim otrokam
premoshenje spravljajo, sakaj Bog ne da
ljudém blaga sato, de bi ga spravljali in
s' njim delali, kakor bi hotli, ampak de
s' njim gospodarijo, in de ga po kershanfko
obrazhajo.

Ravno tako se tudi gospodarji pregre-
she, zhe svojih poslov in delavzov po pra-
vizi ne plazhajo, ali zhe jim plazhati od-
laskhajo. „Kteri kri prelije, in kteri najem-
niku plazhilo odterga, sta brata.“ Sir. 34,
27. Plazhilo tvojiga najemnika naj nikar
do drusiga dne per tebi ne ostane. 3. Mos.
19, 13. Torej je Gospod od nograda svo-
jim delavzam prez svezher plazhilo dal.
Mat. 20, 8.

2.) „Se pregreshé, zhe sami, ali pa njih
drushina s' shivino sosedam shkodo dela-
jo, ali zhe shivino nalash spusté, de gre
kamor hozhe. „Kdor njivo ali nograd
poshkodje, in svojo shivino ispuisti, de ptu-

je popase, tak more s' tóm, kar nar boljshiga na svojimu polji ali v' nogradu ima, po zeni shkode sa to poverniti.“ 2. Mos. 22, 5.

3.) „Se pregreshé, zhe mejnike prestavijo. „Ne prestavi mejnikov svojiga blishniga, ktere so postavili prvi ljudje v' tvoji lastnini.“ 5. Mos. 19, 14. „Ne prestopi starih mejnikov, ktere so tvoji ozhetje postavili.“ Prip. 22, 28.

4.) „Se pregreshé, kadarkolj kako krivizo blishnimu delati perpušté, ali kaj tazi-ga pregledajo, in vselej kadar se krivizhno toshujejo, to je sa take rezhi, ktere jim po pravizi ne gredo.

Kako greshé antverharji ali roko-delzi in najemniki zhes to sapoved?

Greshé, zhe predrago rajtajo, zhe svesto zel dan ne delajo, kakor so najeti, ali zhe se kakiga déla podstopijo, ki ga ne snajo, in tako blago spridijo, zhe kaj od daniga blaga perdershé; ali namest do-briga blaga flabo nasaj dado.

Kako se kupzi s' golfijo pregreshé?

„Se pregreshe: 1.) Zhe blago predrago prodajajo in prevelikih dobizhkov ishejo. „Lakomnik, pravi s. pismo, ima tudidusho naprodaj.“ Sirah. 10, 10.

2.) Zhe imajo krivizhno vago ali méro. „Ti ne smesh (prepoveduje Bog) dvojne

vage ali mire vezhi in manjšhi v' svoji hišhi iméti, ampak morešh pravo in pravizhno vago, enako in pravizhno mero imeti. Sakaj ta, ki letó dela je pred Gospodam gnusoba.“ 5. Mos. 25, 13 — 16.

3.) Kadar slabo blago sa dobro prodajejo, inga šhe sraven hvalijo.

4.) Kadar prekupujejo i. t. d.

Kako se podloshni zhes to sapoved pregreshé?

Pregreshé se, zhe davkov, desetih, ali kar po postavah in starih navadah gosposki gré, ne odrajujejo.

Kako gresné dolshniki zhes to sapoved?

Dolshniki gresné, zhe posojeniga ob pravim zhasu, ali pa šhe zlo ne vernejo, ali kadar, zhe jim je bilo kako orodje posojeno, pokasheno nasaj dado.

S. pismo pravi: „Posodi blishnimu ob zhasu njegove potrebe, poverni pa tudi ob zhasu svojimu blishnimu tebi posojeno. Ispolni besedo, in svešto s' njim ravnaj, in ti bošh vsaki zhas najdel, kar ti je treba. Mnogim se sdi, de je to najdeno, kar se jim posodi, in tistim, kateri so jim pomagali, nadlego delajo. Dokler prejemejo, roke dajavzu kushujejo, in v' obetanji ponishno govore. Ali ob zhasu vrazhenja profijo sa odlog, dajejo soperne besede in

memrajo, ter toshijo zhes drage zhase. Ako tudi poverniti samorejo, se branijo, in komaj polovizo od posojeniga vernejo, in she to unimu kakor kako najdeno rezh rajtajo. Ako pa nemorejo verniti, uniga ob dnarje perpravijo, in ga imajo bres potrebe sa svojiga sovrashnika, ja oni s' ozhitanjem in s' kletvijo plazhujejo, in mu sa zhaft in dobrote saframuvanje vrazhujejo. Sir. 29, 2 — 9.

Je dolshnost take dolgove plazhati, kteri se pred gosposko sprizhati ne morejo, ker nobenih pisem in prizh ni?

Dolshnost je pod gréham, ker gosposka sa vse golfije vediti ne more; in ker lohka is nevednosti tudi krivizhno sodbo sturi; ali savoljo tega more biti pravi-zhen dolg vse eno plazhan, in sraven tudi she shkoda povernjena; zhe jo je bli-shni savoljo téga terpel.

Kaj je sturiti, kadar se kaka rézh najde?

Zhe se ve, zhigava de je, se more prezej nasaj dati, zhe se pa to ne vé, fé more dati osnaniti. „Kadar bosh videl, de je vol ali ovza tvojiga blishniga sa-shla, jo v' svojo hisho pelji, in naj per tebi bo, dokler je tvoj brat ne ishe in nasaj ne dobi. Ravno tako moresh sturiti s' ob-lazhiam in vsako rezhjo svojiga blishniga. 5. Mos. 22, 1 — 3.

Kaj je takrat sturiti, kadar se svediti ne more, zbigava je najdena rézh?

Se more kaki zhas pozhakati, in zhe se nobeden ne oglasi, nej svojiga duhovniga pastirja vprasha, kaj je sturiti.

Kaj je v' sedmi sapovedi sapovedaniga?

V' sedmi sapovedi je sapovedano vsakimu, kar je njegoviga pustiti, vsakimu kar je njegoviga dati, ukradeno blago poverniti, in vso sturjeno shkodo popraviti.

Lep sgled lete resnize imamo v' s. pismu nad Zahejam, kteri je Kristusu rekel: „Polovizo svojiga blaga dam ubogim, in zhe sim koga golfal, povernem samozhvetéro. Luk. 19, 8.

Kdo je dolshan ukradeno ali perdershano blago poverniti, ali nasaj dati?

Tisti, ki ga je bil vsel, ali ki ga je perdershal, ali shkodo sturil. Zhe jih je pa vezh vkup bilo, de so blishnimu shkodo sturili, more fleherni toliko poverniti, kolikor na njega pride; zhe bi pa nekteri poverniti ne hotli, morejo pa uni njih tovarshi toliko vezh poverniti. Ravno tako bi mogel en sam poverniti, zhe bi drugi poverniti ne hotli.

Kdo more pa takrat ukradeno ali pergolfano blago in sturjeno shkodo poverniti, zhe tisti, ktere leta dolshnost sadene, umerjo?

Takrat so pa njégovi verbi to sturiti dolshni, sakaj do krivizhniga nimajo tudi verbi nobene pravize.

Komu se more poverniti?

Poshkodovanimu; zhe umerje pa njegovim verbam, in zhe sa nobeniga verba ne vé, naj svojiga spovednika sa svet vprasha.

Kdaj se more poverniti?

Poverniti se more bersh ko bersh, sakaj s. Avgufhtin pravi, de greh nemore biti pred odpufhen, dokler vkradeno blago povernjeno ni. In zhe se s'odlashtanjem blishnimu nova shkoda naredi, more potlej tudi ta shkoda povernjena biti.

Koliko se more poverniti?

Toliko kolikor je bilo vsetiga, ali kar je bilo shkode sturjene. Zhe so pa vséte rézhi poshkodovane bile, je pa potreba, de se popravijo, in popravljene pevernejo.

Kaj je pa takrat treba zhloveku sturiti, kadar tako obósha, de poverniti ne more?

Takrat more zhlovek vsaj relnizhno voljo imeti, de bi rad povernil, zhe bi mo-

gel, in more Boga profiti, de bi njegovo
refnizhno voljo sa délo vsel.

Kaj she sedma sapoved sapové?

Sapove tudi blishnimu, kolikor je nar
bolj mogozhe, k'frezhi pomagati, ga fhko-
de varovati, in se mu v'potrebi dobrot-
ljiviga fkasati.

VIII. S a p o v e d.

*Kaj je v'osmi sapovedi prepove-
dano?*

V' osmi sapovedi je prepovedano krivo
prizhevanje, kriva toshba, vfaka lash, obre-
kovanje, opravljanje, krivo natolzvanje,
krive sodbe in podpihovanje.

*Kdaj se zhlovek s' krivim prizhe-
vanjem pregréshi?*

Takrat, kadar per gosposki ali per
kakimu drusimu opravilu k'pridu, ali pa
h'fhkodi svojiga blishniga kaj taziga, kar
ref ni, govori. Daniel v' 12 p. perpoveduje,
kako sta dva sodnika zhes nedolshno Su-
sano prizhala, in de pravizhni fhtrafengi
nistá odshla, ker sta bila oba s' kamni po-
bita. „Kriva prizha ne bo bres fhtrafenge,
in kdor lashi govori, ne bo (sodbi boshji)
odshel.“ Prip. 19, 5.

Je zhlovek samo takrat kriviga prizhevanja kriv, kadar sam krivo prizhuje?

Tudi takrat je kriv, kadar koga drugiga v' to napeljuje, mu svetuje, ali zhe mu sato kako plazhilo obeta, ali pa zhe mu shuga ako tega ne sturi.

Kaj je tak sturiti dolshan, kateri je po krivim prizhal?

Tak more v'lo sturjeno fhkodo popraviti, ktero je blishnimu ali na njegovim premoshenju, ali pana njegovim poshtenju naredil.

Kdaj zhlovek lashe?

Vselej kadar drugazhi govori, kakor misli, sato de bi blishniga ogolfal, ali pre-motil.

Ali je tudi tako govorjenje lash, ktero se lohka na dvojno stran sastopi?

Tudi tako govorjenje je lash in torej pregréfhno, ker tak ravno sato tako svito govori, de blishniga golfa, ker vé, de bo blishni drugazhi sastopil, kakor on misli.

Je vsaka lash gréh?

Vsaka lash je gréh, ker je vsaka lash refnizi nasproti, in kar je refnizi nasproti je Bogu nasproti, sakaj Bog je vezhna refniza.

Bog lash v' vezh krajih s. pisma prepo-veduje. „Ne legajte, nobeden naj ne

golfa svojiga brata," 3 Mos. 19, 11. Lash-njive usta dušhaumoré. „Modr. 1, 11. Gospod sovrashi vse, kateri lashnivo govoré.“ Psl. 5, 7. „Opustite lash, vsaki naj govori refnizo s' svojim blishnim, ker smo udje med sabo.“ Efes. 4, 25. Strašhen sgled, kako Bog lash sovrashi, imamo tudi v' s. pismu nad Ananijem in Safiro. S. Peter Ananiju rezhe: Sakaj je satan tvoje serze smotil, de si se s. Duhu legal? In per ti prizhi je Ananija mertev na semljo padel. Ravno tako je bila njegova shena Safira fhtrafana.

Ali je v' sili lash perpushena, ali sato, de bi se kaj hudiga odvernilo?

Lash ne more nikolj perpushena biti, ker se kaj hudiga nikolj sturiti ne smé. S. pismo pravi: „Sdershite se od vsaktere lashi.“ Sirah. 7, 14.

Kaj je takimu sturiti potreba, ki se je slegal?

Zhe je mogožhe, naj besedo nasaj vsame, in naj vso sturjeno shkodo popravi, in naj svoj gréh obshaluje.

Kdaj je zhlovek obrekovanja kriv?

Kadar zhes blishniga kaj taziga pove, kar ref ni.

Ali je obrekovanje velik gréh?

Velik gréh je, sakaj tak zhlovek, kateri

blishniga obrezhe, se pregréfhi nad refnizo, nad pravizo in nad ljubesnijo proti svojimu blishnimu. „Ti ne sméfh svojiga blishniga po krivim obdolshiti.“ 3 Mos. 19, 13. „Bog bo lashniviga opravlživza poni-shal.“ Pfl. 71, 4.

Kdo je opravljanja kriv?

Kdor kaj hudiga, pa she nesnaniga, od svojiga blishniga pové, ali tako na snanje da, de si drugi lohka od blishniga kaj flabiga mislijo. In tudi tisti, ki slabosti blishniga tako poviksha, de se ljudem velika pregréha sdi, ali zhe k' hudimu, kar vé, she sam kaj perstavi.

Kdo je she opravljanja kriv?

Tudi tisti, kateri nalash sato zhes blishniga molzhi, kadar od njega kako govorjenje pride, de si drugi lohka kaj flabiga od njega mislijo; tisti, ki bi lohka opravljanje ustavili, zhe bi hotli; in kateri opravljanje radi poslufhajo.

Je opravljanje gréh?

Gréh je, sakaj s' opravljanjem se blishnimu poshtenje odvsame, in vezhkrat tudi she kaka druga shkoda sturi. Bog opravljanje prepoveduje rekozh: „Nikar ne bodi opravlživiz in podpihovaviz med ljudstvam.“ 3 Mos. 19, 16. S. Apostel Pavl pravi, de opravlživzi ne bojo ravno tako, kokar ubijavzi in nezhistniki, nebeshkiga kraljestva nikolj dosegli. 1 Kor. 6, 10.

Od kod svira opravljanje?

Opravljanje svira is prevsetnosti, vezhi dël sato, de bi zhlovek s'tëm, ko druge ponishuje, samiga sebe povikshal. Zhafi svira tudi is lakomnosti, is nevošhivosti is sovrashtva, is pomankanja ljubesni, vezhkrat tudi is nepremislika.

Kaj je zhloveku takrat sturiti, kadar opravljati slishi?

1.) Ne smé prezej opravljivim besedam verjeti. „Dostokrat je kaj sleganiga, ne verjemi sleherni besedi.“ Sir. 19, 15 — 16.

2.) More vstavljati opravljivza in more od blishniga, zhe kaj dobriga vé, povedati, in ga, kolikor se da, sagovarjati; ali zhe si ga sgovoriti ne upa, de pa ufaj she s' svojim obrasam pokashe, de mu ni opravljanje vshezh.

3.) Se more drushine tazih, ki radi opravljajo, ogibati, de izhafama tudi sam opravljiviz ne postane.

Kaj more opravljiviz sturiti, kadar je blishnimu poshtenje odvsel?

More, kolikor je mogoze, sturjeno shkodo popraviti, svoje lashnivo govorjenje preklizati, in zhe je bilo to réf, kar je soper njega povedal, more pa kake druge njegove dobre lastnosti rasglašovati.

Ali je vselej gréh zhes blishniga kaj hudiga povedati?

Zhe se to is hudobniga serza sgodi, je vselej gréh. Gréh pa ni 1) takrat, zhe se hudobija blishniga le samo sato rasodene, de se kaki nedolshen fhkode ali greha obvarje, kar bi se sgodilo, zhe bi se mu hudobija blishniga ne rasodela.

2.) Ni takrat gréh zhe se hudobija blishniga tistim pové, ki jo lohka odvernejo, ali kateri taziga zhloveka lohka posvaré. Tako je bil Mardohej prav sturil, ker je kralju Asveru rasodel, de sta ga dva shivotna varha umoriti perpravljena. Tako je tudi Jesuf svojim uzhenzam od hinavshine Farisejov pravil, sato de so se jih bolj varovati vedili.

Kdo je kriv krivizhne sodbe ali natolzvanja?

Tisti, ki svojiga blishniga bres vsiga praviga urshaha slabo sodi, ali slabo od njega misli.

Od kod svirajo take krive sodbe?

Svirajo is napuha in is pomanjkanja ljubeshni. Prevseten zhlovek ne zhuti bruna v' svojem ozhesu, pesdir v' ozhesu blishniga pa prezej vidi. Mat. 7, 5. Ker si napuhnjeni Fariseji drugazhi pomagati niso mogli, so Kristusa krivo sodili rekozh. „Skosi

Belzebuba vikšhiga zhes hudizhe, hudizhe isganja.“ Mat. 9, 34.

So krive sodbe ali natolzvanje gréh?

Gréh so vselej sato, ker so zhes ljube-sen blishniga, in ker jih Bog prepoveduje. „Nikoger ne obdolshi, dokler ne ispra-shah.“ Sirah. 11, 7. „Ne sodite, de ne bote sojeni.“ Mat. 7, 1. „Sakaj sodish svojiga brata? Vsi bomo stali pred sodnim stolam Jesufovim.“ Rim. 14, 10.

Sakaj se je pa she treba varovati blishniga hudobno soditi?

Sato ker se zhlovek neisrezheno lohka v' svoji sodbi golfa,

Tako postavim je bil Heli brumno Ano krivo obsodil, de je pjana, ker je videl de je v' tempelnu dolgo molila. In sato-rej ji je rekel: „Kako dolgo bosh pjana, stresni se od vina, kteriga si polna. 1. Kralj. 1, 13. Tako so tudi Judje binkusht-na nedélo Apostelne, kteri so s' svetim Du-ham napolneni mnoge jesike govorili, krivo obsodili, de so pjani. Djanj. Apost. 2, 13.

Kaj je sturiti, de se zhlovek letega greha obvarje?

1.) Nikolj naj blishniga hudo ne sodi, dokler ni od njegove hudobije dobro pre-prizhan. 2.) Naj djanje in nehanje blish-

niga vselej raji na dobro kakor na hudo obrazha. 3.) Naj zhloveka kadar kake hudobne déla nad njim vidi, kolikor se da, ne le samo pred drusimi, ampak tudi sam pred sabo isgovarja. 4.) Naj si misli, de ima vsaki zhlovek kake slabosti nad sabo, in naj skerbi svoje bolj sposnati, in bolj ponishno shiveti.

Kdo se gréha podpihovanja kriviga sturi?

Tisti, ki ljudi drashi in shunta, de se med sabo prepirajo in sovrashijo. „Sem se shtejejo vsi tisti perlisnjenzi, kateri smeraj palejo, kaj bi kajzhes blishniga flishali in svedili, de bi mu bersh potlej s' potuhnjeno prijasnostjo povedali.

Ali je podpihovanje velik gréh?

Velik gréh je, ker istega pridejo vezhkrat strashne sovrashstva in nemir po hifhah. In pa she posebno sato, ker se satosheni zhlovek odgovoriti ne more, ker sa svoje pozhernenje ne vé.

Kaj s. pismo od tega gréha govori?

„S. pismo pravi: „Sheft rézhi je, ktere Gospod sovrashi, in nad sedmo se mu gnusi. (Sedma rézh je pa ta) „Kteri med bratami raspertje trofi.“ Prip. 6, 16 — 19. „Preklet je podpihovavéz in dvajesizhnik, sakaj on bo veliko med sabo mirnih rasdra-shil.,, Sirah. 28, 15. Podpihovanje je

sturilo, de so trije mladenzhi od kralja Nabuhodonosarja v' rasbeljeno pezh. Dan. 3, in brumni Daniel v' jamo levov bili ver-sheni. Dan. 6.

Kaj je v' osmi sapovedi sapovedaniga?

V' osmi sapovedi je sapovedana ref-nizhnost in odkritoserzhnost v' besedi in v' djanji, in potlej pa skerb sa svojo in sa blishniga zhaft in poshtenje; in de se mu, zhe mu je bilo dobro imé odvseto, spet nasaj sadobi. „Skerbi sa dobro imé, sakaj leto bo tebi bolj terdno ostalo, kakor tav-shent drugih in velikih salog. Dobro shivljenje imá odshtete dni: dobro imé pa vekomej ostane.“ Sir. 41, 15 — 16.

Kako skerbiamo sa zhaft in sa poshtenje?

Sa svojo zhaft in sa svoje poshtenje skerbiamo, zhe si persadevamo, de bi vse lepe kerfhanfke zhednosti nad sabo imeli, in zhe vse dolshnosti svojiga stanu na tanko spolnimo, zhe smo v' besedi in v' djanji refnizhni in ravni, in zhe si s' bogabojezhim in pametnim shivljenjem Bogu dopa-fti persadevamo. „Bratje, karkolj je ref-nizhno, karkolj je framoshljiviga, karkolj je pravizhno, karkolj je svetiga, karkolj je ljubesnivo, karkolj dobro imé daje, kar k' zhednosti, kar k' hvale vrednimu podu-zhenju pélje, to mislite.“ Filip. 4, 8.

Kako se pa sa zhaft in poshtenje blishniga skerbi?

Sa zhaft in poshtenje blishniga skerbimo, zhe vselej od njega dobro mislimo in govorimo, in njegove dobre lastnosti drugim rasodevamo. „Ljubesen ne misli nizh hudiga, ljubesen vse verje, vse upa.“ 1. Kor. 13.

Od dvéh sadnih sapoved.

Kaj nam dvé sadnji sapovedi prepovedujete?

Sadnji dve sapovedi nam vse shelje po tém, kar nashe ni, prepovedujete.

Kaj nam pa sadnji dve sapovedi sapovedujete?

Nam sapovedujete, de moremo biti zhistiga ferza, in de moremo krotiti svoje hude shelje, in de ne smemo nikolj nizh taziga posheleti, kar nashe ni. „Svelizhani so, ki so zhistiga ferza, sakaj Boga bojo gledali.“ Mat. 5, 8. „Kteri so Kristusovi, so svoje meso s' gréhi in hudimi sheljami vred krishali.“ Galazh. 5, 24.

Sakaj je Bog tudi nashe shelje pod postavo djal?

De nam pokashe: 1.) De je zhes nashe ferza gospodar. „Gospod vaguje ferza.“ Prip. 21, 2.

2.) De mu ni nizh skritiga, kar se v' nashih serzih godi.

3.) De je njegova postava boljshi, kakor vse zhlovehke postave, ktere le s' nashimi sunajnimi deli sapovedujejo, ne pa s' snotravnimi mislimi.

4.) De nam skosi to pokashe, de je treba greh she prezej v' korenini, kar so hude shelje, satirati in sadulhiti. „Vlak je pa skufhan, kadar je od svojiga poshelenja vlezhen in vabljen. Po tém kadar poshelenje spozhne, rodi gréh, gréh pa kadar je sturjen, rodi smerti.“ Jak. 1, 14 — 15.

Kaj se uzhimo is dvéh sadnih sapoved?

Is dvéh sadnih sapoved se uzhimo, de ni sadosi, de se zhlovek le od sunaj, to je v' svojih sunajnih delih prav sadershi, ampak de more tudi resnizhno voljo imeti vse sturiti, kar je sapovedaniga, in vse opustiti, kar je prepovedaniga. „Ne vsaki, kteri mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v' nebeshko kraljestvo, ampak kteri sturi voljo mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 7, 21.

Kaj je Bog tistim obljudil, kteri po njegovih sapovedih shivé?

Bog je vsm takim vezhno shivljenje, in tudi na tém svétu svoj sveti shegen ob-

ljubil. „Ako pa hozhefh v' shivljenje iti dershi sapovedi.“ Mat. 19, 17. „Blagor tim, kateri se nedolshno sadershé, in po Gospodovi postavi shivé.“ Pfl. 118, 1.

Od zerkovnih sapoved.

Ima katolshka zerkuv oblast sapovedi dajati?

Katolshka zerkuv ima od Jesufa Kristufa oblast sapovedi dajati, in ona jih tudi daje svojim vernim sato, de bi loshej boshje sapovedi spolnili, in se svelizhali. „Refnizhno vam povém, karkolj bote savesali na semlji, bo tudi v' nebesih savesano, in karkolj bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano.“ Luk. 10, 16.

Kako nam zerkovne sapovedi pomagajo loshej boshje sapovedi spolniti?

Nam pomagajo, ker nam nektere sapovedujejo take bogabojezhe déla, s' kterimi se boshje sapovedi dopolnijo; druge pa nam odkashejo zhaf, kdaj morejo kristjani boshje sapovedi dopolniti.

Smo dolshni zerkovne sapovedi dopolniti?

Dolshni smo jih dopolniti.

1.) Ker nam she zheterta boshja sapoved sapové duhovskim in deshelskim gosposkam pokornim biti. „Pokorni bodite svojim

višhim, in bodite jim podlošni, sakaj oni zhujejo nad vami kakor taki, kteri bodo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljem sturé ne pa sdihovaje." Hebr. 13, 17.

2.) Ker je Kristus naš sapovednik v' Evangelii terdo sapovedal zerkuv poslušati rekozh: „Zhe zerkve ne poslušha, imej ga kakor malikovavza in ozhitniga gréshnika.“ Mat. 18, 17.

Koliko je zerkovnih sapoved?

Pet zerkovnih sapoved je, ki jih gré šosebno véditi in dopolniti, in so te:

- 1.) Posvezhuj sapovedane prasnike.
- 2.) V' nedéljo in sapovedane prasnike s' spodobno andohtjo s. masbo sliši.
- 5.) Posti se sapovedane postne dni, namrezh shtirdefetdanski post, kvaterne in druge sapovedane postne dni, in v' petek in v' seboto se mešnih jédi sdershi.
- 4.) Spovej se svojih gréhov svojimu postavljenimu spovedniku nar manj enkrat v' létu, in ob velikanozhnimu zhasu prejmi sveto Reshno Telo.
- 5.) Ne imej shenitvanja v' prepovedanih zhasih.

Od perve zerkovne sapovedi.

Kaj perva zerkovna sapoved sapoveduje?

Sapoveduje prasnike ravno tako po-

fvezhevati, kakor nedéljo, to je ob prasnikih pozhivati, ne delati, temuzh' déla brumnosti in bogabojezhnosti dopernafhati.

Kteri prasniki so od zerkve sapovedani?

Vsi prasniki sunaj nedélje, ktero je sam Bog postavil.

Kdo ima oblast v' zerkvi prasnike postaviti ali odstaviti?

Papesh in shkofje imajo oblast prasnike postaviti ali odstaviti.

Zhemu je zerkuv prasnike postavila?

Zerkuv je prasnike postavila in sapovedala k' boshji zhasti, k' poduzhenju in boljshanju vernih. Gospodovi prasniki so v' spomin svetih skrivnost, ktere se take dni obhajajo; prasniki Matere boshije in drusih svetnikov so pa sato sapovedani, de bi verni Boga sahvalili sa toliko gnad, ki jih je Bog svetnikam dal, de se njih zhednosti spomnijo, de bi se uneli jih tudi svetko posnemati, in se svetnikam perporozhili, de bi sa nje Boga profili.

Kako flushijo prasniki Gospodovi k' zhasti boshji?

S' tém, ko naf opomnijo na skrivnosti Jesusa Kristusa in njegove déla, ktere je sa nafhe svelizhanje sturil, de sa nje Boga hvalimo in zhastimo.

Kako pomagajo Gospodovi prasniki k' nashimu poduzhenju in boljshanju?

S' tém ker naf opomnijo na milost in dobroto boshjo, naf spodbadajo h' hvaleshnosti, upanju in ljubeshni do Boga, in naf uzhé, kako se moremo pred Bogam sadershati.

Tako postavim naf prasniki rojstva Jesusoviga opomni, de ker se je ,Sin boshji k' svelizhanju zhloveka tako globoko ponishal, in prez ob rojstvo sa greshniga zhloveka sazhel pokoro delati, se more tudi zhlovek sam ponishati, svojo nepremoshnost sposnati in shivo obzhutiti, in zhes svoje grehe pokoro delati, zhe hozhefkosi Jesufa Kristufa svelizhan biti. Opomni naf pa tudi na neskonzhno milost in dobroto boshjo, kako naf Bog ljubi, ko je svojiga ljubiga ,Sina sa naf dal. Tako premishlovanje naf ushge Boga zhashti, hvalliti, terdno va-nji upati, in ga zhes vse ljubiti, in greha se ogibati.

Kako so prasniki divize Marije in drusih svetnikov k' zhashti boshji?

Tako, ko take dni mislimo na njih sveto shivljenje, in sato Boga hvalimo in zhastimo, ker jim je svojo gnado dal, de so tako sveto shiveti samogli.

Kako flushijo prasniki divize Marije in drusih svetnikov k' nashimu poduzhenju in boljshanju?

Nam flushijo, ko nas opomnijo na njih sveto shivljenje, nas poterdijo v' upanji, de je tudi nam mogozhe s' pomozhjo gnade boshje sveto shiveti, kakor so oni shiveli, in nas budé po njih stopinah hoditi.

Kaj more katolski kristjan ob prasnikih sturiti?

More: 1.) Gnade, ki jih je Bog ljudem sploh, ali svetnikom posebej dal, premishljevati, in Bog sa nje hvaliti.

2.) Zhednosti svetnikov premishljevati, in si jih sa sgled vseti, kako more tudi on shiveti.

3.) Sa svoje potrebe skosi njih proshnje per Bogu pomozh iskati.

Kaj zerkuv v' prvi sapovedi prepoveduje?

Prepoveduje vse tisto v' prasnikih, kar je v' nedéljo prepovedaniga, namrezh:

1.) Hlapzhevsko délo bres potrebe in pravizhniga perpushenja.

2.) Vse opravila in veselje, ktere tém dnevu ali nezhasht delajo, ali nas ga posvezhevati motijo.

Kaj nam je tedaj sturiti, de bomo nedelje in prasnike po volji zerkve posezhovali?

Mi moremo v' zerkuv iti, tam se lepo in andohtlivo sadershati, sveto masbo flifhati, pridigo in kerfhanfski nauk svefto in verno pollufhati, svete Sakramente vredno prejemati, duhovne bukve brati, doma brumne pogovore in svete premiflike imeti, druge dobre déla opravljati, in terdno skleniti, po saflifhani boshji besedi shiveti. „Ne sapustimo nafhih sberalifh, kakor imajo nekteri navado, ampak povefelujmo se, in tolikaj vezh, kolikaj blishej vidite dan priti.“ Hebr. 10, 25.

Jesuf sam nam da svet sgled. Ko je bil 12 let star je fhaf s' svojo materjo Marija in f. Joshefam v' tempel; in sadne tri léta njegoviga fvetiga shivlenja na semlji je pogoftama v' tempel hodil, tam ljudi uzhil, jim sgléde dajal, kako se jim je v' tempeljnu sadershati, in je tam zhudeshe delal. „Sakaj kér fta dva ali trije sbrani v' mojim imenu, tam fim jest v' fredi med njimi.“ Mat. 18, 20. In pervi kristjani fo se vsaki dan v' templi snajdili, pravi f. pifmo. Djanje Apost. 2, 46.

Kaj kashemo kristjani, ko v' zerkuv le unajni flushbi boshji skupej pridemo?

Kashemo, de sposnamo, de je Bog nash Gospod, kterimu smo v' vsih rezhéh

pokorshino dolshni; ker smo vsi v' njegovih rokah, pridemo kakor dobri otrozi k' svojimu ozhetu, njega hvaliti, zhasitati, moliti, njegovi sveti nauk poslushati, in mu vse nas hereve in nadloge potoshiti, in ga gnado in pomozh s' otrozhjim saupanjem profiti. „Jesuf pravi: Vam povem, de ako bota dva is val ene misli na semlji, karkolj bota profila, se jima bo sgodilo od mojiga Ozhete, kteri je v' nebesih.“ Mat. 18, 19.

„Kako ljubesnive so tvoje prebivalisha o Gospod vojšká! Moja dusha sheli, in omedljuje po hishi Gospodovi. Moje serze, in moje meso se veseli v' shivim Bogu. O de bi tudi jest pozhival per tvojih altarjih o Gospod vojšká; moj kralj, in moj Bog. Srezhni so, kteri v' tvoj hishi prebivajo, oni te bodo vekomej hvalili.“ Psl. 83, 2 — 5.

Kako se more kristjan ob soprasnikih sadershati?

Pridno delati kakor druge delovnike. Dober kristjan je v' vsim Jesusovi zerkvi pokorn; on vé de je imela terdne in prave urshahe, (vsroke) ko je nektere prasnike odstavila; torej pa she sapovedane toliko bolj skerbno in svesto posvezhuje.

Od druge zerkovne sapovedi.

Kaj je v' drugi zerkovni sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano v' nedeljo in prasniki s' andohtjo sveto maslo flifhati.

Kaj je v' drugi zerkovni sapovedi prepovedaniga?

Je slasti lenoba per flushbi boshji v' nedeljo in prasnikih prepovedana, postavim:

1) Zhe ni kristjan per vsi sveti masli, ali ne s' andohtjo, ali pa zhe je le po redkim per pridigi, ali per kerfhanfskim nauki ali pa rastresen.

2) Zhe zhas sapovedaniga duhovniga opravila s' jedjo, pijazho, igro in drusimi nepotrebnimi smotami sapravi, ktere ga od boshje flushbe sadershe. „Per vashih gostijah so zitre, arfe, boben, pifhali in vino, in sa Gospodovo delo vam ni mar.“ Isa. 5, 12.

Ali je kristjan kterkrat isgovorjen od dolshnost cb prasnikih sveto maslo flifhati?

Je isgovorjen, zhe more bolniku v' nevarni bolesni strezhi, ali ko ne more do zerkve nekakor priti; ko ga vikshi sapoved sadershi, ali kadar more k' odvernenju ali abvarvanju kake velike lastne ali blifh-

niga fhkode doma oftati. Zhe pa is lenobe pruti dobrimu, ali is prasnih nezhimernih urshahov k' f. mashi ne gré, mu je gréh.

Kaj more tisti kristjan sturiti, ki po vesti is resnizhnih in pravizhnih sgovorov k' f. mashi iti ne more?

Tak more doma moliti, in s' svojimi misli v' zerkvi biti, kakor de bi per flushi boshji bil, de bo deleshen ofra f. mashe, in molitve svojih vernih bratov; doma resnize f. vére premishljevati, duhovne bukve brati, de to dolshnost po svoji mozhi namesti, kak dar ubogim dati, in zhe je mozh, med tednam k' f. mashi iti.

Ali je she stara navada v' prasnike f. mashe slishati?

Ta navada je tako stara kakor zerkuv. Od nedelje se she v' djanji Apostolnov bere, de so verni pervi dan po saboti; (to je v' nedeljo) skupej prishli, de so bili per lomljenji kruha, (to je per f. mashe) in de so bili obhajani. Djan. Apost. 2.

Ali je kristjan dolshan tudi ob delovnikih f. mashe slishati?

Ni dolshan, zerkuv je to le ob nedeljih in prasnikih sapovedala; pa vender dobro in koristno je, zhe ima perloshnost in zhas, de se lohka sgodi, in de sraven dolshnost svojiga stanu ne samudi. Dober

kristjan ne bo is sanikernosti nizeh dobriga opustil.

Kje se more sveta masha slishati?

Zhe je mogozhe v' svoji fari. Ovze gredo sa svojim pastirjem, ker posnajo njegov glas. Jan. 10, 4.

Ali je sapovedano v' svoji fari s. mashe slishati?

Sapovedano je v' tridentinskim sboru, de morejo shkofje ljudstvo opominjati, de naj se po gosto v' svoji fari snajde, sosebno ob nedeljih in velikih prasnikih, in de tamkej s. mashe in boshjo besedo slishi. Sej. 24, 4.

Sakaj je zerkuv to sapovedala?

Sato: 1.) De bi farmani s' svojim fajmoshtrom ob nedeljah in prasnikih (*ob kterih sledni fajmoshter sa svoje farmane mashujejo*) sklenjeni ofer svete mashe Bogu ofrovali, in boshjo besedo od svojiga duhovniga pastirja slishali. 2.) De farmani slishijo oklize, in druge njim potrebne osnanila.

Kaj isgovori kristjana od dolshnosti v' svoji fari s. mashe in pridigo slishati?

Sgovori ga starost, bolehnost, zhe ni druge mashe v' njegovi fari, h' kteri bi var-

hi samogli iti, in kader se is drusih resnizh-
nih urshahov priti ne more.

Od svete Mashe.

*Kaj je Jesus sturil, de bi Sakra-
ment s. Reshniga Telefa vedno v' nje-
govi zerkvi ostal?*

„Svojim Apostelnam in njih nastopni-
kam, in mashnikam je dal oblast ravno to
sturiti, kar je sam per sadni vezherji sturil,
kruh in vino v' njegovo pravo telo in nje-
govo pravo kri spremeniti, ker jim je re-
kel: „To sturite k' mojimu spominu. Luk.
22, 19.

*Kje mashniki kruh in vino v' pravo
telo in kri Jesusovo spremeni?*

Per s. mashe, ker ravno to sturé, kar
je Jesus per sadni vezherji sturil.

Kaj je sveta masha?

„Svéta masha je nekervavi ofer novi-
ga testamenta, vedni spomin kervaviga
ofra, kteriga je Jesus Kristuf na krishu
opravil.

Sakaj se s. masha imenuje ofer?

Sato, ker se Bogu v'ligamogozhnimu
pravo telo in kri Jesusa Kristufa v' po-
dobah kruha in vina daruje.

Sakaj se s. mashi pravi nekervavi ofer?

,Sato, ker se per s. mashi kri ne pre-
liva, kakor je bila na krishu prelita.

,Sveta masha je ravno tisti resnizhni
ofer, ki ga je Jesus na krishu sa naf opravi-
vil, ker je ravno tisto telo Jesusovo, ki
je bilo sa naf na krishu dano, in ravno
tista kri, ki jo je Jesus sa naf prelil, per
nar svetejsim ofer s. mashe sa naf ofrano,
lamo s' raslozhkam, de per s. mashi ni
kri prelivana, kakor jo je Jesus na
krishu prelil.

*Zhimu je Jesus Kristus ofer s. ma-
she postavil?*

Jesus ga je postavil; 1) de je v' svoji
zerkvi pravi in resnizhni ofer do konza sveta
sapustil.

2) De je vedni spomin kervaviga ofra
na krishu v' svoji zerkvi ohranil.

3) De je nam posebno snamnje svoje
neskonzhne ljubeshni dal.

Kdo opravlja ofer s. mashe?

Nevidno ofruje Jesus Kristus sam sebe
svojimu nebeskimu Ozhetu sa naf, vidno
pa opravlja ta ofer mashnik.

Kako mashnik ofer s. mashe opravlja?

Tako de vse sturi, kar je Jesus per
posledni vezherji sturil.

- 1) Prime kruh in kelh s' vinam.
- 2) Posveti oboje, in nad obema Kristufove besede isrezhe, skosi ktere se kruh in vino v' telo in kri Jesufovo spremeni.
- 3) Vshije telo in kri Jesufa Kristufa, in da oboje v' podobah kruha vernim vshiti, zhe k' f. obhajilu gredo.

Sakaj opravlja mashnik ofer f. mashe?

1) De sposna, de je Bog Gospod vsiga, in de ima vso oblast zhes vse stvari.

2.) De obhaja spomin Jesufove smerti, ki jo je Jesuf sa naf preterpel.

3) De sahvali Boga sa vse prejete dobre; ker ga ne moremo bolj hvaliti in se mu hvaleshnih skasati, kakor zhe Jesufa darujemo, nad kterim ima Ozhe nebeshki vse dopadajenje.

4) De bi sprosil od Boga odpushenje grehov.

Naf s' Bogam spraviti in nam odpushenje grehov per boshji pravizi sado-biti, se je Jesuf na krishu ofral, in se sbe sdaj na altarju Ozhetu nebeshkimu daruje sa shive in mertve. „Sato tudi samore na vekomej svelizhati té, kteri skosi nje-ga k' Bogu pridejo; ker vselej shivi, de sa naf profi.“ Heb. 7, 25.

5) De bi od Boga sprosil vse gnade, ki jih potrebujemo sa dusho in telo.

Od Boga sadobimo vse le škosi Jesusa, per f. mashe pa njega kakor svojiga frednika Bogu Ozhetu darujemo, in ga s' terdnim saupanjem profimo, ker vémo, de, ko je nam svojiga ljubiga Sina sa ofer dal, nam bo s' njim tudi vse dal. Torej radi k' f. mashe hodimo, in vse sturimo po Jesufovi sapovedi, de bomo tega svetiga ofra deleshni in svelizhani.

Komu je ofer f. mashe ofruje?

Ofer f. mashe se le samimu Bogu ofruje.

Ali se ofer f. mashe tudi svetnikam na zhasht opravlja?

Tudi svetnikam k' zhashti in k' njih spominu se ofer f. mashe opravlja; to de Jesus Kristus njim ni ofrovan, ampak samimu nebeshkimu Ozhetu.

Sakaj se ofer f. mashe svetnikam na zhasht opravlja?

Sato: 1.) De Boga sa gnade hvalimo, ki jih je svetnikam dodelil, de so le sa Boga shiveli, in vezhno svelizhanje frezhno dosegli.

2.) De svetnike s' kterimi smo s'he smirej tako šklenjeni, kakor so udje telefa svesani, profimo, de bi nas'ho molituv s' svojo šklenili, in Boga sa nas' profili, de bi nam gnado dal sveto shiveti, in enkrat v' njih drushbo v' nebesa priti.

3.) De se na njih shivljenje spomnimo in ga posnemati sklenemo, kar nas tudi molitve per s. mashi opominjajo.

Sa koga maschnik sveto masho ofruje?

Sa shive in mertve posebno verne kristjane, kar nas molituv pred povsdigovanjem uzhi, ker maschnik moli: In sa vse, kteri se prave katolske in apostolske vére dershé.

Ali se s. masha sa vse mertve opravlja?

Sa vse dushe v' vizah, tako de ni nobena dusha posabljena, de bi bilešis viz reshene, in de bi skorej v' kraj nebeske luzhi in miru prishle.

Sa pogubljene pa se ne opravlja, ker so she v' vezhni ognj obsojene; njim nobena proshnja vezh ne pomaga, in ne morejo sadu s. mashe deleshni biti.

Ali se ofer s. mashe sa eniga samiga opravlja?

,Svéta masha je ofer zele zerkve, in se nikolj sa eniga samiga ampak sa vso zerkuv opravlja; poseben spomin in proshnje se pa per s. mashi sturé sa tiste, kteri so se maschniku perporozhili.

Ob katerih dnevih mati katolška zerkuv posebno ofer f. mashe sa merlizhe opravlja?

Posebno na dan njih smerti ali pokopa, na tretji, na sedmi, na trideseti dan, in na letni dan po smerti, szer pa tudi, kadar so masniki prosheni spomin sa kakiga mertviga sturiti.

Kadar se sa kakiga mertviga posebej mashuje, pomaga to tudi drugim mertvim?

Tudi vsm drugim vernim mertvim pomaga, ker masnik sa vse mertve per f. mashe moli, ker pravi: Proximo te o Bog, de té (to je, ki so se v' spomin perporozhili), in vse, kateri so v' Kristusu saspali, deneih v' kraj hladu, luzhi in miru skosi ravno tega Kristusa Gospoda nashiga.

Sa ktere rezhi se sme kristjan masniku perporozhiti, de bi per mashe sanj profil?

Nar pred sa dushne potrebe, in sa telesne pa s' tém perstavkam, zhe so mu k' svelizhanju potrebne.

Kako se more f. masha slishati?

,Sveta masha se more vsa slishati, in se ne sme nobeden poglaviten del is lastne nemarnosti samuditi; in tudi ni sadosi le s' telesam per f. mashe biti, ampak jo

more andohtlivo, spodobno in s' zhaſtjo ſliſhati.

Kaj je andohtlivo ali pobošhno per ſ. maſhi biti?

Andohtlivo per ſ. maſhi biti ſe pravi radovoljno ne rasmišljen biti, na déle ſ. maſhe miſliti, in s' duham v' Bogu biti, in torej Boga v' ponishnosti moliti, ga ſa prejete gnade in dobrote hvaliti, novih gnad ga proſiti, ſturjene grehe is ſerza obſhalovati, in terdno ſkleniti ſa ref ſe poljſhati, in Boga nizh vezh raſſhaliti.

Kaj ſe pravi ſpodobno in s' zhaſtjo per ſ. maſhi biti?

S. zhiſtim, ponishnim ali uſaj ſgreva-
nim ſerzam, in tudi s' ſpodobnim unajnim
ſadershanjem per nji biti; torej ſe ne oſi-
rati, govoriti ali kaj drusiga neſpodobni-
ga pozhenjati. Spomni ſe, kadar k' ſveti
maſhi greſh, de greſh na hrib kalvarjo,
kjer ſe hozhe Jeſuf is ljubesni do naſ ofro-
vati, in ſpoſnaj ſvojo nevrednoſt per tako
ſvetim délu prizhjozh biti.

*Ktere molitve ſe nar bolj ſpodobi
per ſ. maſhi moliti?*

Tiſte, ki jih maſhnik moli v' imenu
vſe zerkve in vſih prizhjozhih.

Kteri so nar imenitniſhi déli ſ. maſhe?

Leté: evangeli, ofrovanje, povsdigovanje in obhajilo.

Kaj more kristjan per evangeliu ſturiti?

Kadar ſe evangeli bere, more vſtati, ſe pokriſhati in ſe ſpomniti, de je dolſhnoſt evangeliſki nauk snati, po njem ſhiveti, pred vſim ſvétam ga terditi in perpravljén biti raji umreti, kakor ga ſatajiti.

Kaj more kristjan per ofrovanju ſturiti?

,Svoje miſli s' maſhnikovimi miſlimi ſkleniti in Jeſufa Bogu Ozhetu ofrati.

Sakaj ofruje kristjan Jeſufa Kristuſa Bogu nebeſhkimu Ozhetu?

De mu ſkaſhé ſpodobno zhaſt, de ga ſa prejete dobrote vredno ſahvali, de ga proſi ſa odpuſhanje grehov in ſa vſe duſhi in teſelu potrebne dobrote, ſa vſo kaſtolſhko zerkuv, ſa duhovſko in deſhelſko goſpoſko, ſa ſvoje ſtarifhe, ſhlahto, ſa priyatle in nepriyatle, ſa pravizhne in greſhniké, ſa vſe ſhive in mertve kristjane. S' Jeſuſam ſe more kristjan pa tudi ſam ſebe ofrati.

Kaj se pravi sebe s' Jesusam Bogu ofrati?

Se pravi is ljubezni do Boga ravno tako perpravljén biti vse sa zhaft boshjo sturiti, in vse preterpeti, kar je Bogu dopadljiviga, kakor je Jesus vse sturil in preterpil.

Kaj more kristjan per povsdigovanji sturiti?

More: 1.) Poklekniti, in Jesusa v' podobah kruha in vina na altarju prizhijozhiga moliti.

2.) Poln shalosti in grevenge zhes svoje grehe na persi se terkati in sposnati, de so nashí grehi krivi Jesusove smerti.

3.) Véro, upanje in ljubesen obuditi.

Kaj je kristjanu per s. obhajila sturiti?

Kadar se mashnik na persi terka in govori: O Gospod, nisim vreden, de greh pod mojo streho, ampak rezi famo s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj se tudi kristjan trikrat na persi udari, in naj ravno tiste beséde govori.

Zhe kristjan s. obhajila ne prejme, naj pa v' serzu gorezhe shelje ima, de bi Jesusa v' duhu in v' serzu prejel, de bi se s' vero, upanjem in ljubésnijo s' Jesusam sklenil. Naj Jesusa prosi, kteriga njegova dusha zhes vse sheli, in ki ji je zhes vse potre-

ben, de bi s' svojo gnado k' njem prishel, v' njem shivel, njegovo dusho rasvetlil, s' gorezho ljubesnijo do njega kakor sheni na njegove dushe ushgat, de bi ga vodil, s' seboj sklenil, de bi le v' Jesusu, s' Jesu- sam, in sa Jesusa tukej in v' vezhnosti shi- vel; in tako je na duhovno visho obhajan.

Od pridig.

Ali dopolne kristjan drugo zerkov- no sapoved, zhe ob nedeljih in sapoveda- nih prasnikih samo s. mashe slishi?

Ne dopolni je popolnoma, on more tudi, zhe perloshnost ima, boshjo besedo v' pridigah in kershanskih naukih poslushati.

Sakaj se more tudi pridiga in ker- shanski nauk poslushati.

Sato 1) ker se je nauk od kershanskih refniz she perve zhase kershanske zerkve v' prvi veliki del s. mashe shtel. „Kadar smo pa prvi dan po saboti (v' nedeljo) vkup prishli kruh lomit, jih je Pavl uzhil.“ Djan. Apost. 20, 7.

Justin marternik, ki je v' drugim sto let po Jesusovim rojstvu shivel, in pisal, nam to poterdi, ker pravi: Ob nedeljih pri- demo vsi vkup, po tem so nam, kakor zhas in okolishine raneso, listi Apostelnov in prerokov brani, po tem duhovni pastir vkup sbrane verne uzhi, in ljudstvo opo-

minja, de naj tako sturé, kakor jim je bilo brano. Apolog. 1.

2.) Ker se per pridigah in keršhanskih naukih boshja beseda osnanuje in raslaga, ktera nam pove, kako nam je shiveti, zhe hozhemo svelizhani biti.

3.) Ker malo ljudi do dobriga resnize keršhanfke veré vé, ktere vediti je kristjanu k' svelizhanju treba, in ker v' resnizah neveden kristjan veliko hudiga sturi, slabo shivi, in she sato ne vé.

4.) Ker se lohka posabi, kar se je od keršhanskih resniz vedilo, in ker zhlovek, zhe ni opominjan in perganzan, rad opu-fha, kar je sturiti dolshan.

Zhe bil kristjan tudi sa res prav dobro v' resnizah s. vere poduzhen, mu je vender she treba svesto k' pridigam hoditi. Sakaj vsak zhlovek je ali gresnik, ali pa pravizhen. Zhe je gresnik, ga bo pridiga ali nauk k' pokori obudila. Kralj David je boshjo postavo dobro sposnal, on je dobro vedil, kaj je gréh in kaj ni, in vender koliko zhasa je bil v' gréhu, in na pokoro ni mislil, in tako dolgo ne, de mu ga je prerok Natan v' nauku rasodel. Ta ga je sbudil, de je sazhel na pokoro misliti, in jo delati. Zhe je pa zhlovek tudi pravizhen, bo v' pravizhnosti bolj poterjen, in nauk mu bo tudi she vselej kake pre-gresfke in pomanjklivosti rasodel, ktere she poravnati more, in bo svedil, kako she

samore v' popolnamasti rasti, in se nevarnosti ogibati. „Kdor je is Boga, besede boshje poslušha.“ Jan. 8, 47.

Kaj more sturiti, kdor hozhe kaki prid od pridig imeti?

1.) More pred pridigo in keršhanskim naukam s. Duha sa rasvetljenje profiti, de bi prav boshjo besedo sastopil.

2.) Svešto poslušhati.

3.) Kar slišhi na-se, ne na druge obražhati. On se more po sašlišhani boshji besedi sprashevati, ali je tako shivel, kakor ga resniza uzhi, in ne v' drusih ozheh pesdérja gledati, bruna pa v' svojih ne zhutiti. Mat. 23.

4.) S' dobre volje in shelje poslušhati, de bi potlej tako sturil, kakor je poduzhen, sizer bo njegovo poslušhanje bres svelizhankiga sadu. „Bodite pa delavzi besede in ne samo poslušhavzi, s' komur sami sebe sapeljete. Jak. 1, 22.

Jesuf pravi: „Vfaki, kateri slišhi leté moje besede, in jih dopernese, bo enak dershan modrimu moshu, kateri je sidal svojo hišo na skalo. — In kateri jih slišhi, in jih ne dopernese, bo enak dershan neumnimu moshu, kateri je sidal svojo hišo na pesek.“ Mat. 7; 24 — 27. „Moja mati in moji bratji so ti, ki boshjo besedo poslušhajo in sturé.“ Luk. 8, 21. Ravno to naf Jesuf v' perglihi od sijavza poduzhi. Luk. 8, 4.

Od popoldanfšine flushbe boshje.

*Kaj gre k' popoldanfšini flushbi
boshji?*

Keršhanski nauk, vezhernize, roshen-
kranz, litanije, shegen s' svetim Rešnim
Telefam, in po shegah zerkva tudi she dru-
ge opravila.

Kaj je f. roshenkranz?

Svét roshenkranz je v' katolškki zerk-
vi navadna molituv sloshena is apostolske
vére, is ozhenafha in is zhefhena Marija.

*Zhemu je f. roshenkranz v' katolšk-
ki zerkvi v' navadi?*

Je v' navadi k' pogostimu spominu sve-
tih skrivnost Kristusoviga uzhlomezhenja,
terplenja in od smerti vstajenja, in k' zha-
sti presvete divize Marije.

Od kod so vse té skrivnost snane?

Is svetiga evangelja so vse snane. To-
rej je sveti roshenkranz lepa in perporozh-
ljiva molituv, in kristjane, zhe ga prav mo-
lijo, in lete f. skrivnosti premishljujejo, k'
brumnosti in k' svelizhanju napeljuje.

Od tretje zerkovne sapovedi.

Kaj se pravi se postiti?

,Se postiti se pravi, od mesnih jedi se sdershati, le enkrat, to je, opoldan do sitiga se najesti, svezher pa le malo, szer pa zel dan nizh, sunaj posebne file; posta vim zhe se zhloveku teshave delajo, in takrat se sme le toliko jesti, kolikor je treba, de teshave minejo.

Kako se she zhlovek posti?

Kadar sam sebe sataji; si kako perpu-sheno jed, veselje ali kaj drusiga perpu-sheniga savoljo Boga perterga, in de bi loshej svoje poshelenje premagal.

Sakaj katolska zerkw post sapoveduje?

1.) Sato, de bi se zhlovek od grehov ozhistil, ker grehi vezh del is meseniga poshelenja isvirajo. Jesus sam pravi, de nezhisti duh se is zhloveka ne da drugazhi isgnati, kakor s' molitujo in s' postam.

2.) De bi s' postam dolg svojih grehov plazhali, pravizi boshji sadoft sturili, in savoljo sturjenih grehov saflushene shtrafenge odvornili, ker she ni sadofti, de zhlovek greh sapusti, in se ga ozhisti, ampak ga more tudi nad seboj shtrafati, k' temu pa je post nar perpravnisthi pomozh.

3.) De bi s' postam svoje nagnjenje do hudiga slabili, na svoj dušhi pa mozhnejšhi perhajali, in tolkanj perpravnišhi bili dobro po boshji volji delati.

Ali je post Bogu prijeten?

De je post Bogu prijeten naš sveto pismo uzhi. David pravi: „Jest sim se postil in ponishal, in prejel bom, kar prošim.“ Psalm. 34, 13. „Preobernite se k' meni, (pravi Gospod) is zeliga serza s' postam, s' jokam in s' shalovanjem.“ Joel. 2, 12. Ninivlanje so se postili, in mesto Ninive je bilo ohranjeno. Jon. 3, 10. Ester se je postila, Boga sa ohranenje svojiga ljudstva prošila, in ušlihana je bila. Ester. 14, 21 — 3.

Ali je she sam na sebi post Bogu prijeten?

Post sam na sebi she ni Bogu prijeten, more tudi s' obshalovanjem svojih sturjenih grehov sdrushen biti, in dobro je, kar sebi perterga, ubogim dati; in brumno shiveti si persadevati. „Boljšhi je molituv s' postam in vbogajme dajanjem, kakor saloge slata spravljati.“ Tob. 12, 8. „Glejte, na dan vašhiga posta délate po svoji glavi, in vašhe dolshnike bres milosti terjate. Glejte, kadar se postite, se pravdate in prepirate, in bijete s' pestjo neusmiljeno. Ne postite se kakor do sdaj, de bi se na

visokim vashe krizhanje flifhalo. Sim si mar taki post isvolil, de zhlovek zhes dan svoj shivot tare? de svojo glavo obefha, na ojstrim in pepéli leshi; bosh ti to post in Gospodu prjeten dan imenoval? Sturi proste krivizhno svesane. — Lomi lazhnemu kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v' svojo hišo, kadar nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa, in Gospodova zhašt te bo obdala. Takrat bosh klizal, in Gospod bo uflifhal.“ Isa. 58, 3 — 9.

Ali so vsi kristjani dolshni se postiti?

Vsi so se postiti dolshni, kateri so 21 lét stari, in katerih velika starost, bolesen, flabošt, fosebne velike in tefhke dela ne sgovarjejo.

Ali so tisti, ki se popolnoma ne morejo postiti, od vsiga posta sgovorjeni?

Niso, toliko se morejo postiti, kolikor se samorejo bres ozhitne shkode na sdravji.

Ali si sme sam post polajshati, kateri misli, de je od posta sgovorjen?

Ne sme si ga sam polajshati, ampak more svojiga duhovniga pastirja sato profiti.

Ali velja pred Bogam to od duhovniga pastirja sadobjeno polajshanje posta?

Velja, zhe je ref potrebno, szer pa ne.

Kaj je tištimi sturiti, kteri so pravizhno od posta odvesani?

Naj: 1.) s' drugimi dobrimi déli, zhe uterpé s' vbogajmé dajanjem, s' molitujo, de vezh v' zerkuv gredo, nadomestijo, kar jim per spolnenji posta permanjka.

2.) Boga profiti in sheleti, de bi jih pokore, molitve in posta zerkve deleshne sturil.

Ali moremo ob postnih dnevih se tudi od mesnih jedi sdershati?

Tudi od mesnih jedi se moremo sdershati, zhe pa shkof dovolijo, de smemo mesne jedi jesti, se vender ne smemo vezh kakor enkrat na dan, opoldan do sitiga najesti.

Kakshno dolshnost imamo ob petkih in sebotah?

,Se moremo od mesnih jedi sdershati.

Ali so vsi kristjani dolshni to sapoved dershati?

Vst katolski kristjani, kteri se she pameti savedo, ki niso bolni, ali nimajo posebniga perpushenja od svojiga shkofa is pravizhnih urshahov.

Sakaj zerkuv v' petek in seboto sapove mesnih jedi se sdershati?

Zerkuv sapové mesnih jedi se sder-

shati, v' petek v' spomin Jesufoviga terplenja in smerti; v' sabota pa v' spomin, de je ta dan Jesuf v' grobu leshal.

Sakaj je zerkuv shtirdefetdanski post postavila?

1.) Sato, de bi kristjani Jesufa posnemali, ki se je 40 dni in nozhi v' pufhavi postil.

2.) De bi kristjani bolj perpravljani bili skrivnosti Jesufove smerti in njegoviga vstajenja vredno obhajati.

3.) De bi se s' postam, molitujo in s' drugimi dobrimi deli k' velikanozhni spovedi in k' velikanozhnemu obhajilu perpravljali.

Kako more kristjan shtirdefetdanski post dershati?

Se more postiti, kratkozhasov se ogibat, vezh zhasa moliti, svete bukve brati, losfebno od Jesufoviga terplenja, in vbo-gajme dajati, kolikor uterpi.

Sakaj je zerkuv adventne poste postavila?

Sato, de se kristjani s' pokoro in pobolshanjem k' Jesufovimu prihodu in rojstvu po vrednim perpravljajo.

Sakaj je zerkuv kvaterne poste postavila?

1.) De bi se kristjani spomnili na dolshnost pokoro delati, in sa svoje gréhe sadosti sturiti.

2.) De bi ponishno Boga profili, ker ob kvaternih tednih shkofje mafhnike shegnajo, sa dobre in svešte namestnike Jesusove, ker takih verni silno potrebujejo.

3.) De bi Boga profili, de bi nam sad semlje dal in ohranil, in ga sa prejete dobrote hvalili.

Sakaj je zerkuv poste pred nektermi velikimi prasniki sapovedala?

Jih je sapovedala, de bi se kristjani s' pokoro perpravljali prasnike bolj sveto, in k' vezhimu dushnimu pridu prasnovati.

Koga je more kristjan she postne dni sdershati?

Kristjan se more postne dni tudi vliga rasbotniga veselja sdershati, ker postni dnevi so dnevi pokore in shalosti, ne pa dnevi veselja.

Kaj pokashe ta, ki teh zerkovnih sapoved ne dopolni?

De je zerkvi nepokoren, in de mu ni veliko mar sa njegovo dusho in svelizhanje, ker se perpomozhkov k' svelizhanju potrebnih ne poslushi; in sraven pa she svojiga blishniga pohujsha, kterimu je dober sgled dolshan dati. „Ako savoljo jedi svojiga brata shalish, she ne ravnash po ljubeshni. Nikar ne pogubluj s' svojo jedjo tega, sa kteriga je Kristuf umerl.“ Rim. 14, 15.

Od zheterte zerkovne sapoved.

*Kaj je v' zheterti sapovedi sapoveda-
niga?*

De naj se vsaki kristjan nar manj enkrat vsako léto svojih gréhov spové, in ob velikonožnim zhasu sveto Reshno Telo prejme.

Ali so prvi kristjani potrebovali te sapovedi?

Niso je potrebovali, ker so bili she tako vsi ognjeni Sakrament f. Pokore in f. Reshniga Telefa prejemati, in so vedno sheleli s' Jesusam fkljenjeni biti.

Zerkuv je le potlej, kadar so kristjani mersli proti tem dvema Sakramentam postali, vernim ta sapoved dala. Sraven pa zerkuv gorezhe shelje ima, de bi verni ta dva sveta Sakramenta vezhkrat med létam vredno prejeli, kar dobri kristjani tudi sturé. „Jesus pravi: „Ako ne bote jedli mesa Sinu zhlovekoviga in pili njegovo kri, ne bote iméli shivlenja v'sebi.“ Jan. 6, 54.

Kje naj kristjan ob velikanožnim zhasu spoved opravi, in f. Obhajilo prejme?

Zhe nima posebniga resnizhniga isgovora po sapovedi zerkve v' svoji fari.

Sakaj sapové zerkuv, de naj kristjan ob velikanozhnim zhasu spoved v' svoji fari opravi?

Sato, de duhovni pastir svoje ovze posna, od katerih bo mogel Bogu odgovor dajati; in njih dolshnost je, flabe krepzhati na dushi, bolne sdraviti, in ranene zeliti, raskropljene nasaj perpelati, in sglubljeni iskati. Ezech. 34, 4.

Ali je vsaki kristjan dolshan ob velikanozhnim zhasu s. Obhajilo prejeti?

Vsaki, kateri je od spovednika sa vredniga sposnan, in je prav perpravljén. „Postergajte stari kvaf, debote novo testo. Sakaj nashe velikanozhno Jagnje Kristuf je ofrano. Obhajajmo tedaj velikanozhne s' starim kvasam, tudi ne s' kvasam hudobije in malopridnosti; ampak s' oprésnimi kruhi zhistosti in resnize.“ 1. Kor. 5, 7 — 8.

Doklej terpi zhas velikanozhne spovedi?

V' ljubljanski shkofii od druge postne nedelje do Kristufoviga v' nebo odhoda.

Od pete zerkovne sapoved.

Kaj peta zerkovna sapoved prepoveduje?

Prepoveduje od perve adventne nedelje do svétih tréh kraljev, in od pepel-

nizhne frede do perve nedelje po veliki no-
zhi shenitvanje imeti.

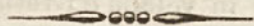
*Sakaj je shenitev ob tih zhasih pre-
povedana?*

Sato, de te svéte zhase v' pokori in
v' flushbi boshji preshivimo, in velike skriv-
nosti s. vére, ki jih nam zerkuv takrat o-
snanjuje bres rastresenja premishljujemo,
od kar nas per shenitvah vezhi dél navad-
ne pojedine in veselje odvrazhujejo.

Zheterti dél.

Od svetih Sakramentov.

Kaj more kristjan nar bolj sheleti, in si persadevati dosezhi?

Sheleti in vse persadevati si more kristjan, de bi tukej brumno, sveto shivel, in enkrat svelizhan bil. „Sakaj to je volja boshja, vashe posvezhenje.“ 1. Tesal. 4, 3. „Bog hozhe, de bi vsi ljudje svelizhani bili, in k' sposnanju resnize perfhli.“ 1. Tim. 2, 4.

Kdo pa nas je poduzhil, kako samoremo brumno in sveto shiveti, in svelizhani biti?

Jesuf Kristuf nas h Svelizhar, kteri nas je pred Bogam opravizhil, nas je poduzhil, kako samoremo skosi véro na njega, in s' dobrimi déli njegoviga neskonzhniga saflushenja deleshni, in svelizhani biti.

„Sakaj perkasala se je gnada Boga Svelizharja nashiga vsm ljudém, ktera naf uzhi, de se odpovejmo hudobii, in pofvetnim sheljam, de bomo tresno, pravizhno, in bogabojezhe shiveli na tém ívetu, in zhakali na svelizhansko upanje, in zhastitlivi prihod velikiga Boga in Svelizharja nashiga Jesufa Kristufa, kteri je dal sebe sa naf, de bi naf reshil od vse krivize, in sebi ozhistil ljudstvo, ktero bi mu dopadlo, in se po dobrih delih ravnalo.“ Tit. 2, 11 — 14.

Ali samoremo sami od sebe brumno shiveti?

„Sami od sebe ne, ampak s' pomozhjo gnade boshje.

Kje pa sadobimo gnado boshjo?

V' ívetih Sakramentih.

Kaj je ívet Sakrament?

„Svet Sakrament je vidno snamnje nevidne gnade boshje od Jesufa Kristufa sa nafhe svelizhanje postavljeno.

Sakaj se Sakramenti imenujejo vidne snamnja?

„Se imenujejo vidne snamnja sato, ker se per vsakim Sakramentu kaj vidi, flifhi, ali zhuti; od sunaj nam kashejo, kaj Bog skosi nje po duhovno in nevidno v' naf dela. — Tako se per ívetim Kerstu vidi vo-

da, in se slišijo besede, ktere se med obli-
vanjem isrekujejo.

*„So Sakramenti samo snamnja gna-
de boshje?“*

Sakramenti niso samo snamnja gnade
boshje, temuzh gnado, ktero pomenijo, ima-
jo tudi v' sebi, in nam jo delé. Tako per
svetim Kerstu ravno tišti zhas, kadar se telo
od sunaj obliva, in se besede svetiga Ker-
sta isrekujejo, gnada boshja dušno snotraj
ponavlja in ozhishuje od vsih grehov.

„Naf je, ne is del pravize, ktere smo
mi storili, ampak po svojim usmilenji sve-
lizhal skosi kopvo prerojenja in ponovle-
nja svetiga Duha, kteriga je obilno v' naf
vlil skosi Jesusa Kristusa Svelizharja nafhi-
ga, de skosi njegovo gnado opravizheni
postanemo erbi po upanji shivljenja. Tit.
3, 5 — 7.

*Sakaj je Jesus Kristus svete Sakra-
mente postavil?“*

Jesus Kristus je svete Sakramente po-
stavil sa nafhe posvezhenje.

*Kako naf sveti Sakramenti posve-
zhujejo?“*

„Sveti Sakramenti naf posvezhujejo,
de nam nekteri gnado opravizhenja, ki jo
sše prej nimamo, dodelé, nekteri pa jo
v' naf pogmerajo ali povikshajo.

Kteri sveti Sakramenti nam posvezhujozho gnado delé in nasopravizhjo?

,S. Kerst in f. Pokora nam posvezhujozho gnado delita in nasopravizhita.

Kako se f. Kerst in f. Pokora sato imenujeta, ker nam posvezhujozho gnado delita?

,S. Kerst in f. Pokora se sato imenujeta Sakramenta mertvih.

Sakaj se imenujeta Sakramenta mertvih?

Sato, ker je zhlovek pred, ko jih prejme na dushi mertev, ker je bres gnade boshje, ktera je shivljenje dushe; v' teh Sakramentih pa jo sadobi, in skosi njih dusha oshivi sa vezhno shivljenje.

Kako se imenujejo Sakramenti, kteri posvezhujozho gnado v' naspovikshajo?

Se imenujejo Sakramenti shivih.

Sakaj se imenujejo Sakramenti shivih?

Sato, ker more zhlovek, preden jih prejme, she posvezhujozho gnado boshjo imeti, ktera po teh Sakramentih obilnisthi in mozhnejshhi postane.

Kteri so Sakramenti shivih?

Sakramenti shivih so ti le: f. Birma, f. Reshno Telo, f. posledno Olje, f. mashnikov Shegnovanje in f. Sakon.

Kaj je treba še vezh od svetih Sakramentov vediti?

Je treba vediti: 1.) De flehern Sakrament tudi svoje lastne gnade deli.

2.) De se nekteri Sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti.

Kteri Sakramenti se ne smejo vezh kakor enkrat prejeti?

,S. Kerst, f. Birma in f. mafhnikov Sheg-novanje.

Sakaj se ti Sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

Sato, ker vtisnejo neisbrisljivo snam-nje v' dušno, ki bo vedno obstalo.

Bo to snamnje tudi v' prihodnim shivljenji ostalo?

Vezhno bo ostalo, svetnikam v' zhaft, hudobnim pa v' osramotenje.

Od koga imajo Sakramenti mozh?

Od Jesufa Kristufa.

So vsi Sakramenti potrebni?

Vsi Sakramenti so potrebni v' ker-shanski zerkvi; pa niso vsi potrebni flehernimu zhloveku.

Koliko je Sakramentov?

Sedem jih je; in so ti le: 1. S. Kerst, 2. f. Birma, 3. f. Reshnje Telo, 4. f. Poko-

ra, 5. f. posledno Olje, 6. f. maslnikov
Shegnovanje, 7. f. Sakon.

Od svetiga Kersta.

Kaj je f. Kerst?

„Sveti Kerst je prvi in nar potrebnishi Sakrament, v' katerim je zhlovek s' vodo in boshjo besedo od poverbaniga greha in od vsih pred Kerstam storjenih grehov, ozhi-shen, in je v' Kristusu, kakor nova stvar k' vezhnimu shivlenju prerojen in posvezhen.

Sakaj se f. Kerst imenuje prvi Sakrament?

Sato, ker more zhlovek prej kersthen biti, preden sme kaki drugi Sakrament prejeti.

Sakaj se imenuje nar potrebnishi Sakrament?

Sato, ker smo vsi kakor otrozi jese boshje rojeni, in bres Kersta noben zhlovek, tudi otrok, ne more svelizhan biti. „Kdor ni prerojen is vode in is svetiga Duha, ne more v' kraljestvo boshje priti.“ Jan. 3, 5. „Kdor bo veroval in bo kersthen, bo svelizhan.“ Mark. 16, 16.

Kdaj je Jesus ta Sakrament postavil?

Takrat, kadar je po svojim vslajenji od smerti svojim Apostelnam rekel: „Pojte

po vſim ſvetu, uzhitе vſe narode, in kerſhujte jih v' imenu Ozheta, „Sina in ſvetiga Duha. Mat. 28, 19.

Kaj ſadobimo v' ſvetim Kerſtu?

V' ſvetim Kerſtu ſadobimo :

1.) Odpuſhenje poverbaniga greha, in vſih drusih pred Kerſtam ſturjenih grehov; tudi vſih vezhnih in zhaſnih ſhtrafeng, ktere bi mogel greſhnik na tem ali na unim ſvetu ſato terpeti, de bi ſa - nje pravizi boſhji ſadoſti ſturil; tako de bi zhlovek prez v' nebefa ſhel, zhe bi po Kerſtu v' nedolſhnoſti umerl. „Dajte ſe kerſtiti v' imenu Jeſufa Kriſtufa v' odpuſhanje grehov.“ Djan. Apoſt. 2, 38. V' prerujenih Bog nizh ne ſovraſhi, nizh pogublenja vredniga ni v' njih.“ Rim. 8., 1. Trient. fej 5.

2.) Sadobimo gnado boſhjo, ktera naſ opravizhi in poſveti, de ſmo otrozi boſhji in verbi nebeſhkiga kraljeſtva. „Greſhniki ſte ſzer bili, ali oprani ſte in poſvezheni v' imenu Goſpoda Jeſufa Kriſtufa. 1. Kor. 6, 11. „Sam duh naſhimu duhu ſprizhuje, de ſmo otrozi boſhji, ako ſmo pa otrozi, ſmo tudi verbi.“ Rim. 3, 16 — 17.

3.) Poſtanemo udje Jeſufovi in katolſhke zerkve in tempel ſ. Duha. „Ne veſte, de ſo vaſhe teleſa udje Jeſufovi?“ 1. Kor. 6, 15. „Ne veſte, de ſte tempel boſhji, in Duh boſhji v' vaſ prebiva.“ 1. Kor. 3, 16.

4.) ,S. Kerst dushi vtisne neisbrisljivo snamnje ; sato le f. Kerst bres velikiga greha ne sme vezh ko enkrat prejeti.

Ali so tudi sa ta svet vse shtrafenge in nastopki poverbaniga greha v' f. Kerstu odpusheni?

Niso, vse bodo she le na dan od smerti vstajenja popolnoma minule, kader bo strohljivo nestrohljivost, in umerijozhe neumerijozhnost obleklo 1. Kor. 15, 53: S. Pismo pravi: Teshak jarm je nad Adamovimi otrozmi od dneva njih is-hoda is materniga telefa do dneva njih pokopa (v' semljo) v' mater vsih ljudi. Sir. 49, 1.

Zhimutemota in nevednost uma spazheno poshelenje, lelesne in dushne nadloge, bolesen in smert she po f. Kerstu ostanejo?

Sato ostanejo, de je zhlovek bolj ponishen in bolj shelen gnade boshje, in mu pomagajo, de si s' poterpeshljivo stjo vezhi zhast v' nebesih saflushi. „Tridentinski sbor pravi, de hudo poshelenje ostane sa vojfkovanje, ktero tistim ni shkodljivo, katerise s' gnado Jesusovo podperti vojfkujejo. Sej. 5, 5.

Kako samorejo odra sheni, kateri nimajo perloshnosti Kersta vode prejeti, svelizhani biti?

,Skosi Kerst shelja. in Kerst kervi.

Kaj je Kerst shelja?

Kerst shelja je, kadar nekdo se nekerščen zlo-
vek sposna, de je vera Jesufova prava, in
ima gorezhe shelje kerščen biti, pa per-
loshnosti nima Kerst vode prejeti, in ven-
der Boga popolnoma ljubi, in svoje sturjene
grehe is ferza obshaluje.

Kaj je Kerst kervi?

Kerst kervi je, kadar nekdo se nekerščen zlo-
vek sheli kerščen biti, pa ne more; in
svojo kri in svoje shivljenje sa Boga in ve-
ro da.

Kdo sme keršhevati?

Shkofje in fajmoshtri, in s' njih do-
voljenjem tudi drugi duhovni in djakoni,
v' sili pa vsak sme keršhevati.

Kaj more sturiti, kdor keršhuje?

Kdor keršhuje more: 1.) Misel imeti
tako kerstiti, kakor je Jesus ta Sakrament
postavil.

2.) More zhloveka s' pravo vodo obliti.

3.) More med oblivanjem te besede go-
voriti: Jest te kerstim v' imenu Ozheta in
,Sina, in svetiga Duha.

*Kaj more odraslen zhlovek sturiti,
kteri hozhe kerščen biti,*

1.) More nar potrebnishi resnize vere
vediti in jih verovati. „Pojte in uzhite vse
narode, in keršhujte jih — uzhite jih vse

dershati, karkolj sem vam sapovedal.“ Mat. 28, 19 — 20.

2.) More voljo imeti ud zerkve Jesufove biti.

3.) „Svoje grehe obshalovati. „Spokorite se, in sledni is med vas naj se da kerstiti v' imenu Jesusa Kristusa v' odpufhanje grehov.“ Djan. Apost. 2, 38.

4.) More v' ferzu fkleniti, in s' besedo oblubiti, de bo do konza po kerfhansko shivel. „Ne véste, de vfi, kateri smo v' Jesusu Kristusu kerfheni, smo v' njegovi smerti kerfheni? Sakaj s' njim smo pokopani fkosi kerst v' smert; de moremo, kakor je Kristuf vstal od mertvih fkosi zhaft Ozhetovo, tako tudi mi v' novim shivlenji hoditi.“ Rim. 6, 3 — 4.

Kdo namest otrok to oblubo sturi?

Namest otrok botri oblubo sturé vse spolniti, h' zhemur Kerst saveshe.

Kakshni morejo botri biti?

Botri morejo biti: 1.) Katolske kerfhanske vere. 2.) V' veri dobro poduzheni, 3.) she birmani, 4.) brumni in 5.) ne premladi.

Kakshne dolshnosti imajo botri?

1.) Botri imajo te, ktere so v' kerst dershali, fosebno ljubiti.

2.) „Skerbeti, de so otrozi po kerfhansko srejeni; in zhe so starishi otrokam

odmerli, ali zhe so sanikerni, naj sami sa njih kersthanfko sadershanje in spolnenje obljud skerbé.

3.) Sa njih moliti.

Komu smo se per f. Kerstu odpovedali?

Per f. Kerstu smo se odpovedali hudizhu, njegovimu djanju in napuhu.

Kaj hozhe rezhi, je hudizhi odpovedati?

To je toliko, kakor: nozhem njemu pokoren biti, in njegovim skushnjavam se nikolj podvrezhi.

Kaj je, njegovimu djanju se odpovedati?

To je, vsm hudim mislim, sheljam, besedam, in delam, s' besedo vsm greham se odpovedati.

Kaj je njegovimu napuhu se odpovedati?

Je toliko, kakor se vsi posvetni zhasti, hvali ljudi, nezhimernim oblazhilam, s' besedo, vsmu, kar hudobni ljudje ljubijo in ishejo, odpovedati.

Kaj smo per f. kerstu obljubili?

Smo obljubili v' Boga, v' Jesusa Kristusa, v' f. Duha in v' katolshko zerkev verovati, po volji boshji shiveti, le sa boshjo

zhaft delati, kakor je Jezus delal; vse ljubiti, kar je Jezus ljubil, vse savrezhi, kar je on savergel, in kakor dobri otrozi matere katolske zerkve tudi nji vso pokorshino skasovati.

Ali smo dolshni to obljudo spolniti?

Moremo jo spolniti, drugazhi svelizhani ne bomo.

Kako se per Kerstu sturjena obljudba ponovi?

Tako le: Verjem v' Boga Ozheta, Sina in f. Duha. Verjem v' Jesusa Kristusa, Sina boshjiga ediniga, ki je Bog in zhlovek skup, kateri je zhloveshki rod s' svojim terplenjem in s' svojo smertjo odreshil. Verujem vse, kar je Bog rasodel, kar so Jezus in njegovi sveti Apostelni uzhili, in kar katolska zerkev, ktire ud biti in do smerti ostati shelim, verovati sapoveduje. Odpovem se is zeliga serza hudizhu, njegovimu napuhu in vsimu njegovimu djanju. Odpovem se tudi vsim greham, bahanju in vsim sapeljivim ukam tega sveta. Perpravljen sim po kershansko shiveti, Bog me poterdi s' svojo mogozhno gnado v' mojim sklepu Amen.

Kdaj se spodobi per f. Kerstu sturjeno obljudo ponoviti?

Spodobi se: 1.) Kmalo, ko se svoje pameti savemo. 2.) Pred f. Birmo.

3.) Na dan svojiga godu, ali ob rojstni obletnizi.

4.) Pred spovedjo in f. Obhajilam, slasti, ko se pervikrat k' f. Obhajilu gre.

5.) Veliko in binkufhtno seboto.

6.) Ob zhasu fkuhnpjav, vezhkrat v' shivlenji, in fosebno v' smertni bolesni.

Ali more kristjan, slo fkerbeti, de gnado ohrani, ki jo je per f. kerstu sadobil?

Slo more fkerbeti, ker je ta gnada nar imenitnishi. Skosi njo je postal otrok boshji, brat Kristusov, erbizh nebeshkiga kraljestva in tempel f. Duha, in zhe bi jo sgubil, v' nar vezhi nesrezho pade, nedolshnost sgubi, in je spet fushen hudi-zhov.

O d f. Birme.

Kaj je f. Birma?

Sveta Birma je Sakrament, v' katerim je kerfhen zhlovek s' pokladanjem rok in molitujo fhkofa, in f. krishmo od f. Duha v' gna-di boshji poterjen, de svojo vero stanovitno sposna, in po nji shivi.

Kaj da f. Birma?

Sveta Birma posvezhujozho gnado boshjo poviksha, in she posebno gnado da, de kristjar. stanovitno vera sposna, in po nji shi-

vi; tudi vtisne dušhi neisbrisljivo snamnje, sato ne sme zhlovek vezh, ko enkrat birman biti. „Kteri pa naf s' vami vred poterduje v' Kristulu, in naf je pomasal, je Bog, kteri naf je tudi sapezhatil, in je dal saštavo Duha v' nafhah serzih.“ 2. Kor. 1, 21 — 22.

Ali je Sakrament f. Birme vsim potreben?

Sakrament f. Birme ni tako potreben, de bi kristjan bres njega ne mogel svelizhan biti, pa savolj gnade, ki jo pogmera, bi se kristjan pregreshil, ko bi ga is sanikerosti ne prejel.

Kdo naf preprizha, de je zhloveku gnada f. Duha potrebna?

Apostelni Jesusovi; oni so bili, pred ko so f. Duha prejeli, malo serzhni, kafniga serza v' vervanji, nesumni; potlej pa, ko so binkushtno nedeljo f. Duha prejeli, so serzhno Jesusa Kristusa vsimu ljuvstvu osnanvali, in ga povsot bres strahu pred smertjo spoznali, in rajshi shivljenje sgubili, kakor od Jesusove vere odstopili.

Kdo je perve kristjane birmoval?

Apostelni so perve kristjane birmovali. — „Kadar so Apostelni, ki so bili v' Jerusalemu, slizhali, de je Samarija besedoboshjo gori vsela, so k' njim poslali Petra in Janesa. Kadar sta priishla, sta sanje

molila, de so f. Duha prejeli. Sakaj v' nobeniga is njih she ni bil prishel, ampak samo kerfheni so bili v' imenu Gospoda Jesufa. Tedaj sta roke na-nje pokladala in so prejeli f. Duha.“ Djan. Apost. 8, 14 — 17.

Kdo ima donashne dni oblast birmovati?

Donashne dni imajo v' redu le shkofje oblast birmovati, ker oni so pravi nastopniki Apostelnov.

Kako shkof birmujejo?

Shkof nad birmanzam roke rasproste, molijo in f. Duha v' njega klizhejo, potlej mu pomashejo zhelo s' sveto krishmo, in ga nekoliko na lize vdarijo, mu mir voshijo, in na sadnje spet sa-nj molijo. — Satorrej morejo birmanzi per prvi molitvi, ki jo shkof nad njimi molijo, in per sadnji, kadar so she vse pobirmali, v' prizho biti.

Kaj pomeni pokladanje rok shkofovih nad birmanza?

Pomeni, de jih bo f. Duh s' svojo gnado obvarval in mozhne skuril.

Kaj pomeni masanje s' f. krishmo?

Pomeni gnado f. Duha, ktera je v' f. Birmi pogmerana, de je zhlovek v' veri poterjen in Bogu prijeten.

Sakaj sture škof s' f. krishmo krish na zheli birmanza?

V' spomin, de ima f. Birma v' svojo mozh od Jesufoviga terplenja in smerti na krishu.

Sakaj na zheli krish jturé?

V' spomin, de se birmanz ne sme framvati Jesufoviga krisha in njegove vere.

Sakaj škof birmanza malo na lize vdarijo?

De se birmanz spomni, de more vselej perpravljen biti sa Jesufa voljno in serzhno terpeti.

Kako more biti perpravljen, kdor hozhe f. Birmo prejeti?

More biti keršhen; zhe je she odrašen, more biti v' veri in v' tém, kar f. Birmo sadéva, dobro poduzhen, in v' stanu gnade boshje, to je, bres smertniga greha biti.

Kako se more tedaj k' f. Birmi perpravljati?

Po sgledu Apostelnov v' Jerusalemu se more perpravljati s' molitujo, in s' drugimi dobrimi deli, in zhe ima smertni greh nad seboj, se more spovedati in f. odveso dobiti.

Kaj naj takrat sturi, kader skof molijo in roke rasprosterte dershé?

Takrat naj birmanz véro v' kerfhanfke refnize ponovi, in v' ferzu terdno skle- ne s' pomozhjo gnade f. Duha nikdar od vere odstopiti, temuzh vselej po sapove- dih f. vere shiveti, in naj f. Duha sato na pomozh klizhe.

V' kateri starosti se otrozi smejo bir- mati?

Zerkev sheli de takrat, kadar se she svoje pameti savedo, de bolj sposnajo, ka- ko potreben jim je ta Sakrament, de se loshej in bolj perpravijo ga vredno preje- ti, in se tudi loshej spomnijo, kdaj so bi- li birmani.

Sakaj se tudi k' f. Birmi botrijem- lejo?

Sato, de bi birmane k' dobrim na- peljvali, od hudiga vrazhvali, jih obljub opminovali, de v' veri stanovitni ostanejo, in po nji shive.

Kaj more birman po f. Birmi stu- riti?

More Boga sa ta Sakrament sahvali- ti, si persadevati Jesusove nauke zhedalje bolj sposnati, na tanko po njih shiveti, prejeto gnado s' molitujo in dobrimi deli ohraniti, in se vsiga ogibati, s' zhimur bi gnado boshjo lohka napravil.

Od svetiga Reshniga Telefa.

Kaj je Sakrament f. Reshniga Telefa?

Sakrament f. Reshniga Telefa je nar svetejšhi Sakrament, je pravo telo in prava kri nashiga Gospoda Jesusa Kristusa v' podobah kruha in vina.

Sakaj se ta Sakrament nar svetejšhi imenuje?

Sato, ker ne posvezhuje samo zhloveka, temuzh ima v' sebi Jesusa Kristusa sazhetnika vse svetosti.

Kakshne imena ima ta Sakrament?

Ta Sakrament se imenuje:

1.) Sakrament altarja, ker se na altarji premenenje kruha in vina v' telo in kri Jesufovo godi.

2.) Nebeshki kruh, ker ima v' sebi Jesusa Kristusa, kateri je per vzhlovezhenji is nebes prishel, in kateri sedi v' nebesih na desnizi svojiga Ozheta. — „To je kruh, kateri je is nebes prishel, ne kakor so jedli vashi ozhetje mano in so umerli; kdor ta kruh je, bo vekomej shivel.“ Jan. 6, 29.

3.) Kruh angelski, ker ima v' sebi Jesusa Kristusa, kteriga Angeli v' nebesih gledajo in vshivajo.

4.) Gospodava vezherja, ker je Jesus ta

presvet Sakrament per sadnji vezherji postavil, in ga svojim Apostelnam vshiti dal.

5.) Popotniza, ker kristjane mozhne sturi, de po poti pravizhnosti hodijo, in v veselo, frezhno vezhnost pridejo.

6.) Sveto Obhajilo, ker kristjani per vshivanji tega s. Sakramenta spomin Jesufove smerti in druge velike skrivnosti obhajajo.

Kdaj je Jesus ta s. Sakrament postavil?

Jesus je ta s. Sakrament per sadni vezherji, na vezher pred svojo smertjo, to je velki zhetertik, postavil.

Kako je Jesus ta Sakrament postavil?

Po vezherji, ko je s' svojimi Apostelni velikanozhno jagnje jedel, je vsel kruh v' svoje svete roke, je sahvalil nebeshkiga Ozheta, ga je s' svojo vligamogozhno besfedo posvetil, ga raslomil, in dal Apostelnam rekozh: Vsamite in jejte: to je moje telo, ktero bo sa vas dano. — Potém je vsel kelih; sahvalil, posvetil in ga njim dal rekozh: Pite is tega vsi, sakaj to je moja kri noviga testameta, ktera bo sa vas in sa njih veliko prelita k' odpuhanju grehov. To sturite, kolikorkrat bote sturili, k' mojimu spominu.

Kaj se je zgodilo na te Jesusove besede: To je moje telo, to je moja kri?

Velik zhudesh, de se je kruh in vino v' Jesusovo shivo telo in kri spremenilo, desiravno je podoba kruha in vina tudi potlej the ostala.

Kaj je Jesus hotel s' besedami: To sturite k' mojemu spominu?

S' temi besedami je Jesus svojim Apostelnam in vsim masnikam oblast in sapoved dal, per s. masni ravno s' temi besedami, ktere je on isrekel, kruh in vino v' shivo telo in kri Jesufa Kristusa spremenvati; tudi je s' temi besedami sapoved dal, de naj se per té skrivnosti verni kristjani na njegovo ljubesen, terplenje in smert hvaleshno spomnijo.

Kdaj se kruh in vino spremeni v' telo in kri Jesusovo?

Kruh in vino se spremeni v' Jesusovo telo in kri, kader masnik zhes kruh isrezhe Jesusove besede: „To je moje telo, in zhes vino: „To je moja kri.

Ali je po posvezhenji she kruh in vino?

Ni vezh kruh ne vino, ker Jesusove vsigamogozhne besede kruh in vino spremene v' njegovo pravo telo in pravo kri. Le podoba kruha in vina she ostane.

Kaj pa je podoba kruha in vina?

Podoba je to, kar se nad Sakramentam s' zhloveshkimi pozhutki vidi in zhuti: farba, pokuf in duh kruha in vina.

Kaj katolška zerkev od spremenenja kruha in vina vérje in uzhi?

1.) De se per posvezhenji kruh in vino fkosi besede Jesufove v' telo in kri Jesufovo (spremeni, in de je Jesus v' tem Sakramentu po boshji in zhloveshki naturi prizhjozh. — Desiravno imata kruh in vino pervo podobo in slad, vender ni vezh ne kruh, ne vino.

2.) De v' podobi kruha in vina je zel Jesus Kristus. — V' podobi kruha tedaj ni samo telo Jesufovo, kakor v' podobi vina ne sama kri; temuzh v' vsaki podobi, in tudi sbe tako majhina drobtiniza ali kapliza teh podobi, je Jesus Kristus zel in ves, Bog in zhlovek, s' dusho in telesam, s' kervjo in s' mesam prizhjozh.

3.) De verni kristjani, ki Kristusa le v' podobi kruha vshivajo, ravno tako Jesusa prejmejo, kakor maffniki, ki ga vshivajo v' podobah kruha in vina.

4.) De pravizhni in gréshniki per obhajilu Jesusa resnizhno prejmejo; to de pravizhni gnado sadobé, gréshniki pa smert.

5.) De Jesus Kristus tako dolgo v' podobi kruha in vina ostane, dokler podobe

minejo ; in de Jesus ostane v' zhloveku s' svojo gnado, dokler smertno ne gréshi.

Kaj je is tega skleniti, ker je Jesus Kristus v' Sakramentu s. Reshniga Telesa prizhjozh?

Skleniti je, de moremo Jesusa Kristusa v' tem Sakramentu moliti.

Kakshen kruh in kakshno vino more biti sa posvezhvanje?

Kruh more biti opresen is zhiste bele moke, in vino pravo vino od vinske terte.

Sakaj je Jesus Kristus ta presveti Sakrament postavil?

1.) V' spomin svojiga terplenja in smerti. „Sakaj, kolikorkrat bote ta kruh jedli, in ta kelh pili, bote smert Gospodovo osnovovali, dokler on pride.“ 1. Kor. 11, 26.

2.) De bi bil on sam duhovna jed nashih duh sa vezhno shivljenje. „Moje meso je sa - ref jed, in moja kri ref pijazha. Kdor ta kruh je, bo vekomej shivel.“ Jan. 11, 56 — 59.

3.) De nam je dal stanovitno sprizhvanje svoje ljubeshni do nas, in de smo s' nebeskim Ozhetam spravljani.

4.) De je s' svojo zerkujo do konza sveta ne le s' svojo gnado, ampak tudi v' refnizi sam v' prizho.

„So kristjani dolshni Sakrament f. Reshniga Telefa prejemati?“

Dolshni so, ker

1.) Jesuf sam to sapoveduje rekozh: „Resnizhno, resnizhno vam povem: ako ne bote mojiga mesa jedli, in moje kervi pili, ne bote imeli shivlenja v' sebi.“ Jan. 6, 54.

2.) Savoljo gnad, ktere kristjan v' tem Sakramentu sadobi, kateri je jed in pitje nafhe dushe sa vezhno shivljenje.

Ali je ta Sakrament vsim vernim sa svelizhanje potreben?“

Ne tako, kakor f. Kerst; ker otrozi, ki she niso per pameti; odrasbeni, kateri ga shelé prejeti, pa jih smert prebiti; in tisti, kateri ob pamet pridejo, svelizhanje dosehejo, zhe so sfer vredni, desiravno niso bili obhajani. Le tak, kateri je per dobrim sposnanju in ga nozhe prejete, ne more biti svelizhan, ker gnado boshjo sametuje.

Kdaj smo dolshni Sakrament f. Reshniga Telefa prejeti?“

Po zerkveni sapovedi smo ga dolshni pod smertnim gréham vsako leto nar manj enkrat, in sfer ob velikanozhnim zhasu prejeti.

Sakaj sapoveduje zerkev ob velikanozhnim zhasu f. Obhajilo prejeti?“

Sato, ker je Jesuf Kristuf ob velikanozhnim zhasu terpel in umerel, in tudi ta

f. Sakrament postavil, in ga dal svojim Apostelnam vshiti.

So kristjani dolshni she ob drugih zhasih f. Obhajilo prejeti?

,Sveto Obhajilo so dolshni kristjani prejeti v' smertni navarnosti, sato, ker je potniza v' vezhno shivlenje; zerkuv pa tudi sheli, de bi ga vezhkrat v' letu prejeli.

Sakaj je dobro vezhkrat k' svetimu Obhajilu iti?

Zhe je kristjan, kolikor njegova slabost samore, vreden, je dobro vezhkrat k' svetimu obhajilu iti, ker jc f. Reshno Telo duhovna jed, in daje mozh njegovi duhi.

Je sanikernost do prejemanja tega f. Sakramenta gréh?

Gréh je, ker tak zhlovek kashe slabo vero, majhino ljubesen in hvaleshnost do Jesufa.

Per kateri starosti so dolshni otrozi pervo f. Obhajilo prejeti?

Nihzher ne more starosti, kdaj so otrozi dolshni, ali kdaj smejo pervo f. Obhajilo prejeti, bolj vediti, kakor starishi in spovedniki, kateri nar bolj vedo, zhe so otrozi sadoosti poduzheni, in zhe tako brumno shivé, de so f. Obhajila vredni.

Kakšne gnade sadobé kristjani, zhe po vrednim s. Reshno Telo prejmejo?

Vredno s. obhajilo kristjana

1.) S' Jesufam sklene. „Kdor moje meso je, in moja kri pije, ostane v' meni, in jest v' njem.“ Jan. 6, 57.

2.) Gnado boshjo v' njem ohrani, in pogmira ali poviksha

3.) Mu male ali odpuštljive gréhe odpušti.

4.) Mu hudo poshelenje pomanjsha.

5.) Obvarje duho od prihodniga hudiga.

6.) Mu da sastavo zhaštitljiviga vstajenja telefa in vezhniga shivlenja. „Kdor moje meso je, in moja kri pije, ima vezhno shivljenje, in jest ga bom obudil posledni dan.“ Jan. 6, 55.

Kdo déli vernim s. Reshno Telo?

Mashniki delé vernim s. Reshno Telo.

Koga tedaj kristjan prejme kadar k' s. obhajilu gré?

Jesufa Kristusa praviga shiviga Boga s' duho in telefam s' kervjo in s' mesam.

Od perpravljanja sa vredno preje-manje tega svetiga Sakramenta.

„Se sme bres perprave iti k' svetimu Obhajilu?“

Ne sme se iti bres perprave k' svetimu

Obhajilu; temuzh kdor ga hozhe vredno prejeti, more prav perpravljen biti.

Kolikero more perpravlanje sa vredno f. Obhajilo biti?

Dvojno: perpravlanje dushe in telefa.

Kahshna je perprava dushe?

1.) De more kristjan bres smertniga gréha in v' gnadi boshji biti.

2.) Tudi ne sme imeti ljubeshni do malih grehov.

3.) More sheleti Jesusa vredno in poboshno prejeti.

Ali je velika pregreha Jesusa nevredno prejeti?

Velika pregreha je, ker je Jesusu velika nezhaft sturjena. — S. Pavl od tega tako le govori: „Kdorkolj bo nevredno ta kruh jedil, in kelh Gospodov pil, je kriv nad telefam in kervjo Gospodovo, in si sodbo (pogubljenje) je in pije, ker ne raslozhi telefa Jesusoviga.“ I. Kor. 11, 27

— 29.

Kteri f. Obhajilo nevredno prejmejo?

Vsi, kteri so v' smertnim gréhu, naj she vedo ali ne, de so v' njem.

Kdaj kristjan ta gréh vedama sturi?

Takrat, ko bi ne hotel spovedniku svojih gréhov rasodeti, ali ko bi per spovdi

odvese ne dobil, in bi vender k' f. Obhajilu fhel.

Sakaj ga tudi taki nevredno premejo, ki ne vedo, de so v' smertnim gréhu?

Sato, ko bi se po sapovedi f. Pavla mogli pred sami lebe fkuliti, preden ga prejmejo. .

Kako se gréhu pravi, ki je s' nevrednim Obhajilam sturi?

Se mu pravi boshji rop.

Kako Bog take shtrafa, ki boshji rop sturé?

Bog jih vezhi dél shtrafa s' slepota uma, s' sapushenjam boshjim, s' terdavratoštjo serza, s' zhasnimi nadlogami, in s' vezhnim pogublenjam. „Sakaj kdor je ali pije nevredno, si sodbo je in pije, ker ne raslozhi telefá Gospodoviga. Savoljo tega je med vami veliko slabih in bolnih, in jih veliko spi.“ 1. Kor. 11, 29 — 30.

Kaj se je is tega uzhiti, ko je nevredno prejemanje f. Obhajila tako velik gréh?

Is tega se je uzhiti, de se zhlovek tega nikolj ne more dosti bati, in de je, zhe je nefrezhen bil v' ta gréh pasti, dolshen se ga spovedati, in veliko pokoro delati.

Kaj more kristjan sturiti, preden f. Reshno Telo prejme, zhe je v' smertnim gréhu?

More pred svoj gréh is serza obshalvati, se ga zhisto spovedati, in f. odveso prejeti.

V' zhim ostoji poboshnost ali andoht serza?

Poboshnost serza obstoji v' tem, de zhlovek:

- 1.) Vero, upanje in ljubesen obudi.
- 2.) De moli Jesusa Kristusa v' Sakramentu f. Reshniga Telefa.
- 3.) Dè misli s' hvaleshnim serzam na smert Jesusa Kristusa, v' ktere spomin je ta f. Sakrament postavljen in sapovedano, de ga verni vshivajo.
- 4.) De je ponishen, in de obudi grevengo nad grehi, in terden sklep svoje shivljenje zhedalje bolj po nauku Jesufovim ravnati, in de ima posebno ljubesen do blishniga.

Kako se obudi vera pred f. Obhajilam?

Tako, de kristjan terdno verje, de je v' Sakramentu altarja ravno tisti Jesus Kristus vprizho, kateri je na svet prishel na odreshit, kateri je terpel in na krishu umerl, kateri je tretji dan od smerti vstal, in sedi na desnizi Boga Ozheta.

Kako se upanje obudi?

Tako, de se kristjan na Jesufovo ljubesen terdno sanese, de mu bo gréhe odpuštil, svojo gnado, vezhno svelizhenje in vse potrebne pomozhi sa svelizhenje dal, ker je tako dobrotljiv in milostljiv, de le mu v' Sakramentu vshivat da.

Kako se ljubesen obudi?

Tako, de ima kristjan, kateri k' s. Obhajilu gre, serzhno veselje do Jesusa Kristusa, kteriga bo sdaj prejel.

Kako hristjan v' s. Obhajilu Jesusa s' ponishnostjo prejme?

Zhe premishluje, kako prezhudno velika je Jesufova ljubesen, ktera je sturila, de se je on tolkanj ponishal, de je svojih vernikov duhovno jed in pijazho postal, de bi se s' njimi sklenil, de bi vezhno shivljenje imeli; de je on kralj nebes in semlje, zhlovek pa prah in pepel in sraven sbe grehnik; kako se je tedaj dolshan pred Jesufam v' svoji nizh ponishvati.

Sakaj more kristjan pred s. Obhajilam tudi grevengo zhes svoje grehe obuditi, in terdno skleniti sa naprej brumno shiveti?

To more sa to sturiti, ker noben zhlovek ni sadosi zhist in popolnoma vreden Jesusa prejeti; in ker bo tako veliko gnado prejel, more tudi terdno voljo imeti

ljubesniviga in dobrotljiviga Jesusa ne vezh shaliti.

Kako naj se verni kristjan šte bolj perpravlja k' svetimu Obhajilu?

Verni kristjan naj se poprejshni dan s' molitujo, s' branjam svetih bukev in s' drngimi dobrimi déli, tudi s' sdershvanjam od dopusheniga velelja, sa f. Obhajilo perpravlja.

Kako se more kristjan na telesu perpravljati sa f. Obhajilo?

1.) De je, zhe ni nevarno bolan, od polnozhi tesh.

2.) De spodobno oblezhen s' velikim sposhhtvanjem k' boshji misi perstopi. „Vse pa naj se poshteno in po redi godi“, sa-pove f. Pavl. 1. Kor. 14, 40.

Kaj more kristjan sturiti, kadar se pred f. Obhajilam ozhitna spoved moli?

Takrat naj grevengo nad svojimi gréhi ponovi. Kadar rezhejo mashnik: Glejte Jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemplje, naj kristjan Jesusa moli; in kadar mashnik pravijo: Gospod, nisem vreden, de gresh pod mojo streho, temuzh rezile s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj obhajanz s' veliko ponishnostjo sposna, de ni vreden Jesusa prejeti, naj se trikrat

na persa udari in ravno te besede s' mahnikam vred govori. Sraven naj tudi upanje obudi, de per Jesusu milost najde.

Kako se more obhajanz per prejemnji f. Hostje sadershati?

Kadar mahnik f. Hostjo podajo, more obhajanz usta zhedno odpreti, jesik na spodni shnabel poloshiti, in s' spofhtvanjam f. Reshno Telo prejeti. S. Hostje ne svezhiti, ne na lash v' ustih perdershevati, ampak prez savshiti. Ako se f. Hostja ust prime, je ne sme s' perstam, ampak s' jesikam odlozhiti, ne is ust pluvati, in ne prez s' zerkve iti.

Kaj more kristjan po f. Obhajilu sturiti?

Kadar je kristjan f. Reshno Telo she prejel, naj poklekne na stran, de v' miru veliko gnado premisli, ktero je prejel, in v' teh brumnih mislih naj

- 1.) Jesusa sahvali sa neskonzhno gnado, ktero mu je skasal, de je k' njemu prishel.
- 2.) Naj ga v' ponishnosti moli.
- 3.) Naj mu dufho in telo ofruje, de bo oboje le na boshjo zhasht obrazheval.
- 4.) Naj Jesusa prosi, de bo s' svojo gnado stanovitno v' njem ostal.
- 5.) Naj vero, upanje in ljubesen obudi in druge sturjene dobre fklepe ponovi.

6.) Naj ga prosi, de mu vse dodeli, kar mu je sa dušno in telo potrebno.

Sakaj se more kristjan s' takoskerbjo k' f. Obhajilu perpravljati?

Savoljo svetosti tega f. Sakramenta in savoljo velikiga sadu, ki ga kristjan is vredniga prejemanja tega f. Sakramenta sado bi, in savoljo velikiga greha, ki bi ga skosi nevredno f. Obhajilo sturil.

Kako je more kristjan na dan f. Obhajila sadershati?

1.) Se more varvati vsiga postopanja, doma biti, Jesusa vezhkrat sahvaliti, dobre déla opravljati, in sbranih svetih misel biti, in dobro je duhovne bukve brati.

2.) V' zerkev iti, in poboshno in andohtljivo moliti.

3.) Vsiga posvetniga hruma in veselja, kar je mogozhe se ogibati, in tudi potlej na Jesusa ne posabiti, kteriga je prejel, de vselej brumno shivi ker le s' takim Jesus vekomej sklenjen ostane.

Ali kristjan samo v' Sakramentu f. Reshniga Telesa Jesusa Kristusa prejme?

Kristjan samore Jesusa Kristusa tudi s' duhovnim obhajilam prejeti.

Kaj je duhovno obhajilo?

Duhovno obhajilo so možne shelje Jesufa in njegovo gnado prejeti, ktere ima kristjan is ljubesni do Jesufa in brumniga shivlenja.

Je kristjanova dolshnost vezhkrat take shele do Jesufa obuditi, ali duhovno obhalijo prejeti?

Kristjan se more vedno v' duhu obhajati, sakaj Sakrament altarja mu je le vzhafi mogozhe prejeti; de bi pa Jesufoviga duha imel, more smirej sheleti, zhe hozhe dushe shivlenje ohraniti. Posebno pa more.

1.) Velike shele do Jesufa in njegoviga duha obuditi, kader se perpravlja s. Reshno Telo prejeti.

2.) Kadar savolj bolesni ne more Jesufa v' Sakramentu altarja prejeti.

3.) Per s. mafhi, kadar se mafhnik obhaja, in tudi drugekrat, kadar vidi druge k' s. Obhajilu iti.

Ali je dolshnost v' navarni bolesni Sakrament s. Reshniga Teleja prejeti?

Velika dolshnost je, ker je takrat nar bolj potrebno, de dusha kristjanova mozh sadobi bolesen volno terpeti, in frezhno umreti, torej se popotniza v' vezhnost ne sme do sadnjiga odlashati, ker je to nevarno.

Zhe kristjan, kateri je bil nekaj dni poprej per s. Obhajilu, sboli. ali mu je treba spet s. Obhajilo prejeti?

Treba mu je, de v' nevarni bolesni popotnizo prejme.

Kaj naj verni sturé, kadar duhoven grede bolnika obhajati?

Verni naj Jesusa molijo in pozhašté, naj ga spremijo in sa bolnika molijo, de bi mu Jesus grehe odpustil, in se mu dal vredno prejeti, in naj tudi sa se prosijo, de bi na sadno uro gnado imeli Jesusa vredno prejeti.

Od Sakramenta svete Pokore.

Koliko poménov ima beseda pokora v sebi?

Beseda pokora ima vezh pomenov, ali se vsame kakor zhednost, ali kakor Sakrament, ali kakor sadoštisturjenje.

Kdo ima pokoro kakor zhednost?

Tisti, kateri greh zhes vse sovrashi in obshaluje, ga vezh ne déla, in ga po vrednosti nad seboj pokori.

Je taka pokora vselej potrebna odpuštenje grehov sadobiti?

Vselej je potrebna, ker drugazhi ni mogoche odpuštenja grehov sadobiti, zhe

grefhnik greha ne sovrashi, in ga ne sa-
pusti. „Spreoberni se k' Gospodu, in sa-
pusti svoje grehe.“ Sir. 17, 21. „Ako se
ne bote spokorili, bote vsi pogubljeni.
Luk. 13, 3. „Dufha, ktera je grefhila,
bo umerla, ako pa krivizhni nad svojimi
grehi pokoro dela, ne bo umerl.“ Ezhel.
18, 20 — 21.

Kaj je Sakrament f. Pokore?

Sakrament f. Pokore je Sakrament, v'
kterim sa to postavljen mafhnik nameft
Boga grefhniku po kerftu fturjene grehe
odpusti, zhe se jih sgreva in zhfsto spove,
in zhe ima tudi refnizhno voljo se pobolj-
fhati, in pravo pokoro delati.

Kdo je postavljen mafhnik?

Tifiti, kteriga njegov fhkof postavijo,
de spoveduje.

Kaj je pokora kakor sadoftlovanje?

„So tifte spokorne dela, ktere fo zhlo-
veku potrebne, de pravizi boshji sadofti
fturi. — Vlak greh more fhtrafaa biti,
zhe ga zhlovek sam nad seboj ne fhtrafu-
je, ga bo Bog fhtrafal, ker je pravizhen,
pravi f. Avgufhtin.

*Kterim je Sakrament f. Pokore po-
treben?*

Vfim tifitim, kteri fo po f. Kerftu smert-
ni greh fturili.

Kdaj je Jesus Kristus Sakrament s. Pokore postavil?

Tisti dan, ko je bil od smerti vstal, in se je svojim Apostelnam perkasal, in jim rekel: „Kakor je Ožhe mene poslal, tudi jest vas pošljem.“ Potlej je va-nje dihnil v' snamnje, de jih s' nevidno oblastjo navda, in jim rezhe: „Prejmite sve-tiga Duha, kterim bote grehe odpustili, tem so odpushteni, in kterim jih bote sader-shali, tem so sadershani. Jan. 20, 21 — 23.

Kdo ima dan donashni oblast grehe odpushtati?

Dan donashni imajo oblast grehe od-pushtati shkofje, ki so nastopniki Apostelnov in drugi mashniki.

Kteri grehi so odpushteni v' Sa-kramentu s. Pokore?

Vsi po Kerstu storjeni gréhi, naj bodo she tako veliki, in naj jih bo she tolkanj se odpusté, zhe je gréshnik prav per-pravljen. — Kristus je rekel svojim Apostel-nam: „Karkolj bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano. Mat. 18, 18.

Kaj sadobimo v' Sakramentu s. Po-kore?

- Sadobimo 1.) odpushtenje gréhov;
- 2.) odpushtenje vezhnih shtrafeng;
- 3.) posvezhujozho gnado boshjo;

4.) mir vesti. — „Zhe se svojih gréhov spovemo, je Bog sveit in pravizhen, de nam nafhe gréhe odpusti, in naf od vse hudobe ozhisti.“ 1. Jan. 1, 9.

Kaj se pravi pravo pokoro delati?

Pravo pokoro delati se pravi k' Bogu se poverniti, od kteriga smo se s' gréham odvernili, svoje gréhe zhertiti, jih resnizhno obshalovati, se jih spovedati, jih nizh vezh sturiti, in sa nje sadoosti sturiti, in dobre dela delati.

S'ktero pergliho naf je Jesus poduzhil, de more gréshnik vse to sturiti, zhe pravo pokoro dela?

S' pergliho od sgubljeniga Sina. Luk. 15.

Kaj je potrebno v' Sakramentu s' Pokore, de se odpushanje gréhov sadobi?

Potrebno je:

- 1.) Sprashevanje vesti;
- 2.) Grevengo nad sturjenimi gréhmi;
- 3.) Naprejšetje ali fklep se poboljšhati;
- 4.) Zhista spoved;
- 5.) Sadoosti storiti ali nalosheno pokoro dostati.

Kaj se pravi vest sprashevati?

Vest sprashevati se pravi, dobro premisliti, kaj je zhlovek od svoje sadnje dobro sturjene spovedi, ali od tistiga zhafa, kar je sazhel gréh sposnovati, gréshil.

Je sprashevanje vesti potrebno?

Sprashevanje vesti je silno potrebno, ker se gréshnik bres sprashevanja vesti sam sebe ne more prav sposnati, se ne poboljšhati, in ne zhisto spovedati.

Je sprashevanje vesti samo takrat potrebno, kader se gréshnik k' spovdi perpravljja?

Ne le takrat, ampak vezhkrat naj svoje shivljenje premishljuje; posebno ob nedeljih, prasnkih, po poslushanji boshje beleda, in vsak dan svezher, ker to pomaga, de se zhlovek loshej sposna, ponishuje in poboljšha.

Ali je more gréshnik per sprashevanji vesti veliko persadeti?

Gréshnik si more per tem toliko in she vezh persadeti, kakor per kakim imenitnim opravilu.

Kteri gréshniki so dolshni svojo vest she bolj skerbnno sprashevati?

Tisti gréshniki, kteri so se slabo spovedali, svojo vest malokrat sprashevali, kteri svét in njegovo veselje ljubijo, in kteri imajo veliko posvetnih skerbi in smotnjav.

Kaj more zhlovek sturiti, de bo samogel svojo vest prav sprashati?

More s. Duha na pomozh poklizati, de ga rasvetli in njegovo grešno serze ome-

zhi, de gréshnik prav sposna svoje gréhe in sebe, kakor ga Bog posna, ki ga bo sodil, kakor je v' resnizi, ne pa kakor se sam sebi sdi.

Gréshnik, zhe bolj gréh ljubi, manj ga vidi, zhe ga bolj sovrashi, bolj ga sposna, ker sovrashstvo is sposnanja pride. Dokler se gréshnik ne sazgne poboljševati, ne bo svojih gréhov sposnal; zhe tudi vidne gréhe sposna, je she vender flep, ker ne sposna njih hudobe. David, ko je svoj gréh prav sposnal, in svojo nefrezho savoljo gréha shivo obzhutil, je rekel: „Tvoje pshize, o Bog, v' meni tizhé, in tvoja roka je teshka nad menoj. Savoljo tvoje jése ni sdravja na mojim mesu, moje kosti nimajo pokoja savoljo mojih gréhov. Sakaj moje hudobije so zhes mojo glavo srafle, in me tlazhijo kakor teshka butara.“ Psalm 37, 3 — 5. Ravno tako je tudi sgubljeni sin sdihoval, ki je sam sebe premišloval in sazhel svojo nefrezho iposnovati.

Na kaj more gréshnik misliti, preden se sturjenih gréhov sprashuje?

More premisliti, zhe je spolnil svoje per sadnji spovedi sturjene fklepe in obljuje, in kar mu je spovednik sa pokoro naloshil, ali svetoval sturiti, de bi se loshej gréha varoval.

Na kaj more gréshnik sploh misliti per sprashvanju vesti?

Sploh more misliti:

1.) Zhe je s' mislijo, s' sheljami, s' besedami ali s' djanjem, ali s' samudo dobrih dél gréshil.

2.) Kakshen gréh je sturil.

3.) Kolikokrat je en gréh sturil.

4.) Na okoljihine gréha, ktire hudobo sturjeniga gréha povishujejo, ali smanjshujejo.

5.) Kaj je is gréha prishlo, in kaj je k' gréhu perloshnost dalo.

6.) Is kteriga namena je gréshil.

Na kaj more gréshnik per sprashevanji vesti posebej misliti, de bo svoje gréhe svedil?

1.) Zhe ni gréshil soper deset boshjih ali pet zerkovnih sapoved.

2.) Zhe ni kriv eniga ali vezh poglavitih, lastnih ali ptujih, soper s. Duha, ali v' nebo vpijozhih gréhov.

3.) Zhe ni opustil dél milosti do svojiga blishniga, ali kaj drusiga dobriga, kar je bil dolshan sturiti.

4.) Zhe ni dolshnost svojiga stanu v' nemar pufhal.

5.) Zhe je sturjeno krivizo poravnal in popraval, in s' svojim sovrashnikam se spravil.

Na kaj more zhlovek per sprashevanji pregréšnih misel in shelja gledati?

Per sprashevanji hudih misel more gledati, zhe jih je radovoljno imel, in per sheljah, zhe je va-nje pervolil.

Kako se more shtevila gréhov sprashevati?

More misliti, kolikrat je en smertni gréh sturil; zhe posebej shtivila ne vé, naj pomisli faj, kolikrat ga je v' mezzi, ali v' tednu, ali na dan sturil.

Sakaj se more tudi sprashevati, kaj je is gréha prishlo, in kaj je k' gréhu perloshnost dalo?

Sato, ker more na spovedi rasodeti, zhe je bil blishni s'njegovim gréham možno rasshalen, poshkodvan ali pohujshhan; zhe je savoljo tega sazhel v' bogabojezhnosti bolj mersel in sanikern perhajati. Ravno tako more tudi na spovedi povedati, kaj je k' gréhu perloshnost dalo, zhe je gréshil is flabe navade, ali ker se perloshnosti ni ogibal, ali radovoljno v' nji ostal.

Kako se sprashuje vest nad dolshnostmi svojiga stanu?

Zhe pomisli, zhe je kakor ozhe, gospodar, vishi, ali kakor otrok, posel, ali podloshen i. t. d. svoje dolshnosti svesto dopolnoval, ali ne.

Kdaj je sanikernost v' sprashvanjē vesti velik gréh?

Posebno takrat je velik gréh, kader se zhlovek v' navarnost postavi kak smertni gréh posabiti; to se sgodi vezhi dél per ljudéh, kateri velikrat smertno gréhe, in se malo-kdaj spovedujejo.

Od grévenga.

Kaj je grevenga?

Grévenga je gnusenje nad gréham, ki je nar vezhi hudo na svetu, in serzhna shalost, de je Bog rasshaljen, sklenjena s' stanovitno voljo Boga nizh vezh rasshaliti.

Kakshna more grévenga biti?

Grévenga more biti: 1.) Notrajna ali serzhna, 2.) zhesnaturalna, 3.) nar vezhi, (zhes vsako drugo shalost,) 4.) nad vsimi gréhi.

Kdaj ima gréshnik notrajno ali serzhno grévengo?

Takrat, kader ni le v' ustih, ampak ga v' serzi pezhe, in pokoja nima, de je Boga s' gréham rasshalil, in se tudi poboljšha. Bog sapoveduje gréshnikom rekoč: „Spreoberte se k' meni is zeliga serza s' postam, s' jokam in shalovanjem, in pretergujte svoje serza, ne svojih oblazhil. „Joel 2, 12. Isglede prave notrajne grévenga imamo nad f. Petram, nad Davidam, nad ozhitnim

gréšnikam, ki je v' tempelnu molil, nad sjubljenim sinam i. t. d.

Sakaj more grévenga serzhna shalost biti?

Sato, ker ima tudi gréh v' serzu svoj sazhetek. „Is serza pridejo hude misli, ubjanje, preshehtva loternija, tatvine, krivo prizhovanje, preklinovanje. „Mat. 15, 18.

Kdaj ima gréshnik zhesnurno grévengo?

Kader ga gnada f. Duha in zhes nurni urshohi k' shalvanju omezhé; de sato shaluje, ker je s' gréham Boga nar vezhiga dobrotnika rasshalil, gnado boshjo sapravil, pravizo do nebes sghubil, in se vezhiga pogublenja vredniga sturil.

Kdaj ima zhlovek nurno grévengo?

Takrat, kadar is nurnih urshohov shaluje, de je s' greham osramoten in pofhkodoan, v' bolesen padel, ali se mu je kaj drusiga, karkoli si she bodi, hudiga sgodilo. Kralj Antioh si je v' svojim hudobnim shivlenji nesnano bolesen dobil, de so ga shiviga zhervi jedli. Vsi so ga sapustili, nobeden mu ni hotel strezhi. Sdej je obshaloval svoje pregréshno shivljenje, pa ne is ljubeshni do Boga, ampak savoljo bolezhin, ki jih je terpel, in je shelil od njih

refhen biti. Profil je Boga sa pomozh, pa je ni dobil. 2. Mak. 9.

Ali grešnik more s' sgol naturno grevengo per Bogu odpušhanje sadobiti?

Ne more, ker taka grevenga ne pride is ljubesni do Boga, ampak is ljubesni do samiga sebe.

Bi bila grevenga dobra in sadoſti, ko bi zhlovek le sato shaloval, ki je pekla boji?

Taka grevenga bi ne bila sadoſti. ker bi isvirala le is strahu pred peklam, ker tak, kteri is strahu nad greham shaluje, se le boji goreti, ne pa greſhiti.

Ali ni ſtrah pred peklam greſhniku vender k' pridu?

Tudi tak ſtrah je greſhniku k' pridu, ker ga od greſhnih del odvrazhuje, in k' dobrim napeljuje. „Gospodov ſtrah je modroſti sazhetek.“ Prip. 1, 7. „Strah boſhji je sazhetek njegove ljubesni. Sir. 25, 16.

Sakaj sgol ſtrah prave grevenge v' ſerzu greſhnika ne napravi?

Sato ne, ker volje greſhnikove ne prenaredi. — Tak greſhnik ne ſovraſhi gréha is ljubesni do pravize, temuzh sato, ker mu je gréh ſhkodljiv; on sheli, de bi bilo perpuſheno, kar ljubi, ker se pa ſtrahovanja poſtave boji, gréh ſovraſhi, to de le

permoran. Njegova volja je s'he hudobna, desiravno so unajne déla dobre viditi. „Kdor ne ljubi, ostane v' smerti.“ 1. Jan. 3, 14. „Kdor ne ljubi Gospoda Jesufa Kristusa, naj bo preklet.“ 1. Kor. 16. 22.

Sakaj more gréshnik gréh sovrashtiti?

Gréshnik more gréh sovrashtiti is ljubesni do Boga.

Kako gréshnik vé, de gréh is ljubesni do Boga sovrashti?

Is tega, zhe je perpravljen rajshi vse sgubiti, in se v'lim ljudem sameriti, kakor Boga s' smertnim gréham rasshaliti. — Tako je sturil egiptovski Joshef, ker se je rajshi ljudem sameril in v' jezho shel, kakor de bi bil gréshil. 1. Mos. 39, 9.

Sakaj je tedaj k' pravi grévengi potrebna ljubesen do Boga?

Sato, ker le tisti, kateri Boga prav ljubi, samore gréh tudi prav sovrashtiti in obshalovati, in s' tako grévengo odpushtenje sadobiti. Jesus pravi od ozhitne gréshnize: „Veliko gréhov ji je odpushtenih; ker je veliko ljubila; komur je pa manj odpushteniga, manj ljubi.“ Luk. 7, 47.

Kaj se hozhe rezhi, grévenga more nar vezhi shalost biti?

„Se hozhe rezhi, de gresnik more bolj shalovati, de je Boga rasshalil, ka-

kor de bi bil nar ljubshi rezh na svetu sgubil.

Tako veliko shalost je imel David, kteri sam od sebe prizha rekozh: „Truden sim od sdihovanja, vse nozhi se na svoji postelji filno jokam, in svojo posteljo s' svojimi solsami mozhim. Od snotrajne shalosti so mi ozhi otemnele, med vsimi svojimi sovrashniki sim se postaral. Psalm 6, 7 — 8. Moje ozhi bolj zhujejo, kakor zhuvaj, slab sim in ne morem savoljo velike snotrajne shalosti govoriti. Psalm 76, 5.

Sakaj more biti shalost nad grehmi tako velika?

Sato, ker nobena nesrezha ni tako velika, kakor boshje rasshalenje.

Sam gréh je edino hudo, ker gréh Boga sanizhuje, in shali, dusho ostudno sturi, in ji neisrezhene shtrafenge saflushi. Jeremija prerok gréshniku to filno hudobijo ozhita rekozh: „Vidi in vedi, kako hudo in grenko je sa-te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga. Jer. 2, 19.

Ali je lohka tako veliko shalost imeti?

Teshko je, ker gréshni zhlovek ne sposna sadošti hudobije, ktero ima gréh v sebi. Le posebna gnada boshja gréshniku pomaga, de hudobijo gréha sposna, in ga obshaluje; in sato gnado more Boga ponishno profiti.

Po zhim sposna gréshnik, de ima tako veliko shalojt?

Po tem, zhe vse sovrashi, kar je pred ljubil, se s' veliko nejevoljo spomni vsiga veselja, ki ga je v' gréhu vshival, in ima nepremagljivo voljo rajshi vse terpeti, kakor she greshiti, in tako voljo tudi v' perloshnosti ozhitno in resnizhno pokashe.

Kdaj je grevenga zhes vse grehe?

Takrat, kader greshnik nad vsimi grehi shaluje, nad velikimi in nad majhnimi, nad lastnimi in nad ptujimi, kterih je on deleshen.

Sakaj more greshnik zhes vse grehe shalovati?

Sato, ker so vsi gréhi Bogu soperni, in ga rasshalijo, in ker je Jesus sa vsak greh terpel. — Bog pravi skosi preroka Ezehiela: „Ako krivizhni sa vse svoje grehe, ktere je sturil, pokoro sturi, in vse moje sapovedi dopolni, prav in po pravizi ravna, bo gotovo shivel, in ne bo umerl. Ezech. 18, 21.

Je lohka nad vsimi sturjenimi grehi shalovati?

Ni lahko, sato ker ima vsak zhlovek posebno nagnenje do kakiga greha, kteriga teshko opuisti. Tudi je teshko shalovati nad greham, kteri zhloveku dobizhek nese, ali ga zhasno frezhniga sturi.

Koliko zhasa more grešnik nad svojimi grehmi shalovati?

Grešnik more do smerti shalovati, to je, svojo nehvaleshnost in hudobijo more smeraj sposnati. — David, sgled prave pokore, je djal: „Jest sposnam svojo hudobijo, in moj greh je vedno pred mojimi ozhmi.“ Psalm. 50, 5.

Kolikera je zhesnatura grevenga?

Zhesnatura grevenga je dvojna, popolnoma in nepopolnoma.

Kaj je popolnoma grevenga?

Popolnoma grevenga je shalovanje in gnusenje nad greham, ker je grešnik Boga nar vezhi dobroto, ktero zhes vse ljubi, rasshalil, s' terdnim naprejvsetjam sklenjena Boga nizm vezh rasshaliti.

Kako se popolnoma grevenga obudi?

Tako le:

Moj Bog, meni je shal savoljo vsih mojih sturjenih grehov, sato ker sim s' nji-mi tebe svojiga vse ljubeshni vredniga Boga, nar vezhi in neskonzhno dobroto, ktero is serza ljubim, rasshalil. Terdno sklenem s' tvojo gnado svoje shivljenje poboljšhati, in rajšhi vse, tudi smert preterpeti, kakor tebe svojiga Boga, nar vezhi dobroto s' enim

greham vezh rasshaliti. Daj mi gnado, de ta svoj fklep spolnim. Prosim te sa to savoljo nefkonzhniga saflushenja tvojiga bo-shjiga, Sina, nashiga Gospoda in Svelizhar-ja Jesufa Kristufa.

Kaj je sturiti, kader se hozhe popolnoma grévenga obuditi?

Takrat moremo: 1.) Boga sa gnado profiti. „Vfak dober dar je od sgoraj, in pride od Ozheta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

2.) Si k' serzu vseti, kdo je tisti, kteriga smo rasshalili.

3.) Se v' obudvanji te grévenge vezhkrat vaditi.

Kdaj je zhlovek dolshan popolnoma grévengo nad svojimi gréhi obuditi?

1.) Kader misli kak svet Sakrament prejeti, pa se v' stani smertniga gréha snajde, in nima perloshnosti se spovedati.

2.) V' vfaki smertni nevarnosti. — „Ljubesen pokrije obilno ihtevilo gréhov.“

1. Pet. 4, 8.

Kdaj se more she sfer popolnoma grevenga obuditi?

Prav dobro je popolnoma grevengo vfaki dan obuditi, slasti pa, preden se spat gre.

Kaj sturi popolnoma grevenga?

Popolnoma grevenga dodeli odpufhanje gréhov tistim, kteri nimajo perlosh-

nosti, pa imajo vendar terdno voljo, kakor hitro bo mogozhe, se jih spovedati. — Tako uzhi sbor v' Tridentu v' 14. Sej. 4.

Kaj je nepopolnoma grevenga?

Nepopolnoma grevenga je zhesnatura-
no shalovanje in gnusenje nad gréham,
sato ker je gréh sam na sebi ostuden, ali
pa, ker sgubo nebes in vezhno terplenje
v' pekli pernese, sklenjeno s' terdnim fkle-
pam Boga nizh vezh rasshaliti.

*Kaj more gréshnik, kateri nepopol-
noma grevengo obudi, she dalej sturiti?*

Taki gréshnik more upati savoljo sa-
flushenja Jesusa Kristusa odpuštenje svojih
gréhov dosezhi, in more sazheti Boga,
sazhetnika vse pravizhnosti in svojiga oprava-
vizhenja zhes vse ljubiti.

*Kako se nepopolnoma grevenga
obudi?*

Tako le:

Moj Bog! meni je shal is zeliga mojiga
ferza; in sovrashim is ferza svoje gréhe
savoljo njih ostudnosti, in sato, ker sim sa-
volj njih nebesa sgubil, in pekeli saflushil;
in kolikor bolj gréh sovrashim in zhertim,
toliko bolj ljubim od sdaj pravizhnost in
tebe, o moj Bog, ker si isvirk in sazhetnik
vse pravizhnosti. Upam sadobiti od tvoje
neskonzhne milosti savoljo saflushenja Je-
susa Kristusa svojiga Odreshenika odpu-

šhenje svojih gréhov, in terdno sklenem s' tvojo gnado sanaprej nizh vezh gréshiti.

Kaj se došeshe skosi nepopolnoma grevengo?

Došeshe se v' špovedi in s' špovedijo odpušhanje gréhov.

Ktero grevengo ji more gréshnik persadevati obuditi?

Desiravno je nepopolnoma grevenga k' Sakramentu pokore sadošti, si more vender gréshnik persadevati, de popolnoma grevengo obudi.

Je potrebno, de je s' grevengo tudi upanje sklenjeno?

Potrebno je, de gréshnik v' svoji šalosti v' Kristusovo sašlúshenje, v' boshjo vsigamogozhnoš in miloš saupa, de mu bodo gréhi odpušheni, ker bi fzer obnemagal in obupal, in bi bil tako pogubljen, kakor Judešh Iškarijot.

Od terdniga sklepa ali naprejšvetja.

Kaj je terdni sklep?

Terdni sklep je refnizhna volja svoje šhivlenje poboljšhati, in nizh vezh gréshiti. Jesus je rekel preshešhtnizi. „Pojdi, in sanaprej vezh ne gréshi.“ Jan. 8, 11.

H' zhimu more biti perpravljén, kdor ima resnizhno voljo je poboljšati?

Tak more perpravljén biti:

1.) Vsih gréhov, in tudi blishne perloshnosti in nevarnosti gréha se ogibati. „Naj sapusti hudobni svojo pot, in krivizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se bo zhes njega usmilil, in k' nashimu Boga, sakaj per njem je veliko odpušhanja.“ Isa. 55, 7.

2.) Vsakimu nagnenju v' gréh soper stati, in si vse potrebne pomozhi v' prid ober-niti, de gnado boshjo v' sebi ohrani, sve-sto more moliti, pogostama svete Sakra-mente prejemati, se postiti i. t. d.

3.) Ptuje blago poverniti, s' greham stur-jeno pohujšhanje, in blishnimu na zhasi, ali na blagu ali drugej sturjeno shkodo po-praviti.

4.) Vsim sovrashnikam in rasshalnikam is serza odpuštiti.

5.) Vse dolshnosti svojiga stanu na tan-ko spolnovati.

Kako lepe sglede prave grevenge in resnizhniga sklepa ne vezh grešhiti imamo v' svetim pismu nad sgubljenim sinam, nad Zahejam, nad s. Pavlam, kteri pravi: „Nobena rezh naf ne bo mogla lozhiti od ljubeshni boshje, ktera je v' Kristusu Jesu-fu Gospodu nashim.“ Rim. 8, 39, i. t. d.

Kaj more grešnik sturiti, de bo terden sklep se poboljšati sadobil?

1.) Verno moliti, in usmiljeniga Ozheta škosi Jesusa Kristusa sa gnado profiti, ker vsa naša smoshnost je le od Boga.

2.) Vrednost in prid gnade boshje, ktera je vezh vredna, kakor vse zhafne dobrote, in tudi shkodo, ktero nar manjši greh dusi sturi, in ktera je vezhi, kakor vse zhafne nefrezhe, vezhkrat premishljevati.

3.) Pogosto premishjelvati smert, sodbo, vezhnost, Jesusovo terplenje, in vse to, kar v' njegovim serzu ljubesen do sveta manjšha, in njegovo serze k' Bogu povsdiguje.

4.) Vezhkrat serzhno voljo ne vezh grešhiti ponavljati, posebno pa, kadar škufhnjave previdi ali obzhuti: „Kdor do konza stanoviten ostane, bo svelizhan.“ Mat. 10, 22.

Od spovedi.

Kaj je spoved?

Spoved je sgrevano in ponishno obtoshenje svojih sturjenih grehov pred mashnikam k' spovedvanju pooblastenim, sato de bi odveso od njega prejel.

Ali je potrebno, da se grešnik na spovedi svojih grehov s' ponishnim in shalofstnim serzam obtoshi?

To je potrebno, drugazhi 'bi spoved dobra ne bila, ker grehi na spovedi niso le sato odpushteni, ko se jih spove, ampak savoljo snotrajne grevenge, ki jo grešnik nad grehmi ima.

Kakshna more spoved biti?

Spoved more biti, 1.) ponishna, 2.) zela, 3.) zhišta, refnizhna bres hinavshine.

Kdaj je spoved ponishna?

Spoved je ponishna, kader se gréshnik ves sgrevan in oframoten svojih gréhov obtoshi, vse nepotrebne isgovore nastran pusti, in se sodbi spovednika podvershe

Sakaj je more gréshnik ponishati?

On se more ponishati posebno na spovedi, ker je nesvest flushabnik boshji, nehvalessen otrok, hudodelnik pogublenja vreden, pa vender sheli in prosi milosti, ktere ni vreden.

Od kod isvira prava ponishnost?

Prava ponishnost isvira is refnizhniga sposnanja svojih gréhov in svoje nevrednosti.

Sgubljeni, rasujsdani sin, kader je sposnal svojo hudobno nepokorshino, je

rekel ozhetu: „Ozhe, gréshil sim v' nebefa in soper vaf, vezh nisim vreden vafh sin imenovan biti. „Luk. 15, 21. Ozhitni gréshnik je od delezh stal, in si ni upal ozhi v' nebefa vsdigniti, temuzh terkal je na svoje perfi rekozh: Bog bodi milostljiv meni gréshniku.“

Kdaj je spoved zela?

Spoved je zela, kader se gréshnik vsih svojih she ne spovedanih gréhov pred spovednikom na tanko, odkritoserzhno in bres hinavshine tako obtoshi, kakor se po skerbnim sprashevanji vesti kriviga sposna.

Kdaj je spoved zhišta, odkritoserzhna in bres hinavshine?

Takrat, kader 1.) gréshnik fhtevilo vsih smertnih gréhov bres samolzhanja, in tudi okolshine, ktere gréh sa sposnanje vezhi sturé, ali pa njegovo forto spremené, na tanko rasodene. Vender pa ne sme ljudi, s' kterimi je greshil, nikolj imenovati, in se more varovati, de kaj ne pové, kar bi bilo poshtenju blishniga nasproti.

2.) Kader to, kar od svojih grehov sa terdno vé, tudi sa terdno rasodéne, od tega pa, kar ne vé sa terdno, pové, de ne vé sa terdno.

Ali velja spoved, kader grešnik is strahu ali is sramoshljivosti per spovedi kak smerten greh samolzhi?

Takrat njegova spoved ne velja le nizh, temuzh takrat she nov smertni greh sturi, s' kterim Sakramentu pokore veliko nezhas sturi.

Kaj more grešnik sturiti, kteri je na spovedi kak smerten greh nalash ali pa is greshne sanikernosti samolzhal?

Tak grešnik ni le dolshan samolzhaniga greha se spovedati, ampak se more tudi obtoshiti:

1.) V' koliko spovedih je ta greh samolzhal.

2.) More vse spovedi, ktére je po samolzhanim grehu opravil, in v' kterih se je smertnih grehov obtoshil, popolnoma ponoviti.

3.) Se more spovedati, ako je v' takim stanu presveti Sakrament Reshniga Telefa prejel, kolikrat je to bilo, in zhe se je tudi ob velikanozhnim zhasu sgodilo.

4.) More povedati, zhe je tudi druge svete Sakramente v' tem stanu prejel.

Kaj more grešnik sturiti, kteri je smertni greh ali is nevednosti, ali is posabljivosti samolzhal?

Tak grešnik more per prvi spovedi

samolzhan greh povedati, zhe ga kmalo po spovedi in she pred Obhajilam vezh ne more povedati.

Ali se nam je treba per spovedi framovati ali bati?

Ni se nam treba per spovedi ne framovati, ne bati, ker naš

1.) ni bilo fram pred Bogam, kateri vse vidi, gréshiti, in se nismo bali od njega vekomej pogubljeni biti.

2.) Ker je boljshi svoje gréhe na skrivnim pred spovednikom rasodeti, kakor pa s' nepokojno vestjo shiveti, nefrezhno umreti, in lodni dan savoljo tega pred vsm svetam v' framoto priti.

3.) Ker tudi spovednik vé sa svoje slabosti, in more savoljo tega do gréshnika usmiljen biti.

4.) Ker je spovednik pod smertnim gréham, in pod ojstrimi zhasnimi in vezhnimi shtrafengami dolshan molzhati.

Kako naj gréshnik na spovedi govori?

1.) Vselej raslozhno, in kolikor je mogzhe s' spodobnimi besedami.

2.) Tako, de ga bo sam spovednik, ne pa drugi ludje slishali.

Ali smo se dolshni tudi malih ali odpustljivih gréhov spovedati?

Nismo se ravno dolshni, pa je to ven-

der prav dobro, in se vsakimu svetuje, ker se lohka sgodi, de gréshnik ne vé, zhe je velik ali majhen gréh.

Je treba vezhkrat k' spovedi iti?

Vezhkrat je treba k' spovedi iti sato:

1.) Ker se vezhkrat gréshi, in ker je nevarno spravo s' Bogam odlashati.

2.) Ker pogostna spoved zhloveka varuje nevarnosti in priloshnosti greha, in dusho v' gnadi poterdi.

3.) Ker pogostna spoved veliko perpomore, de je vest smirej bolj zhistá in obzhutljiva.

V' kateri starosti so otrozi dolshni k' spovedi iti?

Otrozi so dolshni k' spovedi iti, kader se pameti savedo in sazhno dobro od huda raslozhevati.

Kaj se more sturiti, preden se sazhne svojih gréhov spovedvati?

Preden se sazhne spovedati, more poklekniti, s. krish sturiti, in rezhi spovedniku: Jih prosim, duhovni ozhe, sa s. shegen, de se bom mogel prav in zhisto svojih gréhov spovedati.

Kaj more sturiti potem, ko shegen od spovednika prejme?

Potem se moli, zhe je zhas in priloshnost, ozhitna spoved, in sizer tako le:

Jest ubogi gréshnik, se spovem Bogu vsigamogozhnimu, Marii njegovi prezhatiti materi, vsim ljubim svetnikam in njim boshji namestnik, de sim od svoje sadnje spovedi, ktero sim (*povej, kdaj si bil sadnizh per spovedi*) sturil, velikrat in možno greshil, s' mislijo, s' besedo in s' djanjem, slasti pa se obtoshim, de sim — (*tukej se spovej svojih grehov tako, kakor se je pred uzhilo, in kakor se pred Bogam kriviga sposnash.*)

Kako se spoved sklene?

Spoved se tako sklene:

Savoljo tih in vsih mojih grehov, ki jih vem, in ki jih ne vem, ktere sim sturil, ali sim kriv bil, de so jih drugi sturili, mi je is serza shal sato, ker sim s' njimi Boga nar vezhi in vse ljubeshni vredno do broto rasshalil. Terdno sklenem nizh vezh greshiti, in se vsih priloshnost, ktere v' greh napeljujejo, varovati. Prosim jih duhovni ozhe sa svelizhansko pokoro, in sa potrebne nauke, in sa odveso svojih grehov, zhe sim je vreden.

Je velika dobrota s. odvesa?

Sveta odvesa je velika dobrota, ker s' njo greshnik, zhe je resnizhno sgrevan, sadobi odpushanje grehov, in vezhnih fhtrafeng, posvezhujozho gnado boshjo, in pravizo do nebeshkiga kraljestva.

Ali samore grešnik odveso svojih grehov po vrednim saflushiti?

To je nemogozhe, ker take velike gnade nihzher ni popolnoma vreden, temuzh fpokorni gréshnik jo le po milofli boshji sadobi.

Ima fpovednik oblast kaderkolj hozhe gréshnika od gréhov odvesati?

Spovednik ima refnizhno oblast od Jefusa Kristufa gréshnika od gréhov odvesati, zhe je refnizhno sgrevan; zhe pa ni sgrevan, in pokore ne déla, ni f. odvese, vreden.

Jesuf fam je le fpokornim gréshnikam gréhe odpufhal, tako morejo tudi fpovedniki fturiti, ker jim je Jefuf dvojno oblast dodelil, gréhe odpufhati, in sadershevati. Mat. 18, 18.

Od dolge fpovedi.

Ali je dolga fpoved, to je fpoved od zeliga shivlenja, vřakimu potrebna?

Nekterim je potrebna, nekterim k' pridu, in nekterim pa tudi lohka fhkodljiva.

Kdaj je ponovljenje she fturjenih fpoved potrebno?

1.) Kader je kdo v' poglavitnih refnizah kerřhanske vere neveden bil.

2.) Kader je kak velik greh bodsi is' fra-moshljivosti, strahu, ali is' pregreshne ne-vednosti, ali pa is' sanikerne posabljivosti samolzhal.

3.) Kader je bil vezh zhasa v' pregresh-nih navadah, ali ni prave grevenge in terd-niga sklepa svoje shivljenje poboljšati imel.

4.) Kader po pameti previdi, de se ni prav spovedeval.

Kterimu je dolga spoved dobra in k' pridu?

1.) Tistimu, kteri je sklenil bolj popol-nama shiveti.

2.) Tistimu, kteri misli svoj stan spreme-niti, de bo svoje dolshnosti v' novim sta-nu loshej dopolnil.

3.) Tudi vsakimu je koristna, de se lo-shej k' smerti perpravlja, ker po smerti ni vezh zhasa pokoro delati.

Kterimu kristjanu bi bila dolga spoved lohka shkodljiva?

Tistimu, ki jo je enkrat, ali vezhkrat opravil, in je s'zer zagovitniga, bojezhiga serza, je lohka shkodljiva.

Kako se more kristjan, kar dolgo spoved sadene, sadershati?

Kristjan se more s' svojim navadnim spovednikom posvetevati, in to sturiti, kar mu on svétuje ali sapove, ne pa po svoji

volji delati. Dalej naj skerbi sa vedno boljshanje shivlenja, sa rast v' dobrim in sa resnizhno pokoro bolj, kakor sa ponavljanje she vezhkrat sturjenih spoved.

Od sadosti sturjenja, ali naloshe-
ne pokore.

Ali ima vsaki zhlovek dolshnost se pokoriti?

Vsaki zhlovek ima dolshnost se pokoriti, ali pokoro delati. Nedolshni se morejo pokoriti, de bi ne greshili, kertudi nedolshni nosijo bogastvo boshje gnade v' perstnih posodah. II. Kor. 4, 7. Greshniki se morejo pokoriti, de bi gnado spreobernenja in usmilenja od Gospod Boga prejeli. Ninivlani so se postili, in so molili, de bi bili odpuštenje sadobili, in Bog jih je uslishal. Jon. 3, 8. Spreobernjeni greshniki se morejo pokoriti, de se v' greh ne povernejo. Tako je sturil David, kakor sam sprizhuje: „S' postam sim ponishal svojo dusho, in sim shimnato oblazhilo oblekil.“ Psalm. 68, 11 — 12. Ravno tako pravi s. Pavl od samiga sebe: „Svoje telo sateram, in ga v' fushnost devam.“ I. Kor. 9, 27.

*Kaj je sadoſti ſturjenje, ali nalos-
shena pokora, ktero je k' Sakramentu
ſ. Pokore potrebno?*

Sadoſti ſturjenje, ki je k' Sakramentu
ſ. Pokore potrebno, ſo tiſte déla, ktere
ſpovednik greſhniku ſavoljo ſpovedanih
grehov ſa pokoro naloshi.

*Sakaj je greſhniku déla pokore na-
kladajo?*

Sato, 1.) de Bogu ſa nezhaſt, ktéra
mu je bila ſ' greham ſturjena, nekoliko
sadoſti ſturi

2.) De ſ' pokoro greh ſam nad ſabo
ſhtrafuje, in hudo, kar je ſ' greham ſtu-
ril, poravnava, kolikor je mogozhe.

3.) De ſo mu ſafluſhene zhaſne ſhtra-
fenge odpuſhene.

4.) De je greſhnik ſanaprej bolj varen
in vezh tako lohka ne greſhi. „Sturite
vreden ſad pokore.“ Mat. 3, 8.

*Ali je v' zhlovekovi mozhi pravizi
boſhji sadoſti ſturiti?*

Zhlovek ne more iſ ſvoje mozhi ras-
ſhaljenimu Bogu nikakor sadoſti ſturiti, ker
zhlovekovo sadoſti ſturjenje ne more nikolj
raſſhaljenju neſkonzhniga boſhjiga veli-
zhaſtva enako biti. „Spokorne déla, ktere
maſhnik per ſpovedi, ali pa greſhnik ſam
tebi radovoljno naloshi, ſadobé ſvojo zeno
le od neſkonzhniga ſafluſhenja Jeſufa Kri-
ſtufa.

Sakaj so grešniki šhe dolšni Bogu sadoſti ſturiti, ker je ſhe Jeſuf ſa grehe sadoſti ſturil?

Sato, 1) ker morejo tiſti, kateri ho- zhejo Kristuſoviga sadoſti ſturjenja deléſhni poſtati, tudi ſvoje sadoſti ſturjenje perlo- ſhiti, in ſami toliko ſturiti, kar jim je mo- gozhe, de Bogu ſa ſturjeno nezhaſt sado- ſti ſturé, in de Jeſuſoviga ſafluſhenja de- leſhni poſtanejo. „H' terplenju ſte pokli- zani, ker je tudi Kristuſ ſa naſ terpel, in ſgled ſapuſtil, de po njegovih ſtopinjah hodimo.“ I. Pet. 2, 21.

2.) Ker Bog greſhniko, katerim dolg gre- hov in vezhne ſhtrafenge odpuſti, tudi do- ſtikrat ſhe zhaſno ſhtrafa.

Je sadoſti ſturjenje potreben dél Sakramenta Pokore?

Tako potreben je, de bres njega Sa- krament Pokore ni zel, raſun zhe ga ni bilo mogozhe opraviti.

Ktere dela je v' Sakramentu Po- kore nakladajo?

Molituſ, poſt, ubogajme dajati, in tudi ſhe druge ſpokorne dela ſe greſhniku po velikosti in okoliſhinah grehov ſa pokoro na- kladajo.

Gospodovi maſhniko ſo dolšhni modro po velikosti grehov, in po mozhi greſh- nikov permerjene ſpokorne déla naklada-

ti, de ne bodo grešnikam nespametno spregledovali, in sa velike grehe majhniga pokorjenja napovedovali, ker bi savoljo tega grehov drusih deleshni bili. Trid. sb. f-hod 14, 8.

Kako se more naloshena pokora opravljati?

- 1.) S' ponishnim serzam,
- 2.) Svetlo, tako, kakor je bila naloshena.
- 3.) Bres odlashanja, kakor hitro je mogozhe.

Ali je mogozhe in potrebno Bogu tudi s' drugimi spokornimi deli sraven naloshenih sadojlovati?

Mogozhe in treba je sato:

1.) Ker spovednik savoljo nafhe slabosti in savoljo drugih pravizhnih sgovorov ne naloshi vselej gréham prav permerjene pokore, in tedaj grešniku she marskej ostane pokoriti.

2.) Ker moremo po Kristusovi sapovedi vreden sad pokore sturiti.

Ali nam nadloge k' pokorjenju pomagajo?

Vse, kar gréshnika hudiga obishe, bolesen, lakota, pomankanje, krivo obdolshenje, in vse, kar v' svojim stanu radovoljno terpi, in v' duhu pokore prenese; in posebno tisto hudo, ktero si je s' gréham

fam napravil, in sa saflusheno fhtrafengo sposna, mu k' pokorjenju in sadofti fturjenju pomaga.

S. Tridentinski sbor pravi: „Boshja miloft je tako velika, de ne flushi famo to k' pokorjenju, kar gréfhnik radovoljno teshkiga fturi, ampak tudi zhafne nadloge, ktere voljno prenefe.“ Sej. 14, 9.

Je she kaj drusiga, s' zhimur se sa zhafne fhtrafenge sadofti fturi?

Odpustiki so tudi pomozh, de se sa zhafne fhtrafenge sadofti fturi.

Perstavek od odpustikov.

Kaj so odpustiki?

Odpustiki so odpuhanje zhafnih fhtrafeng, ktere bi mi po odpuhenim dolgu grehov v' tém shivlenji, ali pa po smerti imeli terpeti.

Kaj morejo katolshki kristjani od odpustikov vervati?

1.) De je prava zerkuv od Jesufa Kristufa oblafst prejela odpustike deliti.

2.) De je prav dobro sa naf od zerkve dodelene odpustike sadobiti.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblafst odpustike deliti?

Rimski papesh sam ima oblafst v' zeli zerkvi odpustike deliti; fhkofje pa le v' svo-

jih skofijah, pa vendar po postavah od zerkve danih.

Kolkeri so odpustiki?

Dvojni, nekteri so popolnoma odpustiki, nekteri pa nepopolnoma.

Kaj je popolnoma odpustik?

Popolnoma odpustik je odpushtenje vseh zhasnih sktrafeng, ktere je grešnik saflushil.

Kaj so nepopolnoma odpustiki?

Nepopolnoma odpustiki, so tisti, s' ktermi ni so vse zhasne sktrafenge, ampak le kak del sktrafeng odpushten. Takshni so odpustiki sktirdeset dni, eniga, ali vezh let.

Na kaj so odpustiki uterjeni?

Odpustiki so uterjeni na saklad ali shaz zerkve, kteri je v' neskonzhnim saflushenji Jesusa Kristusa, v' saflushenji presvete divize Marije in drugih svetnikov; to nam zerkev per dodelenji odpustikov perlasti.

Ali nas zerkev s' odpustiki ne odveshe od dolshnosti sa grehe se pokoriti?

Zerkev nas ne od veshe do konza od dolshnosti sa grehe se pokoriti, ona hozhe le:

1.) duha pokore v' nas obuditi in trud plazhati, s' katerim spokorne déla opravljamo;

2.) Nasih slabosti in nesmoshnosti na pomozh priti, ktera nam vzhasi ne perpušti Bogu tako sadosi sturiti, kakor smo dolshni.

Kaj je she potrebno k' sadoblenju odpustikov?

1.) De je zhlovek v' gnadi boshji; de se zhisto spove in vredno prejme s. Obhajilo.

2.) De k' sadoblenju odpustika sapovedane spokorne dela opravi, in se sam potlej gréha skerbno varuje, in brumno shivi.

Ali pomagajo odpustiki tudi dusham v' vizah?

Odpustiki tudi dusham v' vizah pomagajo kakor proshnja per Bogu, kader so is tega namena dodeljeni; tedaj pa morejo shivi od zerkve k' sadoblenju odpustikov sapovedane dobre déla sa mertve Bogu ofrati.

Kaj je odpustik svetiga leta?

Odpustik svetiga leta je popolnoma odpustik, kteriga rimski papesi ob nekterih priloshnostih s' posebnimi oblastmi in postavami dodeli.

Od Sakramenta f. posledniga O l j a.

Kaj je sveto posledno Olje?

Sveto posledno Olje je Sakrament, v katerim bolnik skosi masnikovo pomasanje s' svetim Oljam in skosi sapovedano molituv gnado boshjo sa osdravljenje dushe, in kader mu je k' svelizhanju, tudi telefa sadobi. „Je kdo bolan med vami, naj' poshlje po zerkvene masnike, oni naj molijo nad njim, in naj ga pomashejo s' oljam v' imenu Gospoda; in ver'na molituv bo bolnika osdravila, in Gospod bo dal, de mu bo boljshi, in ako je v' gréhih, mu bodo odpufheni.“ Jak. 5, 14 — 15.

Sakaj se ta Sakrament posledno Olje imenuje?

Sato, ker se med vsimi svetimi masili, ktere je nash Svelizhar svoji zerkvi sapovedal, na sadnje deli.

Komu se f. posledno Olje deli?

Bolnikam, ki so nevarno bolni.

Kdaj se more f. posledno Olje deliti?

Zhe je mogoze, takrat, dokler se bolniki she popolnoma savedo.

Kaj sturi f. posledno Olje?

1.) Posvezhujozho gnado pogmera,

2.) Dodeli odpuščenje malih in tudi tistih smertnih gréhov, katerih se bolnik is nepregrešne posabljiivosti ni spovedal, ali se jih pa ni mogel spovedati;

3.) Refhi od hudih nastopkov greha in njegovih ostankov.

4.) Da mozh hudizhovim skusnjavam in sapelvanju soper stati.

5.) Dodeli pomozh v' preveliki britkosti savoljo blisne smerti in prihodne sodbe.

6.) Osdravi tudi vezhkrat telo, zhe je dushi k' svelizhanju.

Kako se more bolnik sa f. posledno Olje perpravljati?

Bolnik se more sa f. posledno Olje perpravljati s' shivo vero in terdnim saupanjem v' Boga, s' popolnoma isrozhenjam v' boshjo voljo; she pred pa se more s' sveto spovedjo v' stan gnade boshje postaviti, ali zhe se ne more spovedati, pravo grevengo in shalost nad svojimi gréhi obuditi.

Kolikrat sme bolnik f. posledno Olje prejeti?

Bolnik sme f. posledno Olje tolikrat prejeti, kolikorkrat nova nevarnost smerti pride.

Kdo sme f. posledno Olje deliti?

Zerkveni mashniki.

Je j. posledno Olje potrebno k' svelizhanju?

,S. posledno Olje k' svelizhanju ni prav potrebno, vendar ga pa bolnik ne sme samuditi prejeti, savoljo velikih gnad ktere skosi njega prejme.

Perstavek od bolesni.

Kaj more misliti kristjan, de je bolesen?

1.) De je shtrafenga poverbaniga greha. Bog je zhloveka sfer tudi po telesu neumerjzhiga stvaril; ker je pa gréshil, je sgubil neumerjzhnost telesa, je bil slabostim, bolesnim in smerti podvershen.

2.) De je tudi shtrafenga lastnih grehov.

Je bolesen vselej le shtrafenga sa greh?

Ni vselej, vezhkrat je le obiskovanje boshje. — Bog je Joba, Tobijata, ki sta bila boshja prijatla, pravizhna mosha, obiskal s' bolesnijo.

Kaj bolesen zhloveku dobriga sturi?

1.) Sturi de zhlovek k' vezhimu sposnanju boshjimu pride, v' Boga bolj saupa, ga sa sdravje profi, in po sadobljenim sdravju sahvali.

Kraljizh v' Kafernavmi je Jesusa sa sdrvaje svojiga ,sina profil, in je bil uflifhan. Ravno tako so per Jesusu sdravja profili in bili uflifhani: shena ki je bila dvanajst let na tekozhi kervi bolna, stotnik in od rojstva flepi. Vsi ti bi ne bili na Jesusa mislili in ga sposnali, zhe bi jih Bog ne bil s' bolesnijo objiskal; s' bolesnijo persiljeni pa so k' Jesusu prifhli, sdravje sprofuli, in pa vezh she dobroto svete vere, sdravje dushe sadobili.

2.) Bolesen zhloveka ponisha, in k' molitvi nagne.

V' drugih nadlogah, v' preganjanji, v' uboshtvu i. t. d. zhlovek le rad druge krive dela, v' bolesni pa boshjo roko vidi, ktera ga je sadela, ktera vishiga in niskiga tepe; tukaj more sposnati, de je njegovo shivljenje in njegova smert le v' boshjih rokah.

3.) Bolesen zhlovekovo serze od ljubeshni do posvetnih dobrot in blaga odterga, in ga uzhi, de je vse nezhimernost.

4.) Bolesen je greshniku nar perpravni shi perloshnost pokoro delati.

5.) Bolesen spomni greshnika na smert, de se sa - njo perpravlja, preden pride.

Kako naj se kristjan v' bolesni sadershi?

1.) V' bolesni naj bo poterpeshljiv, naj misli, de ga Bog obiskuje in tukej pokori, de mu bo v' vezhnosti sanesel.

2.) Naj v' Boga stanovitno saupa, de ga ne bo zhes njegovo mozh skufhal in terpeti pustil, ker vé sa njegovo terplenje, in mu samore pomagati, kader bo njegova sveta volja; naj misli, de Bog vse prav sturi. Joba in Lazara je Bog pustil terpeti, in oba sta bila srezhna, ker sta v' Boga saupala.

3.) Naj svojo bolesen Bogu sa pokoro svojih grehov ofra, in naj bo tudi perpravljén umreti, de boshji pravizi sadošti sturi.

4.) Naj svojo dusho s' svetimi Sakramenti preskerbi, in dobre fklepe v' serzu sturi po volji boshji vselej shiveti.

5.) Naj skerbi, de sdravje sadobi; naj sdravnika poklizhe in sdravila vshiva, in sraven tega v' Boga saupa, od kteriga imajo sdravila svojo mozh. — Sveto pismo pravi: „Spofhtuj sdravnika savoljo potrebe, sakaj Narvishi ga je stvaril. Narvishi je is semlje sdravila stvaril, in pameten zhlovek se jih ne bo branil. Sin ne sapushaj sam sebe v' svoji bolesni, temuzh prosi Gospoda, in osdravil te bo. Odverni se od greha, poravnaj svoje dela, in ozhisti svoje serze od vsiga greha; in potlej poklizhi sdravnika, sakaj Gospod ga je stvaril.“
Sir. 38.

6.) Naj svoje premoshenje rasravna, de po smerti ne bo prepira, jese, kletve in toshba, in zhe ima kaj krivizhniga blaga, naj ga blishnimu poverne.

Kaj naj kristjan sturi, zhe mu Bog spet sdravje dodeli?

Osdraavljen kristjan naj Boga sa sdravje sahvali, naj se greha varje in dobro dela. „Lej, osdraavljen si, nikaar vezh greha ne delaj, de se ti kaj hujshiga ne sgodi, je rekel Jesus bolniku, ki je bil olem in trideset lét bolan, ker ga je bil osdravil. Jan. 5, 14.

Od shegnovanja ali posvezhevanja maslnikov.

Kaj je Sakrament Posvezhevanja ali Shegna sploh?

Sakrament Posvezhevanja sploh je Sakrament, kateri tistim, kateri se v' slushbo zerkve podajo, duhovno oblast in posebno gnado dodeli, zerkvene opravila Bogu k' zhahti in dusham k' svelizhanju prav in sve-to opravljati. „Sato te opominjam, de boshjo gnado obudih, ktera je v' tebi skosi pokladanje mojih rok.“ II. Tim. 1, 6.

Kaj je Sakrament Posvezhevanja maslnikov posebej?

Sakrament Posvezhevanja maslnikov posebej je Sakrament, kateri tistim, kateri so maslniki posvezheni, oblast do praviga telefa Jesusa Kristusa, in do njegoviga duhovniga telefa, kar so verni, dodeli.

V'zhim je oblast Posvezhevanja mashnikov?

Oblast Posvezhevanja mashnikov je v tém, de samorejo:

1.) Mashniki kruh in vino: v' pravo telo in pravo kri nashiga Gospoda Jesusa Kristusa spremeniti, in ga nebeshkimu Ozhetu ofrati.

2.) Vernim grehe odpuhhati ali sadershati, druge s. Sakramente deliti, verne vishati, uzhiti in druge duhovne opravila opravljati. „Kterim bote grehe odpuhstili, tem so odpuhsheni, kterim jih bote sadershali, tem so sadershani.“ Jan. 20, 23.

Kdo samore mashnike posvezhevati ali shegnovati?

Samo shkofje imajo oblast mashnike posvezhevati.

Kako morejo perpravljani biti, kteri shelé Posvezhevanje mashnikov prejeti?

Morejo imeti sosebno potrebnò uzhenost, in savoljo svojiga zhednosti polniga shivlenja dobro imé per kristjanih.

Kaj Posvezhevanje mashnikov sturi?

1.) Sraven tega, de posvezhujozho gnado boshjo mozhnejshi sturi, dodeli tudi to posebno gnado, de je posvezhen mashnik smoshen in perpraven svojo zerkveno flushbo prav opravljati, in s. Sakramente spodobno deliti.

2.) Vtisne neisbrisljive snamnje v' dušho shegnanib, ktero jih od drugih vernih raslozhi, in le samo sa flushbo boshjo postavi, sato se Posvezhvanje mashnikov ne more vezh ko enkrat prejeti.

Je Sakrament Posvezhevanja mashnikov potreben?

Sakrament Posvezhevanja mashnikov ni slehernimu zhloveku potreben; sa zelo zerkuv pa je potreben.

Od Sakramenta f. Sakona.

Kaj je Sakrament f. Sakona?

Sakrament f. Sakona je nerasvesljiva svesa, s' ktero se neoshenjen kristjan in neomoshena kristjana, mosh in shena, po Jesufovi postavi do smerti savašeta, sa kar jima Bog svojo gnado da, de v' sakonskim stanu do smerti v' boshjim strahu shivita, in svoje otroke po keršhanško redita.

Kako imenuje f. Pavl ta Sakrament?

S. Pavl imenuje ta Sakrament velik Sakrament v' Kristufu in v' zerkvi, ker pomeni duhovno sdrushenje Kristufovo s' njegovo zerkujo. „To je velik Sakrament, jest pa rezhem, v' Kristufu in v' zerkvi.“ Efes. 5, 32.

Kdo je sakon postavil?

Sakon je Bog še v' sazhetku sveta v' paradishu postavil. Bog je rekel: „Ni dobro zhloveku, de bi bil sam; sturimo njemu enako pomozh.“ I. Mos. 2, 18. Takrat je stvaril Bog Evo, de bila Adamova shena, tovarshiza in pomozhniza.

Koliko zhasa sakon terpi?

Sakon vedno, to je do smerti terpi. Jesus pravi: „Kar je Bog vkup sklenil, ni ma zhlovek lozhiti.“ Mat. 19, 6.

Sakaj je Sakon postavljen?

1.) De se zhloveshki rod gmera in rase. Bog je perve starishe poshegnal rekozh: „Rasite in gmerajte se, in napolnite semljo.“ 1. Mos. 2, 22.

2.) K' pomozhi eden drugimu.

3.) Na pomozh soper nezhistost. S. Pavl pravi: „Soper nezhistost pa imaj vsak svojo sheno, in vsaka svojiga mosha.“ 1. Kor. 7, 2.

Je sakon potreben?

Sakon je potreben zhloveshkimu rodu, pa ne vsakimu zhloveku posebej.

Kaj je boljshi in Bogu bolj prijetno tako oftati, ali se sarozhiti?

Boljshi in Bogu bolj prijetno je tako oftati, zhe se to is ljubesni do zhistosti sgoti. „Ta, kdor zhistost terza ljubi,

Kaj naj kristjan sturi, de se bo pred lakomnostjo obvaroval?

1.) Naj denar sa pomozh sposna, s' kterim samore veliko dobriga sa nebefa sturiti, in misli naj na Jesusove besede, ker pravi: „Loshej je, de kamela skosi uho shivanke gre, kakor de bogat (*lakomni bogatin*) v' boshje kraljestvo gre.“ Mat. 19, 24.

2.) Naj Boga sa gnado profi, de se bo s' njo pred lakomnostjo obvarovati samogel.

Kako se zhlovek greha nezhistosti kriviga sturi?

S' radovoljnimi nezhistimi mislimi in sheljami, s' nezhistim govorjenjam, norzhijami in pesmi, in nespodobnim in neframnim djanjem.

Kaj svira is nezhistosti?

Is nezhistosti svira slepota na pameti, odpad od vere, silne shelje zhasniga shivljenja, posabljivost na Boga, na smert, in prihodno sodbo, oterpnost volje, zagovitnost, in na sadnje pogublenje.

Kaj je zhloveku sturiti, de se bo nezhistosti varoval?

1.) More Boga sa gnado profiti. „O Bog, stvaru v' meni zhisto ferze.“ Psalm. 50, 12. „Gospod ti Ozhe in Bog mojiga shivle-

nja — vse hude shelje od mene odverni. Od vse mi meni poshreshne shelje, in ne je mene ne poloti nezhisto poshelenje, ne isdaj me nesramnimu in rasujsdanimu ferzu.“ Sir. 23, 4 — 6.

2.) „Se more hude perloshnosti skerbeno ogibati. „Bejshi pred hudobnimi, de ne dobish perloshnosti svojo dusho pohujfhati.“ Prip. 22, 25. O Gospod! ti vesh, de nisim nikolj med take shla, kateri si nespodobno kratek zhas delajo, in s' takmi, kateri so nesramniga shivlenja, se nisim pezhala, (*govori zhisto Sara.*)“ Tob. 3, 16 — 17.

3.) „Se more lenobe varovati, in delaven biti. „Sazhetik hudobije Sodomske je bilo shivlenje bres dela.“ Ezech. 16, 41.

4.) More smeren v' jedi in pijazhi biti, in svoje pozhutke satajovati. „Kteri so Kristusovi, so svoje meso krishali s' grehi in sheljami vred.“ Gal. 5, 24. „Shivlenje bres dela in kruha sitost je bil sazhetek hudobije Sodome.“ Ezech. 16, 49.

5.) More sramoshljiv pred Bogam in ljudmi biti, svoje telo v' zhasi imeti, sofebno v' prizho nedolshnih otrok in tudi vsakiga zhloveka. „Vsaki smed vas naj ohrani svoje telo v' svetosti in zhasi.“ 1. Tes. 4, 4.

6.) Vezhkrat in pogostim k' spovedi in k' s. Obhajilu hoditi, de bo gnada boshja.

v' njem povikshana, in de se bo loshej soper ta greh vojfkoval.

7.) Vfaki dan in posebno ob zhafi skufhnjav na smert in prihodno sodbo misliti.

8.) More Jesulovo terplenje vezhkrat premishljevati.

Kdaj je zhlovek nevoshljiv?

Nevoshljiv je zhlovek, kadar je shalosten, ker se blishnimu dobro godi, kakor de bi bila to njegova shkoda, in sheli, de bi on sam dobro imel, ne pa njegovi blishni.

Je nevoshljivost velik greh?

Nevoshljivost je velik greh, sato:

- 1.) Ker je ljubeshni blishniga nasproti.
- 2.) Ker je hudizhov greh. „Skosi hudizhevo nevoshljivost je smert na lvet pri shla.“ 1. Buk. mod. 2, 24.
- 3.) Ker is nje veliko drugih grehov pride, in nevoshljivi nebeshkiga kraljestva ne bo dosegel.

Kaj hudiga pride is nevoshljivosti?

Is nevoshljivosti pride obleganje, krivo obdolshenje, opravljanje, kriva sodba, in sovrashtvo proti blishnimu, veselje kader se mu hudo, in shalost, kader se mu dobro godi. Is nevoshljivosti so Joshefa egiptovfkiga bratje prodali. Nevoshljivost je Daniela v' jamo levov perpravila, in is nevoshljivosti so Judje Jesufa krishali.

Kaj je shertje in samogoltnost?

Shertje in samogoltnost je napzhino poshelenje jedi in pijazhe, ali nesmernost v' jedi in pijazhi. „Sakaj veliko je takih, od kterih sim vam shé vezhkrat povedal, sdaj pa tudi s' folsami povém, de shivé, kakor sovrashniki krisha Kristusoviga, kterih konz je pogublenje, kterih Bog je njih trebuch.“ Filip. 3, 18 — 19.

Kdaj se zhlovek tiga greha kriviga sturi?

1.) Kadar vezh jé, kakor je treba k' ohranjenju shivlenja. „Gorje vam, ki ste nafeniti, sakaj vi bote lazhni.“ Luk. 6, 25.

2.) Kadar jé s' prevelikim sheljami in sato, de svojimu poshelenju streshe. „Ne bodi per nobeni jedi samogolten, in ne posheli vsakiga jedila.“ Sir. 37, 32.

3.) Kadar se v' pojedinah in pijazhah premoshenje sapravlja. „Kdor pojedne ljubi, bo v' pomankanju.“ Prip. 21, 17.

4.) Kadar jé zhlovek sdravju shkodljive jedi, sato ker se njegovimu poshelenju perleshejo.

Je pijanost greh?

Pijanost je velik greh, ker pijanzi ne bodo kraljestva boshjiga dosegli. 1. Kor. 6, 10. „Hodimo poshteno, kakor po dnevi: ne v' poshreshnosti in pijanosti, ne v'

nezhivosti in neframnosti, ne v' kregu in nevoshlivosti." Rim. 13, 13.

Kaj pride is shertja in samogoltnosti?

Is shertja in samogoltnosti pride ofleplenje uma, neperpravnost k' boshjim rezhem, samuda dolshnost svojiga stanu, neframnost v' govorjenji, nezhistost, kreg, kletva, ubivanje, uboshtvo, bolesen, perkrajshanje shivljenja in sgodna smert.

Kaj je jesa?

Jesa je mozno rasherdenje serza, in shelje se mashevati.

Je vsaka jesa greh?

Ni vsaka jesa greh, pravizhna jesa je perpushena, ker s. pismo pravi: „Jesite se, in nikar ne greshite.“ Pfalm. 4, 5.

Kdaj ni jesa pregresna?

Jesa ni pregresna, kader pride is pravizhniga urshaha, is gorezhnosti sa boshjo zhasht in svelizhanje blishniga, in is shalosti nad kivizo. Taka jesa, zhe le ni nesmerna, in drugim k' pohujshanju, je pravizhna, ker svira is ljubesni boshje in blishniga. Mojsef je imel tako jeso, kader je is gore prisbel, je vidil Israelze okrog slatiga teleta plesati, in od velikiga serda nad to hudobijo je ob tla sagnal in rasbil table, na kterih je bila

boshja postava sapifana. 2. Mos. 32. Tako jeso je imel David, kader je pergliho od ovze slifhal. 2. Kralj. 12, 5. Jesuf, kadar je kupze in prodajavze is tempelna isgnal. Jan. 2, 14. Mat. 21, 12. Tako jeso imata ozhe ali mati nad nerodnostjo svojih otrok, duhovni pastir nad rasujsdanjem svojih nepokornih ovaz, gospodar ali gospodinja nad svojo nepokorno drushino i. t. d.

Kaj isvira is pregreshne jese?

Is pregreshne jese isvira nejevolja, kreg, sovrashtvo smerjanje, kletva, mashvanje, pravde, omota pameti, poboj in v' zhasih morija. „Vsa grenkost in jesa, in serd, in vpitje in preklinvanje naj bo dalezh od vas s' vso hudobijo.“ Efes. 4, 31. „Jest pa vam povem, de vsak, kateri se nad svojim bratom po krivim serdi, bo de sodbi podvershen. Kdor bo pa svojimu bratu rekel raka, bo sboru podvershen. Kdor bo pa rekel norz, bo podvershen peklenfkimu ognju. Mat. 5, 22.

Kako se gre kristjanu per pravizhnih pravdah sadershati?

Kristjan naj se tudi pravizhne pravde s' persadevanjem ogible, koljkor je mogozhe; zhe se je pa nikakor ne more ogniti, naj ravna: 1.) s' svojim neprijatlam poljubesni.

2.) Naj konzha pravdo hitreji ko more, zhe prav kaj shkode terpi.

3.) Naj bo po dokonzhani pravdi s' svojim sopernikam dobrovoljen. „Kdor ho-zhe tebe v' pravido spravti, in tvojo suknujo vseti, temu tudi plajsh pusti.“ Mat. 5, 40. Bodi hitro dobrovoljen pruti svojimu so-perniku, dokler si s' njim na poti.“ Mat. 5, 25.

Kdaj je zhlovek lenobe kriv?

Lenobe je zhlovek takrat kriv, kadar nerad, in s' nejevoljo sturi, kar je k' bosh-ji zhahti in k' svelizhanju njegove dushe potrebniga. „Preklet kdor Gospodovo de-lo nesvesto dela.“ Jer. 48, 10. „Delaj po mozhi, karkolj tvoja roka sturiti samo-re, sakaj v' grobi, kamor hitish, ni dela, ni rasuma, ne modrosti, ne snanja.“ Prid. 9, 10.

Kako se bo zhloveku sa boshjo zhaft in sa svelizhanje dushe sanikerni-mu in lenimu godilo?

Tako se mu bo godilo, kakor figovi-mu drevesu, ki ga je Kristuf preklel. Mat. 21, 19. Kakor hlapzu, ki je svoj talent sakopal, in kteriga je njegov gospod v' unajno tamo vrezhi sapovedal. Mat. 25, 30.

Kaj pride is lenobe?

Sanikernost v' flushbi boshji, samu-da v' sadoblenji gnade boshje in potreb-

nih pomozh vezhno svelizhanje dosezhi, shalost, klavernost, odlashanje spreobernenja in pokore, nespokornost in sadnizh obupanje nad svojim svelizhanjem.

Od shestih grehov soper svetiga Duha.

Kteri so grehi soper svetiga Duha?

Ti le: 1.) Prcdersno v' boshjo milost greshiti.

2.) V' boshjo milost obupati.

3.) Sposnani kerfhanški resnizi se soperstaviti.

4.) Svojimu bratu ali blishnimu savoljo boshje gnade nevoshljiv biti.

5.) Proti dobrimu k' svelizhanju pomagljivim opominvanju oterpnjeno serze imeti.

6.) V' nepokori terdovratno ostati.

Kaj pravi Jesus od grehov soper s. Duha.

Jesus pravi: „Vsaki greh in preklinvanje bo zhloveku odpušheno, ampak preklinvanje Duha ne bo odpušheno. In kdor kolj bo kako besedo rekel soper Sinu zhlovkoviga, mu bo odpušheno, kdor bo pa govoril soper s. Duha, mu ne bo odpušheno, ne na tém svetu, ne v' prihodnim.“

Mat. 12, 31 — 32.

Kaj se pravi soper s. Duha greshtiti?

Se pravi, dobroto in gnado boshjo, ktera se fosebno perlastuje s. Duhu, od kteriga vle dobro v' nas svira, s' oterpnjeno hudobijo sametovati, in sanizhevati.

Sakaj se rezhe, de grehi soper s. Duha bodo teshko, ali pa she zelo ne bodo odpusheni ne v' tem, ne v' unim shivlenji?

Sato, ker tak greshtnik vezhi del gnado boshjo in vlo pomozh sa svoje svelizhanje do konza shivlenja is hudobije sametje, bres gnade boshje pa se ne more poboljshti in spokoriti, in ravno sato ne v' nebefa priti.

Kdcj greshtnik predersno v' boshjo milost greshti?

Greshtnik greshti predersno v' boshjo milost, kadar greh na greh naklada, in si misli, saj je Bog usmiljen, po svoji neskonzhni milosti mi bo she odpuhtil, zhe se tudi ne poboljsham. S. Duh pa pravi: „Ne rezi: Greshtil sim, in kaj shaliga se mi je sgodilo. Sakaj Narvikshi je poterpeshliv mashevavz. In ne rezi: Usmlenje boshje je veliko, Bog se bo usmilil nad obilnostjo mojih grehov, sakaj njega serd se tako hitro perblisha, kakor usmlenje, in v' greshtnike se njegovi serd osera.“ Sir. 5, 4 — 7. „Ali sanizhujesh bogastvo njegove dobrote in poterpeshljivost in sanasthanje?

Ne vesh, de te boshja dobrota k' pokori napeljuje." Rim. 2, 3.

Kaj je na boshjo milost obupati?

Na boshjo milost obupati je upanje sgubiti nad odpuhanjem grehov, in nad persadevanjem v' nebefa priti. Kriva sta bila tega greha Kaj in Judesh.

Kdaj je sploh zhlovek tega greha kriv?

Kriv ga je: 1.) zhe sgubi vso serzhnost sa nebefa sferbeti; kadar le veliko fhtevilo svojih smertnih grehov premishljeje in rezhe: Moji grehi so preveliki, in prevezh jih je, de bi mi jih Bog odpustil, jest morem pogubljen biti.

2.) Zhe zhlovek sfer sposna svoj pregresfni stan, pa misli, de je preflab pravo pokoro sturiti, s' straham smisli na svojo she vkoreninjeno pregresfno navado, in pravi, ne morem je premagati, Bog mi ne bo gnade dal, in tako ostane v' svojih grehah.

Kaj more gresfnik sturiti, kadar svoje grehe sposna in obshaljuje, de ne obupa?

1.) More premisлити, de boshja milost je nesmérna, in terplenje Jesusa Kristusa je neskonzhne zene, sato sme tudi in more terdno upati, de mu bo Bog vse grehe odpustil, ako se poboljsa. „Gospod zhaka,

de se bo vaf usmilil, in bo povikšhan skosi to, ker bo vam odpustil. Isa. 30, 18. „Rezite bojezhim : Bodite serzhni, nikar se ne bojite: sam Bog bo prishel, in vaf reshil.“ Isa. 35, 4. „Tam ker je greh obilen, je gnada she obilnišhi postala.“ Rim. 5, 20.

2.) More misliti, de Bog nozhe smerti (*pogubljenja*) gresnika, ampak de se spreoberne in shivi, torej bo tudi njemu gnado se spreoberniti dal, zhe bo ponishno in saupljivo sa-njo profil. „Zhe bo hudobni pokoro sturil, tudi vsih hudobij ne bom vezh spomnil; kakor resnizhno shivim: jest nozhem smerti gresnika, ampak de se spreoberne in shivi.“ Ezech. 18, 21, 22.

3.) More premishljevati, de Jesus Sin boshji ni na svet prishel, de bi svet sodil, ampak de bi ga svelizhal. Jan. 3, 17.

4.) Ob zhasu skufhnjav in v' shalosti se more tolashiti s' tem, de misli, kako ljubesnivo in usmiljeno je Jesus s' sgrevanimi gresniki ravnal.

Petra je milo pogledal, ki ga je satajil, in nikolj mu tega greha ni ozhital. Tako priasno je tudi Magdaleno sprejel, in de jo je v' upanji odpušhanja grehov poterdil, se ji je na pervo, in potlej Petru po Ivojim od smerti vstajenju perkasal. Sgrevano presheshtnizo upralha: Shena, te ni nobeden obsodil? Odgovorila je: Gospod, nobeden. In Jesus ji rezhe: Tudi jest te ne bom obsodil, pojdi in sanaprej vezh

ne greſhi. Jan. 8, 10. Tako tudi rasboj-
nika na krishi uſliſhi sadnjo uro, in mu
rezhe: Danſ boſh s' mano v' paradishu.
Luk. 23, 43.

*Kdaj ſe zhlovek ſpoſnani kerſhan-
ſki reſnizi ſoper ſtavi?*

Zhe poſna in ve reſnizo katolſhke ve-
re, pa is hudobije drugazhi veruje, govori
in uzhi, kakor je Bog raſodel, in katolſh-
ka zerkuv verovati ſapové. Taki ſo bili
farifeji, ſaduzeji in vezh drutih ob Jesu-
ſovim zhaſu; torej jim je ſ. Shtefan rekel:
Vi tredovratni in neobreſani na lerzih in
uſheſih ſe vedno ſvetimu Duhu ſoper ſta-
vite, kakor valhi ozhetje, tako tudi vi.
Apoſt. djaj. 7, 51. In ſ. Pavl ſe je jeſil
nad Elimam, ki je hotel deſhelniga ob-
laſtnika od vere odverniti, in mu je rekel:
O polen vſih svijazh in vſe hudobije, ſin
hudizhev, ſovraſhnik vſe pravize, ne je-
njahſ prave poti Goſpodove prevrazhati.
Djan. Apoſt. 13, 10.

Od kod iſvira ta greh?

Ta greh iſvira vezhi del is prejšni-
ga pregréſhniga ſhivlenja, ker tak zhlovek
vezh tamo kakor luzh ljubi, ſaktaj njego-
ve déla ſo hude, ſato luzh ſovraſhi, in ne
pride na ſvetlobo, de niſo njegove dela
ſvarjene. Jan. 3, 19 — 20. „Soſeben iſ-
virk tega greha je nezhiſtoſt; nezhiſtnik

hozhe samopafhno shiveti, sato fe pa refnizi soper stavi. „Shivinški zhlovek ne sapopade tega, kar je boshjiga Duha.“ 1. Kor. 2, 14.

Kdo je svojimu bratu savoljo boshje gnade nevošhljiv?

Kdor je shaloften in savidi svojiga blishniga, ker skosi gnado svetiga Duha brumno in bogabojezhe shivi, in si s' dobrimi deli nebesa flushi; in zhe ne sheli fe poboljšhati, ampak ga smotiti in sapeljati. Tak nevošhljivz je hudizh, tak je bil tudi Kajn do svojiga brata Abelna.

Kdo ima proti dobrimu k' svelizhanju pomagajozhimu opominvanju oterpnjeno serze?

Pruti dobrimu k' svelizhanju pomagajozhimu opominovanju ima oterpnjeno serze, kdor v' pregrehah smiram ostane, vse dobro opominovanje in svarjenje sametje, in zlo sa shtrafenge ne mara. Farao ni maral sa Mojsesa, ki mu je pravil, kaj Bog hozhe, in tudi sa shtrafenge ne.

Kdo v' nepokori terdovratno ostane?

Kdor oterpnjen v' grehish shivi, in nikakor na pokoro ne misli.

Taki gresniki so bili Kajn, Farao, Savl, Antioh, Judesh isdajavez in vezh tazih, ki so pregreshno shiveli in nesrezhno um erli. „Ishite Gospoda, dokler fe da

najditi, klizhite ga, dokler je bliso. Naj sapusti hudobni svojo pot, in kervizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se ga bo usmilil, in k' nashimu Bogu, sakaj per njem je veliko odpushanja." Isa. 55, 6.

Od v' nebo vpijozhih grehov.

Ktiri so v' nebo vpijozhi grehi?

- 1.) Radovoljno ubivanje, ali pobjoj.
- 2.) Mutafti al sodomski greh,
- 3.) Satiranje ubogih vdov in sirot ali sapushenih otrok
- 4.) Delavzam in najemnikam 'saflushek sadershovati ali tergati.

Kdaj je zhlovek radovoljniga ubivanja kriv?

Radovoljniga ubivanja je zhlovek kriv, kadar s' premislikam, radovoljno in bres pravizhne oblasti svojiga blishniga umori ali sam ali pa fkosi druge. Tako je Kajna Abeln, David Urijata, 2. Kralj, 13. Jesabel Nabota, 3. Kralj 21. Judje Kristusa.

Sakaj se drugimu v' nebo vpijozhi mu grehu mutafti ali sodomski pravi?

Sato, ker je tako grosen in Bogu toljko sopern, de se od njega she govoriti ne sme; sodomski pa sato, ker so ga Sodomzi dopernafhali, ktere je pa tudi Bog savoljo

tega strašnega greha s' ognjem is nebes
shrafal. 1. Mos. 19, 24.

*Kdo je tretjiga v' nebo vpijozhiga
greha kriv?*

1.) Kdor uboge satira. „Ne sturi file
ubogimu sato, ker je ubog: tudi ne sa-
teraj med vratmi sodne hiše potrebniga.
Sakaj Gospod bo njegovo rezh sodil, in bo
tiste stiskal, kateri so njega stiskali.“ Prip.
22, 22 — 23. „Proshnja ubogiga bo is
njegovih ust do Boga prishla, in hitro se
mu bo praviza sgodila. Sir. 21, 6.

2.) Kdor vdove in sapuštene otroke,
kakor si bodi, satira. Vdovam in sirotam
ne delajte shkode. Ako jih shkodjete, bo-
do k' meni vpili, in jest bom njih vpitje
uflifhal, in moj serd se bo ushgal. 2. Mos.
22. — 22. Kaj vdovine solse ne tezhejo
po njenih lizih, in njeno vpitje zhes
tega, ktéri jih stiska? Ali is njenih liz gredo
gori v' nebesa. Sir. 35, 18. — 19.

*Kdo je zhetertiga v' nebo vpijozhiga
greha kriv?*

Kdor delovzam, najemnikam ali pos-
lam saflushek uterga, ali pa od dne, do
dne plazhati odklada. „Glejte plazhilo od
vas utergano delavzam, kateri so vashe po-
lje posheli, vpije, in njih vpitje je do ushes
Gospoda Sabaot perfhlo.“ Jak. 5, 4. „Ne
sadershuj saflusheniga plazhila svojimu po-

trebnimu in ubogimu bratu, sakaj on je uboshen, in se is tega shivi, de ne bo so-per tebe k' Gospodu klizal, in de ne bo tebi v' greh perpifano." 5. Mos. 24, 14 — 15.

Sakaj se t'ém greham v' nebo vpijo-zhi pravi?

1.) Sato ker je v' s. pismu od ufaziga posebej rezheno, de v' nebo po shtrafenge vpijejo.

2.) Ker boshjo pravizo sosebno k' shtrafovanju filijo.

Od ptujih grehov.

Kteri so ptuji grehi?

1.) V' greh svetovati. — Kajfesh je svetoval v' Jesuovo smert. Herodija je svoji hzheri svetovala, de naj si sbere Janesovo glavo.

2.) Drugim greshiti vevlevati. David je sapovedal Joabu, de naj postavi Urija pre-dej, kjer je boj nar hujshi, in naj ga po-pusti, de ga sovrashniki ubijejo, in de umerje. 2. Kralj 11, 15.

3.) V' greh pervoliti. — Pilatush je v' Jesuovo smert pervolil. S. Pavl pishe de ne samo kteri hudo delajo, so smerti vred-ni, ampak tudi, kteri hudobnim pervolijo. Rim. 1, 29 — 32.

4.) Druge v' greh napeljati. — Jerobo-am israelfski kralj je svojim podloshnim

dva slata teleta moliti postavil. 3. Kralj 12, 28.

5.) Drugih grebe hvaliti. Gorje vam, kateri hudo dobro, in dobro hudo imenujete, kateri imate tamo sa luzh, in luzh sa tamo. Isa. 5, 20. „Gorje tem, kateri ljudem vsake starosti podglavje pokladajo loviti njih dushe.“ Ezech. 13, 18.

6.) K' grehu molzhati. Kakor je Pilatush molzhal, ker so Judje Jesusa po krivim k'smer-ti obsodili. Mat. 27.

7.) Greh pregledati. — Heli je vedil, de se njegova sinova hudobno in puhujsh-ljivo vedeta, pa jih ni shtrafal. 1. Kralj. 3, 23.

8.) Greha se deleshniga sturiti. — Judesh pelje Jesufove sovrashnike ga lovit. Mat. 26.

9.) Greh sagovarjati. „Kdor hudobnimu perterdi, in pravizhniga pogubi, sta gnusoba pred Bogam.“ Prip. 17, 15.

Kdaj se sturimo ptujih grehov krivi ali deleshni?

Kadar smo krivi, de jih drugi sturé, ali zhe jih od grehov ne odvernemo, ker smo jih dolshni in v' stanu odverniti.

Sakaj smo dolshni hudo odverniti, kolikor samoremo?

1.) Is dolshne ljubesni do Boga, ki se s' grehmi rasshali.

2.) Is ljubesni do blishniga, kateri fko-si greh vezhno nefrezhen postane; ker je

Bog slednimu sapovedal sa blishniga sker-
bétí. Sir. 17, 12.

3.) Vezhkrat tudi is dolshnosti stanu,
kakor gosposke, starishi, gospodarji in uzhe-
niki.

Drugi del kerfhanske pravize: Sturi dobro.

Kaj je dobro?

Dobro je vse, kar je po boshji volji,
ali po boshji sapovedi.

Kaj je po boshji sapovedi?

Po boshji sapovedi so zhednosti in do-
bre dela.

Kaj je kerfhanska zhednost sploh?

Kerfhanska zhednost sploh je dar, ktéri-
ga Bog dufhi s' posvezhujozho gnado da-
ja, de zhloveshko voljo k' takim delam per-
pravno in nagnjeno sturi, ktere so po po-
stavi Jesufa Kristusa, in vezhniga shivlenja
vredne. „Bog je kteri v' vas dela, de ho-
zheté, in dopolnite po njegovi dobri volji.“
Filip. 2, 13.

Koliko je zhednost, ktére more-kri- stjan v' djanji skasati?

Nektere so boshje kakor vera, upa-
nje in ljubesen, druge pa zhednosti sader-
shanja, ali djanjske,

Ali je zhlovek dolshan. se v' treh boshjih zhednostih vaditi?

Dolshan je, ker v' tem obstoji shivljenje kristjana.

Kdaj je kristjan Josefno dolshan tri boshje zhednosti obuditi?

- 1.) Kakor hitro se pameti savé.
- 2.) Vezhkrat v' shivljenji.
- 3.) Kadar kak svet Sakrament prejme.
- 4.) Ob zhasi skushnjav soper te zhednosti.
- 5.) Ob smertni nevarnosti in na smertni postelji.

Kako se da vera obuditi?

Vera se da tako obuditi: Moj Bog! verujem v' tebe praviga, shiviga Boga, ediniga v' naturi, in trojniga v' pershonah: Ozheta, Sina, in s. Duha: verujem, de je Sin boshji, druga pershona v' sveti Trojizi sa na zhlovek postal, terpel in umerl; de je tretji dan od smerti vstal, in de po svojim v' nebo odhodu sedi na desnizi Boga Ozheta, in bo prishel sodit shive in mrtve: verujem, de je Jesus Kristus svete Sakramente postavil, de nobeden bres vere in kersta, in po tem, kadar v' greh pade, bres pokore svelizhan ne bode: verujem, de je gnada boshja vsim potrebna: verujem tudi, de ti moj Bog vse dobro s' dobrim, in vse hudo s' hudim plazhujesh, de nam

našhe saflushenje samo skosi tvoje poma-
ga: verujem neumerjznošh zhloveshke
dušhe: verujem sadnizh tudi vse, kar si ti
skosi svojo sveto katolshko zerkev sapove-
dal verovati, in de sunaj nje neboden sve-
lizhan ne bode. Vse to pak sato verujem,
ker si ti to rasodel, kteri si vezhna modrošh
in rešniza, ki ne morešh ne golfati, ne
golfan biti. V' ti in sa to katolshko véro
shelim shiveti, in umreti. O moj Bog!
poterdi me s' svojo gnado v' ti sveti veri.

Kako se da upanje obuditi?

Upanje se da tako obuditi: Moj Bog!
terdno upam skosi saflushenje, terplenje
in smert mojiga Gospoda in Svelizharja Je-
susa Kristusa sadobiti odpufhanje vsih svo-
jih grehov: saupam s' tvojo gnado in po-
mozhjo tvojo volo dopolniti, greha se varo-
vati, in tako vezhno veselje in svelizhanje
dosezhi. In vse to upam sato, ker si ti,
moj Bog, to obljubil, kteri si vsigamo-
gozhen, nekonzhno dober in svest v' svo-
jih obljubah. Moj Bog, in Gospod! šturi
šhe vezhi to moje upanje.

Kako se da ljubesen obuditi?

Ljubesen se da tako obuditi: Ljubim
te moj Bog! is zeliga serza, in zhes vse, sa-
to, ker si ti sam v' sebi nar vezhi, vse lju-
besni, in zhasti vredna dobrota in lepota. Is
te ljubeshni proti tebi je meni možhno

shal savoljo vsih grehov mojiga zeliga shivlenja; ker sim s' njimi, tebe svojiga Boga rasshalil: in iklenem od sdaj na dalej tebe svojiga Boga nikolj vezh rasshaliti, tebi famimu shelim flushiti, tebi v' vsih rezheh dopasti: svojiga blishniga hozhem savoljo tebe, kakor lebe ljubiti, in tako shelim v' ti ljubeshi shiveti in umreti. O Bog! ushgi v' meni ogenj svoje ljubeshi, de bom v' svojim ferzu gorezho ljubeshen proti tvoji dobroti vedno ohranil. Amen.

Od zhednost sadershanja.

Ktere so poglavitne zhednosti, ki jih gre kristjanu v' svojim sadershanji imeti?

Poglavitne zhednosti so: 1.) modrost, 2.) smernost ali smasnost, 3.) praviza, 4.) ferzhnost. „Ako kdo pravizo ljubi: nje dela so nar vezhi zhednosti; sakaj ona uzhi tresnost in rasumnost, pravizo in terdnost, ktere rezhi so ljudem v' shivlenji k' nar vezhimu pridu.“ Mod. buk. 8, 7.

Kaj je kershanfska modrost?

Kershanfska modrost je zhednost, s' ktero kristjan k' svelizhanju perpravne pomozhi svoli in jih prav obrazha, in opusti vse, kar bi ga svelizhanje sadobiti odvrazhevalo.

Kako se sadershi modri kristjan?

Modri kristjan 1.) nizeh takiga ne sturi, kar bi ga posneji grevalo. „Sin, bres svéta nizeh ne sturi, in sturjeno delo te ne bo grevalo.“ Sir. 32, 24.

2.) Skosi soperne sgodbe ne bo smotjen, in se ne premenja; v' vsih okoljshinah se ve tako sadershati, de voljo boshjo dopolni. „Modri ni kakor zholn od viharja sem ter tje metan.“ Sir. 33, 2. „Bodite rasumni kakor kazhe, in priprosti kakor golobje. Mat. 10, 16.“

3.) Modri nizeh pred ne govori in ne sturi, de pred preudari, kaj bi utegnilo is tega priti. „Bratje, glejte, kako bi varno hodili, ne kakor nespametni, ampak kakor pametni, odkuplujte zhas, ker so dnovi hudi, nikar tedaj neummi ne postanite, ampak sastopite, kaj je volja boshja.“ Efes. 5, 15 — 17.

4.) Svoji lastni modrosti ne upa. „Preden kaj sazhnesh, poprej svesto oprashuj, in preden kaj sturish, poprej k' temu terden svet poishi.“ Sir. 37, 20.

5.) Per vsih svojih delih preudari, kaj je dobro, Bogu dopadljivo, in ga samore svelizhati, sato se ne ravna po svetu. „Ne versite se po tem svetu ampak spremenite se skosi ponovljenje svojiga uma: de preudarite, ktera je dobra, dopadljiva in popolnama volja boshja. Rim. 12, 2.“

6.) Modri se le s' pametnimi tovaršhi pe-
zha. „Kdor se s' modrimi pezha, bo moder,
kdor je pa nespametnih prijatel, bo njim
enak postal.“ Prip. 13, 20.

*Kaj je keršhanska smernost ali smaš-
nost?*

Keršhanska smašnost ali smernost je
zhednost, skosi ktero kristjan vse napzhno
in grešno nagnjenje v' sebi kroti in sati-
ra, in zhasno blago in veselje vedno le s'
mero vshiva, in serza na-nje ne veshe.

*Ali je ta zhednost kristjanu po-
trebna?*

Slo potrebna mu je, ker njega po
njegovi spazheni naturi vse stvari s' svojo
sapeljivo fladkostjo od ljubeshni do Stvarni-
ka odpeljujejo, in njegovo serze na se vle-
zhejo, in sturé, de namest, de bi jih le
is hvaleshnosti do Boga vshival, jih vezh-
krat bolj kakor Boga ljubi.

Kaj s. pismo od te zhednosti uzhi?

,S. pismo od te zhednosti uzhi, de ne
smemo méfu po njegovih sheljah strezhi,
ne sheljameša spolnovati, ampak po du-
hu shiveti, in se vsiga sdershati, kar po-
shelenje sdrashi, vse pa si persadjati, de
bi ga loshej premagali, in vselej tresni in
zhujezhi bili. „Glejte pa sami na-se de
vashe serza ne bodo preobloshene v' po-
shreshnosti in pijanosti in zhasnih skerbéh.

„Zhujte tedaj, in molite vsaki zhasf.“ Luk. 21, 34 — 36.

Kaj je kershanska praviza?

Kershanska praviza je zhednost, s' ktero kristjan is ljubesni do Boga vse dopolni, kar je Bogu in blishnimu dolshan.

Kaj J. pismo od pravize govori?

„S pismo pravi: „Praviza ljudstvo povsdigne, in skosi pravizo bo kraljevi sedesh uterjen.“ Prip. 14, 34, in 16, 12. „Dajte zesarju, kar je zesarjeviga, in Bogu, kar je boshjiga.“ Mat. 22, 21. „Dajte vsim, kar jim gre: komur dazija, dazijo: komur zol, zol: komur strah, strah: komur zhasf, zhasf.“ Rim. 13, 7.

Kaj je kershanska serzhnost?

Kershanska serzhnost je zhednost, s' ktero kristjan is ljubesni boshje dobro delati sazhne in sturi, zhe ravno sadershke in teshave premagati more; blago in tudi shivljenje raji sgubi, kakor boshje sapovedi prelomi.

Kaj govori J. pismo od te zhednosti?

„S. pismo opominja, de se zhlovek nikogar ne sme bati, ampak de more v' dopernashanji dobriga, in premagovanji hudiga serzhen biti.

„Ne bojite se tistih, ki telo umore, duše pa ne morejo umoriti.“ Mat. 10, 28.

„Hudobni beshi, ako ravno ga nihzher ne podi, pravizhni lpa bo serzhen kakor lev bres strahu. Prip. 28, 1. „Kdo bo vam shkodoval, ako bote sa dobro uneti. Strahovanja njih (*hudobnih*) se ne bojite, in ne dajte se motiti.“ 1. Pet. 3, 13 — 14. To zhednost so stari Eleazar, sedem makabejskih bratov, 2. Makab. 6, 7. Apostelni in materniki kristjanam v' sgled skasali.

Ktere zhednosti so sedmim poglavitnim greham na sproti?

1.) Ponishnost napuhu, 2.) Radodarnost lakomnosti, 3.) Zhistost nezhistosti, 4.) Ljubesen nevoshljivosti, 5.) Smernost shertju in samogoltnosti, 6.) Poterpeshljivost jesi, 7.) Gorezhnost ali ajfer v' dobrim lenobi.

Kaj je ponishnost?

Ponishnost je zhednost, skosi ktero zhlovek od sebe in svojih lastnost tako sodi, kakor je, in ne gleda le svojih, sosebnost, kakor napuhnjeni, in se savoljo njih ne povsdiguje zhes druge, ampak she bolj svoje napzhnosti in slabosti sposna, in se torej ponishuje.

Je prava ponishnost k' svelizhanju potrebna?

Prava ponishnost je tako potrebna, de bres nje ne bo nihzher svelizhan, ker je resniza vere, de bres gnade boshje zhlovek

ne more svelizhan biti, Bog pa svojo gnado le ponishnim daje, prevsetnim se pa soper stavi. Jak. 4, 6. In Jesuf pravi: „Ako ne bote postali, kakor otrozi (*ponishni*) ne pojedete v' nebeshko kraljestvo. Mat. 18, 3.

Sakaj she more zhlovek ponishen biti?

Zhlovek more pa tudi sato ponishen biti, ker ni drusiga, kakor prah in pepel; in sraven she gresnik, in kar dobriga nad seboj ima, je vse le dar boshje gnade, ne pa zhlovekova lastina. „Ako kdo od sebe meni, de je kaj, ker nizh ni, sam sebe sapelje.“ Gal. 6, 3.

Kdo nas resnizhno ponishnost uzhi?

Jesuf Kristuf sam s' besedo in sader-shanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest sim krotak in is serza ponishen.“ Mat. 11, 29. Jesuf je sam sebe v' nizh sturil, in podobo hlapza na-se vsel, med nevedne in gresnike pershel, zhe je ravno luzh sveta in svetnik svetnikov bil, vender sam sebi ni dopadel. Skrit od sveta odlozhen je shivel, in se je le takrat ozhitno pokasal, kadar se je sa zhaft svojiga Ozheta potegnil. Marijo prezhisto divizo med vsimi divizami si je savoljo nje velike ponishnosti matter svolil. Lep isgled ponishnosti nam je tudi sveti Janes kerstnik dal, Mat. 3, 11. stotnik, Mat. 8. Peter v' zholni, Luk. 5. ozhitni gresnik, Luk. 18. in vezh drusih.

Kako se refnizhno ponishni sposna?

Se sposna: 1.) saref ponishni je poter-peshljiv v' nadlogah, sopernostih, prega-njanji, sovrashenji in opravljanji, sa ref ponishni pravi v' takih okoljshinah: Greshil sim, dobro je sa me, de sim ponishan.

2.) Saref ponishni, kar dobriga nad se-boj ima, sagerne kolikor je treba, pred svetam, sato de ga drugi ne hvalijo, de bi nad hvalo dopadajenja ne imel, in de bi tako njegovo dobro delo pred Bogam svoje vrednosti ne sgubilo. „Glejte, de svojih dobrih del ne delate pred ljudmi (njim k' videsu) fzer ne bote imeli plazhila per svojim Ozhetu.“ Mat. 6, 1.

3.) Ponishni sakriva svoje napzhnosti in slabosti, pa ne sato, kakor de bi se sanizhevanja bal, ampak sato, de drusih ne pohujsha. On pokashe pa tudi svoje dobre dela ali zhednosti, to de le takrat, kader je k' povikshanju boshje zhasti potrebno, savoljo lastne hvale pa nikolj. To sturiti Jesus sam sapove. „Naj sveti vafha luzh pred ljudmi, de bodo vidili vafhe dobre dela, in zhastili Ozheta, ki je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

4.) Ponishni sposna, de je greshil, pa se ne sgovarja, ne jesi, zhe mu kdo njegove napzhnosti rasodene, ampak se veseli to flishati, kar ga ponishuje, in prosi sa od-pushanje.

5.) Ponishni malo govori, per delih ni sbiraven, je svojim vikshim rad in vselej pokoren, in do ljudi svoje enakosti ali slabshiga stanu postreshljiv in prijasen.

6.) Ponishni nad drugimi le dobro, nad sabo pa slabošti vidi, torej od drugih le dobro govori, in kadar hudiga dela nad blishnim ne more sgovoriti, sgovarja njegovo misel, ali pa rezhe: morebit se je pre-naglil, Bog ve, kako velike so bile njegove skufshnjave, ali kaj bi bil she le jest v takih okoljshinah sturil, in le gnada boshja me je dosdaj pred takim greham obvarvala.

7.) Ponishni is ferza sa gnado boshjo profi.

Kaj je radodarnost?

Radodarnost je zhednost, ktera se v djanji kashe, kadar zhlovek potrebnim ljudem rad in kolikor uterpi, od svojiga da. „Dajte, in se vam bo dalo, dobro natlazheno, verhato mero.“ Luk. 6, 38. „Ne posabite pak dobrotljivošti in podarovanja: sakaj s' takimi darmi se Bogu perkupimo.“ Heb. 13, 16. „Sleherni daj ne s' shalostjo ali po sili, sakaj veseliga darovavza Bog ljubi. 2. Kor. 9, 6.

Kakshne so dolshnosti bogatiga chloveka?

So té le:

1.) De more Bogu sa bogastvo hvaleshen biti, in ga sposnati kakor dar njemu poslan, s' kterim je dolshan veliko dobra sturiti, ker bo mogel Bogu kdaj od svojiga bogastva odgovor dati. Vdova Tabita mu more bitisgled. Djan. Apost. 9, 36 — 42.

2.) Savoljo bogastva ne sme prevscten in neusmiljen biti. „Bogatim tega sveta sapovej, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na neobstojezhe bogastvo, ampak na shiviga Boga, kteri nam vsiga obilno k' vshivanju da. De naj dobro sturé, bogatijo naj v' dobrih délih, radi naj podajo, s' drugimi naj déle, in naj si perpravljajo stanoviten saklad sa prihodno, de bodo dosegli vezhno shivljenje.“ 2. Tim. 6, 17 — 19.

Kaj je zhistost?

Zhistost je zhednost, ktera se v' djanji skashe, kadar se zhlovek vsiga prepovedaniga mesniga veselja v' mislih, besedah in djanji sdershi. „O kako lep je zhist rod, kteri se od zhednosti sveti! sakaj njegov spomin je vezhen, ker per Bogu in ljudeh hvalo ima. Buk. mod. 4, 1.

Je zhistost Bogu dopadljiva?

Zhistost je Bogu dopadljiva zhednost, in bres nje zhlovek ne pride v' nebesa.

Ta zhednost, pravijo sveti uzheniki zerkve, poviksha zhloveka zhes Angele; sa-

kaj Angeli zhiſtoſt ohranijo bres voſſke zhes ſkuſhnjave, ker ſo zhiſti duhovi, zhlovek ſe pa more ſa njo voſſkovati. Jeſuf je veliko vrednoſt zhiſtoſti vidno pokasal. Divizo vſih diviz Marijo ſi je mater ſvolil, in zhiſtiga Joſhefa ſvojiga rednika.

Kaj je ljubesen?

Ljubesen je zhednoſt, ſkosi ktero ſe drugih dobroga in frezhe veſelimo, in jim vſe dobro voſhimo in tudi ſturimo.

Kaj je smernoſt ali ſmaſnoſt?

Smernoſt ali ſmaſnoſt je zhednoſt, ſkosi ktero zhlovek napzhno poſhelenje jedi in pijazhe v' ſebi kroti, in s' mero vſhiva.

Je ſdershnoſt zhloveku k' velikimu pridu?

K' velikimu pridu mu je, ſakaj poma-ga mu k' sdravju poſebno pa mu prav pride, ker zhlovek ſvoje telo ſa ſturjene grehe pokori, in ſaſluſhene ſhtrafenge odvra-zhuje; pa tudi pred prihodnimi grehi ſe varuje, ker ſvoje poſhelenje ſlabi, de ga toliko v' greh ne vlezhe, dela ſe vredniga gnađe boſhje, bres ktere bi ſe ne mogel ne grehu ubraniti, in ne dobroga ſturiti.

Kaj naj kristjan miſli, kader je per kakim veſelji ſnajde?

Takrat naj na pravo in reſnizhno veſelje v' nebeſih miſli, ker ſvet s' vſim ſvojim veſeljam mine, in le ta, kateri boſhjo voljo ſturi, oſtane vekomej. I. Jan. 2, 17.

Ktero veselje more kristjanu nar vikshi biti?

Voljo boshjo dopolniti, more pervo in nar vikshi veselje kristjanu biti, kakor je Jesus govoril: Moja jed je, de sturim voljo tistiga, kateri me je poslal, in de dopolnim njegovo delo. Jan. 4, 34.

Kaj je poterpeshljivost?

Poterpeshljivost je zhednost, skosi ktero zhlovek terplenje in sopernosti v' voljo boshjo vdan preterpi.

Ali poterpeshljivost veliko pomaga?

Veliko pomaga.

1.) Terplenje polajsha. „Hvalimo se s' nadlogami, ker vemo, de nadloga poterplenje pernese, poterplenje pa skulhnjo, skulhnja pa upanje, upanje pa ne oframoti. „Rim. 5, 3 — 5. „Nepoterpeshljiv bo neumnost dopernafhal.“ Prip. 14, 17.

2.) Poterpeshljivost nashe saflushenje per Bogu poviksha, ker sturi, de nadloge voljno poterpimo. „Menim, de terplenje sdajniga zhasa ni veliko proti prihodni zhasti, ktera bo nad nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

3.) Skosi voljno terplenje sa svoje grehe Bogu sadofti sturimo. „Tega ki Gospod ljubi, ga pod shibo ima, tepe pa vsakiga otroka, kteriga sprejme. „Heb. 12, 6. Ras-

bojnik na krishu je sposnal, de terpi kar je saflushil. Luk. 23, 41.“

Je poterpeshljivost tudi potrebna zhloveku, in kdaj posebno?

1.) Tudi potrebna mu je, kader na svojim blagi shkodo terpi. Takrat naj s' poterpeshljivim Jobam rezhe: Nizh nisim na svet pernesel, kakor tudi nizh seboj ne ponešem. Gospod je dal, Gospod je vsel, kakor je Gospodu dopadlo, tako se je sgodilo; naj bo hvaljeno ime Gospodovo. Job. 1, 21.

2.) V'bolesni. „Sin, ne sapuſti sam sebe v' svoji bolesni, ampak prosi Gospoda, in te bo osdravil. Odverni se od greha, poravnaj svoje delo in ozhisti svoje ferze od vsiga greha. Sir. 38, 9 — 10.

3.) Kader se mu zhes zhaſt in poſhtenje govori. Zhe je refnizhno, kar se govori, naj terpi kakor shtrafengo sa svoje napazhno sadershanje; zhe pa ni refnizhno, naj se veseli, de ima perloshnost sa Boga kaj terpeti, in ſi tako nebesa ſlushiti. „Srezhni ſte vi, kader vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo soper vas lashnjivo govorili savoljo mene: veselite se sato, ker je vashe plazhilo obilno v'nebesih.“ Mat. 5, 11 — 12.

4.) Kader ga bres sadolshenja ludje ne poſhtujejo. Premagaj shelje ljudem dopaſti, sakaj sovrashniza je, tvojiga sveli-

zhanja in rezi s' f. Pavlam: Ako bi ljudém dopadel, bi Kristusov blapez ne bil. Gal. 1, 10. Hvala ljudi zhloveka pred Bogam nizh boljshiga ne sturi.

5.) Kadar ga sovrashniki pregajnajo, in mu krivizo in hudo delajo, kjer le morjo.

Takrat naj zhlovek ne misli na hudo, kar se mu sturi, ampak na to de jim odpusti, jih ljubi in jim dobro sturi, kakor je Jesus sapovedal in sturil. „Jest pak vam povem, hudimu se ne stavite, ampak kdorkolj te bo vdaril na tvoje desno lize, temu pomoli she drugo. In kdor hozhe tebe v' pravdo spraviti in tvojo suknojvseti, temu tudi plajsh pusti, (*raishi, kakor de bi se pravdal.*)“ Mat. 5, 39 — 40.

6.) Kadar ima opraviti s'napuhnenim in v' sebe saljubljenim zhlovekam, ker prevsetni hozhe, de bi vselej le njegova vela-la. Prepri s' takim ljudém nikolj dobriga ne sturi, she dobre rezhi je boljshi molzhati, kader se vidi, de jih blishni ne bo poterdil in gorvsel. „Jest sim svoje usta oversdal, jest sim omolknil, in sim v' svoji ponishnosti tudi dobro samolzhal.“ Pl. 38, 2 — 3.

7.) Kadar ima opraviti s' togotnim, jesnim zhovekam. S. Duh pravi: „Ne delaj priasnosti s' jesi podvershenim zhlovekam, tudi se ne pezhaj s' togotnim mosham, de se njegoviga sadershanja ne nauzhish, in perloshnosti ne dobish svojo dusho pohuj-

shati.“ Prip. 22, 24 — 25. „Sladka beseda veliko prijatlov napravi; in vtolashi sovrashnike, in dobriga zhloveka prijasen jesik obilno dobriga pernese.“ Sir. 6, 5.

8.) Je treba poterpeshljivosti per nehvaleshnih, kterim se je dobro sturilo. „V svoji poterpeshljivosti bote svoje dushe ohranili.“ Luk. 21, 19.

9.) V dolshnostih svojiga stanu in v vsakdanjih krishih.

Kaj je gorezhnost ali ajfer v dobrim?

Je zhednost, skosi ktero kristjan vesel vse sturi, kar boshjo zhast in svelizhanje dushe sadene.

Kako se sposna kristjan, de ima ajfer k' dobrimu?

De 1.) tak kristjan rad boshjo besedo poslusha, ne is navade, ampak is serzhne shelje, de bi sposnal in sturil, kar je Bogu dopadljiviga, torej jo v' dobrim serzu ohrani.

2.) Od boshjih rezhi rad in vesel govori.

3.) „Se tudi per drugih sa boshjo zhast poshene.“

4.) V' molitvi svoji trosht in mozhi ishe, torej rad moli.

5.) Veselje sveta in prasni pogovori so mu soperni, torej je le rad med brumnimi.

6.) Vsako dobro delo ga veseli, sato fkerbi, kako bi samogel prav veliko dobri-ga sturiti, vsak greh zherti, sato ga odver-ne, kjer in kakor ga po refnizi odverniti samore.

Je gorezhnost k' dobrimu potre-bna?

Potrebna je, de premagujemo lenobo k' dobrim, in postanemo sveti, ker naf je Bog k' svetosti poklizal. Efes. 1, 4.

*Ktere dolshnosti je Jesus Kristus po-
Jebno perporozhil?*

Le te: 1.) Nar prej boshjiga kraljest-va in njegove pravize iskati. 2.) Sam fe-be satajiti. 3.) Svoj krish nositi. 4.) Sa Kristusam hoditi. 5.) Krotak in ponishen biti. 6.) ,Sovrashnike ljubiti, dobro sturi-ti tem, kateri naf sovrashijo, moliti sa te, k' naf shalijo in preganjajo,

*Kaj se pravi boshjiga kraljestva
in njegove pravize iskati?*

,Se pravi: Jesusov nauk smiraj bolj sposnovati, po njem na tanko shiveti, in tako boshje ljubeshni, gnade in vezhni-ga svelizhanja se vredniga delati.

To vidimo Jesusa sturiti, na svet je savoljo nashiga odreshenja in svelizhanja prishel, uboshno je shivel, preganjanje ter-

pel, kervavi pot potil, s' ternjam kronan, krishan in umorjen bil. Vse to je sa nas terpel, de bi mi v' boshje kraljestvo prishli. Zhe si je pa Kristul sa nashe svelizhanje toliko persadjal, moremo tudi mi pred vsm drugim narprej boshiga kraljestva iskati, in si vse persadjati, de ga sadobimo, sakaj vse drugo je nam saftonj, zhe nebela sgubimo.

Kaj se pravi sam sebe satajiti?

„Se pravi svoje grešno nagnenje satirati, hudo opustiti, zhe nam she toliko dobizhka in veselja obeta, in dobro sturiti, zhe je nam she tako soperno. „Ako kdo hozhe sa menoj priti, naj sataji sam sebe.“ Luk. 9, 23. „Kteri so pa Kristufovi, so svoje meso krishali s' grehi in sheljami vred.“ Gal. 5, 24. Postavim, ko bi bil rasshalen, nagnenje te k' jesi fili, ti pa ne sturish, kar natura, ampak kar Bog hozhe, se ne jesish, slabiga ne vofhish in ne govorish, slabo perloshnost sapustish, takrat si sam sebe satajil.

Je satajenje samiga sebe vsakterimu potrebno?

Vsakimu zhloveku, naj bo pravizhen, grešnik ali spokornik je potrebno.

Sakaj pravizhnimu?

Sato, ker nagnenje k' hudimu smeraj tudi v' pravizhnim ostane, ktero zhe dalej mozhneishi perhaja, zhe se mu na-

šproti ne stavi, in nar svetejšhiga zhloveka v' velik greh sapelje. Šhalosten sgled k' poterjenju te refnize so nam Saul, David, Salomon, Judesh Ifhkarijot.

Sakaj grešniku?

Sato de bi od Boga gnado sadobil, de bi se spreobernal, bres satajenja famiga sebe pa svojiga shivlenja spreoberniti ne more; on more vse sapustiti, kar mu je bilo perloshnost k' grehu, ali drugim k' pohujshanji. Zhe je ravno vse to teshko, fe vender sgoditi more, ker bres tega ni refnizhniga poboljshanja, in ravno sato tudi svelizhanja ne.

Sakaj spokorniku?

Dokler je she greh delal, mu je bilo satajenje famiga sebe potrebno, de je gnado od Boga sadobil, sdaj mu je potrebno, de gnado boshjo ohrani. Zhe grešnik tudi gréh sapusti, pa nagnjenje k' hudim grešnika ne sapusti, torej se more satajvati.

„S. Pavl je bil sa ref popolnoma spreobernjen in ves Bogu vdan, in kaklhin sgled satajenja famiga sebe daja vsm spokornikam, ker govori. „Tarem svoje telo, in ga v' fushnost devam.“ I. Kor. 9, 27.

Kaj je svoj krish nositi?

Svoj krish nositi je bolesen, ubo-

shtvo, nesrezho in vsako sopernost voljno in stanovitno terpeti.

„So krishi kristjanam k' pridu?“

„So k' velikimu pridu:“

1.) Zhe krishe voljno terpimo, Bogu sa svoje grehe sadošti sturimo.

2.) Brumnishi, pravizhnishi in Bogu dopadlivishi perhajamo. „Kakor slato v' ognji, tako skufha Gospod serza. Prip. 17, 3.

3.) „Si vezhi krone v' nebesih skosi voljno terplenje saflushimo. Torej vdajmo se vselej v' voljo boshjo, naj poshlje Bog, karkolj hozhe zhes naf, de bomo po premaganih zlo majhnih nadlogah sedajnega shivlenja vredni vezhne nestrohlive krone, „Kdor ne vsame svojiga krisha, in ne hodi sa mano, ni mene vreden.“ Mat. 10, 38.

Kaj se pravi sa Kristujam hoditi?

„Se pravi, po njegovim sgledu shiveti; to je, vse nafhe misli, besede in djanje morejo Jesusovim enake biti. „Jest sim luzh sveta, kdor sa mano hodi, ne hodi po tami, ampak bo imel luzh shivlenja.“ Jan. 8, 12.

Kako naf Jesus Kristus krotkost in ponishnost uzhi?

S' besedo in sadershanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest sim krotak in is ser-

za ponishen.“ Mat. 11, 29. Posvaril je Jakoba in Janesa, ker sta hotla ogenj is nebes sprostiti, de bi bil poshgjal mesto, v' ktero Jesusa niso hotli sprejeti. Kristuf polen krotkosti jima rezhe: „Ne vesta kteriga duha sta.“ Luk. 9, 55.

Sakaj smo dolshni sovrashnike ljubiti?

1.) Ker so sovrashniki nashi ravno tako otrozi boshji, po podobi boshji stvarjeni, od Jesusa odresheni, in namenjeni sa nebesa, kakor mi.

2.) Ker Jesuf sapové sovrashnike ljubiti, in jim is serza odpustiti. „Ljubite tudi svoje neprijatle, sturite dobro tem, kateri vas sovrashijo, in molite sa te, kateri vas preganjajo in krivo dolshe, de bote otrozi svojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 5, 44. Kristuf je s. Petru rekel, de naj blishnimu sedem krat sedem desetkrat, to je vselej odpusti. Mat. 18, 21 — 22.

3.) De odpushanje svojih grehov od Boga sadobimo. Kristuf nas to she v' ozhenashu uzhi, ker molimo po njegovi sapovedi: „Odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpushamo svojim dolshnikam“ Mat. 6, 12. Ravno tako se to tudi is perglihe od tistiga hlapza vidi, kateri je bil svojimu Gospodu deset tavshent talentov dnarjov dolshan. Ker Kristuf na sadnje pravi: „Ravno tako bo tudi moj nebeshki Ozhe vam

stiril, ako ne bote odpustili vsakteri svojimu bratu is svojih serz.“ Mat. 18, 23 — 35.

4.) Moremo svoje sovrashnike ljubiti, de so nashe druge dobre dela Bogu dopadljive, sakaj tako dolgo, dokler sovrashnikov ne ljubimo, tudi nashe dobre dela Bogu dopasti ne morejo. Satorej pravi Kristus. „Kadar svoj dar k' altarju pernefeh, in se tam spomnish, de tvoj brat kaj soper tebe ima, pusti ondi svoj dar, in pojdi popred se spravit s' svojim bratom, in potlej pridi, in daruj svoj dar.“ Mat. 5, 23. Ako bote ljubili te, kateri vas ljubijo, kakshno plazhilo bote imeli? al ne delajo tega tudi zolnarji. Mat. 5, 46.

5.) Sino dolshni sovrashnike ljubiti, de nebeshkiga Ozheta posnemamo, kateri pusti svoje sonze is -hajati zhes hude in dobre in kateri desh poshilja zhes pravizhne in krivizhne. Mat. 5, 45. In ravno tako tudi vémo, de je Jesus dhe na krishu sa svoje sovrashnike molil. Luk. 23, 34.

Kaj naj sturimo, de bomo loshej sovrashnike ljubili?

1.) Se moremo varovati, de se v' svojih sodbah ne prenaglino, in de si kakiga zhloveka sovrashnika ne mislimo, dokler se v' resnizi ne preprizhamo, de nam shkodovati hozhe. Prava ljubesen, (*pravi S. Paul,*) ne misli hudiga. I. Kor. 13.

2.) Moremo blishniga she sami pred sabo isgovarjati, de morebiti tako hudo ni mislil, ali de she zlo vedil ni, de nas bo to, kar je govoril ali sturil, rasshalilo; ali de se je morebiti prenaglil, ali pa she popolnoma is nevednosti sturil. „Ozha! odpušti jim, sej ne vedo, kaj delajo.“ Luk. 23, 34.

3.) Se moremo spomniti, de nam tudi sovrashniki veliko k' dobrimu perpomorejo. Sakaj oni nam perloshnost dajo, de se bolj sami sebe sposnamo, ker nam marskaj ozhitajo, sa kar pred nismo vedili, in kar nam je lastna ljubesen smirej perkrivala. Sovrashniki nam dalej perloshnost dajo, de svojo lastno ljubesen premagamo, de pokoro delamo, de sa nebesa vezh sturimo, in de se bolj v' poterpeshljivosti in v' ponishnosti vadimo. „Tistim, kteri Boga ljubijo, (*pravi S. Paul.*) vse k' dobrimu tekne.“ Rim. 8, 28.

4.) Moremo sovrashnikam dobro sturiti, de jih spet v' prijatle spreobernemo. „Ako bo tvoj sovrashnik lazhen, nasiti ga, ako bo shejin, daj mu piti, sakaj tako bo sh sherjavzo na njegovo glavo spravljjal, in Gospod bo tebi povernil.“ Prip. 25, 21 — 22.

Kaj gre she h' kershanski pravizi?

H' kershanski pravizi gre she tistih ofem prelepih zhednost, ktere je Kristus v' svoji pridgi na gori uzhil, in savoljo kterih je tiste, kteri jih imajo, frezhne imenoval,

in ktére se ravno sato svelizhanske zhednosti imenujejo.

Ktere so te svelizhanske zhednosti?

Te le: 1.) Srezhni so ubogi v' duhu, sakaj njih je nebesko kraljestvo.

2.) Srezhni so krotki, sakaj semljo bodo posedli.

3.) Srezhni so shalostni sakaj potroshtani bodo.

4.) Srezhni so kteri so lazni in shejni pravize, sakaj nasiteni bodo.

5.) Srezhni so milostljivi, sakaj milost bodo dosegli.

6.) Srezhni so kteri so zhistiga serza, sakaj Boga bodo gledali.

7.) Srezhni so mirni, sakaj otrozi boshji bodo imenovani.

8.) Srezhni so, kteri so savoljo pravize preganjani, sakaj njih je nebesko kraljestvo.

Kteri so ubogi v' duhu?

Ubogi v' duhu so: 1.) tisti, kteri so ref uboshni, in kteri obogatiti ne shelé, in kteri svoje uboshtva s' voljo prenasahajo.

Ubogi v' duhu so pa 2.) tudi lohka bogati in premoshni, kteri na to, kar imajo, svojiga serza ne navesujejo, in kteri so savoljo Boga vse svoje blago sgubiti perpravljani, in kteriga ravno sato sebi in drugim v' svelizhanje obrazhajo. Taki ubogi v'

duhu, desiravno bogati, so bili: Job, Abraham, kralj David. Apostelni in prvi kristjani, ki so se savoljo Kristusove vere vslimu bogastvu odpovedali. — Tisti mladenzh pa, kateri je Kristusa vprashal, kaj de naj sturi, de bo nebeshko kraljestvo dosegel, in kterimu je Kristus rekel, de naj vse svoje premoshenje proda, de naj dnarje med uboge rasedi, in de naj sa njim hodi, ni bil ubog v' duhu, sakaj shalosten je bil teh Kristusovih besedi ravno sato, ker je bolj svoje premoshenje ljubil, kakor pa de bi bil sa Kristusam hodil.

Ali je stan ubogih sanizhljiv stan?

Stan vbogih ni sanizhljiv, kar 1.) she lohka is tega iklenemo, ker si ga je bil Jesus sam isvolil; ako ravno je stvarnik vsih rezhi, kralj nebes in semlje, je le vender smirej od svojiga rojstva noter do sadnjiga sdihleja v' uboshtvishivel, in tudi uboshne Apostelne in uzhenze imel.

Stan ubogih 2.) ni sanizhljiv, ker je Jesus uboge posebno ljubil. Ko so bili Janesovi jogri Jesusa vprashat prishli, kdo de je, zhe on Mesija sveta, ali zhe naj drugiga zhakajo? jim je tako odgovoril: Pojte in povejte Janesu: Slepim vidijo, gluhi slishijo, kruljovi hodijo, in ubogim se Evangeli osnanuje.

3.) Uboshtvo pelje k' popolnamasti, kakor je Kristus mladenzhu povedal rekozh.

„Ako hozešh popolnoma biti, pojdi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, in bošh saklad v' nebesih imel.“ Mat. 19, 21.

4.) Uboštvo je lohka nar lepšhi pokora. Zhe zhlovek svoje ubošhtvo s' voljo prenašha, si s' njim lohka vezhno nebesko veselje saflushi.

5.) Uboštvo zhloveka marškakih hudob obvarje, in mu perlošhnoft da, de bolj na Boga misli, in de svojiga serza na posvetoe rezhi ne navesuje.

Kteri se imenujejo krotki?

Tisti kteri se, zhe jih kdo shali, ne rasferdé, kteri hudo s' hudim ne vrazhujejo, ampak kteri vse voljno preterpé, in v' miri svoje dushe ostanejo.

Je krotkost kristjanu potrebna?

Krotkost je kristjanu potrebna sato, ker ga malopridni, nevkretni in svojoglavni ljudje vezhkrat shaliyo, in ker vezhkrat med takimi shiveti more. Jesus je svojim Apostelnam rekel: „Poshljem vas, kakor ovze v' sredo volkov.“ Mat. 10, 16.

Sakaj tedaj Kristus krotke srezhne imenuje?

Sato, ker so v' resnizi srezhni, sakaj njih serze 1.) nobeniga taziga nepokoja nima, kteriga jesen zhlovek obzhuti.

2.) Ker to malo, kar imajo, v' lepim miru vshivajo.

3.) Ker bodo Gospodove dobrote v'desheli shivih (*to je v' nebesih*) vidili.

Ktere shalostne Kristus frezhne imenuje?

1.) Tiste, kateri zhes svoje ne le samo smertne ampak tudi majhne grehe shalujejo.

2.) Kteri so savoljo svojih s' grehi pomnoshenih hudih nagnenj shalostni.

3.) Kteri savoljo pomankljivosti per svojih dobrih delih shaljujejo, ker jih ni so vselej is zhisite ljubesni do Boga dopernahali.

4.) Kteri savoljo velikih skushnjav in pregresnih nevarnost, v' kterih se snajdejo, sdihujejo, in she vsi po nebesih hrepene.

5.) Kteri nad grehi drugih shaljujejo.

Sakaj more zhlovek nad svojimi smertnimi grehi shalovati?

Sato, ker je smerten greh sa zhloveka nar vezhi hudo; s' smertnim greham sgu bi zhlovek gnado boshjo, boshjo prijasnost, pravizo do nebeskiga kraljestva, in se vezhniga pogublenja vredniga sturi.

Sakaj more zhlovek tudi zhes svoje majhine grehe shalovati?

Sato, ker tudi majhini grehi Boga shalijo, in ker ga tudi majhini grehi od boshje ljubesni odvrazhajo, de Boga tako ne ljubi, kakor ga je dolshan ljubiti.

Kteri je imenujejo lazhni in shejni pravize?

Tisti, kteri po resnizah in po brumnim shivlenji ravno tako hrepene, kakor lazhni po jedi in shejni po pijazhi hrepene. Taki, de si ravno so pravizhni, si persadevajo, de bi she pravizhnisbi bili, in njih persadevanje ni saftonj, ker sadobé, kar shelé.

Kdaj je kristjan milostljiv?

Takrat, kader svojimu blishnimu v' dufhnih in telesnih potrebah pomaga. To se sgodi, zhe blishnimu kaj k'brumnošti perpomore, zhe pohujshanje odvrazha, zhe nevedniga poduzhi, zhe mu kak dober svet da, in ga na dobro opominja. Ravno tako tudi na telesu, zhe ga nefrezhe varuje in mu k'frezhi pomaga.

Komu je kristjan milost skasati dolshan?

Vsakimu zhloveku bres raslozhka, kakor je tudi nebeshki Ozhe proti vsmim, proti dobrim in hudobnim milostljiv. „Semlja je polna Gospodoviga usmilenja.“ Pfal. 118, 64.

Satorej more:

1.) S' ubogimi prijasno govoriti, jih v' nadlogah tolashiti, in jim po svojim premoshenji pomagati.

2.) Usmiljen proti greshnikam biti, jih savolj njih shivlenja ne sovrashiti, ker so le usmilenja in objokovanja vredni. Spom-

niti se more, de bi morebiti on she hudobniſhi bil, zhe bi v' ravno takih okolſhinah bil, in zhe bi ga Bog s' svojo gna-do ne podpiral.

3.) Uſmiljen biti proti ſvojim ſovraſhnikam, jim is ferza odpuſtiti, ſe s' njimi ſpraviti, in sa-nje moliti.

4.) Uſmiljen biti proti ſvojim vikſhim, ſakaj tudi vikſhi ſo mnogim ſlaboſtim pod-verſheni, tudi oni ſe lohka v' kaki rezhi pregreſhe. Torej je dolſhnoſt s' njimi po-terplenje imeti, jih ſgovarjati, njih preſtopke ſakrivati, in ſe nikolj predersniti jim ſavoljo tega nepokorſhino ſkasati.

5.) Uſmiljen biti proti podloſhnim, ker imajo po beſedah ſ. piſma tudi oni Goſpo-da v' nebeſih, kateri na ſtan nobeniga ne gleda. Efes. 6, 4.

6.) Uſmiljen biti tudi proti mertvim, sa-nje moliti, in druge dobre dela sa-nje Bogu ofrati.

Ktere imenuje Kristuſ zhiſtiga ſer-za?

Tiſte, kateri niſo le v' ſvojim ſunajnim ſadershanji zhiſti, ampak tudi v' ſvojih miſlih in v' ſvojih ſheljah. Taki ſhe na tem ſvetu Boga bolj ſpoſnajo, in v' nebeſih ga bodo vekomej od oblizhja do oblizhja gle-dali, in vekomej vſhivali.

Ktere imenaje Kristus mirne?

Tiste, kateri blishnimu radi odjenjajo in se s' njim spravijo, in tudi raji krivizo terpé, kakor de bi jo delali.

Koliko sort je pravi mir?

Pravi mir je trojni, mir s' Bogam, sam s' sabo, in s' svojim blishnim.

Kdaj ima zhlovek mir s' Bogam?

Takrat, kader po njegovi sveti volji, to je, po njegovih f. sapovedih shivi, sakaj greh mir med Bogam in zhlovekam viecej rasdere.

Kdaj je zhlovek v' miri sam seboj?

Takrat, kader je njegova vest mirna, in mu nizh hudiga ne ozhita. „Tisti, kateri tvojo postavo ljubijo, imajo velik mir, in nizh jih ne pohujsha. Psalm. 118, 165.

Kdaj ima zhlovek mir s' blishnim?

Kadar s' njim prijasno, sloshno shivi, in se ne prepira, ampak njegove slabosti s' ljubesnjo prenese.

Kaj more kristjan sturiti, de v' miri s' blishnim shivi?

More vse opuštiti, kar ljubesen do blishniga smanjshuja, in vse sturiti, kar ljubesen do blishniga ohrani. V' to je pa posebno ponishnost, krotkost, poterpeshljivost in persanefljivost potrebna.

Kdaj je mir golufen?

Takrat, kader zhlovek svojimu poshelenju in svojimu nagnenju pervoli in svojo vest tako sadushi, de v' nji nobeniga nepokoja ne zhuti. „Sa hudobne ni miru, pravi Gospod po preroku. Isaiju. 48, 22.

Kaj se pravi savoljo pravize preganjan biti?

To se pravi, savoljo Boga, savoljo njegovih svetih refniz, ali savoljo brumniga shivlenja kake sopernoši prestati. Takim Kristuf posebno plazhilo obeta rekozh: „Veselite se, in od veselja poskakujte, sakaj vashe plazhilo bo obilno v' nebesih. Mat. 5, 12. In s. Peter pravi: „Ako bote savoljo Kristufoviga imena saframovani, bote frezhni, sakaj nad vami pozhiva, kar je hvale, zhasi in mozhi boshje, in njegovi duh. 1. Petr. 4, 14.

Od dobrih del in njih saflushenja.

Kaj je dobro delo kristjana?

Je tako djanje, ktero je Bogu prijetno, in ktero zhloveku v' svelizhanje flushi.

So dobre dela v' svelizhanje potrebne?

Potrebne so: 1.) Sato, ker je zhlovek she sato stvarjen, de bi s' dobrimi de-

li Bogu flushil, in se s' njimi nebes vredniga sturil. „Blagor mertvim, kateri v' Gospodu umerjo, sakaj njih dela gredo sa njimi.“ Skriv. rasod. 14, 15.

2.) Ker je vera bres dobrih dél ravno tako mertva, kakor truplo bres dushe. Jak. 2, 20 — 26.

Kaj s' dobrimi deli sadobimo?

1.) Dobre dela gnado boshjo v' zhloveku mozhnejshi sturé, in ga k' popolnarnasti peljejo. „Vidish (*pravi s. Jakop. od Abrahama*) de je vera s' njegovimi déli delala, in is dél je vera popolnarna postala. Jak. 2, 22.

2.) Bog je takim, kateri dobro delajo, vezhno plazhilo obljudil. „Tisti, kateri so dobro sturili, bojo prishli (is svojih grobov) k' shivlenju, ti pak, kateri so hudo delali, k' obsojenju.“ Jan. 5, 29. „Kateri sturi voljo mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih, tisti pojde v' nebeshko kraljestvo.“ Mat. 7, 21.

Samore zhlovek is svoje lastne mozhi dobre déla delati?

Dobrih dél, kakorshne so k' svelizhanju potrebne, in per Bogu saflushenja vredne, zhlovek is svoje lastne mozhi ne more delati, temuzh le s' gnado boshjo.“ „Ne kakor de bi samogli is sebe kaj mifliti, kakor is sebe, ampak nasha mozh je is Boga.“ 2. Kor. 3, 5.

Kako se morejo dobre déla opravljati?

1.) V' stanu gnade boshje, 2.) radovoljno, 3.) ne is sgolj naturnih in nezhi-mernih nagibkov; postavim ne savoljo hvalle ljudi, ali savoljo kakiga zhasniga do-bizhka, ampak le savoljo Boga.

Fariseji so bili per vsih svojih dobrih delih, per vsih svojih dolgih molitvah, in ojsrih postih gnusoba pred Bogam, sato, ker so vse to le savoljo ljudi pozheli, de bi jih bili hvalili. Satorej pravi Kristuf: „Povem vam, ako vasha praviza ne bo obil-nishti, kakor pismarjov in farisejov, ne poj-dete v' nebeshko kraljestvo.“ Mat. 5, 20.

Ktere jo nar imenitnishti dobre déla?

Nar imenitnishti dobre dela so: mo-lituv, post in ubogajme dajati. „Boljshti je molituv s' postam in almoshno, kakor saloge slata spravljati. Tob. 12, 18.

Kaj sapopade v' sebi molituv?

Molituv v' sebi sapopade vse bogabo-jezhe premishljevanje, vsak dober sklep, vsako lepo djanje, ki se Bogu k' zhashti sturi, in s' besedo vse, kar se savoljo Bo-ga pozhne. „Molite bres prenehanja.“ I. Tes. 5, 15.

Kaj sapopade v sebe post?

Post ne sapopade le samo tega, de se zhlovek po sapovedi katolske zerkve ob sapovedanih postnih dnevih v' jedi in pijazhi kaj perterga, ampak sapopade vse, kar zhlovek svojimu poshelenju nasproti sturi. Post je, zhe zhlovek svoje hudo nagnenje kroti, svoje pozhutke satira, si mar skako posvetno dopusheno veselje odrezhe, in druge take spokorne dela dopernafha.

Kaj je almoshna?

Vsaka dobrota, ktera se blishnimu ali na truplu ali na dushi skashe.

Ali je ubogajmé dajati sapovedano ali je le svetvano?

Ubogajme dajati je sapovedano, torej dolshnost ker:

1.) Nam to Bog she v' starim in tudi v' novim testamentu vелеva. „Sin, ne odtegni mu daru, in ne odverni svojih ozhi od ubogiga, ne sanizhuj lazhniga, in ne rashali ubogiga v' njegovi potrebi, ne shali revniga serza, in potrebnimu ne odlashaj daru dati.“ Sir. 4, 1 — 6. „Dajte ubogajme od tega, kar imate.“ Luk, 11, 41.

2.) Ker smo blishniga tako, kakor sami sebe ljubiti dolshni, ljubesen pa se more v' djanji skasati. „Ako bi kdo premoshe nje tega sveta imel, in bi vidil svojiga brata, de je v' potrebi, in bi svoje serze pred

njim saperl, kako prebiva boshja ljube-
sen v' njem? — Ne ljubimo s' besedo,
tudi ne s' jesikam, ampak v' djanji in v'
refnizi.“ I. Jan. 3, 17 — 18.

3.) Ker Kristus tistim, kateri ubogajmene
dajejo, vezhno gorje shuga rekozh: „Po-
berite se prekleti v' vezhni ogenj, kateri
je hudizhu in njegovim angelam perpra-
vlien. Sakaj jest sim bil lazhen, in me
niste nasitili, jest sim bil shejin, in me ni-
ste napojili, jest sim bil ptuj, in me niste
pod streho vseli, jest sim bil nag, in me niste
oblekli, i. t. d. Mat. 25, 41 — 46.

4.) Is hvaleshnosti proti Bogu, ktero nar-
bolj s'tém skashemo, zhe smo tako, kakor
je on nam dober, tudi mi drugim njego-
vim otrokam dobri. Vle kar revnim sturimo,
je po besedah samiga Jesusa ravno tako, ka-
kor de bi bili njemu sturili. Mat. 25, 40.

*Ali so le bogati ubogajme dajati
dolshni?*

Vlaki je ubogajme dajati dolshan, koli-
kor uterpi. „Kakor bosh premogel, tako
bodi usmiljen; zhe bosh veliko imel, obil-
no dajaj, zhe bosh malo imel, glej de tudi
malo rad podelish.“ Tob. 4, 8 — 9.

*Po kateri verstli se more ubogajme
dajati, kader zhlovek ne more vsim kaj?*

Tistim, katerim je vezhi sila, se more
dati préd, kakor drugim, svoji uboshni
shlahti préd kakor ptujim, brunnim pred

kakor pregrešnim, bolnim pred kakor sdravim, delavnim pred kakor sanikernim, domazhim pred kakor nesnanim.

Ali je ubogajme deliti zhloveku k' velikimu pridu?

K' velikimu pridu mu je, sakaj zhe ubogajme daje sadobi: 1.) odpuščenje grehov, gnado boshjo in vezhno shivljenje. „Almoshna od smerti rešhi, in ona je, ktéra grehe sbrishe in pomaga naiti milost in vezhno shivljenje.“ Tob. 12, 9. „Blagor temu, kteri se ubogiga in fromaka usmili, Gospod ga bo ob hudim dnevu obvaroval, in ga bo na semlji frezhniga sturil. Psalm 40, 1 — 2. Dajte ubogajme od tega, kar imate, in vse vam bo zhisto. Luk. 11, 41. Korneli je bil savoljo almoshne gnado prave vére in svelizhanja dosegel. Torej mu je rekel Angel: „Tvoje molitve in almoshne so prishle v' spomin pred Bogam. Apost. djan. 10, 4.

Kako se more ubogajme dajati?

Ubogajme se more dajati: 1.) Is ljubesni. 2.) Od svojiga premoshenja. 3.) S' veseljam, bres godernjanja in ozhitanja. 4.) Ne savoljo hvale ali savoljo kakiga drusiga zhasniga dobizhka. 5.) Po pameti, to je de je potrebam ubogiga permerjena. „Kader ubogajme dajesh, ne trobi pred seboj, kakor hinavzi delajo, de bi bili

hvaljeni. Gotovo vam povém, oni so prejeli svoje plazhilo. Kadar ubogajme dajesh, naj ne vé tvoja leviza, kaj dela tvoja defniza, de bo tvoja almoshna na skrivnim, in tvoj Ozhe, kateri na skrivnim vidi, ti bo povernil. Mat. 6, 2 —

Ktere so telesne dobre dela?

Te le: 1.) Lazhne nasfititi. „Lomi lazhnimu svoj kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v svojo hisho. Jes. 58, 7.

2.) Shejne napojiti. „Kdorkolj bo piti dal komu is tih majhnih en kosarz mersle vode v imenu uzhenza, refnizhno vam povem, de ne bo sgubil svojiga plazhila. Mat. 10, 42.

3.) Popotne prenozhevati. Tako je delal Abraham, Lot. Mos. 18 in 19.

4.) Nage oblezhi. „Kader nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa.“ Isa. 58, 7. „Kdor ima dve suknji, naj da eno temu, kateri nobene nima. Luk. 3, 11.

5.) Bolnike obiskovati. „Ne bodi len bolnika obiskati, sakaj s' tem bosh v ljubeshni poterjen.“ Sir. 7, 30.

6.) Jetnike reshiti. „Sim bil vjet, in ste k' meni prishli.“ Mat. 25, 36.

7.) Merlizhe pokopovati.

Je sadofti, zhe je bolniki le obishejo?

To she ni sadofti, ampak bolnike je treba tolashiti, jih k' voljnimu poterplenju

opominovati, da naj se v' boshjo voljo vdajo, in da naj svoje teshave v' duhu pokore prenasljajo. Per bolnikih se je varovati posvetnih pogovorov in vsiga, kar bolnika od Boga odvrazha.

Je merlizhe pokopovati dobro delo?

Dobro delo je, zhe se is prave kerhanske ljubeshni sгоди.

Kako nam je Bog to rasodel?

Po Angelu Rafaelu, kteri je Tobiju tako govori: „Kader si s' s'olsami molil in mertve po dnevi v' svoji hishi perkrival, po nozhi pa pokopoval, sim jest tvojo molituv pred Gospoda nosil.“ Tob. 12, 12.

Kaj more kristjan sturiti, kader mertviga k' grobu spremlja?

More sa njegovo dusho moliti, in sra-ven tudi na svojo smert in na nesnano uro misliti, ktera bo tudi njega is sveta vsela, sato de ga ne bo neperpravljeniga najdila.

Bo dobro tem sodni dan, kteri telesne dobre dela dopernashajo?

Dobro in lohka jim bo, sakaj pravizhni sodnik jim porezhe: „Pridite, vi ljubi mojiga Ozheta, in prejmite kraljestvo od sazhetka sveta vam perpravljeno. Sakaj lazhen sim bil, in vi ste me nasitili. — Refnizhno vam povém, karkolj ste sturili

nar manjšhimu mojih bratov, to ste meni sturili.“ Mat. 25, 34 — 39.

Kako bo pa neusmiljenim sodni dan?

Strašno hudo jim bo, ker jim boshji sodnik porezhe: Poberiti se spred mene, vi prekleti, v' vezhni ogenj, ki je hudizhu in vsim njegovim angeljam perpravljen. Sakaj jest sim bil lazhen, in me niste nasitili. — Resnizhno vam povém, karkolj niste sturili enimu smed teh nar manjšhkih, meni niste sturili. Mat. 25, 41 — 45.

Je sadoſti le sa truplo bliſhniga ſkerbeti?

To ſhe ni sadoſti, ampak ſhe bolj, kakor sa truplo ſe more tudi sa njegovo duſho ſkerbeti.

Ktere ſo duhovne dela miloſti?

1.) Greſhniko ſvariti. 2.) Nevedne uzhiti. 3.) Tém kteri dvomijo ali zvizblajo dober ſvet dati. 4.) ſhaloſtne troſhtati. 5.) Kri- vizo voljno terpeti. 6.) Tém, kteri naſ raſſhalijo, is ſerza odpuſtiti. 7.) Sa ſhive in sa mertve Boga proſiti.

Ali je greſhniko ſvariti dobro delo?

To je prav dobro délo, ker ſe s' tem bliſhni vezhkrat is poti pogublenja na pot ſvelizhanja perpelja. „Bratje! ako bo kdo od kakiga greha prenagljen, takiga vi,

kteri ste duhovni, poduzhite v' duhu krotkosti. „Gal. 6, 1. „Bratje moji! ako bo kdo med vami od resnize safhel, in ga bo kdo nasaj vernil, naj vé, de kdor grehnik a verne od njegove krive poti, reshi njegovo dusho od smerti, in pokrije veliko shtevilo grehov. Jak. 5, 9 — 10.

Kako more kristjan svojiga blishniga svariti?

Svariti ga more vselej s' ljubesnijo in s' krotkostjo, ob pravim zhasu in na pravim kraji, in more tudi po svarjenji s' njim prijasen biti. Tako je Natan Davida. 2. Kralj. 12, 7. Elija judovsko ljudstvo. 3. Kralj. 18, 22. Janes kerstnik Herodesha. Mat. 14, 4. f. Shtefan Jude svaril. Apost. djan. 7, 51.

Svariti torej ga ne sme nikolj is jese, ali nevosfhljivosti, in tudi ne, zhe preprizhan ni, de je blishni resnizhno tega kriv, kar je obdolshen. Svariti ga ne sme takrat kader ni blishni svarjenja pollusfhati perpravljen, ne v' prizho drugih, de ga she bolj ne rasferdi in ne rasshali, tudi ne smiram eno sa drugim in preterdo, sakaj tako svarjenje nikolj dobriga ne sturi. In kar se she posebno posabiti ne sme, je, de kdor s' pridam svariti hozhe, naj svarjenje s' molitujo sklene. „Starshiga ne smerjaj, ampak prosi ga kakor ozheta, mlajshe kakor brate, stare shene kakor matere,

mlade dekleta kakor sestere v' vsi zhistosti.“
1. Tim. 5, 1 — 2.

Kako se pa more svarjeni zhlovek sadershati?

Naj ponishno, krotko in poterpe-shljivo svarjenje poslusha, in naj ga na-se vsame. „Rasumen in poduzhen mosh ne bo godernjal, kader bo svarjen.“ Sir. 10, 28. „Kako dobro je na posvarjenje pokasati (pokorjenje, sakaj tako bosh rado-voljnemu grehu ubeshal.“ Sir. 20, 4.

Ali so le duhovni druge uzheti dol-shni?

Ne le duhovni, ampak vsakeri po perloshnosti, posebno pa starishi svoje otro-ke, gospodarji in gospodinje svoje podlo-shne, uzheniki svoje uzhenze i. t. d.

Kader je zhlovek v' kakimu zvizlu, koga more sa svet vprashati?

Prashati more pametniga, sastopniga in brumniga zhloveka, ne pa perlisnjenja kteri tako govori, kakor vidi, de zhlovek rad ima. „Imej veliko tazih, kteri bojo s' tabo mirni; ali smed taushent imej le eni-ga svetovavza.“ Sir. 6, 6. „Norzu se nje-gova pot prava sdi, kdor pa je moder, sve-ta poslusha.“ Prip. 12, 15.

*Na kaj more svetovavz per svetva-
nji gledati?*

Vselej na zhašt boshjo in na svelizhan-
je svojiga blishniga. Zhe mu sam svetova-
ti ne ve, naj mu to odkrito pove, de ga
ne sapelja, in naj mu ko ga drujiga nasvetu-
je.

Kako se morejo shalofstni tolashiti?

,Se morejo vselej s' ljubesnivo besedo
in s' kersthanškimi resnizami, ne pa s'
nezhimernimi, posvetnimi rezhmi, in s'
prasnim upanjem troshtati, in jim zhe njih
shalofstis pomanjkanja isvira pomagati. Opo-
minjati jih je treba, de naj se v' boshjo voljo
vdajo, bres ktere se nizh ne sgodi, in bres
ktere shelaf is nashe glave ne pade. Spom-
niti jih je, kaj je Kristuf nedolshno jagnje
terpel, in de naj torej tudi oni s' voljo ter-
pe, ker so gresniki, in de naj pomillijo,
de jih bo terplenje v' nebeshko veselje per-
peljalo.

*Kako se more shalofsten zhlovek sam
tolashiti?*

Tolashiti se more: 1.) S' molitujo.
„Je kdo med vami shalofsten, naj moli.“
Jak. 5, 13.

2.) Naj se spomni, de je Bog per njem,
in de vse dobro ve, kako se mu godi. „Jest
se spomnim Boga, in to me rasveseli.“ Psalm.
76, 4.

3.) Ne sme na zhasne rezhi, na zhasno terplenje tolkanj gledati, in naj misli, de terplenje ni ravno tako hudo, kakor si ga lastna ljubesen misli.

4.) More premisliti, de vse zhasne teshave in nadloge le nekej zhasa terpé, in de se vse zhasno terplenje brumnih v' nebelih v' veselje spreoberne.

5. Zhe si je zhlovek svoje shalosti sam kriv, naj jo nosi v' duhu pokore, in naj se v' prihodno varuje takih rezhi, ktere shalost pernefo.

Ali tisti, kteri krivizo s' voljo terpi, svojimu blishnimu milost skashe?

Skashe mu jo, ker ga vse in vezh grehov obvaruje, kar bi se ne sgodilo, zhe bi godernjal, se jesil, hudo s' hudim povrazheval in ga toshil. „Eden drujiga butaro nosite, tako bote Kristusovo postavo dopolnili.“ Gal. 6, 2.

Kdaj kristijan shesto duhovno delo usmilenja svojimu blishnimu skashe?

Zhe mu, kadar ga rasshali, is ferza odpusti, mu dobro sturi, sa njega moli, in si vse persadene, de si ga spet v' prijatla spreoberne. Tako zhlovek svojimu blishnimu veliko dobroto skashe, ker sovrashtvo vstavi, ktero bi morebiti she dolgo zhasa terpelo.

Kaj je pa sturiti tistim, kateri blishnimu nobeniga do sdaj imenovaniga dobriga dela skasati ne morejo?

Taki naj pa sa svojiga blishniga, posebno pa sa terdovratne grešnike molijo, ker jim Bog vse to lohka dodeli, kar bi jim oni radi sturili. „Molite eden sa drugi-ga, de bote ohranjeni, sakaj stanovitna molituv pravizhniga veliko samore.“ Jak. 5, 16. Tako je Abraham profil sa Sodomljane. I. Mos. 18, 23. Mojse sa Israelze. 2. Mos 32, 11.

Ali jmo le sa shive moliti dolshni?

Ne le sa shive, ampak tudi sa mertve, ki so morebiti v' vizah. She v' starim testamentu se bere, de je Juda Makabej v' Jerusalem dnarjev poslal, de so se darovi sa mertve opravljali. 2. Mak. 12, 43.

Od evangelskih svetov.

Kaj so evangelski sveti?

So take dobre dela, ktere same na sebi k' svelizhanju niso potrebne, ktere so pa le vender od Jesusa Kristusa ljudem po famim svetovane, pa ne sapovedane.

Zhemu pa so evangelski sveti?

De zhlovek loshej bolj popolnoma shivi, in se svelizhanja vreden sturi.

Kteri so evangelski sveti?

Leti trije: 1.) Radovoljno uboshtvo. 2.) Vedno divishtvo. 3.) Vedna pokorshina pod kakim duhovnim poglavarjem.

Per kteri perloshnosti je Kristus od radovoljniga uboshtva govoril?

Takrat, ko ga je mladenzh vprashal, kaj de naj sturi, de bo nebeshko kraljestvo dosegel.

Kakshen je bil ta pogovor?

Kristus mu rezhe: Mladenzh, zhe hozhesh v' shivljenje iti, spolnuj sapovedi. Mladenzh ga vprasha: ktere? Kristus odgovori: Ne vbijaj, ne presheshtovaj, ne kradi, ne prizhuj pokrivim, spolstuj ozhe-ta svojiga in mater svojo, in ljubi svojiga blishniga kakor sam sebe. Mladenzh mu rezhe: Vse to sim spolnoval she od svoje mladosti, kaj mi pa she manjka? Jesus mu pove: Ako hozhesh popolnoma biti, pojdi, prodaj, kar imash, in daj ubogim, in bosh saklad v' nebesih imel, in potlej pri-di, ter hodi sa mano. Mat. 19, 16 — 22.

Kako s. pismo vedno divishtvo perporozha?

Jesus hvali tiste, kteri savoljo nebeshkiga kraljestva v' divishkim stanu ostanajo. Mat. 19. 9.—12. S. Pavl. od divishtva v' I Kor. 7. 7—40. tako go-

vori: „Shelim de bi vi vsi tako bili, kakor sim jest, ali vsak ima lasten dar od Boga, eden szer tako, eden pa tako. — „Od diviz nimam Gospodoviga povelja, svet pa dam, ker sim od Gospoda milost prejel, de naj bom svest. Satorej menim, de je to dobro savoljo sdanje nadloge, ker je zhloveku dobro tako biti. — Zhe pa kdo v' svojim serzu terdno sklene, in ni permoran, in je gospodar svoje volje, in v' svojim serzu sklene svojo divizo tako ohraniti, prav sturi. — Boljsi pa bo sa njo, ako bo po mojim svetu tako ostala; menim pa, de imam tudi jest Duha boshjiga.

Kaj je vedno divishtvo?

Je radovoljno Bogu sturjena obljuba vedno zhisto sniveti, in v' sakonski stan nikolj ne stopiti sato, de se bolj popolnoma in bolj sveto na dusi in na telesu shivi. „Diviza misli, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta na telesu in duhu. Ktera je pa omoshena, misli kar je tega sveta, kako bi moshu dopadla.,, I. Kor. 7. 34.

Kaj je mati katolska zerkev od divishkiga stanu vselej mislila?

Mati katolska zerkev je divishki stan vselej sa bolj shlahtni, kakor sakonski stan imela, pa sato je vender sakonski stan zhahtila. V' divishkim stanu se loshej kakor v' sakonskim Bogu slushi. S. Janes pra-

od diviz v' skriv. rasod. 14. 1 — 5. de nebeskim kraljestvu sa Jagnjetam hodijo, in novo pesem pojejo, ktere nobeden drugi peti ne more.

Kakšni morejo taki biti, kateri ho- zhejo v' vednim divishtvu ostati?

Morejo 1.) sa dar zhistosti Boga pro- fiti: „Ker sim vedil, de ne morem dru- gazhi sdershen biti, kakorzhe mi Bog da, — sim pred Gospoda stopil in ga profil.“ Buk. mod. 8, 21.

2.) Morejo ponishni in framoshljivi v' besedah in v' vsim svojim sadershanji biti.

3.) „Se bres potrebe v' drushino druji- ga spola ne podajati, in Marijo divizo po- snemati, ktera se je bila she zlo Angela ustrashila.

4.) „Samoto in molzhezhnost ljubiti.

5.) Delavno in spokorno shiveti. Smirej kaj delaj, de te hudizh nikolj bres dela ne najde, (pravi f. Hieronim v' listu od Hi- lariona.)

6.) „Svoje truplo v' zhasi imeti, in se ponishno nositi.

7.) Ne smejo sheléti, de bi jih drugi v' dili, in de bi drugimu spolu dopadli.

8.) Morejo v' jedi in pijazhi smerni Sit trebuh, je sijavniza nezhistosti, (f. Hieronim, v' listu do Nepozian

Sakaj je divizam ponishnost potrebna?

Sato, ker je ponishnost korenina vsih zhednost, in ker ravno sato Bogu bolj dopade ponishna shena, kakor pa prevsetna diviza. Bog, pravi s. pismo se prevsetnim soperstavi, in le ponishnim dodeluje svojo gnado.

Kaj je vedna pokorshina pod kakim duhovnim poglavarjem?

To, kadar se kdo svoji volji popolnoma odpove, in se savoljo Boga, to je, de bi bolj popolnoma bil, kakimu duhovnimu poglavarju podvershe, in njegovo povelje s' ponishnim serzam spolnuje. Leta evangeljski svet vsi tisti na-se vsamejo, kateri v' kaki kloshnecski stan stopijo.

Kaj je sploh misliti od evangeljskih svetov?

To je misliti, de so evangeljski sveti prav dobri, de kristjanu, kateri se jih svelo poprime, veliko k' svelizhanju pomagajo, ker ga k' vikshi popolnamasti napekujejo, in ga v' klushnjavah. mozhnejshih in v' boshjih ozhetah bolj prijetniga, in v' v'plashila vredniga delajo. Kristuf pravsele sledni, kateri bo sapustil hisho, ali imela, di sestre, ali ozheta, ali mater, ali s'ila. V'li stroke, ali njive savoljo mojiga s' s'kor

imena, bo samosto prejel, in vezhno shivljenje dosegel.“ Mat. 19], 16 — 25.

Od shtirih poslednih rezhi.

Ktere so shtiri posledne rezhi?

Shtiri posledne rezhi so: Smert, sodba, pekcl, in nebefa. „Per vsih svojih delih spomni se svojih poslednih rezhi, in ne bosh nikdar gresnil.“ Sir. 7, 40.

Od smerti.

Kaj je smert?

„Smert je lozhituv dushe od telefa.

Ali morejo vsi ljudje umreti?

Vsi morejo umreti. „Ti si prah. in v' prah se bosh pove.“ 1. Mos. 3, 19.

Od kod pride, da vsi ljudje umreti morejo?

De vsi ljudje umreti morejo, pride od poverbaniga greha. Zhe bi Adam ne bil gresnil, bi bili tudi na telefu neumerjozhi ostali. Smert je plazhilo greha. So kaj Bog je zhloveka neumerjozhiga vsil, in ga je po svoji podobi stvil. Ravni hudizhevi nevoshljivosti pa je smertasnih svet prishla. Buk. mo. 2, 24.

Ali vemo, kdaj in kako bomo umerli?

Tega ne vemo, to lé sam Bog vé: „Sin zhlovekov bo prishel ob uri, sa ktero ne veste, pravi Jesus.“ Mat. 24, 44. Pergliha od 10 diviz. Mat. 25, 1 in od hlapza. Luk. 12, 43.

Kaj naf to uzhi, ko ne vemo kdaj in kako bomo umerli?

To naf uzhi, de naj se vsaki k' smerti fkerbno in vedno perpravljja tako, de s' f. Pavlam lahko porezhe: „Tek sim dokonzhal, vero ohranil, meni je perpravljena krona pravize, ktero mi bo Bog dal pravizhni sodnik, in ne le samo meni ampak vsim, kateri s' veseljem dneva njegoviga prihoda zhakajo. 2. Tim. 4, 78.

Kako se more zhlovek k' smerti perpravljati?

Tako: 1.) Ker vemo, de naf bo smert od sveta odlozhila, se moremo she pred v' shivlenji vezhkrat v' duhu od sveta odlozhiti, kakor nam f. Pavl perporozha rezh: „Zhaf je kratek, kateri svet vshivana naj bojo kakor bi ga ne vshivali, sapodoba tega sveta prejde.“ I. 7, 29 — 31.

r vemo, de se bomo ob smerti od zlesa lozhili, mu ne smemo vsiga, kar posheli, in mu prevezh stre-

zhi, de nam ne bo na sadnje lozhituv od njega preteshka.

3.) Ker vemo, de nas bo smert od nashih starishov, od nashe shlahte in od vsih nashih prijatlov in snanzov lozhila, se na nje prevezh navesovati ne smemo, ljubesen do njih naj ne bo vezhi, kakor ljubesen boshjo voljo spolniti. „Kdor svojiga ozheta, svojo mater, svoje brate in sestre bolj kakor mene ljubi, mene ni vreden pravi Kristuf.“ Mat. 10, 37.

4.) Ker se po smerti ni vezh mozh spreoberniti in se spokoriti, in ker po besedah s. pisma dervo tako obleshi, kakor pade, si persadevajmo, de nas smert v' grehah ne dobi, satorej nikar pokore ne odlashajmo, in shivimo tako, de nas smert, naj pride kadar hozhe, nikolj neperpravljenih ne najde.

5.) Bodimo vedno ravno tako v' shivlenji, kakor v' smerti v' boshjo voljo vdani, in dajmo s' smertjo Bogu radovoljno sadnji ofer, kteriga od nas imeti hozhe savoljo nashih grehov.

Ali je prav odlashati se ob zhas bolesni she le k' smerti perpravljati?

Ni prav 1) ker zhas bolesni ni perpravni savoljo telesnih slabost in smote zhasnih fkerbi se le k' smerti prav perpravljati.

2.) Je zhas bolesni vezhkrat prekratek, de bi velik greshnik samogel vse poravnati,

in se skosi rešnižno spreobnjenje s Bogom spraviti.

3.) Ker ne vemo, kako bomo umerli, ali na naglim bres vse bolesni, ali po dolgi bolesni.

Kakšna je smert pravizhnih?

Smert pravizhnih je sreznha. „S. pismo pravi: „Draga je pred ozhmi Gospoda smert njegovih svetnikov. Psalm. 115, 15. — Sa pravizhniga je smert veliko veselje, ker takrat sapusti dolino sols, in je v' nebefa vset, ker sgubi zhasno premoshenje, pa nebeshke dobrote dofeshe, ker se szer od ozheta, od matere, od bratov, od sestrá in od prijatlov lozhi, to de namesti njih nebeshkiga Ozheta, Jesusa Kristusa, f. Duha dobi, in pride is drushine greshnikov v' drushino svetnikov in svetniz. Sa pravizhniga je smert konz terplenja in sazhetek vezhniga veselja, konz skušnjav in pre-greshnih nevarnost, in sazhetek vezhniga miru, in prave zhiste hoshje ljubesni.

Kakšna je smert greshnikov?

„Smert greshnikov je silno strashna. „Smert greshnikov je prav huda.“ Pf. 33, 22.

Sakaj je smert greshnikova strashna?

„Smert greshnikova je strashna 1.) ker mu vezhi del neprevideno pride, in ga ne-perpravljeniga najde, kakor je gospodar v' f Evangelji hudobniga hlapza najdel, kteri

je v' svojim serzu rekel: Moj gospodar od-
 lasha priti. „Norez to nozh bodo tvojo du-
 sho od tebe térjali, kar si pa ukup spravil,
 zhigavo bo.“ Luk. 12, 20.

2.) Je strafhna smert sa gresfnika, ker
 popred v' sdravji nikolj na-njo ni mislil;
 in zhe mu je tudi v' zhafu na misel prish-
 la, si jo je bersh spet is glave isbil.

3.) Je strafhna, ker vidi, de se od sveta
 lozhiti more, kteriga je tolikanj ljubil; od
 svojiga blaga, na kteriga se je tolikanj sa-
 nasihal, in ga s' toliko skerbiju vkup sprav-
 ljaj; od prijatlov in snanzov, smed kterih
 ga nobeden pred sodni stol boshjih ne spre-
 mi, in mu nizh pomagati ne more.

4.) Je strafhna, ker mu vest toliko shte-
 vilo strafhnih grehov ozhita, in ko ve, de
 ga po smerti drusiga ne zhaka, kakor
 vezhno pogublenje.

*Ali se ne samore gresfnik ob zhafu
 smerti resnizhno spreoberniti?*

Bogu je vse mogozhe, on ga samore
 naglo spreoberniti, kakor se je s' desnim
 rasbojnikam sgodilo; ali to bi bila posebno
 velika gnada, na ktero se nehvaleshni gre-
 ffnik ne sme sanashati.

O d s o d b e.

Kaj nam je od sodbe vediti?

To, de bo Jesus dusho vsaziga zhlo-
 veka prezej po smerti vsako posebej, konz

sveta pa vse flupej duſho in telo ſodil. „S. piſmo perpoveduje, de ſta bila Lazar in bogatin prezej po ſmerti obſojena. Lazarijevo duſho ſo Angeli na Abrahamovo narozhje nefli, duſha bogatina pa je bila v' pekel ſakopana. Luk. 16, 22. S. Pavl pravi: Zhlovekam je poſtavljenno enkrat umreti, potem pak je ſodba. Heb. 9, 27.

Jesuf naſ od ſodbe v' perglihah od ſaupanih talentov Mat. 25, 14, od hiſhnik Luk. 16, 1, prav ſaſtopno poduzhi, in ſ. Pavl v' perglihi od ſetve. Gal. 6, 9.

Po kterih rezheh bo Jesuf vſaziga zhloveka ſodil?

Jesuf bo vſaziga zhloveka po vſih njegovih miſlih, ſheljah, beſedah in po vſim njegovim djanji in nehanji ſodil, in vſakimu, kakor ſi bo ſafluſhil, ali plazhilo ali ſhtrafengo odlozhil.

„Sakaj vſi ſe moremo pred Kriſtuſovim ſodnim ſtolam pokasati, de vſaki prejme, kakor je delal v' ſvojim teleſu ali dobro ali hudo.“ 2. Kor. 5, 10.

Kaj naſ miſel na poſebno ſodbo uzhi?

Uzhi naſ 1.) de naj ſi perſadevamo lepo, po Kriſtuſovih naukih ſhiveti, ker naſ ne bo ſodil tako, kakor ljudje miſlijo ali govore, ampak po ſvoji ſveti beſedi in po ſvojih ſapovdih. „Beſeda, ktero ſem

vam govoril, bo zhloveka sodila posledni dan. „Jan. 12, 48.“ Do smerti ne jenjaj v' dobrim rasti, sakaj boshje plazhilo vekomej ostane.“ Sir. 18, 22.

2.) De naj se takrat, kadar naf ljudje po krivim sodijo, ali kadar se nam tukej na svetu hudo godi, s' tém tolashimo, de se bo per boshji sodbi praviza skasala, in de nam bo tamkej v' frezhni vezhnosti vse terplenje v' veselje saleglo.

Kam je dusha per posebni sodbi obsojena?

Kamor si je saflushila, ali v' vize, v' pekel, ali pa v' nebesa.

Kaj so vize?

Vize se imenujejo tisti kraj, kjer dushe zhasne shtrafenge sa svoje grehe terpé, kterih se v' shivlenji she niso sa dosti spokorile.

Kakshne shtrafenge terpé dushe v' vizah?

Dushe v' vizah posebno sato 'veliko terpé, ker Boga gledati in ga vekomej vshivati vse hrepene, in ga le vender ne morejo, sraven tega imajo pa tudi she veliko terplenje, ki jim ga je boshja praviza perfodila.

Ali se more kaj dušam v' vizah pomagati?

Pomaga se jim in s'zer: 1.) s' ofram f. mafhe, 2.) s' molitvijo, 3.) s' drugimi dobrimi deli. „Juda Makabej pravi f. pismo, je dvanajst tavshent drahem srebra v' Jerusalem poslal, de bi bil sa mertve ofer opravljen, ker je dobro in verno od vstajenja mislil. 2. Mak. 12, 43.

,Smo dolshni dušam v' vizah pomagati?

Dolshni smo sploh vsim dušam v' vizah pomagati she is ljubeshni, s' ktero smo s' njimi sklenjeni: polebno pa smo to svojim starishem, bratam in sestram, prijateljiam in dobrotnikam is hvaleshnosti sturiti dolshni.

Doklej ostanejo dushe mertvih v' vizah?

Tega vediti ne moremo; toliko se lahko rezhe, de dushe so ali dalej ali manj zhasa v' vizah, kakor so Boga bolj ali manj rasshalile, kakor so ali vezh ali manj v' shivlenji pokore sturile, in kakor jim verni kristjani na semlji ali bolj ali manj k' pomozhi pridejo.

Ali dushe v' vizah voljno terpé?

Dushe v' vizah so volji boshji vse vdané voljno terpé, ker sposnajo, de je po izi.

Kaj naj se is premišljevanje terpenja v' vizah uzhimo?

De se moremo vsaziga she tako majhniga greha varvati, ker ga praviza boshja shtrafati more, in zhe smo ga sturili, ga na tim svetu shtrafujmo, de ne bomo v' vizah terpeli, in od gledanja oblizhja boshjiga sadershevani.

Sakaj bo Bog konz sveta vse ljudi she enkrat sodil?

Sato, 1.) de bo dusha s' svojim telefam sojena in plazhilo ali shtrafengo s' njim prejela, ker je s' telefam vred dobro ali hudo delala.

2.) De se bo boshja praviza, modrost in previdnost pred vsm ljudem ozhitno pokazala, ko bo vsak po svojih delih plazhilo ali shtrafengo prejel.

Pravizhni bodo preprizhani, kako potrebne so jim bile nadloge, ktere so jih na svetu vezhkrat stiskale, in kako nizh je bila frezha hudobnih, ki so jo na svetu vshivali.

3.) De bodo pravizhni ozhitno od hudobnih lozheni, kterih svet vezhkrat ni posnal, in dostokrat tudi savoljo njih brumnosti she savidil, sovrashil, in preganjal. „Tedaj bodo pravizhni s' veliko serzhnostjo soper te stali, kteri so jih stiskali, in njih dela odvseli. Kader bodo hudobni to vidili, bodo od grosniga strahu vsi prepadeni,

in se bodo sazhudili, kako so 'uni tako naglo in zhes vse upanje svelizhanje dolegli. Tukaj bodo sami per sebi rekli, ker se bodo kfali in od duha britkosti sdihovali: Ti so tisti, kterim smo se mi nekaj posmehovali, in jih v' saframljiv pogovor imeli. Mi neumni smo njih shivljenje sa nespamet imeli, in njih konz sa nezhaft. Poglej kako so sdaj pershteti med boshje otroke, in njih odlozhik je med svetniki. Pravizhni pa bodo vekomej shiveli, in per Gospodu je njih plazhilo, in Narvikshi sanje fkerbi, sato bodo prejeli zhaftitljivo kraljestvo in lepo krono is Gospodove roke: sakaj on jih bo s' svojo desnizo pokrtil, in s' svojo sveto roko branil.“ Buk. modrost. 5, 1 — 17.

Ali je snano, kdaj bo Jodni dan?

To nikomur ni snano, le sam Bog vé. S. Peter od téga dneva tako govori: „Prifhel bo pa dan Gospodov, kakor tat, ob kterim bodo nebesa s' velikim pokanjem preshle, in elementi se bodo od vrozhine raspustili, semlja pa in stvari, ktere so v' nji, bodo sgorele. Ker ima tedaj vse to rasdjano biti, kakshni morete vi biti v' svetim in brumnim sadershanji? s' sheljnim zhakanjem hrepenite po prihodu Gospodoviga dneva, ob kterim bodo nebesa gorele, in se rasfule, in elementi od vrozhine ognja se raspustili.“ 2. Pet. 3, 10 — 12.

Od pekla.

Kaj je pekel?

Pekel je kraj, kjer pogubljeni vezhne shtrafenge terpé.

Kakšne so peklenške shtrafenge?

1.) Pogubljeni so spred boshjiga oblizhja vekomej pahnjeni. „Poberite se stran vi prekleti v' vezhni ogenj, kateri je hudi-zhu in njegovim angelam perpravljen.“ Mat. 25, 41.“ Med vami, in med nami je velik prepad postavljen, de ti, kateri hozhjo od tod k' vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondot sem priti.“ Luk. 16, 26.

2.) Bodo v' vezhnim ognji goreli, v' grosno tamo bodo pahnjeni, kjer bo tulenje in shkripanje s' sobmi; huda vest jih bo neprenehama pekla, ker bodo vedno sposnali de so sami te nefrezhe krivi, in vse nar strahnej terplenje bodo na dushi in na telesu vse vezhne zhase imeli, bres de bi si upanje delati mogli, de bi jim kdaj njih terplenje smanjshano, ali de bi kdaj reshni bili. S. pismo te relnize s' temi besedami poterdi. „Njih zherva ne bo konz, in ogenj ne pogasne.“ Mark. 9, 47. „Otrozi ga kraljestva bodo venkaj pahnjeni v' unaj-tamo, ondi bo jokanje in shkripanie s' sobmi.“ Mat. 8, 12. Bogati me- klu tako govori: „Ozhe Abraham! me, in pohli Lazarja, de pomozh

svojiga persta v' vodo, in ohladi moj jesik, ker grosovitno terpim v' tem plemenu.“ Luk. 16, 24.

Kaj naj premišljevanje peklenškiga terpenja per nas opravi?

Leto premišljevanje naj nas opomni, kako strahno je pasti v' roke pravizhniga Boga, in kako skerbno naj se greha varjimo in si persadevajmo, de bi se tukej spokorili in rasshaleni pravizi boshji sadošti sturili. „Strahno je pasti v' roke shiviga Boga.“ Heb. 10, 31.

O d n e b e f.

Kaj so nebesa?

Nebesa so tisti frezhni kraj svetnikov, kjer se Bog svojim flushabnikom od oblizhja do oblizhja rasodeva, in kjer je on sam njih neskonzhno plazhilo.

Je nebeshko veselje veliko?

Nebeshko veselje je neisrezhenno veliko. „Oko ni vidilo, uho ni slishalo, tudi v' serze zhlovekovo ni prishlo, kar je Bog tem, kteri njega ljubijo, perpravil. 1. Kor. 13, 12.“

Kakshno je nebeshko veselje?

1.) Isvoljeni boshji bodo Boga od oblizhja do oblizhja, kakor je sam na sebi,

velikomej gledali, ga ljubili in vsi imeli.
„Sedaj vidimo v' shpeglu, kakor v' r' ogledalu
takrat pa bomo vidili od oblizhja. — Sedaj
nekoliko sposnam, takrat pa bom sposnal,
kakor sim sam sposnan.“ 1. Kor. 13, 12.

2.) Bodo vse, kar si je mogozhe dobriga
milili, ali sheleti, na telesu in na duski
velikomej imeli.

„Hvaljen bodi Bog, in Ozhe Gospoda
našega Jesusa Kristusa, kateri naš je po svo-
jim velikim usmilenji prerodil k' shivimu
upanju skosi ustajenje Jesusa Kristusa od
mertvih, k' nestrohlivim deléshu v' nebesih,
perhranjeno sa vas.“ 1. Pet. 1, 3 —

3.) Ne bodo nobeniga tudi nar manj
slega ne na duski, in ne na telesu imeli.

„Jagne, katero je v' fredi trona, j
vodilo, in peljalo k' studenzu shive
in Bog bo sbrisal vse solse od njih
k' riv. ras. 7, 17. „Bog bo sbrisal vse
solse od njih ozhi, in smerti ne bo v
tudi ne shalovanja, ne vpitja in bolezn
ne bo vezh, ker je pervo minilo.“ S
ras. 21, 4.

4.) Bodo v' drushni svolenjih svetni
Angelov in tudi svojih, ki so v' gnadi
shje umerli.

*Ali so kaki raslozhki v' nebeskih
veselji?*

„So, sakaj kdor je vezh dobriga st
bo tudi vezhi plazhilo v' nebesih prejel.

„Kdor skopo seje, pravi f. Pavl to tudi skopo shel: Kdor obilno seje, to tudi obilno shel.“ 2. Kor. 11, 6.

Kaj je is premišljevanja nebeshkiga veselja uzhimo?

1.) Se uzhimo, de naj vse krishe in teshave, kateri naf na svetu sadenejo, poterpeshljivo prenashamo, ker vsi niso nizh proti veselju, ktero je isvoljenim v' nebeskih perpravljeno. „Terplenje sdajniga zhasa ni veliko proti prihodni zhasi, ktera bo nad nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

2.) De se vse zhasno veselje s' nebeshkim veseljem permériti ne more. — Vse zhasno veselje zhloveshkiga serza nikolj popolnoma nasititi ne more, sakaj sa Bo je stvarjeno, pravi f. Avgushtin, in ravno sato je tako dolgo nepokojno, dokler ti tebi, o Gospod! pokoja ne najde. V zhasno veselje le malo zhasa terpi, vse je od danš do jutri, nebeshko veselje pa bo vekomej terpélo; isvoljeni boshji bodo vekomej nesapopadljive nebeshke sladkosti vshivati, in vender se nikoli ne bodo navelizhali.

3.) De stanovitno dobro delajmo, zhe naf tudi she tako teshko stane. „Kadar pa dobro delamo, nikar se ne utrudimo, sakaj ob svojim zhasi bomo sheli, ako se ne utrudimo.“ Gal. 6, 9.

SLOVANSKA KNJIŽNICA LJUBLJANA

K RA

B 154

9012111

COBISS e